

BORNHOLMS
R E G I O N S K O M M U N E

Skoleundersøgelse 2020

– Hvordan er tilfredsheden med folkeskolen og hvad ligger til grund for forældres skolevalg for deres børn?

Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat.
Marts 2021

1 Indhold

2	Sammenfatning	6
3	Baggrund for undersøgelsen	13
3.1	Undersøgelserne ger gennemført i et år med corona.....	14
4	Hvilke skoler går de bornholmske skoleelever på	15
4.1	Er der forskel på hvem der vælger folkeskole og fri- og privatskole?	17
5	Skoleskift.....	21
5.1	Hvilke folkeskoler skifter eleverne fra	21
5.2	I hvilke klassetrin gennemføres skoleskift.....	22
5.3	Hvor mange forældre til børn i den bornholmske folkeskole har overvejet skoleskift.....	23
5.4	Venteliste til fri- eller privatskole hindrer skoleskift	25
5.5	Begrænset økonomi hindrer skoleskift	25
5.6	Skift til anden folkeskole kan også være en succes.....	26
5.7	Skoleskift sker også fra fri- og privatskole til folkeskolen	26
5.8	Venner er med til at fastholde elever i folkeskolen, hvor forældre overvejer skoleskift.....	27
5.9	Skoleskift for ét barn medfører ofte også skoleskift for søskende	27
5.10	Hvilken skole starter børnene fra forskellige børnehaver i?	29
6	Forældrenes overordnede tilfredshed med folkeskolen.....	33
6.1	Forældretilfredsheden med folkeskolen fordelt på skoler.....	34
6.1.1	Åvangsskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020	34
6.1.2	Søndermarkskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020	35
6.1.3	Hans Rømer Skolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020	35
6.1.4	Kongeskærskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020.....	36
6.1.5	Paradisebakkeskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020	36
6.1.6	Svartingedal Skole – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020.....	37
6.2	Elevernes tilfredshed med folkeskolen	37
7	Afstand til skolen	39
7.1	Afstand til skolen har påvirket skolevalget for de fleste forældre, der vælger en fri- eller privatskole	40
7.2	Afstanden til folkeskolen er har ikke stor betydning når forældre vælger skoleskift	42
8	Ro omkring skolestruktur	44
8.1.1	Kritik af lange skoledage efter skolereform	46
8.2	Ro på skolestrukturen påvirker valget af en fri- eller privatskole fra med 0. klasse	46
9	Forældrenes oplevelse af elevernes trivsel på skolen.....	51

9.1	Forældre til børn i folkeskolen har høje forventninger til trivslen på fri- og privatskoler	52
9.2	Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at få eleverne til at føle sig trygge og glade	53
9.3	Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen	54
9.4	Elevernes egen vurdering af trivslen på skolerne	56
9.5	Forventning til elevernes trivsel på skolen fortsat en væsentlig faktor for skolevalg.....	56
9.6	Negative forventninger til trivslen i folkeskolen blandt forældre til børn i fri- og privatskoler.....	57
9.7	Trivselsproblemer er en primær årsag til skoleskift.....	58
10	Uro og larm i timerne	60
10.1	Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen.....	60
10.1.1	Mange forældre beskriver problemer med støj, uro og kaos i klassen.....	61
10.1.2	Flere forældre efterlyser handling og konsekvens, så der skabes ro	62
10.1.3	Uro i klassen går ud over det faglige niveau.....	62
10.1.4	Uro i timerne skaber overvejelser om skoleskift.....	62
10.2	Uro i timerne påvirker skoleskift	63
11	Mobning	65
11.1	Oplevelser om mobning kan få forældre til at vælge en fri- eller privatskole fra 0. klasse	68
11.2	Mobning påvirker knapt hvert andet skoleskift	68
12	Inklusion i folkeskolen	70
12.1.1	Mange forældre oplever, at der er for mange elever med særlige behov i klasserne.....	72
12.1.2	Forældre oplever ikke, at der er den nødvendige støtte i klasserne	73
12.1.3	Problemer med inklusionen skaber uro, voldelige og kaotiske situationer	73
12.1.4	Forældre til børn med særlige behov oplever problemer med inklusionen	74
12.1.5	Flere forældre oplever, at underviserne ikke har de nødvendige kompetencer til at klare inklusionen	75
12.1.6	Mange forældre oplever at alle taber på inklusionen.....	75
12.1.7	Mange forældre mener ikke, at inklusion altid er den bedste løsning	76
12.1.8	Støtte går ikke til de altid til børnene med særlige behov	76
12.1.9	Frustration over et primært fokus på økonomi frem for på børnene.....	76
12.1.10	Stor efterspørgsel efter flere penge til støttetimer.....	77
12.1.11	Nogle forældre kritiserer, at det er op til den enkelte skoleleder at bevilge støtte	77
12.1.12	Eksempler på succes når der er ekstra støtte og to-voksenordning	77
12.1.13	Udfordringer med inklusion går ud over indlæring og fagligt niveau i klassen.....	78
12.1.14	Udfordringer med inklusion får forældre til at overveje en fri- eller specialskole.....	78
12.2	Evnen til at rumme børn med særlige behov påvirker skolevalget af fri- og privatskoler.....	79
12.3	Oplevelsen af at der er mange elever med særlige behov påvirker skoleskift	80

13	Klassestørrelser	83
13.1.1	Store klassestørrelser skaber overvejelser om skoleskift	85
13.1.2	Hvordan er klassestørrelserne i de almene bornholmske folkeskoler?	86
13.2	Klassestørrelser påvirker valget af fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse	88
13.3	Store klasser bidrager til skoleskift.....	89
14	Det faglige udbytte	91
14.1	Forældre til børn i folkeskolens vurdering af det faglige udbytte i folkeskolen.....	91
14.1.1	Nogle forældre roser det faglige niveau i deres kommentarer	93
14.1.2	Mange forældre til børn i folkeskolen har kommentarer om et lavt fagligt niveau	93
14.1.3	Få forældre peger på, at der er kommet for meget fagligt pres på børnene.....	94
14.1.4	Flere forældre mener, at det faglige niveau har været for lavt under coronaperioden	94
14.1.5	Flere forældre med erfaring fra andre skoler oplever, at det faglige niveau ligger lavt	95
14.1.6	Forventning om højere fagligt niveau på privatskole.....	95
14.1.7	Det faglige niveau afspejlet i afgangskarakterer	95
14.1.8	Lærernes faglige niveau.....	96
14.1.9	Mange forældre giver udtryk for tilfredshed med lærerne	97
14.1.10	Mange forældre mener ikke, at underviserne er kompetente nok	98
14.1.11	Underviseres kompetencer i forhold til de fag de underviser inden for.....	98
14.1.12	Nogle forældre savner bedre samarbejde lærerne imellem.....	100
14.1.13	Mange lærerskift påvirker det faglige niveau.....	100
14.1.14	Mange vikarer påvirker det faglige niveau	101
14.1.15	Lærernes sygefravær de seneste år	102
14.1.16	Differentieret undervisning	103
14.1.17	Hjælp med lektier og faglig fordybelse.....	106
14.1.18	Flere forældre savner mere føling med barnets faglige udvikling via lektier.....	108
14.2	Fri og privatskoler vælges fra 0. klasse i forventning om godt fagligt udbytte	108
14.2.1	Forventning om lavt fagligt niveau i folkeskolen blandt forældre der har valgt fri- eller privatskole	109
14.2.2	Forventning til differentieret undervisning påvirker valg af fri- og privatskole fra skolestart 110	
14.3	Oplevelsen af et lavt fagligt niveau i folkeskolen er årsag til skoleskift	112
14.3.1	Flere forældre, der har valgt skoleskift oplever, at det faglige niveau er højere på den nye skole 112	
14.3.2	Forældre der har valgt skoleskift oplever i højere grad, at der er dygtige lærere på den nye skole 113	

14.3.3	Forældre der har valgt skoleskift oplever mere differentieret undervisning på den nye skole	114
15	Kritik af brugen af iPads i folkeskolen	116
16	Skole-hjem-samarbejdet	118
16.1.1	Nogle har savnet bedre samarbejde med lærerne i Coronaperioden	119
16.2	Samarbejdet med lærere og pædagoger kan påvirke valget om skoleskift	119
17	Indflydelse på skolen	121
17.1	Indflydelse på skolens udvikling påvirker skolevalget, når fri- eller privatskoler vælges.....	121
17.2	Oplevelsen af forældreindflydelse blandt forældre, der har gennemført skoleskift	122
18	Tilfredshed med skolens ledelse	124
18.1.1	Flere forældre roser skoleledelsen	125
18.1.2	Nogle forældre savner en mere handlekraftig ledelse	125
18.2	Større tilfredshed med forældres adgang til at gå i dialog med skolens ledelse	126
18.2.1	Nogle forældre oplever, at det kan være svært at komme i dialog med ledelsen.....	127
18.3	Større tilfredshed med ledelsens informationsniveau på barnets folkeskole	127
18.3.1	Nogle forældre savner mere kommunikation fra ledelsen	128
18.3.2	Flere forældre oplever, at der kommer for megen information	128
18.3.3	Ikke altid overensstemmelse mellem kommunikation og virkelighed	129
18.4	Forventning til samarbejdet med skoleledelsen påvirker skolevalg til en fri- eller privatskole....	129
18.5	Forældre der vælger skoleskift har savnet handling fra skoleledelse	129
19	De fysiske rammer	132
19.1	Tilfredshed med indendørsarealer	132
19.1.1	Kritik af rengøringen af skolernes toiletter	133
19.1.2	Nogle forældre mener ikke, at de fysiske rammer om elevernes læring er i orden	133
19.2	Tilfredshed med udendørsarealer	134
20	Tilfredshed med trafiksikkerheden mellem skole og hjem	137
20.1	De trafikale forhold kan påvirke skolevalget	138
21	Få vil overveje at skifte tilbage til folkeskolen.....	140

2 Sammenfatning

I 2018 gennemførte Bornholms Regionskommune en skoleundersøgelse, som undersøgte forældres grad af tilfredshed med den almene bornholmske folkeskole samt baggrunden for forældres skolevalg til deres børn, dels når fri- og privatskoler tilvælges fra skolestart i 0. klasse og dels i forbindelse med skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole.

Allerede i 2018 var det planen, at undersøgelsen skulle gentages i 2020 for at se, om der er sket en udvikling i forældrenes tilfredshed med den almene bornholmske folkeskole og baggrunden for forældres skolevalg, hvilket denne rapport er resultatet af.

Denne rapport er primært baseret på tre spørgeskemaundersøgelser, hvor tre grupper af forældre til elever i 0. til 9. klasse har haft mulighed for at besvare spørgeskema og tilknyttede kommentarer til deres besvarelser. De tre grupper forældre er:

1. Forældre til børn i den almene bornholmske folkeskole fra 0. til og med 9. klasse.
2. Forældre, der har valgt at indskrive deres barn i 0. klasse på en fri- eller privatskole i 2019 og 2020.
3. Forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- og privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020.

Nedenfor trækkes de væsentligste resultater af undersøgelsen op.

Fordelingen af elever mellem folkeskole og fri- eller privatskoler

Bornholms Regionskommune er den kommune i landet, der har den laveste andel af grundskoleelever, som går i folkeskolen¹. Selvom andelen af elever, som går på en fri- eller privatskole, også er steget på landsplan de seneste ti år, har stigningen været markant større på Bornholm. I 2011 var det knap hver fjerde elev (24,3 %) i 0. til 9. klasse i almenområdet på Bornholm, som gik på en fri- eller privatskole. I 2020 udgjorde denne andel 37,5 %². Denne udvikling er imidlertid stagneret de seneste par år.

Når forældre på Bornholm vælger en almen skole til deres barn i forbindelse med skolestart i 0. klasse, var det i 2020 valgte 38 % af de bornholmske forældre at lade deres barn starte i 0. klasse på en fri- eller privatskole³. Det var dog et fald fra 2017, hvor denne andel toppede, og 41 % af eleverne startede på en fri- eller privatskole.

Antallet af elever, der gennemfører skoleskift fra en bornholmsk folkeskole til en fri- eller privatskole, er faldet siden skoleundersøgelsen i 2018. I skoleårene 2016/2017 og 2017/2018 var der i alt 117 skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole. Dette antal er nu faldet til 100 skoleskift i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020. Godt halvdelen af de skoleskift, der er gennemført de seneste to skoleår, er sket til Rønne Privatskole, og der er en stor overvægt at skoleskift i 6. klassetrin, hvorfra Rønne Privatskole har to spor.

¹ Uddannelsesstatistik.dk

² Data fra Center for Skole målt 5. september hvert år. Tallene er alene baseret på elever, der er startet i en almen folkeskole og en fri- eller privatskole. Tallene omfatter dermed ikke specialskoler og heller ikke modtageklasser samt hjemmeunderviste elever.

³ Data fra Center for Skole målt 5. september 2020. Tallene viser alene fordelingen af elever imellem de almene folkeskoler på Bornholm og fri- eller privatskoler på Bornholm. Tallene omfatter dermed ikke specialskoler og heller ikke modtageklasser samt hjemmeunderviste elever.

Godt halvdelen af forældre til børn i folkeskolen har på et tidspunkt (før skolestart eller under skoleforløbet) overvejet at indskrive deres barn i en fri- eller privatskole. Blandt disse forældre har de fleste haft den overvejelse, mens barnet gik på mellemtrinnet.

Når forældre først har tilvalgt en fri- eller privatskole, vælger de som udgangspunkt også denne skole til yngre søskende, der starter i skole. Har forældre ladet deres barn skifte skole fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, overvejer størstedelen også at gennemføre et tilsvarende skoleskift for andre søskende i folkeskolen.

Langt de fleste forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart til deres barn, afviser, at de ville overveje at lade deres barn skifte skole til en folkeskole, hvis folkeskolen udvikles, så den i højere grad imødekommer deres ønsker. Mange forældre nævner i den forbindelse i deres kommentarer, at de ikke vil skifte skole, så længe barnet trives i den nuværende skole. Mange giver udtryk for, at dette primært er relevant forud for skolestart.

Tilfredsheden med folkeskolen

Den samlede tilfredshed med de almene folkeskoler på Bornholm er blevet større siden skoleundersøgelsen i 2018. Andelen af forældre, der svarer, at de er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse', er steget med seks procentpoint fra 55,4 % i 2018 til 61,4 % i 2020. Andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre er faldet en smule, men det er dog fortsat mere end hver femte (22,8%) af forældre til børn i folkeskolen, som er enten 'utilfredse' eller 'meget utilfredse'. Dette er et lille fald siden 2018, hvor 23,5 % var enten 'meget utilfredse' eller 'utilfredse'.

Det er bemærkelsesværdigt, at Svartingedal Skole går markant tilbage i den samlede forældretilfredshed med skolen. Andelen af enten 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre er faldet med hele 35,3 procentpoint (fra 94,5% i 2018 til 59,2% i 2020). Denne tendens går igen undersøgelsen igennem, hvor forældretilfredsheden på Svartingedal Skole er gået markant tilbage.

Forældre på Paradisbakkeskolen og Kongeskærs skolen er samlet set mindre tilfredse med skolen i 2020, end det var tilfældet i 2018. På Kongeskærs skolen er det en beskedent tilbagegang. På Paradisbakkeskolen er andelen af utilfredse forældre steget fra 7,2 % enten 'meget utilfredse' eller 'utilfredse' forældre i 2018, hvilket i 2020 er steget til 18,8 %. Til trods for tilbagegangen er det dog de to skoler, hvor flest forældre svarer, at de samlet set er enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med deres barns folkeskole.

Åvangsskolen, Søndermarksskolen og Hans Rømer Skolen, som klarede sig dårligst i forhold til den samlede tilfredshed i 2018, er alle gået frem på forældrenes samlede grad af tilfredshed. Åvangsskolen har i den forbindelse den største fremgang, idet 63,4 % af forældrene i 2020 er enten tilfredse eller meget tilfredse, en stigning på 18,7 procentpoint fra 2018. Denne tendens til at Åvangsskolen kan konstatere en markant stigning i tilfredsheden går igen undersøgelsen igennem, hvor Åvangsskolen på en række parametre kan konstatere en markant stigning i forældretilfredsheden.

Afstand til skolen

Forældre til børn i folkeskolen angiver hyppigst, at der er under 1,5 kilometer til skole for barnet, hvilket godt halvdelen af forældre til børn i folkeskolen svarer i 2020. For forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse, er det 42,4 %, der fortæller, at skolen ligger inden for 1,5 kilometer fra barnets primære bopæl. Det er stort set lige mange folkeskoleelever som fri- og privatskoleelever, der har under tre kilometer til skole i 2020.

69 % af forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn, fortæller, at afstanden til skolen har påvirket deres skolevalg i enten 'høj grad' eller 'nogen grad'.

Den gruppe forældre, som fortæller, at barnet har mere end 5 kilometer til skole, er klart højest blandt forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole. Villigheden til at køre længere for at komme i skole er således klart størst for elever, der har foretaget skoleskift.

Ro omkring skolestruktur

De fleste forældre til børn i folkeskolen oplever, at der er ro omkring skolen i forhold til skolestrukturen, idet 68,3 % af forældrene oplever, at der 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur. Godt hver femte (22,4 %) svarer dog, at der 'i mindre grad' eller 'slet ikke' er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur. Særligt forældrene på Hans Rømer Skolen og til dels også forældre til børn på Rønne-skolerne oplever ikke, at der er ro omkring skolestrukturen. På Hans Rømer Skolen er det 37 % af forældrene, der svarer, at de kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' oplever, at der er ro omkring skolestrukturen, på Rønne-skolerne er denne andel på 28 %.

De fleste forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse, giver udtryk for, at ro i forhold til skolestruktur har påvirket deres skolevalg. 80,9 % af forældrene svarer, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg, at der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur.

Godt halvdelen (57 %) af de forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, svarer, at valget 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af uro omkring skolestruktur. I år 2018 var det i alt 74 % af de forældre, der havde valgt skoleskift indenfor de seneste to skoleår, som svarede, at skiftet 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af uro omkring skolestruktur. Så selvom uro om skolestrukturen fortsat er et tema, der påvirker forældres valg af skoleskift, er andelen af forældre, som peger temaet som årsag til skoleskiftet, aftagende.

Trivslen i folkeskolen

De fleste forældre til børn i en bornholmsk folkeskole giver udtryk for, at eleverne trives på deres skole. 80,4 % af forældrene svarer således, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' oplever, at 'eleverne trives godt på skolen'. 17,6 % svarer 'i mindre grad' eller 'slet ikke'. På Svartingedal Skole og Paradisbakkeskolen giver forældrene udtryk for den største tilfredshed med elevernes trivsel, idet henholdsvis 89,5 % og 87,1 % af forældrene svarer, at eleverne 'i høj grad' eller 'i nogen grad' trives på skolen. På Søndermarksskolen og Hans Rømer Skolen svarer knap hver fjerde forælder (24,8 % og 24,2 %), at de enten kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' oplever, at eleverne trives godt på skolen.

Sammenlignet med 2018 giver forældre til børn på de bornholmske folkeskoler udtryk for en større tilfredshed i 2020 med de bornholmske folkeskoler i forhold til at få eleverne til at føle sig trygge og glade samt en større tilfredshed i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen. Også her kan der konstateres en øget tilfredshed hos forældrene på alle de almene bornholmske folkeskoler, bortset fra Svartingedal Skole, hvor tilfredsheden med at få eleverne til at føle sig trygge og glade samt i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen er faldende.

Også folkeskolernes indsats for at begrænse mobning er der større tilfredshed med i 2020. I 2018 var det under halvdelen af forældrene (46,3 %), som var tilfredse med skolernes indsats for at begrænse mobning,

og godt hver femte forælder var utilfreds. I 2020 er det over halvdelen (56,8 %), der er tilfredse, og andelen af utilfredse er faldet til 14,2 %.

Forventning til elevernes trivsel påvirker skolevalg

Forventninger til elevernes trivsel er et afgørende parameter, som forældre vælger skole ud fra. Forventning til elevernes trivsel på skolen er den faktor, som flest forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse til deres barn, svarer 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg. 82,1 % af disse forældre svarer, at forventningen om elevernes trivsel på skolen 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg. 13 % svarer 'i nogen grad'.

Disse forældres forventninger til elevernes trivsel i folkeskolen er ikke specielt høje. Når forældre til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole, skal fortælle, hvordan de oplever at eleverne trives på den lokale folkeskole, er det kun 19 % af forældrene, der i 2020 vurderer, at eleverne 'i høj grad' eller 'i nogen grad' trives på den lokale folkeskole – og 42 % svarer, at eleverne 'i mindre grad' eller 'slet ikke' trives på den lokale folkeskole. Dette er dog en forbedring siden 2018, hvor over halvdelen af forældrene (57 %), der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn de seneste to skoleår, oplevede, at eleverne 'i mindre grad' eller 'slet ikke' trives på den lokale folkeskole.

Blandt forældre, der aktivt har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, begrundes mange valget af skoleskift med, at barnet ikke trivedes i sin klasse i folkeskolen. 66 % af forældre, der de seneste to år har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, fortæller, at skiftet enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af, at barnet ikke trivedes i sin klasse i folkeskolen (heraf svarer 49 % 'i høj grad'). Dette er en mindre andel end i 2018, hvor 76 % angav, at det enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' påvirkede valget om skoleskift, at barnet ikke trivedes i sin klasse.

Uro og larm i timerne

I forbindelse med skoleundersøgelsen i 2018 var udfordringer med at skabe ro og orden i klassen en hovedproblematik, der blev rejst. Dengang var 42,4 % af forældre til børn på de bornholmske folkeskoler 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen. I 2020 er denne andel steget med 11,3 procentpoint til 53,7 %. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er ligeledes faldet fra 31,7 % til 22,6 %. Selvom tilfredsheden med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen er forbedret, er det dog fortsat flere end hver femte forælder, der enten er 'meget utilfreds' eller 'utilfreds' med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen. Tilfredshed med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen er et af de emner, hvor utilfredsheden blandt forældrene er højest.

Mange forældre fortæller i kommentarer om støj, uro og kaotiske tilstande i barnets klasse, som forstyrrer og hæmmer mulighederne for at koncentrere sig og går ud over det faglige niveau. Flere forældre beskriver, at deres barn ofte får hovedpine på grund af det. Andre problematiserer, at det er nødvendigt at anvende høreværn for at kunne koncentrere sig.

For megen uro i timerne er den årsag, som flest forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, svarer 'i høj grad' har været en faktor, der har påvirket valget af skoleskift. I 2020 svarer 67 % af forældrene, der har valgt skoleskift, at 'for megen uro i timerne' i høj grad har påvirket deres valg af skoleskift, og 22 % svarer 'i nogen grad'. I 2018 var det 83 % af forældrene, der havde valgt skoleskift for deres barn, der svarede, at for megen uro i timerne 'i høj grad' havde påvirket beslutningen om skoleskift. 10 % svarede dengang 'i nogen grad'.

Folkeskolens evne til at rumme elever med særlige behov

En stor andel af forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at det fortsat er en udfordring at rumme børn med særlige behov i klasserne. Det var også en problematik, som mange forældre adresserede i skoleundersøgelsen fra 2018. En del forældre beskriver, at der opstår kaotiske og til tider voldelige situationer, som påvirker alle i klassen.

Mange forældre nævner desuden, at elever med særlige behov tager megen af undervisernes tid, og at det medfører, at de andre elever ikke får den faglige opmærksomhed, som de har behov for.

På tværs af folkeskolerne på Bornholm mener 42,6 % af forældrene i 2020, at folkeskolen kun i 'mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov. 40,3 % mener, at folkeskolen 'i høj grad' eller 'i nogen grad' kan rumme børn med særlige behov. På Hans Rømer Skolen og Søndermarksskolen er det omkring halvdelen af forældrene, der svarer, at skolen kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov.

Mange forældre efterlyser økonomi til mere støtte i klasserne, to-voksenordninger og flere kompetencer til underviserne til at håndtere inklusionsopgaven. Mange forældre efterlyser desuden, at der igen oprettes specialklasser. Mange giver i den forbindelse udtryk for, at man er gået for langt med inklusionen, og at de oplever, at det går ud over både de børn, der skal inkluderes og de andre børn i klassen samt underviserne. Disse forældre beskriver en situation, hvor alle taber.

Disse problematikker er en primær årsag til overvejelser om skoleskift blandt forældre til børn i folkeskolen. Blandt de forældre, der de seneste to skoleår har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for deres barn, svarer over halvdelen, at valget 'i høj grad' var påvirket af, at der var for mange elever med særlige behov i klassen i folkeskolen.

Ønske om mindre klassestørrelser

Knapt hver tredje forælder (32,4 %) til børn i en bornholmsk folkeskole mener ikke, at antallet af elever i klassen er tilpas. På Søndermarksskolen og Hans Rømer Skolen er det 40 % eller flere, som ikke mener, at klassestørrelserne er tilpas.

Mange forældre kommenterer på, at de mener, at klasserne er for store, og mange forældre kommer i deres kommentarer ind på, at kombinationen af store klasser og flere elever med særlige behov er problematisk. Der efterlyses mindre klasser og/eller mere støtte i klasserne. Mange beskriver, at store klasser er præget af uro og støj, og at underviserne kan have vanskeligt ved at se og hjælpe den enkelte elev. Mange forældre bekymrer sig i den forbindelse om konsekvenserne for det faglige niveau.

Netop temaet om store klasser i kombination med flere elever med særlige behov får flere forældre til at overveje skoleskift for deres barn. Klassestørrelser er desuden en væsentlig faktor, som påvirker skolevalget blandt forældre, der vælger en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse. Her svarer 71 %, at antallet af elever i klassen 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg, og 20,4% svarer 'i nogen grad'.

Det faglige udbytte i folkeskolen

Forældre til børn i folkeskolen er blevet mere tilfredse med deres barns faglige udbytte i folkeskolen, end det var tilfældet i 2018. Alle de almene folkeskoler på Bornholm, bortset fra Svartingedal Skole, kan

konstatere fremgang i forældrenes tilfredshed med deres barns faglige udbytte. Paradisbakkeskolen er den skole, hvor der er den største forældretilfredshed med elevernes faglige udbytte. Selvom Svartingedal Skole er gået markant tilbage på forældretilfredsheden på dette punkt siden 2018, er forældretilfredsheden dog næsthøjest. Den største fremgang i forældrenes grad af tilfredshed med det faglige udbytte siden 2018 har fundet sted blandt forældrene til elever på Åvangsskolen.

En del forældre skriver imidlertid kritiske og bekymrede kommentarer om det faglige niveau i folkeskolen. De kommentarer kommer blandt andet fra forældre, der oplever, at der har været mange lærerskift i deres barns klasse, og at der er for mange timer med vikarer, som de oplever ikke løfter undervisningen til et fagligt acceptabelt niveau. Flere forældre giver desuden udtryk for bekymring, fordi de ikke mener, at der er tilstrækkeligt rum for underviserne til at udøve differentieret undervisning og blandt andet give de dygtige elever flere målrettede opgaver eller at tilpasse undervisningen for nogle elever med særlig behov for ro og struktur.

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse til deres barn, er forventninger om, at skolen har et højt fagligt niveau en af de faktorer, der er topscorer i forhold til, hvad der har påvirket skolevalget. Når den samme forældregruppe fortæller, hvad deres forventning er til det faglige niveau på den lokale folkeskole, er der flere, der har lave end høje forventninger til det faglige niveau.

De fleste forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for deres barn, fortæller, at skoleskiftet blandt andet skyldtes, at barnet ikke lærte nok på den tidligere folkeskole. 78 % af disse forældre svarer, at skoleskiftet 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af, at barnet ikke lærte nok, og 66,7 % er enten 'uenige' eller 'meget uenige' i, at det faglige niveau er højt på den fravalgte folkeskole. Disse forældre oplever, at undervisningen på fri- eller privatskolen tilpasses den enkelte elev, hvilket størstedelen af de samme forældre ikke er enig i gjorde sig gældende på barnets tidligere folkeskole.

Oplevelsen af lærerne

Langt de fleste forældre til børn i folkeskolen oplever, at skolen har dygtige lærere. 83,1 % af forældrene svarer, at skolen enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har dygtige lærere. Andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' forældre er højest blandt forældrene på Paradisbakkeskolen og Svartingedal Skole. Det er ligeledes langt de fleste forældre til børn i folkeskolen, der giver udtryk for tilfredshed med skole-hjem-samarbejdet.

Samarbejdet med skolens ledelse

Der kan konstateres en betydelig større tilfredshed med skolens ledelse blandt forældre til børn i de bornholmske folkeskoler i 2020 sammenlignet med 2018. Andelen af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre er således steget fra 43,2 % i 2018 til 69,5 % i 2020. I forlængelse heraf giver forældrene udtryk for, at betydelig større tilfredshed med adgangen til at gå i dialog med skolens ledelse i 2020 sammenlignet med 2018, og det samme gør sig gældende i forhold til ledelsens informationsniveau.

Skolernes fysiske rammer

Forældre til børn på de bornholmske folkeskoler er blevet mere tilfredse med skolernes indendørs fysiske rammer siden 2018. Denne fremgang gælder alle skolerne, men særligt Søndermarksskolen har haft en stor

fremgang i forældretilfredsheden i forhold til de indendørs fysiske rammer. Et opmærksomhedspunkt er imidlertid rengøringen af toiletter, som en del forældre kommenterer på og ikke finder god nok.

Også i forhold til udendørsarealer kan der generelt konstateres en større tilfredshed blandt forældre til børn i de bornholmske folkeskoler. Alle skoler bortset fra Åvangsskolen har oplevet en øget tilfredshed med udearealerne. På Åvangsskolen er andelen af tilfredse forældre derimod uforandret på knap 60 % 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'. Den mest markante fremgang i forældretilfredsheden i forhold til udendørsarealer findes på Hans Rømer Skolen, hvor det i 2018 var tæt på halvdelen (47 %), der svarede, at de var enten 'meget utilfredse' eller 'utilfredse'. Denne andel er i 2020 nede på 8,6 %.

Opsummering

I mange år er andelen af bornholmske elever, der går på fri- og privatskoler, steget og steget. Den udvikling ser nu ud til at være stagneret. Bornholms Regionskommune er dog fortsat den kommune i landet, hvor flest grundskoleelever går i fri- eller privatskole.

Siden den første skoleundersøgelse i 2018 er forældretilfredsheden med den bornholmske folkeskole blevet større. Forældrene er generelt blevet mere tilfredse med skolen samlet set, men også i forhold til faktorer som trivsel på skolen, det faglige udbytte, arbejdet med inklusion og at der er ro og orden i klassen. Alle de almene folkeskoler går generelt frem på disse parametre med undtagelse af Svartingedal Skole, som gennemgående går tilbage. Selvom forældretilfredsheden på Svartingedal Skole er gået markant tilbage, er skolen dog fortsat blandt de skoler, der har den højeste forældretilfredshed i 2020.

Til trods for fremgangen i forældretilfredsheden er der dog stadig et stort mindretal af forældre, der er bekymrede i forhold til uro og støj i timerne, store klassestørrelser og ikke mindst inklusionen af elever med særlige behov. I forhold til udfordringer med inklusion mener over 40 % af forældre til børn i folkeskolen således, at elever med særlige behov 'i mindre grad' eller 'slet ikke' kan rummes i skolen. Det er ligeledes flere end hver femte forælder til et barn i folkeskolen, der er 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen, og knapt hver tredje forælder mener ikke, at antallet af elever i klassen er tilpas.

3 Baggrund for undersøgelsen

Børne- og Skoleudvalget i Bornholms Regionskommune besluttede i 2018 at gennemføre en skoleundersøgelse, der skulle undersøge baggrunden for bornholmske forældres skolevalg for deres børn. Skoleundersøgelsen skulle desuden afdække forældretilfredsheden med folkeskolen. Allerede i 2018 besluttede Børne- og Skoleudvalget, at undersøgelsen skulle gentages to år senere for at undersøge, hvordan forældrenes tilfredshed med den almene bornholmske folkeskole udvikles og hvad der ligger til grund for forældrenes skolevalg.

Fra ultimo oktober og i hele november 2020 blev der derfor gennemført tre spørgeskemaundersøgelser:

1. Spørgeskemaundersøgelser sendt ud til forældre til børn i den almene bornholmske folkeskole fra 0. til og med 9. klasse pr. oktober 2020. Dette omfatter ikke specialskoler, 10. klasse og ungdomsskolen. Undersøgelsen blev udsendt via e-Boks til 4.359 forældre. Undersøgelsen fik en svarprocent på 31 %. Undersøgelsen belyser forældrenes tilfredshed med deres barns skolegang i den bornholmske folkeskole.
2. Spørgeskemaundersøgelse sendt ud til alle forældre, der har valgt at indskrive deres barn i 0. klasse på en fri- eller privatskole i 2019 og 2020. Undersøgelsen blev udsendt via e-Boks til 488 forældre. Undersøgelsen fik en svarprocent på 37 %. Undersøgelsen har fokus på årsagen til forældrenes skolevalg til deres barn.
3. Spørgeskemaundersøgelse sendt ud til forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- og privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020. Undersøgelsen blev udsendt via e-Boks til 195 forældre. Undersøgelsen fik en svarprocent på 31 %. Undersøgelsen har fokus på årsagen til valget af skoleskift.

Løbende igennem rapporten vil besvarelserne fra disse undersøgelser blive sammenholdt med de besvarelser, som de samme målgrupper gav i 2018. Formålet er at se, om der siden 2018 er sket en udvikling i baggrunden for forældres skolevalg samt tilfredsheden med den bornholmske folkeskole.

Alle forældre i de tre ovennævnte målgrupper har modtaget én invitation med link til spørgeskema pr. barn. Hvis en forælder har flere børn i den bornholmske folkeskole, har denne forælder dermed modtaget flere invitationer til at deltage i undersøgelsen, og det har fremgået, hvilket barns skolegang spørgeskemaet retter sig imod.

Alle invitationer til at deltage i spørgeskemaerne er sendt ud via e-Boks.

Spørgeskemaerne omfatter både lukkede og åbne spørgsmål. Derfor hviler denne rapport både på et stort kvantitativt materiale, men også på et omfattende kvalitativt materiale med kommentarer fra forældrene. Alle forældre har haft mulighed for at tilknytte egne kommentarer flere gange. En stor del af disse kommentarer uddyber og forklarer blandt andet, hvad den utilfredshed, som et mindretal af forældrene giver udtryk for, bunder i. De kommentarer fra forældre, som løbende indgår i rapporten, skal således i høj grad ses som forklaringer på den utilfredshed, som et mindretal af forældrene giver udtryk for.

Cirka 1.700 åbne besvarelser er kommet ind fra forældre til børn i folkeskolen og forældre til børn i fri- og privatskoler. Omfanget af disse åbne besvarelser varierer meget fra korte udtalelser til lange tekster, der beskriver forskellige oplevelser, som forældrene og deres børn har haft. Mange forældre har skrevet lange kommentarer.

Denne rapport er bygget op således, at der igennem rapporten fremlægges statistik over de kvantitative besvarelser i spørgeskemaer, hvilket viser, hvordan de tre grupper af forældre generelt vurderer de forskellige emner. Disse kvantitative besvarelser suppleres med kvalitative udsagn fra forældrene, hvilket primært forklarer hvad bekymringer og utilfredshed blandt nogle forældre skyldes.

3.1 Undersøgelserne ger gennemført i et år med corona

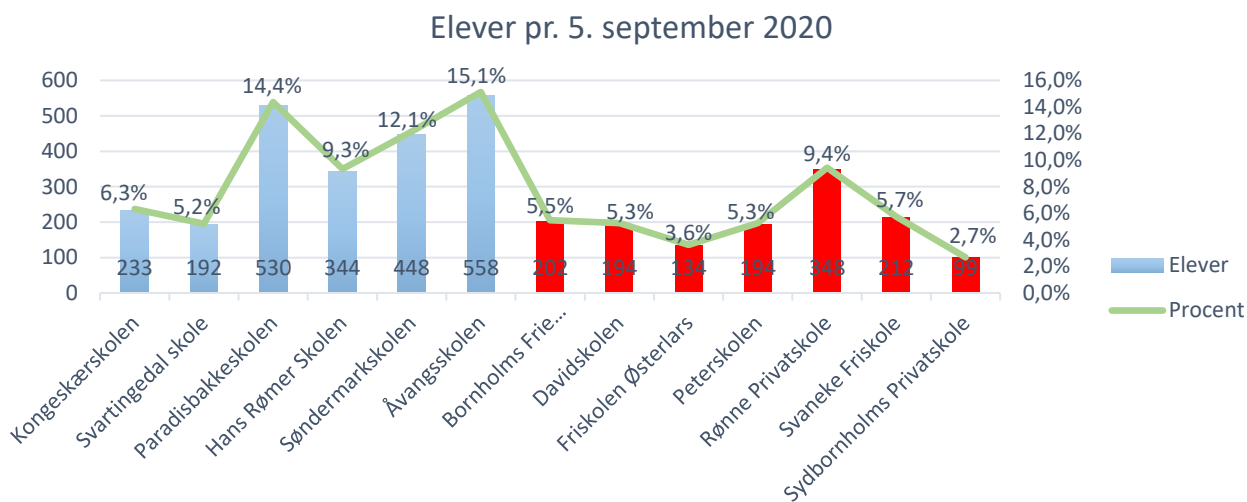
Spørgeskemaundersøgelserne er gennemført i et år, hvor coronapandemi har været et vilkår, også for de bornholmske folkeskoler, hvor der har været perioder med nedlukning og fjernundervisning/hjemmeskole. Da spørgeskemaundersøgelserne blev gennemført fra ultimo oktober til og med november 2020 var alle skolebørn fra 0. til 9. klasse i skole, om end med restriktioner.

Få forældre nævner i kommentarerne i undersøgelserne, at det kan være vanskeligt at besvare skemaet, fordi coronasituationen medfører, at de som forældre ikke måtte opholde sig på skolen og at det derfor kan være vanskeligt at have samme føling med barnets skolegang som tidligere. Ligeledes giver flere udtryk for, at det i denne periode har været vanskeligt at have samme samarbejde med lærerne som tidligere.

Hvordan det påvirker besvarelserne generelt, at spørgeskemaundersøgelserne er gennemført i et år, der har været præget af coronasituationen, er vanskeligt at vide. Forældrenes erfaringer med hjemmeundervisning og børnenes længsel efter at komme tilbage til skole kan på den ene side påvirke forældrenes tilfredshed med skolen i en positiv retning. Modsat har coronasituationen og nedlukninger udfordret skolerne og underviserne i forhold til at opretholde det faglige niveau og trivslen hos den enkelte og i klassen i en tid, hvor skolerne med kort varsel har skulle omlægge undervisningen. Konsekvenserne af dette kan forældrene modsat reagere negativt på.

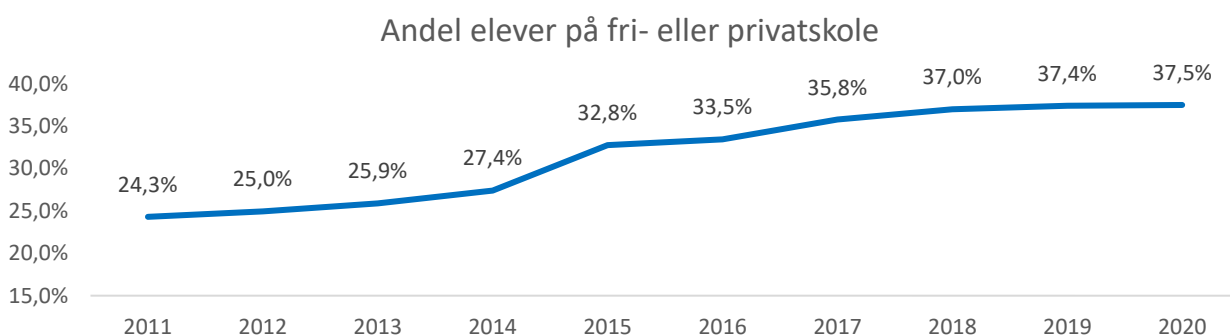
4 Hvilke skoler går de bornholmske skoleelever på

Bornholm har seks almene folkeskoler. Der i alt 2.332 elever på de bornholmske almene folkeskoler (fra 0. til 9. klasse) og 1383 elever på de bornholmske fri- eller privatskoler pr. 5. september 2020. Som det fremgår af figur 1, er Åvangsskolen og Paradisbakkeskolen de to største almene folkeskoler, og Rønne Privatskole er den størst frie grundskole på Bornholm.

Figur 1⁴

Andelen af elever i 0. til 9. klasse på Bornholm, som går på en fri- eller privatskole, er steget over de seneste ti år. Som det fremgår af nedenstående figur var knap hvert fjerde skolebarn elev på en fri- eller privatskole i 2011. I 2020 er det mere end hver tredje (37,5%). Kurven ser imidlertid ud til at være stagneret de seneste år.

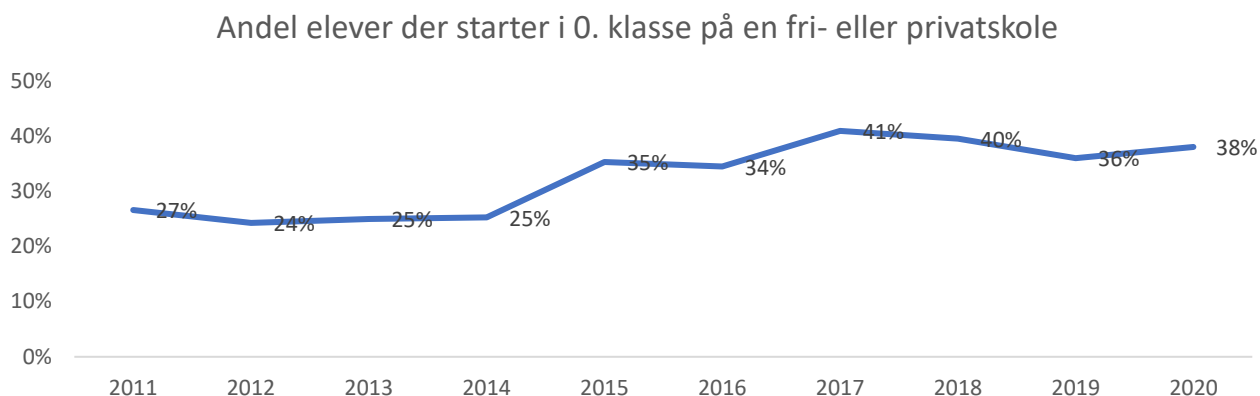

Figur 2⁵

⁴ Opgørelse fra 5. september 2020 fra Center for Skole. Tallene omfatter ikke specialskoler eller 10. klasse. For Paradisbakkeskolen er modtageklasserne ikke omfattet af tallene. Tallene for folkeskoleelever omfatter ikke elever, som bliver hjemmeskole, men som folkeskolerne får elevtaxameter for.

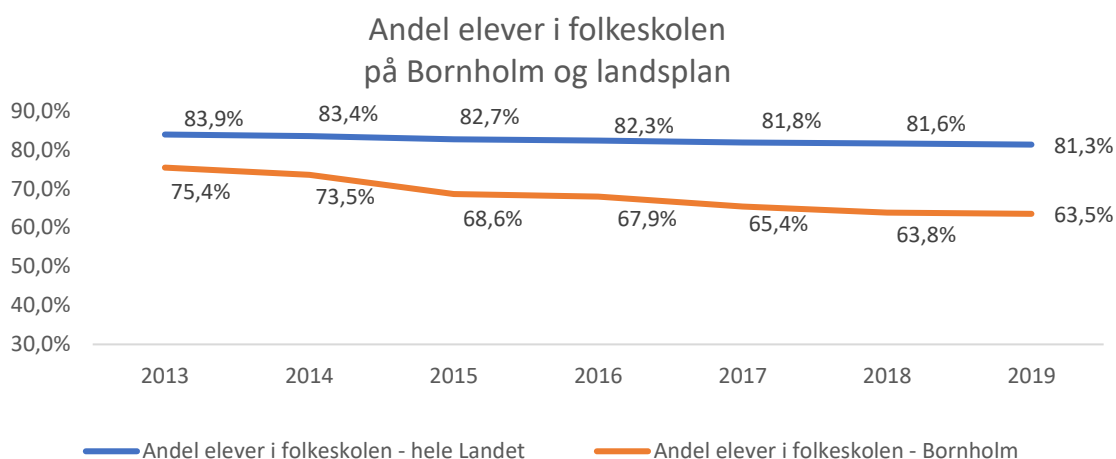
⁵ Data fra Center for Skole målt 5. september hvert år. Andelen af elever på fri- og privatskoler ses her i forhold til det samlede antal elever på en almen folkeskole eller en fri- og privatskole fra 0. til 9. klasse. Det vil sige at elever på specialskoler, 10. klasse, modtageklasser, efterskole eller elever der hjemmeundervises ikke er omfattet.

Andelen af elever der startede i 0. klasse på en fri- og privatskole toppede i 2017, hvor 41 % af alle elever, der startede i 0. klasse på Bornholm, startede på en fri- eller privatskole. I 2018 og 2019 faldt denne andel, i 2019 til 36 % for så igen at stige til 38 % i 2020.

Figur 3⁶

Bornholm Regionskommune er fortsat den kommune i landet med den højeste andel af elever, som går på en fri- eller privatskole (blandt elever i 0. til 9. klasse)⁷. Som det fremgår af figuren nedenfor, er andelen af elever, som går i en fri- eller privatskole, også steget på landsplan de seneste år. Denne udvikling har dog været mere markant på Bornholm end på landsplan. På landsplan er andelen af elever, der går i en folkeskole faldet med 2,6 procentpoint, fra 83,9 % af eleverne i 2013 til 81,3 % af eleverne i 2019. På Bornholm har der i samme periode været et fald på 11,9 procentpoint.

Figur 4⁸

⁶ Data fra Center for Skole målt 5. september hvert år. Tallene er alene baseret på elever, der er startet i en almen folkeskole og en fri- eller privatskole. Tallene omfatter dermed ikke specialskoler og heller ikke modtageklasser samt hjemmeunderviste elever.

⁷ Uddannelsesstatistik.dk.

⁸ Uddannelsesstatistik.dk.

4.1 Er der forskel på hvem der vælger folkeskole og fri- og privatskole?

Civilstatus

Der er en tendens til, at flere gifte par vælger en fri- eller privatskole til deres barn eller børn. I folkeskolen angiver 62,4 % af forældrene at være gifte, mens det ved privatskolestart er 68,8 % af forældrene, der er gifte. I den bornholmske folkeskole er der flere enlige forældre, end der er i de bornholmske fri- og privatskoler.

Nedenfor ses udviklingen fra 2018 – 2020.

	FOLKESKOLE		FRI- ELLER PRIVATSKOLE- START		FRI- ELLER PRIVATSKOLE- SKIFT	
	2020	2018	2020	2018	2020	2018
GIFT	62,4%	59,8%	68,8%	75%	65,6%	71%
SAMLEVENDE	17,3%	18,4%	17,1%	16%	13,1%	12%
ENLIG	18,1%	18,5%	11,8%	8%	21,3%	16%
ØNKSER IKKE AT OPLYSE	2,1%	3,4%	2,4%	1%	0%	2%

Figur 5⁹

Uddannelsesniveau

I den bornholmske folkeskole er forældrene generelt lavere uddannet end forældrene i fri- og privatskolerne. 48,3 % af forældrene til børn i folkeskolen angiver at have en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse. Blandt forældrene til børn, som har skolestart i en fri- eller privatskole, udgør disse tre uddannelsesniveauer 63,6 %. Blandt forældrene til børn i en bornholmsk folkeskole er der flere forældre med en erhvervsuddannelse. Men i forhold til undersøgelsen fra 2018, hvor forskellen var på hele 23,5 procentpoint, er forskellen på forældregruppernes uddannelsesniveau blevet mindre i forbindelse med skoleundersøgelsen i år 2020, hvor forskellen udgør 6,6 procentpoint.

	FOLKESKOLE		FRI- ELLER PRIVATSKOLE- LESTART		FRI- ELLER PRIVATSKOLE- LESKIFT	
	2020	2018	2020	2018	2020	2018
FOLKESKOLEN ELLER KORTERE	6,4%	4,6%	1,2%	1%	6,7%	2%
ERHVERVSUDDAN- NELSE	34,8%	37,5%	28,2%	14%	31,7%	21%

⁹ Baggrundsdata fra de tre undersøgelser: "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

GYMNASIAL UDDAN- NELSE	3,2%	3,9%	4,1%	6%	1,7%	5%
KORT VIDEREGÅENDE UDDANNELSE	5,4%	6,4%	2,4%	18%	11,7%	21%
MELLEMLANG VIDERE- GÅENDE UDDANNELSE	32,6%	32,6%	41,2%	44%	35,0%	40%
LANG VIDEREGÅENDE UDDANNELSE	10,3%	9,1%	20,0%	16%	8,3%	12%
ANDET/ØNSKER IKKE AT OPLYSE	4,1%	5,8%	2,4%	1%	1,7%	0%

Figur 6¹⁰

Indkomstniveau

I forhold til forældrenes indkomstniveau, er der ved skoleundersøgelsen i år 2020 en lidt højere andel af forældre til børn i folkeskolen, som har en indkomst på 300.000 kroner eller derunder, end det er tilfældet for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart. Godt hver tredje forælder til et barn i folkeskolen har en indkomst på 300.000 kroner eller derunder mod kun 22,6 % blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart. Ved skoleundersøgelsen i 2018 var der ikke denne forskel.

Dette skal yderligere ses i det lys, at den samlede andel af gifte og samlevende som tidligere nævnt er højere blandt forældrene til børn på fri- eller privatskole, hvorfor den samlede husstandsindkomst antageligt er højere i disse hjem, idet der er flere enlige blandt forældre til børn i folkeskolen. Potentielt kan det også spille ind, at det i vidt omfang er mødre, som har svaret på den største andel af spørgeskemaerne i denne undersøgelse.

¹⁰ Baggrundsdata fra de tre undersøgelser: "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forælder, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

	FOLKESKOLE		FRI- ELLER PRIVATSKOLESTART		FRI- ELLER PRIVATSKOLESKIFT	
	2020	2018	2020	2018	2020	2018
0 – 150.000 KR.	7,8%	3,4%	7,1%	6%	1,7%	5%
150.000 - 300.000 KR.	26,1%	26,8%	15,5%	26%	25,4%	22%
300.000 - 450.000 KR.	36,4%	37,5%	43,5%	43%	42,4%	43%
450.000 - 600.000 KR.	11,8%	13,1%	16,7%	13%	15,3%	22%
600.000 - 750.000 KR.	1,9%	2,8%	4,2%	3%	1,7%	0%
MERE END 750.000 KR.	2,2%	2,0%	3,0%	2%	0,0%	0%
ØNSKER IKKE AT OPLYSE	13,9%	14,4%	10,1%	8%	13,6%	7%

Figur 7¹¹

Beskæftigelse

Næsten alle forældre, der har deltaget i denne undersøgelse, er i arbejde. Det gælder både forældre til børn i folkeskolen og i fri- og privatskolerne. Størstedelen af forældre er faglærte lønmodtagere, og generelt synes der ikke at være store forskelle i beskæftigelsen blandt forældre til børn i folkeskolen og fri- eller privatskolerne.

	FOLKESKOLE		FRI- ELLER PRIVATSKOLESTART		FRI- ELLER PRIVATSKOLESKIFT	
	2020	2018	2020	2018	2020	2018
LØNMODTAGER, UFAGLÆRT	8,7%	7,1%	4,1%	3%	8,3%	0%
LØNMODTAGER, FAGLÆRT	46,4%	46,8%	46,7%	47%	41,7%	43%
FUNKTIONÆR/TJENESTEMAND	15,6%	18,5%	20,1%	21%	21,7%	28%
SELVSTÆNDIG/MEDHJ. ÆGTEFÆLLE	7,8%	7,5%	11,8%	18%	8,3%	14%
LÆRLING/ELEV/STUDERENDE	3,7%	2,2%	1,8%	2%	0,0%	2%
LEDIG	3,9%	2,4%	1,2%	3%	1,7%	0%
SKÅNE-/FLEXJOB MM.	5,0%	5,3%	4,1%	2%	5,0%	5%
PENSIONIST/EFTERLØNSMODTAGER	2,0%	2,4%	2,4%	0%	1,7%	5%

¹¹ Baggrundsdata fra de tre undersøgelser: "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

HJEMMEGÅENDE	1,4%	0,2%	1,8%	2%	0,0%	0%
ANDET/ØNSKER IKKE AT OPLYSE	5,3%	7,5%	2,4%	5%	5,0%	3%

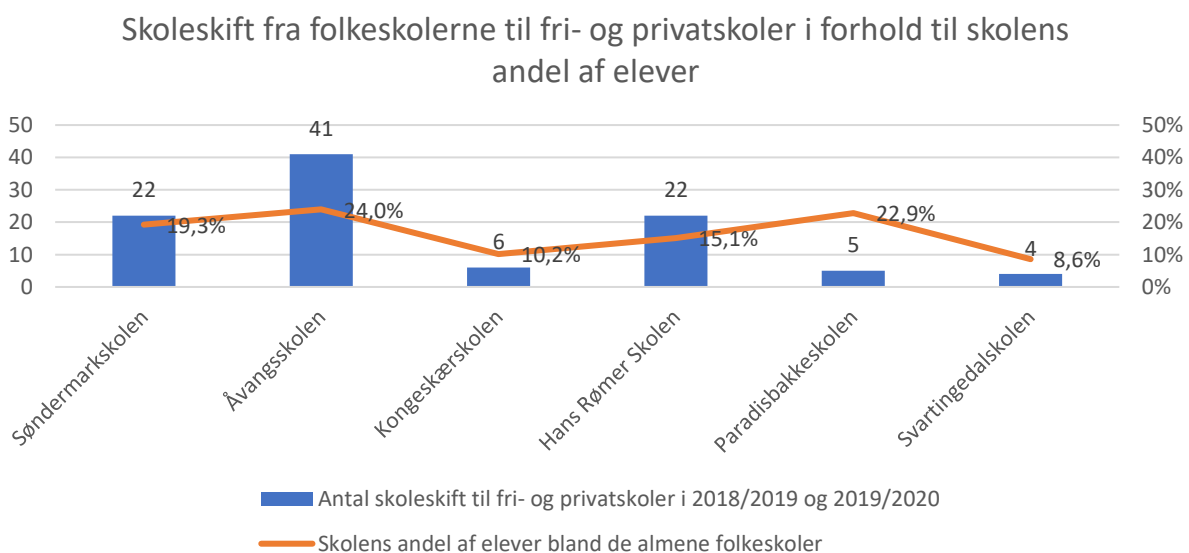
Figur 8

5 Skoleskift

5.1 Hvilke folkeskoler skifter eleverne fra

Da den seneste skoleundersøgelse blev gennemført i 2018, var der i alt 117 elever, som havde gennemført skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018. Nu hvor undersøgelsen gennemføres igen i 2020, har i alt 100 elever skiftet skole fra en bornholmsk folkeskole til en fri- eller privatskole.

Som det fremgår af nedenstående figur, er i særdeleshed Åvangsskolen, men også Hans Rømer Skolen og Søndermarkskolen overrepræsenteret i andelen af elever, der skifter skole til en fri- eller privatskole. 41 % af de skoleskift, der er gennemført fra en folkeskole til en fri- og privatskole de seneste to skoleår, er foretaget af elever fra Åvangsskolen, som i september 2020 havde 24 % af eleverne i den almene folkeskole på Bornholm. Paradisbakkeskolen er derimod i høj grad underrepræsenteret, idet skolen i september 2020 havde 22,9 % af eleverne i den almene bornholmske folkeskole, men kun har stået for 5 skoleskift.

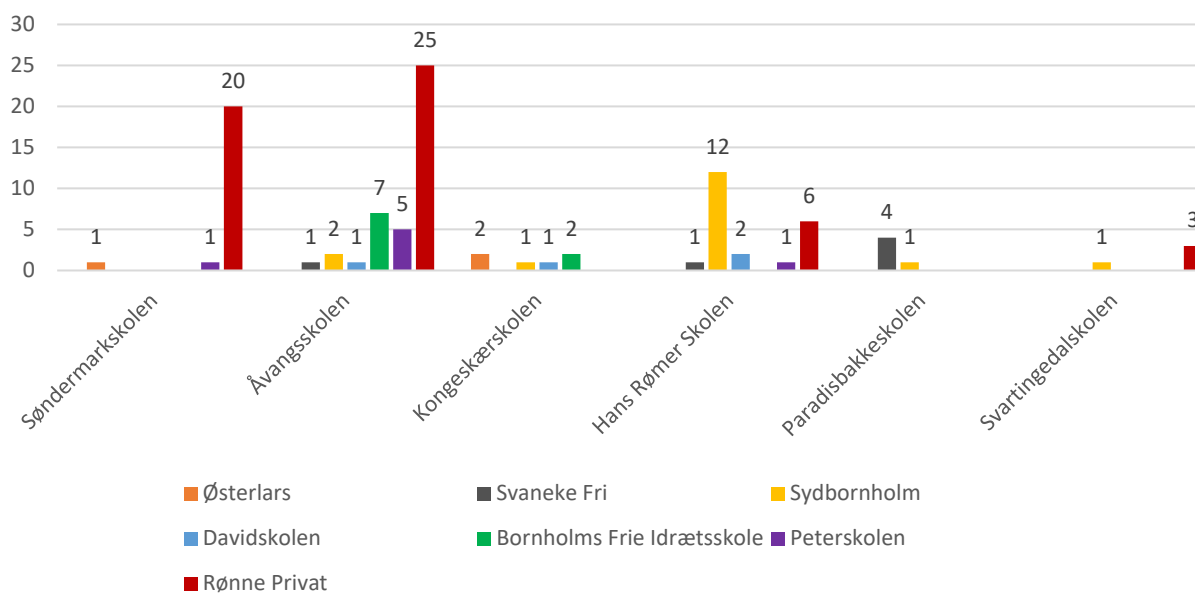

Figur 9¹²

Blandt de 100 skoleskift, der har været i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020, var i alt 54 skoleskift til Rønne Privatskole, som dermed modtager eleverne i forbindelse med over halvdelen af alle skoleskiftene fra en bornholmsk folkeskole til en fri- eller privatskole. Disse elever kommer primært fra Åvangsskolen og Søndermarkskolen.

¹² Data fra Center for Skole, Oversigt over skoleskift fra almene bornholmske folkeskoler til fri- og privatskoler i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020

Skoleskift i 2018/2019 og 2019/2020 Hvor skifter eleverne fra og til?

Figur 10¹³

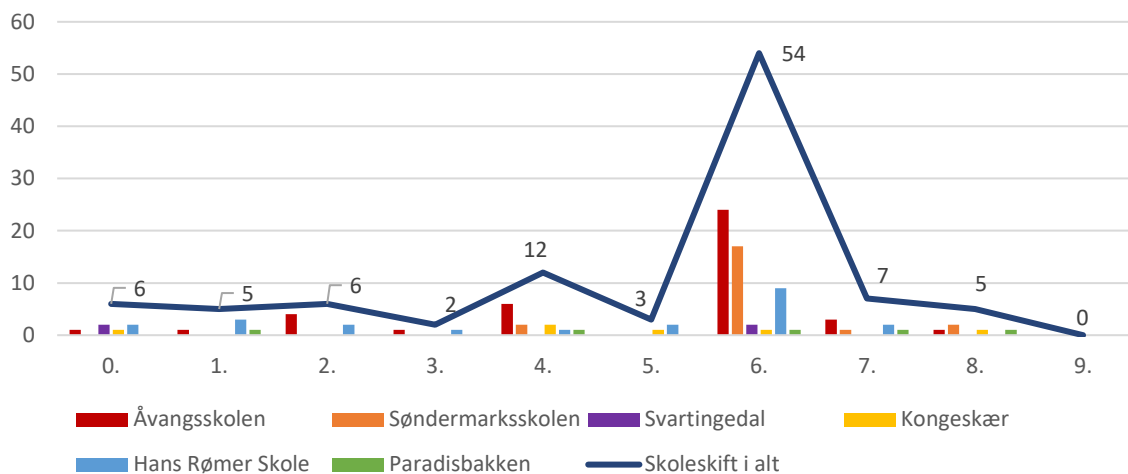
5.2 I hvilke klassetrin gennemføres skoleskift

Som det fremgår af figuren nedenfor, er der sket skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole på Bornholm i alle klassetrin bortset fra 9. klassetrin i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020. Skoleskift sker mest hyppigt på 6. klassetrin, hvor halvdelen af alle skoleskiftene finder sted (54 %). Ud af de 54 skoleskift, der var til Rønne Privatskole, er 45 af skoleskiftene fra elever i 6. klasse, hvor Rønne Privatskole har to spor i modsætning til fra 0. til 5. klasse, hvor Rønne Privatskole er et-sporet. Åvangsskolen og Søndermarksskolen, som begge er Rønne-skoler, er de skoler hvorfra eleverne primært er skiftet til Rønne Privatskole i 6. klasse. I alt er 25 elever skiftet fra Åvangsskolen til Rønne Privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020, heraf var 21 elever i 6. klassetrin. Ligeledes var 17 ud af 20 skoleskift fra Søndermarksskolen i 6. klassetrin i disse to skoleår.¹⁴

¹³ Data fra Center for Skole, Oversigt over skoleskift fra almene bornholmske folkeskoler til fri- og privatskoler i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020

¹⁴ Data fra Center for Skole, Fordeling af elever målt 5. september hvert år.

Skoleskift fordelt på klassetrin

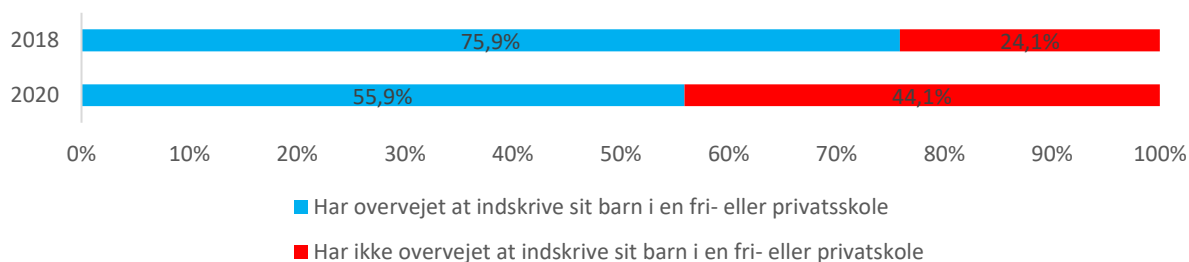

Figur 11¹⁵

5.3 Hvor mange forældre til børn i den bornholmske folkeskole har overvejet skoleskift

Som det fremgår af nedenstående figur, har flertallet af forældre til børn i den bornholmske folkeskole på et tidspunkt overvejet at indskrive deres barn på en fri- eller privatskole, enten forud for eller under barnets skoleforløb. Sammenlignet med Skoleundersøgelse 2018 er det imidlertid en markant lavere andel af forældrene i Skoleundersøgelse 2020, som fortæller, at de har haft denne overvejelse. I 2018 var det således tre ud af fire forældre (75,9 %), som havde haft denne overvejelse. I 2020 er denne andel faldet til godt halvdelen (55,9 %).

Forældre til børn i folkeskolen: Har du på noget tidspunkt overvejet at indskrive dit barn i en fri- eller privatskole?

Figur 12¹⁶

¹⁵ Data fra Center for Skole over skoleskift fra en bornholmsk folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020.

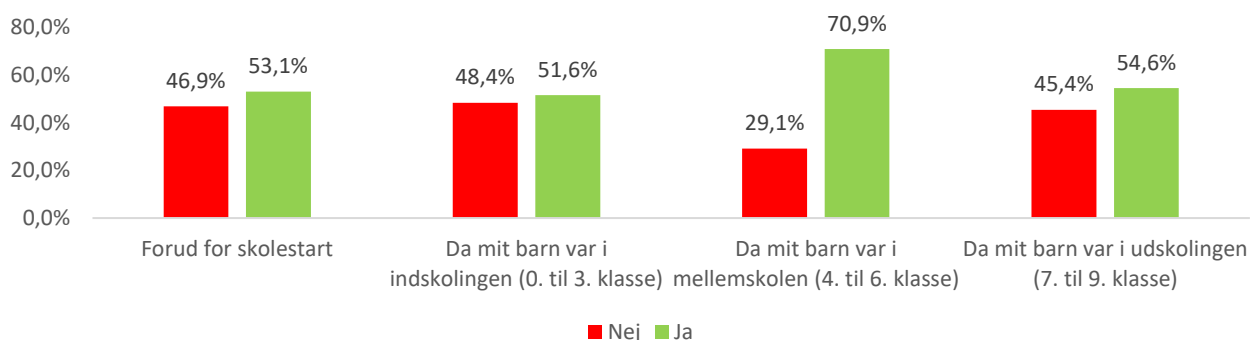
¹⁶ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

Nedenstående figur viser, at godt halvdelen af de forældre, der på et tidspunkt har overvejet at indskrive deres barn i en fri eller privatskole, har overvejet det forud for barnets skolestart. Figuren viser også, at andelen af forældre der overvejer at indskrive barnet i en fri- eller privatskole ikke falder særlig meget, efter eleverne er startet i skole. Det er stadig godt halvdelen af forældrene, der har overvejet skoleskift, mens barnet gik eller går i indskolingen (0. til 3. klasse).

Andelen af forældre, der på et tidspunkt har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole, topper mens barnet går på mellemtrinnet, hvor 70,9 % af forældre, der på et tidspunkt har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole og som har eller har haft sit barn på mellemtrinnet, har denne overvejelse. Det er dermed mens barnet går på mellemtrinnet, at flest forældre, der har overvejet at indskrive deres barn i en fri- eller privatskole, har denne overvejelse.

Blandt forældre til børn i udskolingen, som på et tidspunkt har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole, er det godt halvdelen, der har denne overvejelse, mens barnet går i udskolingen.

Forældre til børn i folkeskolen i år 2020, som har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole: Hvornår overvejede du det?

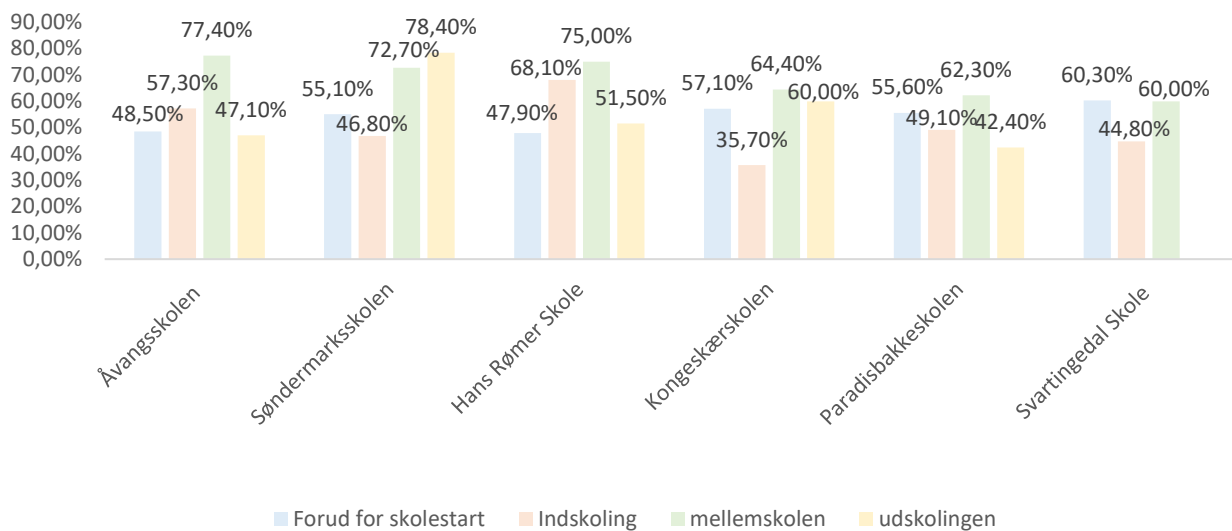
Figur 13¹⁷

Anskues besvarelserne opdelt på skoler, fremgår det, at overvejelserne om skoleskift på de fleste af folkeskolerne er mest udbredt på mellemtrinnet. På Søndermarksskolen er andelen dog højest i udskolingen. Søndermarksskolen er den eneste skole dette gør sig gældende for. Svartingedal Skole har den højeste andel af forældre, som har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole forud for skolestart, hvil-

¹⁷ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020". Denne figur viser, hvornår forældrene til børn i folkeskole har overvejet at indskrive deres barn i en fri- eller privatskole. Under kategorierne 'Forud for skolestart' og 'da mit barn var i indskoling' vises svarfordelingen blandt de i alt 55,9 % af alle forældre til børn i folkeskolen, som på et tidspunkt har overvejet at indskrive deres barn i en fri- eller privatskole. Svarfordelingen under kategorien 'da mit barn var i mellemskolen (4. til 6. klasse)' viser svarfordelingen blandt forældre, der har overvejet at indskrive deres barn i en fri- eller privatskole og som har angivet, at deres barn går på enten mellemtrinnet eller i udskolingen, således at det kan have været aktuelt, at de har kunnet overveje at indskrive barnet, mens barnet går eller gik på mellemtrinnet. Ligeledes viser kategorien 'da mit barn var i udskolingen' kun fordelingen blandt forældre til børn i udskolingen, som har svaret, at de på et tidspunkt har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole.

ket potentielt skal ses i lyset af, at Svartingedal Skole først fra sommeren 2020 fik en overbygning på skolen, hvorfor forældre, der indskrev deres barn på Svartingedal Skole tidligere har vidst, at barnet skulle skifte skole i 7. klasse.

Hvornår i barnets skoleforløb har forældre til børn i folkeskolen, der har overvejet at indskrive barnet i en fri- eller privatskole, haft denne overvejelse? Fordelt på skoler

Figur 14¹⁸

5.4 Venteliste til fri- eller privatskole hindrer skoleskift

Af forældretilfredshedsundersøgelsen blandt forældre til børn i folkeskolen fremgår det, at flere forældre havde valgt skoleskift forinden til privatskole, hvis det havde været muligt at få plads på skolen tidligere:

- Vi har ikke skiftet før end nu til 6. klasse, fordi vi ikke har kunnet få plads.
- Mit barn står fortsat på venteliste til privatskolen.
- Havde ham opskrevet inden skolestart, men han kom ikke ind. Da han skulle starte i 4. klasse, måtte jeg kontakte en friskole for at forhøre mig... da mit barn klager over for meget larm i klassen og en meget dårlig stemning. Får jeg en plads tilbudt, tager jeg imod den med det samme.

5.5 Begrænset økonomi hindrer skoleskift

Flere forældre giver udtryk for, at det er økonomi, der hindrer, at de gennemfører skoleskift til en fri- eller privatskole:

¹⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020". Data fra Svartingedal Skoles overbygning er ikke inkluderet, da skolen alene har én syvende klasse i overbygningen, og at datagrundlaget derfor er meget lavt.

- Havde økonomien været til det, så havde jeg ikke tøvet et sekund. Jeg skammer mig over, at vi tilbyder vores børn, vores kommende generation, en skolegang som denne. Vi taber så mange børn på vejen, og vi giver dem på intet tidspunkt lov til at vokse i deres tempo eller rumme dem, som de er.
- Den eneste grund er, at min økonomi ikke er til det. Ellers havde hun været i privatskole nu.
- Vores privatøkonomi tillader desværre ikke et flyt til en privatskole, omend jeg ser det som den eneste mulighed for at give mit barn et bedre udgangspunkt for videre uddannelse, idet dialog med vores folkeskole aldrig følges op med handling i praksis
- Når jeg ser hvad min søn havde mulighed for at opnå på en privatskole kontra en folkeskole, så er jeg faktisk meget utilfreds... Hvis jeg kunne, havde jeg flyttet begge børnene på privatskole eller undervist dem hjemme. Desværre er der ikke plads til den slags i dagens Danmark og da slet ikke, hvis man er enig forsørger. Øv for Danmarks fremtid og børn.

Nogle forældre giver udtryk for en bekymring for, at der skabes A- og B-Hold. Frygten går på, at mange ressourcestærke går til fri- og privatskoler, og at folkeskolen står tilbage med en høj andel af mere krævende elever:

- På Bornholm er man ved at skabe et A-hold og et B-hold, hvad angår de bornholmske børns grunduddannelse. Dialog med skoleledelse og politikere bliver hul og ligegyldig, når det gang på gang viser sig, at gode intentioner aldrig bliver realiseret i praksis - dette er jo også forklaringen på, at folkeskolen mister elever drypvist frem til 5. klasse og så for alvor bløder elever i overbygningen, hvor nogle privatskoler laver to spor. Tilbage står folkeskolen med den tunge ende, og herefter bliver det en selvforstærkende nedadgående spiral.

Flere forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at de har skrevet barnet op til en eller flere fri- eller privatskoler, så barnet kan få plads, hvis der opstår problemer. Flere forældre har således taget højde for, at det kan blive relevant:

- Men jeg beholder min opskrivning til privatskolen, hvis der på et tidspunkt kommer flere bekymringer om noget, eller at jeg kan mærke, at mit barn ikke trives.

5.6 Skift til anden folkeskole kan også være en succes

Nogle forældre, som har været utilfredse med én folkeskole har skiftet til en anden folkeskole med succes:

- Min datters skole blev lukket, og børn blev spredt ud til andre skoler, og min datter mistede nogle gode venner. Så skiftede hun klasselærer hele tiden, og min datter begyndte at have det skidt i skolen. Begyndte at ringe til mig 1-2 gange om ugen på grund af at hun havde ondt i maven eller i hovedet. Vi overvejede at flytte hende til privatskole, men på grund af økonomien valgte vi en mindre kommunal skole, lidt langt fra hvor vi bor (10 km), men hun elsker nu gå i skole. Siden hun startede i den nye skole i januar 2019, har hun ikke ringet til mig af ovennævnte grunde.

Forælder fortæller, at valget af anden folkeskole skete, fordi de ikke kunne få plads på privatskole, men efter barnet er startet på den nye folkeskole er tilbud om plads på privatskolen blevet afvist:

- Jeg skrev min datter op til privat og friskoler, inden hun skiftede fra (red. navn på skoler hun skifter til og fra). Jeg har sagt nej til plads på (red. navn på fri- eller privatskole) i år, da min datter trives på nuværende skole.

5.7 Skoleskift sker også fra fri- og privatskole til folkeskolen

Flere forældre fortæller om, at de aktivt har valgt at skifte fra en fri- eller privatskole til folkeskolen:

- Mit barn gik på friskole, men der var for mange ting, der ikke fungerede i den klasse, så vi flyttede skole til folkeskolen
- Vores barn har gået på (red. navn på fri- eller privatskole). Først var den folkeskole frem til vores barns 3. klasse. Så blev det en privatskole. Vi valgte at flytte vores barn til (red. navn på folkeskole), fordi der var dårlig trivsel i vores barns klasse i (red. navn på fri- eller privatskole). (red. navn på folkeskole) har et godt ry, og indtil nu er vi meget tilfredse.

- Vi har haft vores søn i privatskole. Det bedste vi har gjort for vores søn er at flytte ham til folkeskolen. Nu trives han og vil gerne i skole.
- Mit barn gik på (red. navn på fri- eller privatskole) til og med 1. klasse

5.8 Venner er med til at fastholde elever i folkeskolen, hvor forældre overvejer skoleskift

Flere forældre giver udtryk for, at de har overvejet skoleskift for deres barn, men at barnets venskaber i skolen gør at skoleskift ikke gennemføres:

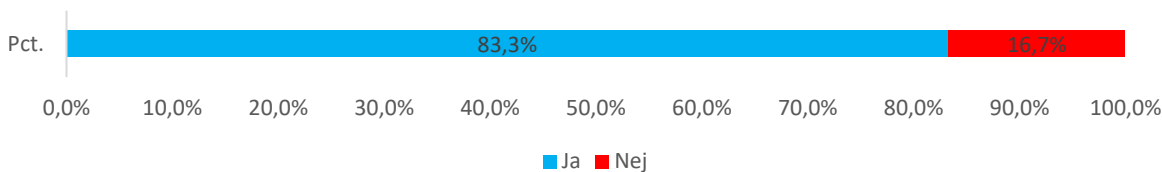
- Har overvejet skoleskift siden min datter gik i 2. klasse. Så blev det lidt bedre, men kun for en kort periode. Så overvejede vi kraftigt skoleskift i 6 klasse igen... men hun har det godt socialt og ville ikke selv flytte fra sine tætteste veninder.
- Jeg har overvejet det mange gange (red. skoleskift) netop på grund af antal elever i klassen samt en masse ballade og uro i den klasse. Vi har ikke flyttet ham, fordi han har gode kammerater i klassen, men vi overvejer det fortsat, på grund af uroen i klassen.

5.9 Skoleskift for ét barn medfører ofte også skoleskift for søskende

Som det fremgår af nedenstående grafer, har forældre, der enten har foretaget skoleskift fra en folkeskole til en frie eller privatskole eller som fra skolestart har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse en tendens til også at vælge den valgte fri- eller privatskole til barnets søskende.

20,3 % af de forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, fortæller at barnet har søskende, der går på den fravalgte folkeskole. Som det fremgår af figuren nedenfor, overvejer langt de fleste forældre (83,3 %) også skoleskift for disse børn.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn de seneste to år, hvor der er søskende på folkeskolen: Overvejer du også at foretage skoleskift for den eller disse søskende?

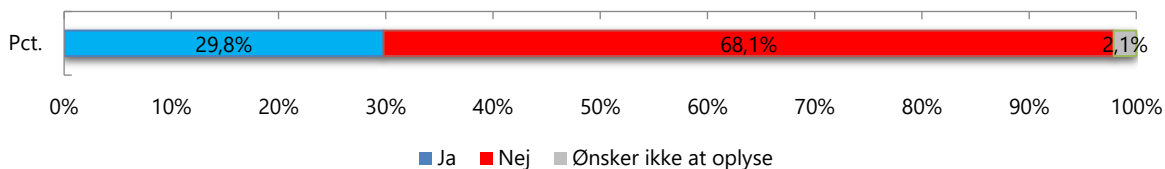

Figur 15¹⁹

Cirka 30 % af forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for deres barn de seneste to år, fortæller, at barnet har søskende, der allerede går på den valgte fri- eller privatskole.

¹⁹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

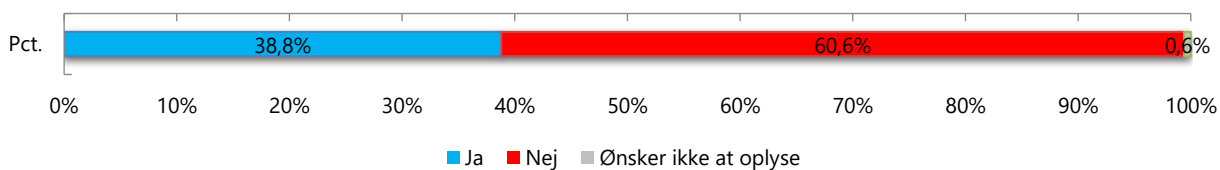
Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller
privatskole de seneste to år:
Har dit barn søskende på den valgte fri- eller privatskole?

Figur 16²⁰

38,8 % af de forældre, der i 2019 og 2020, valgte en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse til deres barn, fortæller, at barnet har søskende på den valgte fri- eller privatskole.

Forældre der i 2019 og 2020 har valgt en fri- eller privatskole til deres
barn fra 0. klasse: Har dit barn ældre søskende på den valgte fri- eller
privatskole?

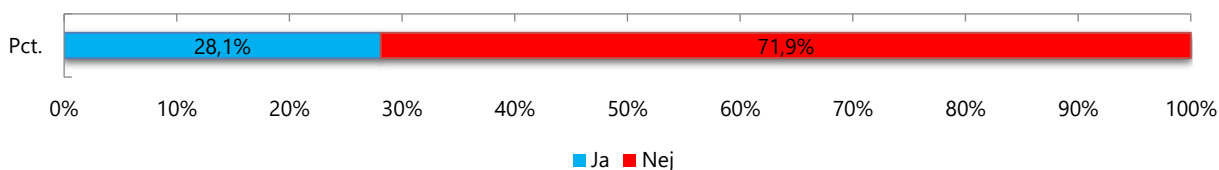
Figur 17²¹

Blandt de 38,8 %, der allerede har søskende på den valgte fri- eller privatskole, fortæller 28,1 %, at disse søskende tidligere har skiftet skole fra en folkeskole til den valgte fri- og privatskole.

²⁰ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

²¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

Har de(n) ældre søskende, som går på den valgte fri- eller privatskole, skiftet skole fra en folkeskole til fri- eller privatskole i sin skolegang?

Figur 18²²

Der synes således at være en tendens til, at hvis forældre vælger en fri- eller privatskole for deres barn, så er der stor sandsynlighed for, at yngre søskende også starter på den skole, og at man potentielt også gennemfører skoleskift for andre søskende til samme fri- eller privatskole. Dette forklarer blandt andet denne forælder, der har valgt en fri- eller privatskole til sit barn fra skolestart i 0. klasse:

- Vi overvejede meget en folkeskole til vores første barn, men på det tidspunkt var der meget uro omkring dennes eksistens, derfor valgte vi en friskole. Når man så bliver glad for skolen, så fortsætter søskende med at blive indskrevet. Jeg har 4 børn, og de vil så alle komme til at gå på (red. navn på fri- eller privatskole).

Søskendes dårlige oplevelser med en skole kan betyde, at den fravælges for de yngre søskende:

- Vi har haft to større børn på (red. navn på folkeskole), og det gør vi aldrig igen. Det er så ringe en skole, og der tages ikke hånd om hverdagens problemer. Lærerne har formodentlig ikke midlerne til at få hverdagen til at blive god og lærerig. Det har været så dårlig en oplevelse, at jeg ALDRIG vil vælge en kommunal skole til mine yngste børn.
- Så skulle I havde været bedre til at rumme vores ældste søn, der har ADHD, da han gik på skolen. Vi oplevede ikke, at der rigtig var noget, der fungerede, da han startede i 1. klasse, og der var timer med skiftende lærere. Vi blev ringet op tit og tæt, fordi det var til vores søns og de andre i klassens bedste, at vi hentede ham.
- Fra 1. klasse og frem til vi valgte at tage ham ud af skolen, har der været problemer på problem med overfald i klassen fra en enkelt elev. Når disse problemer blev taget op enten via Intra, skolehjemsamtaler, forældremøder eller direkte henvendelser, blev de bare fejtet af banen, og man fik at vide, at der ikke var problemer, og at alt gik godt... Det er den bedste beslutning vi nogensinde har taget at tage vores dreng ud af folkeskolen på Bornholm 1 1/2 måned før han gik på sommerferie... Nu går de så i 10. klasse, og vi har fået en dreng, der er glad for at gå i skole og ikke som før på (red. navn på skole), hvor han kom grædende hjem flere gange om ugen, før skolen var slut. FORFÆRDELIG skole med alt andet end ansvarsbevidste voksne mennesker ansat både som ledelse og undervisere. Hvis folk med børn, der ikke er startet i skole, eller som er flyttet hertil og de spørger os herhjemme, så bliver de på det allerkræftigste anbefalet at gå laaaaaaaaaaaaaaaaaangt uden om (red. navn på folkeskole). Selvom jeg er førtidspensionist og vores indkomst ikke er høj, når jeg bliver modregnet, hvad min kone tjener, så giver jeg gladeligt 6.300 kroner om måneden for at slippe for (red. navn på folkeskole). Hertil skal siges, at jeg selv har haft en fremragende skolegang, da jeg gik i folkeskole, og har set privatskole som snobberi, da jeg var yngre. Nu er vi selv "havnet" der, og vi fortryder på ingen måde, at vi har taget dette valg.

5.10 Hvilken skole starter børnene fra forskellige børnehaver i?

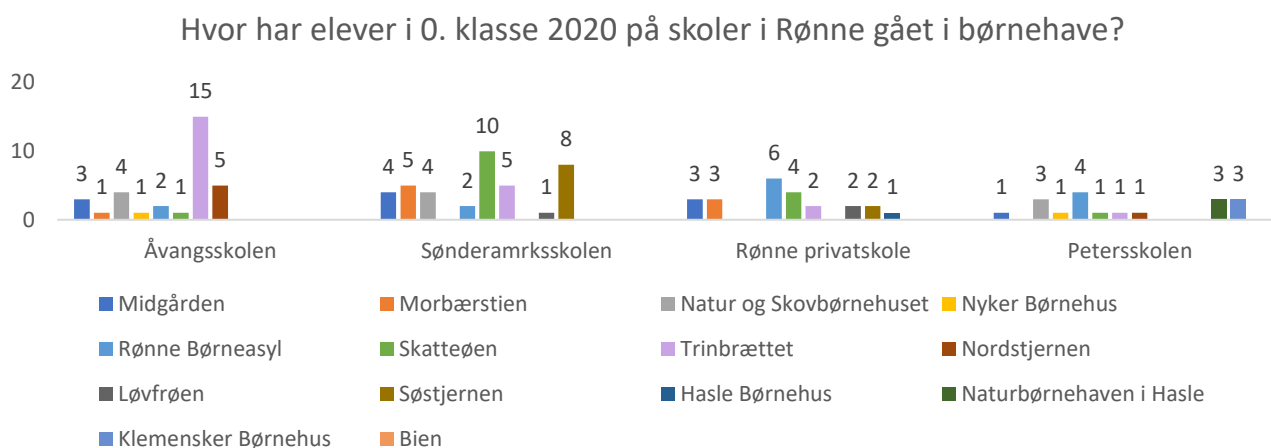
Det varierer meget fra børnehaver til børnehaver, om de børn, der starter i 0. klasse fordeles til flere forskellige skoler, eller om de i vidt omfang går videre til den samme skole.

Nogle få børnehaver er i vidt omfang fødekæde til bestemte skoler. Det gælder blandt andet Nexø Børnehus, Hasle Børnehus, Allinge Børnehus og Tejn Børnehus. For de fleste af disse institutioners vedkommende

²² "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

er der tale om, at institutionen ligger i samme by som den skole, som børnehaven i vidt afgiver børn/elever til.

Som det fremgår af nedenstående figur, rekrutterer skolerne i Rønne elever fra mange forskellige børnehaver. Åvangsskolen får dog knap halvdelen af sine elever fra den store daginstitution i nærheden, Trinbrættet, og Søndermarksskolen får godt halvdelen fra to institutioner, Skatteøen og Søstjernen.

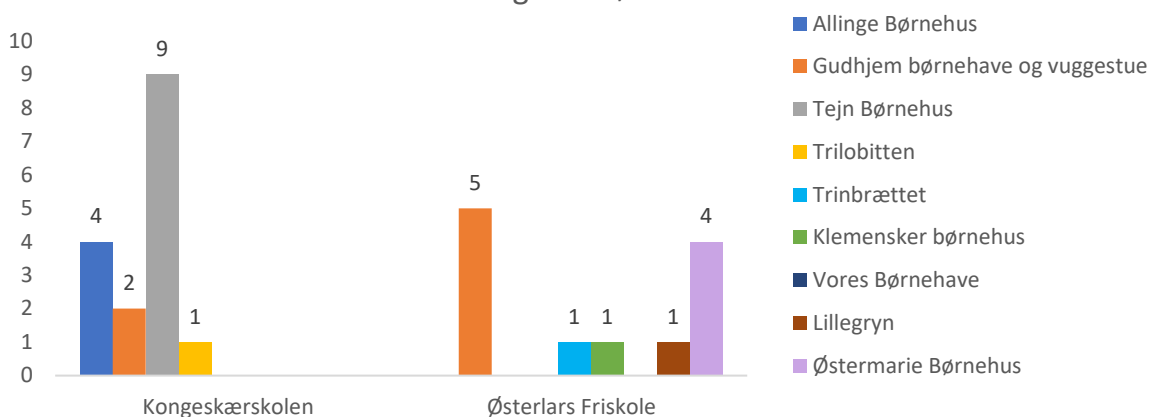

Figur 19²³

I forhold til distriktet for Kongeskærs skolen, hvor Østerlars Friskole også ligger, kommer eleverne fra de to skoler i vidt omfang fra forskellige børnehaver. Kongeskærs skolen modtager primært børn fra Tejn Børnehus og Allinge Børnehus, og Østerlars Friskole modtager primært elever fra Gudhjem Børnehaven og vuggestue samt Østermarie Børnehus.

²³ Data fra Center for Børn og Familie, datatræk pr. den 25. februar 2021 over hvilke bornholmske dagtilbud elever, der startede i 0. klasse i 2020 kom fra. Denne oversigt omfatter dermed ikke de elever, som ikke har gået i en bornholmsk daginstitution forud for skolestart, herunder tilflyttere.

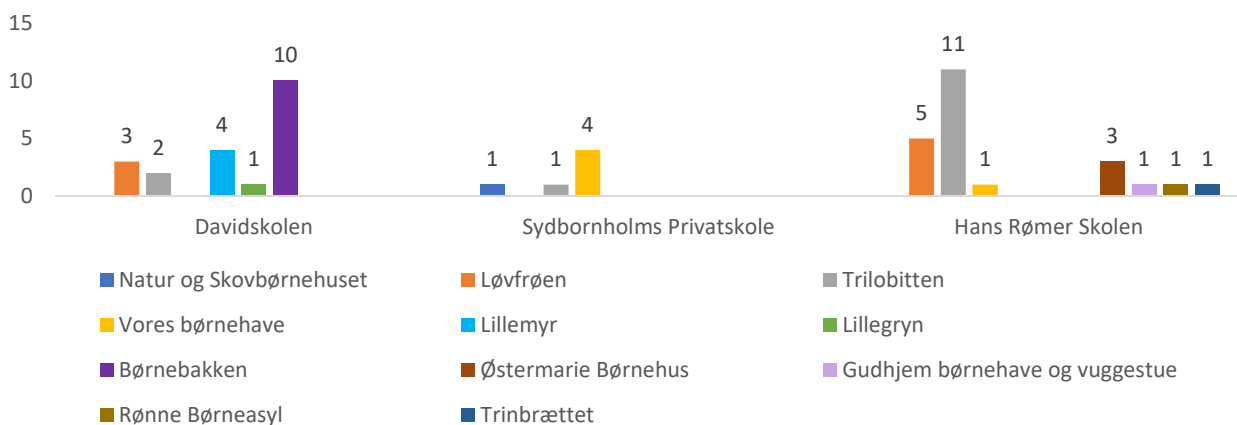
Hvor har elever i 0. klasse 2020 på Kongeskærskolen og Østerlars Friskole gået i børnehave?

Figur 20²⁴

Inden for Hans Rømer Skoles distrikt ligger Davidsskolen og Sydbornholms Privatskole. Der er ligeledes et meget begrænset overlap mellem disse skoler, hvad angår hvilke børnehaver de rekrutterer elever fra. Davidsskolen modtager halvdelen af sine elever fra Børnebakken, som ligesom Davidsskolen bl.a. er bygget op om kristne værdier. Hans Rømer Skole modtager knap halvdelen af sine elever fra Børnehaven Trilobitten, som ligger i Åkirkeby ligesom Hans Rømer Skole. Sydbornholms Privatskole modtager primært sine elever fra Vores Børnehave.

Hvor har elever i 0. klasse 2020 på Hans Rømer Skolen, Davidsskolen og Sydbornholms Privatskole

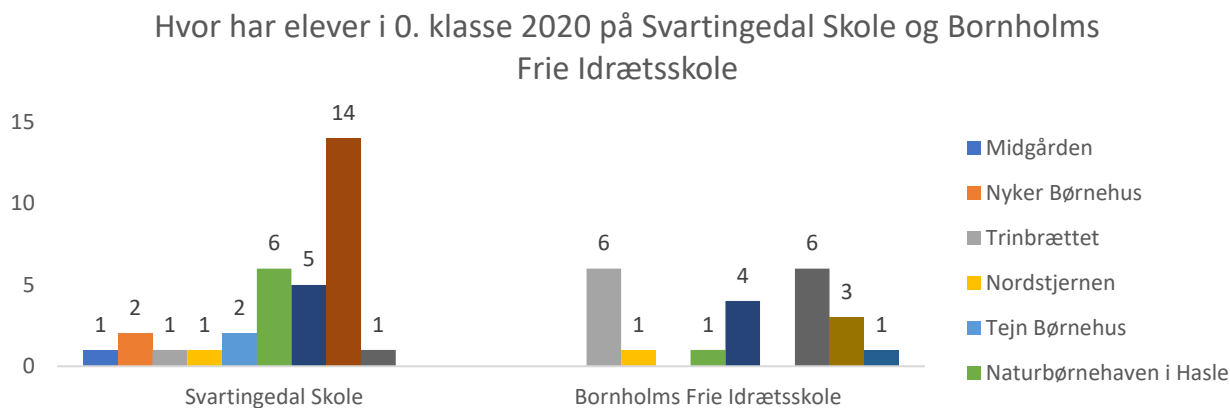

Figur 21²⁵

²⁴ Data fra Center for Børn og Familie, datatræk pr. den 25. februar 2021 over hvilke bornholmske dagtilbud elever, der startede i 0. klasse i 2020 kom fra. Denne oversigt omfatter dermed ikke de elever, som ikke har gået i en bornholmsk daginstitution forud for skolestart, herunder tilflyttere.

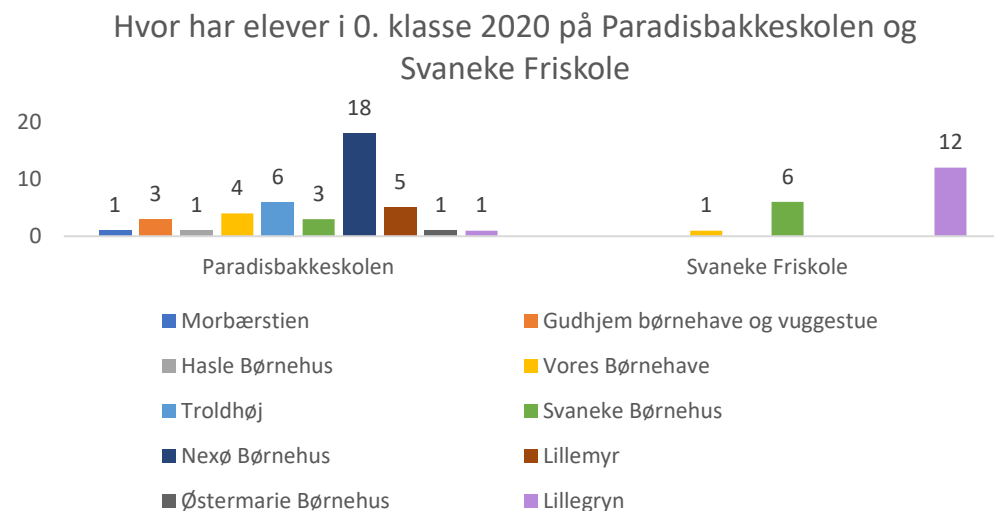
²⁵ Data fra Center for Børn og Familie, datatræk pr. den 25. februar 2021 over hvilke bornholmske dagtilbud elever, der startede i 0. klasse i 2020 kom fra. Denne oversigt omfatter dermed ikke de elever, som ikke har gået i en bornholmsk daginstitution forud for skolestart, herunder tilflyttere.

Inden for Svartingedal Skoles distrikt ligger også Bornholms Frie Idrætsskole. Disse to skoler rekrutterer delvist elever fra samme børnehaver. Svartingedal Skole modtager klart flest elever fra Hasle Børnehus og derefter Naturbørnehaven i Hasle og Klemensker Børnehus. Bornholms Frie Idrætsskole modtager lige mange elever fra deres egen børnehave Bien, Trinbrættet i Rønne og Klemensker Børnehus.

Figur 22²⁶

Inden for Paradisbakkeskolens distrikt ligger Svaneke Friskole. Paradisbakkeskolen modtager klar flest elever fra de helt lokale børnehaver, i særdeleshed fra Nexø Børnehus, men også Troldhøj og Vores Børnehave. Paradisbakkeskolen tiltrækker elever fra mange børnehaver også helt fra Gudhjem. Svaneke Friskole derimod modtager i udpræget grad elever fra børnehaver i samme by som skolen (Lillegryn og Svaneke Børnehus).

Figur 23²⁷

²⁶ Data fra Center for Børn og Familie, datatræk pr. den 25. februar 2021 over hvilke bornholmske dagtilbud elever, der startede i 0. klasse i 2020 kom fra. Denne oversigt omfatter dermed ikke de elever, som ikke har gået i en bornholmsk daginstitution forud for skolestart, herunder tilflyttere.

²⁷ Data fra Center for Børn og Familie, datatræk pr. den 25. februar 2021 over hvilke bornholmske dagtilbud elever, der startede i 0. klasse i 2020, kom fra. Denne oversigt omfatter dermed ikke de elever, som ikke har gået i en bornholmsk daginstitution forud for skolestart, herunder tilflyttere.

6 Forældrenes overordnede tilfredshed med folkeskolen

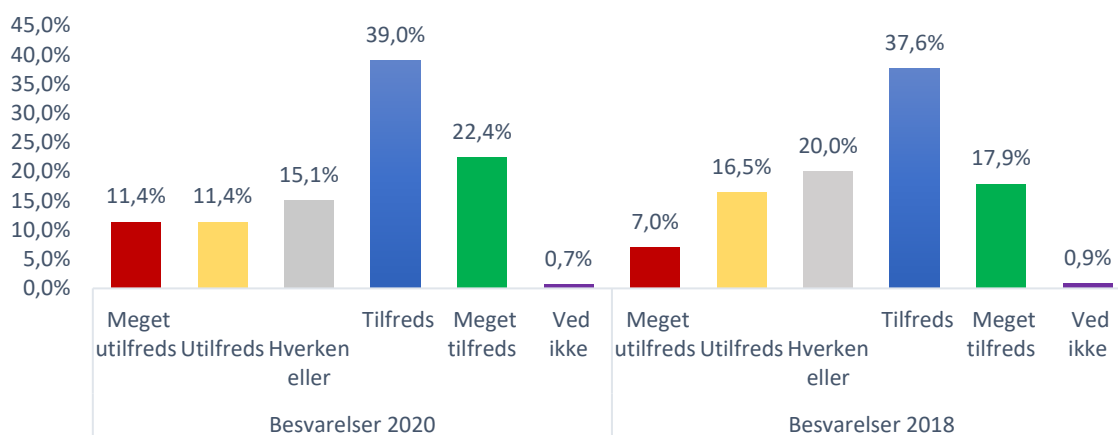
Forældre til børn i folkeskolen er blevet bedt om at vurdere, hvor tilfredse de samlet set er med deres barns folkeskole. Her svarer 61,4 % af forældrene, at de samlet set enten er tilfredse eller meget tilfredse med barnets folkeskole. Denne andel er steget med 5,9 procentpoint siden 2018, hvor den seneste skoleundersøgelse blev gennemført.

Det er både andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse', der er steget. I 2018 var det 17,9 %, som gav udtryk for at være 'meget tilfredse', hvilket i 2020 er steget med 4,5 procentpoint til 22,4 %. I 2018 var det 37,6 %, der var 'tilfredse', hvilket i 2020 er steget med 1,4 procentpoint til 39 %. Det er således andelen af 'meget tilfredse', der er steget mest.

Andelen af forældre til børn i den bornholmske folkeskole, som er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' ligger på samme niveau som i 2018 om end med et lille fald. I 2020 fortæller 22,8% af forældre til et barn i den bornholmske folkeskole, at de samlet set enten er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med deres barns folkeskole. I 2018 var det 23,5 % af forældre til et barn i folkeskolen, som samlet set var 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med deres barns folkeskole. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre er dermed faldet med 0,7 procentpoint. Andelen af 'meget utilfredse' er dog steget fra 7 % til 11 %, men andelen af 'utilfredse' er faldet fra 16,5 % i 2018 til nu 11,4 %.

Der er en tendens til, at forældrene i 2020 i højere grad svarer i yderkategorierne 'meget tilfreds' og 'meget utilfreds'. Andelen af forældre, som svarer 'hverken eller' er faldet med 4,9 procentpoint fra 20 % i 2018 til 15,1% i 2020. Andelen af forældre, der svarer 'ved ikke', er fortsat lav. I 2018 var det 0,9 %. I 2020 er det 0,7 %.

Udviklingen i den samlede tilfredshedshed med folkeskolen blandt forældre til børn i folkeskolen år 2020 sammenlignet med år 2018

Figur 28

Mange forældre til børn i folkeskolen har ved besvarelsen af spørgeskema benyttet muligheden for (i de åbne svarkategorier), at vise glæde og tilfredshed med barnets folkeskole. Nedenfor vises eksempler herpå:

²⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk folkeskole 2020" samt "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk folkeskole 2018"

- Jeg er på alle fronter meget tilfreds min mit barns skole og skolegang. Det er fantastisk at se så motiverede undervisere, som har overskud til både at fokusere på de sociale og faglige kompetencer, samtidig med at de tilbyder en varieret og differentieret undervisning. Stor cadeau til dem.
- Glad pige i skolen... Virker tilfreds, og både jeg og min datter føler en god atmosfære, trivsel og indlæring
- Det er en god skole med engagerede lærere, der prøver at tænke ud af boksen
- Jeg er MEGET tilfreds med skolen og deres lyst til at skabe en god hverdag for mine børn og havde skolen endnu friere hænder til at træffe beslutninger for lærere og elever, ville den være endnu bedre
- Hun har de dejligste lærere, hvis faglige og pædagogiske niveau og tilgang er fantastisk. De er gode til at møde min datter i øjenhøjde. Hvis der er noget jeg er i tvivl om, og som jeg ikke kan finde svar på i nyhedsbreve, så er hendes lærere altid rigtig gode til at besvare tvivlsspørgsmål. Og endda i et meget effektivt tempo. Et par gange har jeg haft brug for ledelsen. Jeg er begge gange blevet mødt med empati, lyttende øre, omsorg, forståelse og herefter konkrete ideer i forhold til løsning af udfordringen. Skolen har nogle skønne fysiske rammer, med masser af lys og lærerige illustrationer på både gulve og døre, som jeg er overbevist om, inspirerer både elever og lærere. (og forældre). Udearealerne er dejlig grønne og også ret hyggelige. Min datter er meget begejstret for at gå på skolen. Hun fortæller engageret om dagens indhold og om hvor meget spændende de lærer. Hun synes selv, at hun har de dygtigste lærere. Og så synes hun, at hendes klasselærer er verdens klogeste :) Derudover er vi også meget glade for klubben, som hun begyndte i sommers. Også SFOen har vi begge været meget glade for. Jeg fortæller familie og venner stolt om, hvor god (red. navn på folkeskole) er blevet. De gør en stor forskel - hver dag.
- Jeg er meget tilfreds med min søns skole - ledelsen, lærerne, samarbejdet m.v. Min søn har særlige behov, og jeg oplever, at skolen rummer ham. Han har oplevet flere skoleskift og har aldrig været så glad for at gå i skole, som efter han startede på (red. navn på folkeskole) for 3-4 år siden.

Mange andre forældre til børn i folkeskolen har derimod beskrevet en stor utilfredshed med den bornholmske folkeskole:

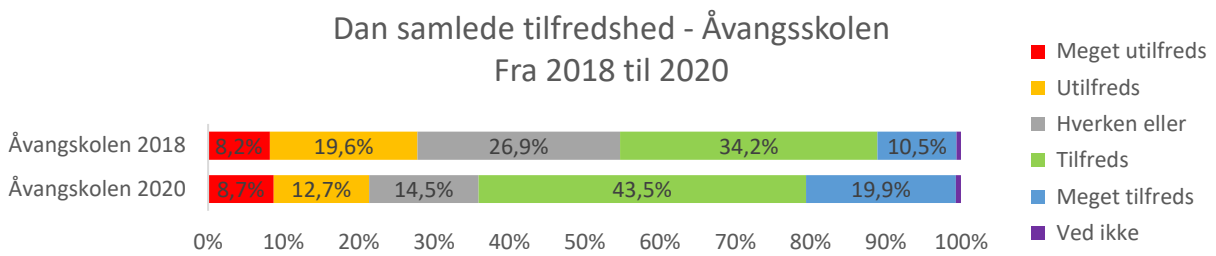
- Jeg har så mange kritikpunkter til den bornholmske folkeskole, her især (red. navn på folkeskole), at jeg faktisk ikke orker at skrive dem her. Jeg ved slet ikke hvor jeg skal begynde eller slutte. Det er helt forfærdeligt at have været vidne til en tidligere helt igennem fantastisk folkeskole, til at nu være "død" på alle punkter."
- Når de har opgivet mit barn, så har jeg også opgivet dem.
- Er en kæmpefan af folkeskolen, den var en gang grundstammen i vores demokrati, og af netop kun den grund befinder vores barn sig der endnu. Privatskoler har været på tale mange gange, men kun fordi folkeskolen har kørt så ufatteligt ringe i alt for lang tid
- Der hvor hun går nu, er det så dårligt, at alt andet kun kan være bedre. Det kan ikke blive dårligere, end det er.

6.1 Forældretilfredsheden med folkeskolen fordelt på skoler

Nedenfor belyses udviklingen i forældrenes samlede forældretilfredshed med den enkelte folkeskole fra 2018 til 2020.

6.1.1 Åvangsskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

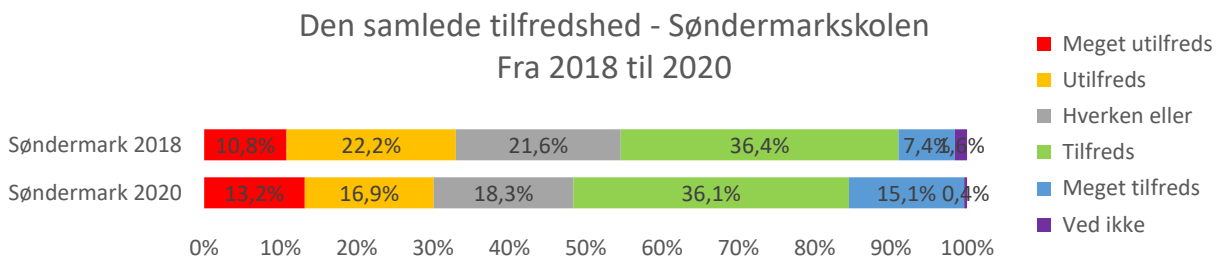
Forældre til elever på Åvangsskolens giver i 2020 i højere grad udtryk for tilfredshed med skolen i forhold til 2018. Andelen af 'meget tilfredse' er næsten fordoblet (fra 10,5 % i 2018 til 19,9 % i 2020), og samtidig er andelen 'tilfredse' også er steget markant (fra 34,2 % i 2018 til 43,5 % i 2020). I alt er 63,4 % enten tilfredse eller meget tilfredse i 2020, hvilket er en stigning på 18,7 procentpoint fra 2018. Andelen af 'meget utilfredse' er uændret, og andelen af 'utilfredse' er faldet med 6,9 procentpoint. I alt er 21,4 % dermed enten utilfredse eller meget utilfredse, hvilket er et fald på 6,4 procentpoint fra 2018.

Figur 24²⁹

6.1.2 Søndermarksskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

Forældre til elever på Søndermarksskolen er siden 2018 blevet mere tilfredse. Andelen af 'meget tilfredse' er fordoblet siden 2018 (fra 7,4 % til 15,1 %), og andelen af 'tilfredse' er uændret (36 %). Andelen af 'meget utilfredse' er imidlertid også steget med fra 10,8 % i 2018 til 13,2 % i 2020. Andelen af 'utilfredse' er samtidig faldet med 5,7 procentpoint fra 22,2 % til 16,9 %. Den samlede andel af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er faldet med 2,9 procentpoint fra 33 % i 2018 til 30,1 % i 2020. Dermed er andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' imidlertid stadig høj, 30,1 %, hvilket gør Søndermarksskolen til den folkeskole, hvor flest forældre samlet set er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med skolen.

Figur 25³⁰

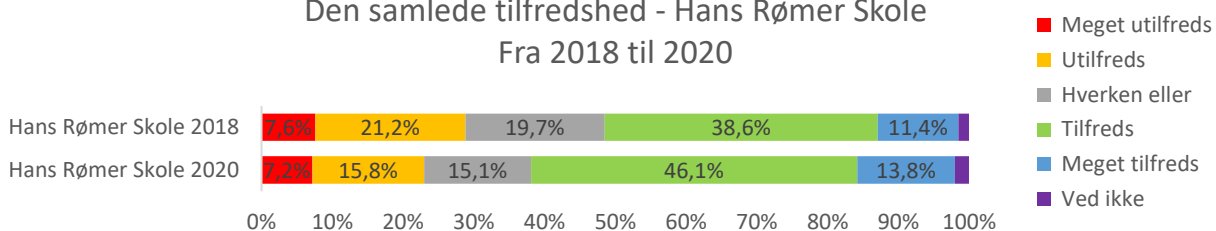
6.1.3 Hans Rømer Skolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

Forældre til elever på Hans Rømer Skole giver i 2020 udtryk for en større tilfredshed, end det var tilfældet i 2018. 59,9 % af forældrene svarer, at de enten er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' i 2020, hvilket er en stigning på 9,9 procentpoint i forhold til 2018, hvor det var halvdelen (50 %), der var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'. Andelen af 'meget tilfredse' forældre er gået frem med 2,4 procentpoint, og andelen af 'tilfredse' er steget med 7,5 procentpoint. Andelen af 'meget utilfredse' er uændret, og andelen af 'utilfredse' er faldet med 5,4 procentpoint fra 21,2 % til 15,8 %. Den samlede andel, der svarer 'meget utilfreds' og 'utilfreds', er således faldet med 5,5 procentpoint fra 28,8 % i 2018 til 23 % i 2020.

²⁹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

³⁰ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

Den samlede tilfredshed - Hans Rømer Skole Fra 2018 til 2020

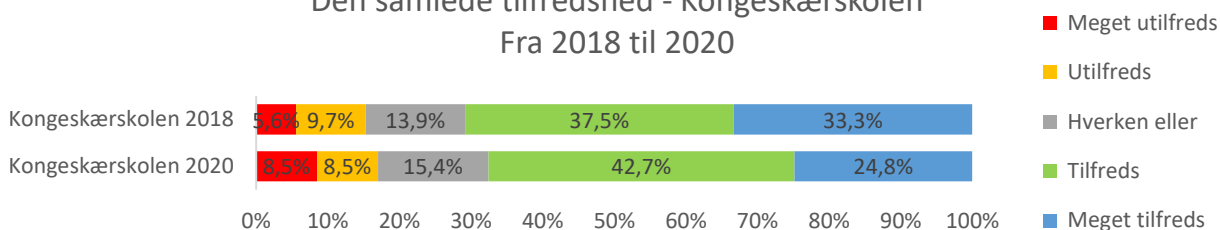

Figur 26³¹

6.1.4 Kongeskærskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

Forældre til elever på Kongeskærskolen er i 2020 lidt mindre tilfredse med skolen, end de gav udtryk for i 2018. Andelen af forældre, som enten er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse', er faldet med 3,3 procentpoint fra 70,8 % i 2018 til 67,5 % i 2020. Andelen der fortæller, at de enten er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er ligeledes steget med 1,7 procentpoint fra 15,3% i 2018 til 17 % i 2020.

Den samlede tilfredshed - Kongeskærskolen Fra 2018 til 2020

Figur 27³²

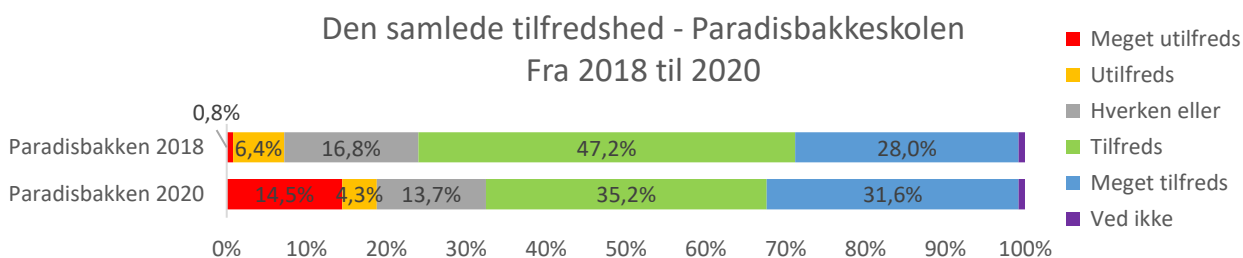
6.1.5 Paradisbakkeskolen – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

Blandt forældre til elever på Paradisbakkeskolen er der i 2020 en højere andel, der fortæller, at de er 'meget utilfredse' og 'meget tilfredse' end i 2018. I 2018 var det således under en procent af forældrene til elever på Paradisbakkeskolen, der gav udtryk for at være 'meget utilfredse'. Denne andel er steget til 14,5 % i 2020. Modsat var der i 2018 28 %, der var 'meget tilfredse', hvilket i 2020 er steget med yderligere 3,6 procentpoint til 31,6 %.

I 2018 var andelen af forældre til elever på Paradisbakkeskolen, som enten var 'meget utilfredse' eller 'utilfredse', på 7,2 %. Denne andel er i 2020 steget med 11,6 procentpoint til 18,8 %. Andelen af forældre, der enten er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse', er faldet med 8,4 procentpoint fra 75,2 % i 2018 til 66,8 % i 2020.

³¹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

³² "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

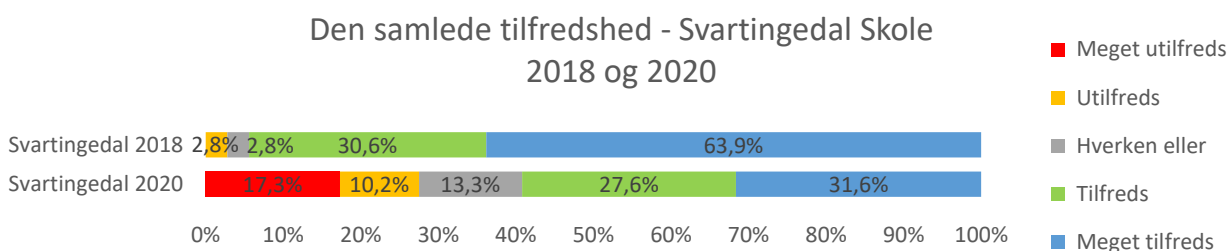

Figur 28³³

6.1.6 Svartingedal Skole – udviklingen i den samlede forældretilfredshed fra 2018 til 2020

Den mest markante forskel fra 2018 til 2020 findes i forældrebesvarelsene fra forældre til elever på Svartingedal Skole. I 2018 var andelen af forældre, som var 'meget tilfredse' eller 'tilfredse', helt oppe på 94,5 % af forældrene. I 2020 er denne andel faldet til 59,2 %, et fald på 35,3 procentpoint.

Ligeledes var der i 2018 ingen forældre til elever på Svartingedal Skole, som angav, at de samlet set var 'meget utilfredse'. I 2020 er det 17,3 % af forældrene, der svarer, at de er 'meget utilfredse'. Fra at kun 2,8 % af forældre til elever på Svartingedal Skole samlet set var 'utilfredse' med skolen, er det i 2020 27,5 % af forældrene, som enten er 'meget utilfredse' eller 'utilfredse' med skolen.

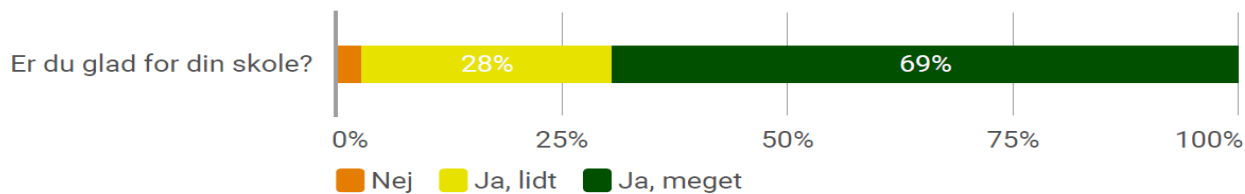
Figur 29³⁴

6.2 Elevernes tilfredshed med folkeskolen

Ovenstående forældrebesvarelses er umiddelbart mere kritiske end hvad eleverne giver udtryk for i trivselsrapporten for de bornholmske folkeskoler i 2020. Når børnene får spørgsmålet, om de er glade for deres skole, svarer 69 % af eleverne fra 0. til 3. klasse 'ja, meget' og 28 % svarer 'ja, lidt'.

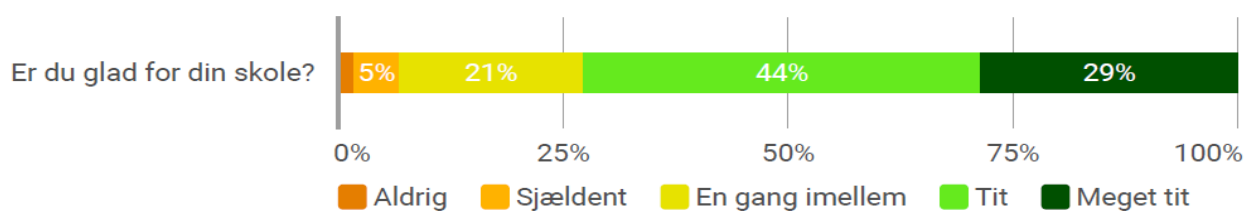
³³ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

³⁴ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

Figur 30³⁵

Elever i 4. til 9. klasse er også blevet spurgt, om de er glade for deres skole. Her svarer 29 % 'meget tit', og 44 % svarer 'tit'. En procent svarer 'aldrig', og 5 % svarer 'sjældent'.

Figur 31³⁶

I de følgende afsnit belyses forskellige temaer, som påvirker forældrenes tilfredshed med folkeskolen på Bornholm. I den forbindelse bliver der gjort rede for forældrenes oplevelse af adskillige forhold: Afstanden til skolen, ro om skolestrukturen, trivslen i folkeskolen, uro i timerne, arbejdet med inklusion, klassestørrelserne, det faglige udbytte, informationen fra skole, samarbejdet med ledelsen og de fysiske rammer.

³⁵ Den nationale trivselsmåling 2018/2020 for Bornholms Kommune 0.- 3. klasse, Undervisningsministeriet

³⁶ Den nationale trivselsmåling 2018/2020 for Bornholms Kommune 4. - 9. klasse, Undervisningsministeriet

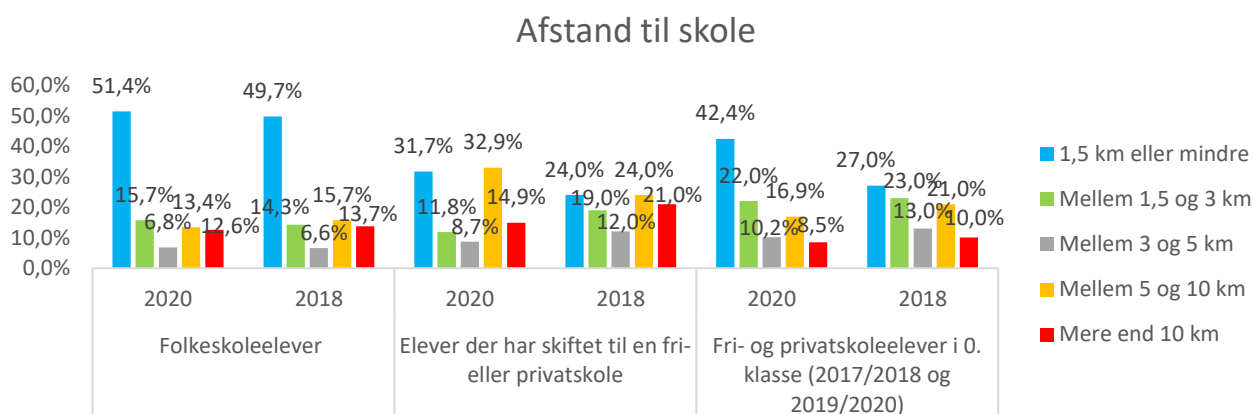
7 Afstand til skolen

Elever i folkeskolen har generelt kortere afstand til skolen end elever, som er skiftet til en fri- eller privatskole og elever, der startede i 0. klasse på en fri- eller privatskole. Lige over to tredjedele af eleverne i folkeskolen (67,1 %) har under 3 kilometer til skole, hvor andelen i 2018 var 64 %.

26 % af eleverne i folkeskolen har mere end 5 kilometer til skole. Dette tal er en lille nedgang, da det i 2018 var 29,4 % af eleverne, som havde mere end 5 kilometer til skole.

For elever, der er startet på en fri- eller privatskole i 0. klasse i 2019 eller 2020, har 64,4 % af eleverne under 3 kilometer til skole, samme niveau som blandt elever i folkeskolen. Da forældrene vurderede afstanden til skolen i 2018, var det kun 50 %, der svarede, at afstanden til skolen er under 3 kilometer. Blandt de elever, som de seneste to år er blevet indskrevet i en 0. klasse på en fri- eller privatskole, er det 25,4 %, som har mere end 5 kilometer til skole. I 2018 var det 31 %, der havde mere end 5 kilometer til skole.

Blandt eleverne, der er skiftet fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, er det 47,8 %, som har mere end 5 km til skole, hvor det i 2018 var det 45 % af eleverne, som havde mere end 5 km til skole. Når forældre vælger skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, synes afstand således at blive mindre betydningsfuldt.

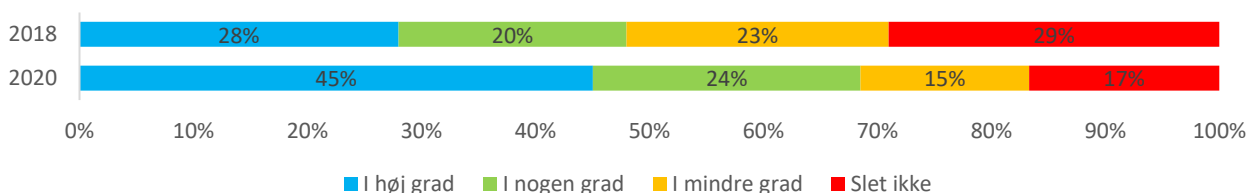
Figur 32³⁷

³⁷ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020", "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2017 og 2018"

7.1 Afstand til skolen har påvirket skolevalget for de fleste forældre, der vælger en fri- eller privatskole

For de fleste forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse i 2019 og 2020, har afstand været en faktor, som enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg. 69 % af disse forældre svarer, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg, at skolen ligger tæt på, hvor de bor. Afstandskriteriet synes umiddelbart at være blevet mere væsentligt for forældrenes skolevalg i 2020, end det var tidligere. I 2018 var det 48 % af forældre, der havde indskrevet deres barn i en fri- eller privatskole, som svarede, at afstanden 'i høj grad' eller 'i nogen grad' havde påvirket deres skolevalg. I 2018 svarede 29 % af forældrene, at det 'slet ikke' havde påvirket deres skolevalg, om skolen lå tæt på, hvor de bor. Denne andel er i 2020 faldet til 17 %.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole til sit barn fra 0. klasse: I hvor høj grad har "Skolen ligger tæt på hvor vi bor" påvirket dit skolevalg?

Figur 33³⁸

Flere forældre, der har valgt en fri- og privatskole fra 0. klasse, giver udtryk for, at fravalget af folkeskolen hænger sammen med, at folkeskolen er for langt væk fra bopælen:

- Jeg har ikke undersøgt folkeskolemuligheden, da jeg synes, at den ligger for langt fra, hvor vi bor
- Det har ikke været relevant for mig at sende mit barn med skolebus i over en time hver morgen. Så jeg har ikke undersøgt kvaliteten af skolen (den lokale folkeskole, red.).
- For at vælge folkeskolen skulle den være tættere på end det private alternativ.
- Vi har kun valgt skole på grund af placering. Havde (red. navn på folkeskole) ligget i Klemensker eller Nyker, havde vi valgt kommunalt.

Flere forældre, der har valgt en fri- og privatskole fra 0. klasse, nævner i den forbindelse, at det havde været vanskeligt at få logistikken til at fungere, hvis de skulle vælge den lokale folkeskole:

- Det vigtigste for mig er logistikken, at skolen ligger tæt på og tæt på børnehave og vuggestue, så jeg kan aflevere om morgenen og komme på arbejde med bussen.
- Skolerne på Nordbornholm er generelt placeret forkert, da de ligger væk fra den kørerute, de fleste har. I vores tilfælde ville vi skulle køre en omvej på mere end 18 kilometer hver dag. Og så er der dårlige cykelvej til de større elever.
- Jeg har udelukkende fravalgt folkeskolen, fordi det ikke kan lade sig gøre at komme derhen, når man ikke har bil, der går ikke direkte bus til skolen andet end skolebussen, som går nede i den anden ende af byen, hvor jeg bor. Skolen ligger desuden

³⁸ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

langt fra en børnehave, hvor jeg ville skulle aflevere den mindste, og slutteligt ligger skolen langt fra offentlig trafik, så det ville være for besværligt at komme til og fra ved for eksempel skole/hjemsamtaler, møder m.m.

Flere forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, peger på, at deres valg af fri- og privatskole hænger sammen med, at den betragtes som "den lokale skole" og en måde at være en del af lokalsamfundet på, hvor børnene kommer til at være tæt på kammeraterne og de lokale fritidsaktiviteter:

- Vi har udelukkende valgt på grund af placering og det at vores barn dermed følges med de venner, hun har fra børnehaven. Det handler om at være en del af lokalsamfundet. Men vi er meget kedede af, at det ikke længere er en folkeskole.
- Vi vægtede den lokale beliggenhed højt, både for at barnet selv kan bevæge sig til og fra skole, til sport, men også til klassekammerater i fritiden.
- Det er lokalsamfundets skole. Som tilflyttere syntes vi, at det var vigtigt for både os og vores datter at blive en del af.
- God skole (den lokale folkeskole, red.), der ligger for langt væk. Det betyder meget, at skolen ligger i vores lokalsamfund. Men principielt ville jeg helst bakke op om folkeskolen.
- Vigtigt at børnene er i skole tæt på deres venner og legekammerater i byen. Og så naturligvis det faglige niveau. Men personligt så jeg helst, at den havde fortsat som folkeskole.

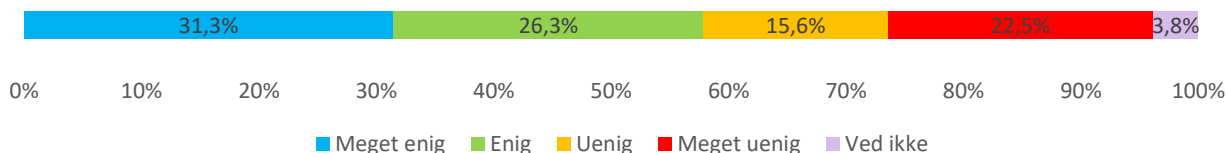
Flere af disse forældre, som har børn på Svaneke Friskole, fremhæver, at de ville ønske, at den lokale fri-skole enten stadig var eller igen blev en folkeskole:

- At Svaneke Friskole igen bliver en folkeskole. Det ville vi være glade for og stemme efter, hvis det var en mulighed.
- At den nuværende Svaneke Friskole var forblevet en folkeskole - eller at den igen bliver folkeskole. Det sidste vil jeg gerne opfordre BRK og børne- og skoleudvalget til at gå i reel dialog med friskolen og dens samlede forældregruppe omkring.
- Ville dog ikke have noget imod, at Svaneke Friskole blev en folkeskole igen. Det er ærgerligt, at de små skoler ikke kan bestå som folkeskoler. Vores valg er ikke et aktivt fravalg af folkeskolen, men et tilvalg af det lokale nærmiljø og børnenes venner.

Blandt forældre, der i 2019 og 2020 har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse, er knapt hver tredje 'meget enig i', at den lokale folkeskole ligger tæt på, hvor de bor, og godt hver fjerde er 'enig'. Det er dermed mere end halvdelen af de forældre, der vælger en fri- eller privatskole til sit barn fra 0. klasse i 2019 og 2020, hvor det til trods for at de er enige eller meget enige i, at den lokale folkeskole ligger tæt på, alligevel vælger en fri- eller privatskole.

For flertallet af forældre, der vælger en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, synes det dermed ikke, at skyldes at folkeskolen ligger for langt væk. Der er dog et stort mindretal på 38,1 %, som oplever, at den lokale folkeskole ligger langt væk og dermed kan se på andre muligheder på baggrund af et afstandskriterie, som dog for de fleste kun er et ud af flere væsentlige faktorer, der påvirker skolevalget.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til "skolen ligger tæt på hvor vi bor"?

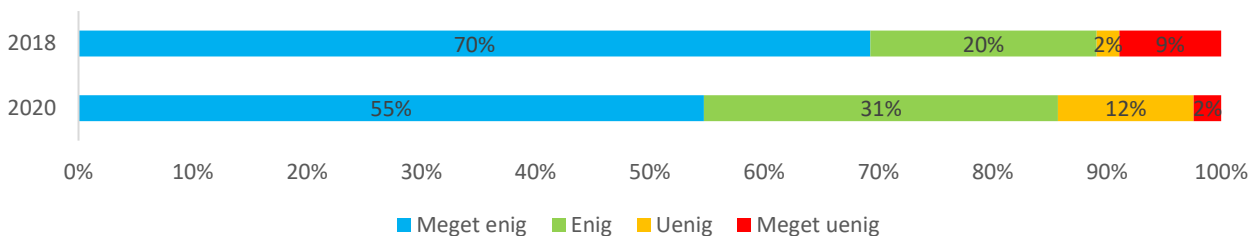

Figur 34³⁹

7.2 Afstanden til folkeskolen er har ikke stor betydning når forældre vælger skoleskift

Langt de fleste forældre, der vælger skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, giver udtryk for, at de oplever, at de bor tæt på den fravalgte folkeskole. I 2020 fortæller således 86 % af de forældre, der i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020 har gennemført skoleskift, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at de bor tæt på den fravalgte folkeskole. I år 2018 var det 90 % af de forældre, der havde gennemført skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 eller 2017/2018, som oplevede, at de boede tæt på den fravalgte folkeskole.

Forældre der har valgt skoleskift til deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad oplever du, at den fravalgte folkeskole ligger tæt på, hvor du bor?

Figur 35⁴⁰

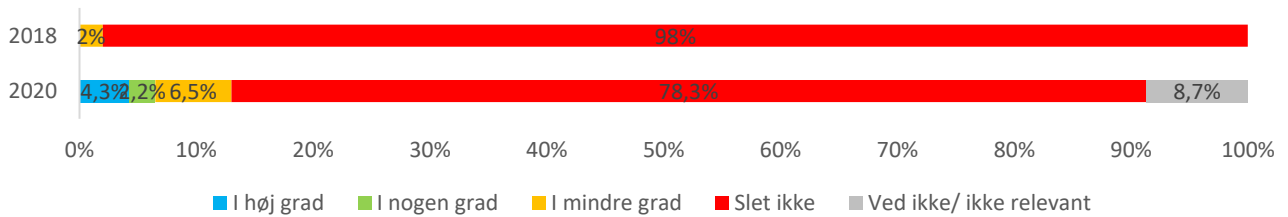
Blandt forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, har afstanden til folkeskolen ikke været nogen primær årsag til skoleskiftet. I 2020 svarer 78,3 % af forældrene, at det 'slet ikke' påvirkede deres beslutning om skoleskift, at folkeskolen lå for langt væk fra barnets hjem. Kun 4,3 %

³⁹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

⁴⁰ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

fortæller, at det 'i høj grad' påvirkede beslutningen om skoleskift. I 2018 svarede ingen forældre, at det havde påvirket skolevalget, men dengang var der derimod 98 %, der svarede 'slet ikke'.

Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for deres barn: I hvor høj grad har skoleskiftet været påvirket af "folkeskolen lå for langt væk fra mit barns primære bopæl"

Figur 36⁴¹

⁴¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

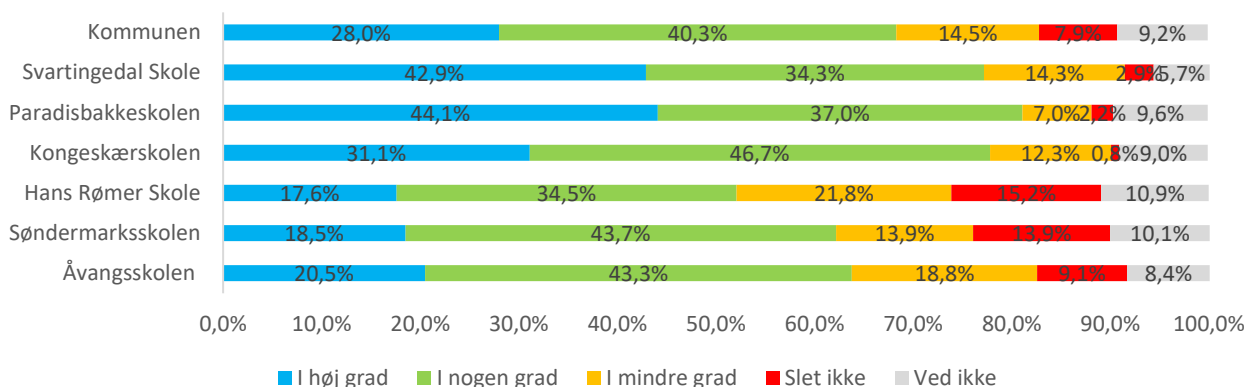
8 Ro omkring skolestruktur

De fleste forældre til børn i folkeskolen (68,3 %) oplever, at der 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur. Det er dog godt hver femte forælder (22,4 %), som svarer, at der 'i mindre grad' eller 'slet ikke' er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur.

Som den nedenstående graf viser, er der på dette punkt stor forskel fra skole til skole. På Hans Rømer Skolen er det 37 % af forældrene, der svarer, at de kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' oplever, at der er ro omkring skolestrukturen, en andel der er noget højere end de øvrige skoler. Dette kan potentielt have at gøre med, at der i september 2020 blev sendt et forslag i høring i skolebestyrelserne om at ændre distriktsgrænserne. Denne ændring af distriktsgrænserne indebar, at Hans Rømer Skolen skulle afgive distrikt til Kongeskærs skolen. Den nye distriktsgrænse blev besluttet af kommunalbestyrelsen 17. december 2020.

Rønne-skolerne Søndermarksskolen og Åvangsskolen har for få år siden været igennem en omfattende ændring, hvor man nedlagde Østre Skole og dermed gik fra tre folkeskoler i Rønne til to. På disse to skoler er knap 28 %, der svarer, at de kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' oplever ro om skolestrukturen.

Forældre til børn i folkeskolen 2020: Hvordan oplever du den valgte folkeskole i forhold til: Der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur?

Figur 37

Uro omkring skolestruktur påvirker mange forældres oplevelser af folkeskolen. De mange omvæltninger med skolelukninger, nye strukturer og skolereform har været hårde for elever og lærere, hvilket flere forældre kommenterer på:

- Folkeskolen har været igennem en "omtumlet" tid - skoler blev lagt sammen - ny folkeskolelov - alt dette har bestemt ikke fremmet skolegangen - så meget "støj" fra sidelinjen. Dette har ikke været godt for børnene.
- Siden folkeskolereformen er der en del frihed for lærerne, som er forsvundet, det udmønter sig i stress og apati. En mere diktatorisk ledelse har fået dæmpet den kreative lærer og dermed børnenes fornemmelse for et frit læringsrum
- Der er kun ET forsøg, når mine børn skal have en god skolegang. Som forældre har vi ikke lyst til at medvirke til Bornholms Regions Kommunes "lappeløsninger" og fejlagtige forsøg på struktur og skole-indhold. Det skal bare virke!
- "Normalt" fungerende børn bliver overset i konstant uro, udskiftning af personale, rykken rundt mellem lokaler osv., og bliver desværre de store tabere i mislykkede projekter omhandlende inklusion og skolereform.
- Desværre har blandt andet skolereformen ødelagt min datters skolegang. Alt for meget rod.

- Inklusion og den nye skolereform skabte kaos. Dette kaos ramte min søns årgang med opgivende og pressede lærere. Klassen blev nærmest et ragnarok. Og det har haft store konsekvenser for min søn. Han fik det svært med at være i en klasse, hvor vold, skrig, larm og mobning tog overhånd. Og det har stadigvæk alvorlige konsekvenser i dag, hvor han har fået skoleværing. Skolen har ikke været et fristed, men et helvede. I dag er der heldigvis kommet et dygtigt lærerteam på, men min søn kan ikke overskue skolen, da kaoset stadigvæk spøger.

Især forældre til børn på Rønne-skolerne ytrer kritik af den omlægning af skolestrukturen, der har foregået på Rønne-skolerne:

- Min datter er på en af de årgange, som har skiftet fra (red. navn på folkeskole) til red. (navn på folkeskole) og tilbage igen. Det har været en del år med et kolossalt antal skift af klassekammerater og lærere. Den håndtering får I ikke mange point for!
- Da min datter startede på (red. navn på folkeskole), var det i en god klasse, hvor man kendte alle de andre forældre, og der var et fint antal i klassen. Vi var tit til forældremøder, hvor lærerne var engagerede. Alt var godt til og med 4. klasse. Derfra gik det ned af bakke: Nye klasser, flytte skole, nye lærere, megen sygdom og mange fine ord fra skolelederen om, hvor godt det hele nok skulle blive. Det er bare ikke sket endnu, og nu er det sidste år for min datter, og vi glæder os til at komme væk fra folkeskolen.
- Mit barn startede i skole under masser af uro på grund af omstrukturering. Mange flyttede fra klassen de første par år. Der er stadig megen uro og udskiftning blandt lærerne konstant på dette klassetrin.
- Der var i skolesammenlægningen meget uro omkring min søns klasse. Denne uro har så fulgt med i lærerteamet. Kun i dette skoleår er der begyndt at komme ro på.

Flere forældre beskriver, at de store omlægninger i skolestrukturen har påvirket og til dels fortsat påvirker elevernes trivsel:

- Denne årgang har været præget af mange skift, flere af dem politisk bestemt. Det har været meget hårdt for børnene, og klassen har ikke trivedes godt. Selvom lærerne har gjort deres bedste, har vores datter været meget ked af at gå i skole. Det har udmøntet sig i både fysiske og psykiske symptomer
- Da den tåbelige nye skolestruktur blev vedtaget. At samle eleverne på to skoler, når der ikke er plads til alle, var og bliver en ommer, der havde store trivselsmæssige (og dermed indlæringsmæssige) konsekvenser for en del elever.
- Vores ene søn havde lærerskift 7-8 gange (alle slags lærere) og classeskift 3-4 gange, adresseskift 4 gange i samme Rønne-skole. Han måtte efterfølgende en tur om BUA og er kun ved at komme sig over folkeskolen. En skræmmende dårlig oplevelse for ham. Han er en stille elev og har i den grad oplevet svigt ved konstant skiftende lærere, klassekammerater, lærere der altid har været stresset af deres egen usikre arbejdssituation. Derfor skiftede vi for sidste barn, og det har hjulpet. Sammenlægning af Rønne-skolerne fra 3 til 2 er efter vores mening den dårligste investering, som BRK har lavet i dens egne borgere. Et svigt, som stadig fylder og skaber masser af problemer. Det er utilgiveligt!

Forandringer i skolestrukturen har fået mange forældre til at overveje skoleskift for deres barn:

- (Overvejelse om skoleskift red.) var på baggrund af skolelukning og efterfølgende kaos både blandt lærere, ledere og elever, hvilket førte til mistro hos vores barn
- Al balladen og rokadene omkring Rønne-skolerne gav lyst til at skrotte folkeskolen.
- En uovervejede sammenlægning af tre skoler til to betød et halvt år med ombygningslarm og to år med små fysiske klasser til mange børn, hvilket gav et utrolig dårligt arbejdsmiljø. Havde jeg haft råd til det, havde mine børn gået i privatskole.

Nogle forældre savner mere struktur og forudsigelighed i elevernes skoledag:

- Der er alt for meget holdopdeling, ture, anderledes undervisning mm. som gør, at skoledagen for børn i dag ikke er forudsigelig. Udover det så er det lange skoledage, hvor man forventer rigtig meget af børn i den alder. Generelt er jeg overhovedet ikke imponeret over den danske folkeskole og heller ikke denne.
- der sker for meget - ture, anderledes undervisning, grupper mm. Der er ikke noget rutine for børnene. De går for lang tid i skole og man forventer alt for meget af dem, i den alder... Det er ikke mærkeligt, at der er så mange børn, der er stressede, får angst og som generelt set ikke er i trivsel.
- Giv børnene en forudsigelig hverdag, lad være med at hele tiden have anderledes uger. Mennesker har brug for forudsigelighed og faste rammer. Når de først er der og fungerer, så kan man tage udgangspunkt derfra og lave andre ting derfra.

8.1.1 Kritik af lange skoledage efter skolereform

Mange forældre kommenterer på, at de synes at skoledagene er blevet for lange efter skolereformen.

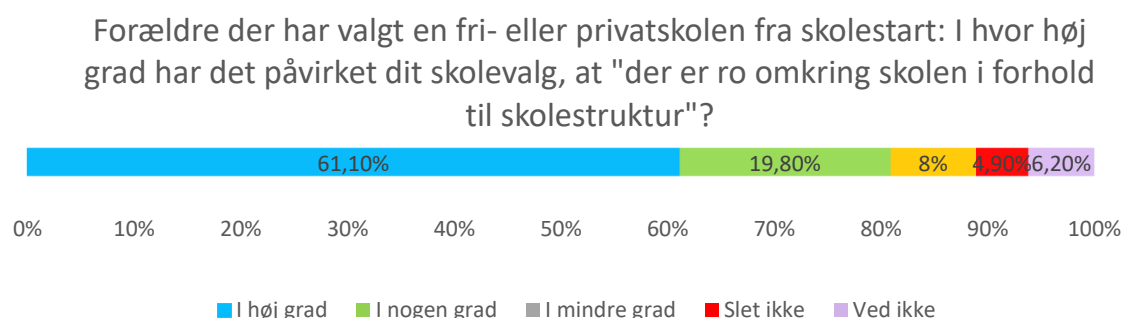
- Jeg synes, de har ALT FOR MANGE TIMER. Det er uhyggeligt, at folkeskolen har udviklet sig til et sted, hvor vores børn skal være næsten fuldtid... Undrer mig faktisk over, hvor stor forskel, der er på, de enkelte folkeskoler. Vores 'gamle' skole havde slet, slet IKKE så mange timer.
- Skoledagen er alt for lang og vi får en træt dreng hjem om eftermiddagen
- I alt 33 timer om ugen på mellemtrinnet. Det er vanvittigt! Skolelederen sagde, at nogle børn jo har det bedre i skolen end hjemme. Øh ja, men det skal børn fra ressourcestærke familier vel ikke lide under!?. Hvis folkeskolen gør efter laveste fællesnævner, risikerer man at de ressourcestærke flytter - og så bliver folkeskolen en 'taberskole', ja, undskyld mig.
- En kortere skoledag! Det giver ikke større udbytte at 'tæske' ungerne igennem som på en fabrik fra 8-15. Er hjernen frisk er udbyttet fra 8-13 lige så stort. Måske kunne de også lave lidt derhjemme, vi ser aldrig hvad de laver for der kommer intet med hjem, kun trætte børn.
- 30 timer er alt for lang en skoleuge for 5-6-årig.

Nogle forældre påpeger i forlængelse her af, at de synes skoledagen begynder for tidligt:

- At mødetiden ændres til klokken 8 (eller endnu bedre 8.15). At de går færre timer i skole, fx 8.15 - 13.45 hver dag. Ikke dage til kl. 14.45 for en 10-årig, det er vanvittigt efter min mening. Prøv at spørge eksperter, om et 10-årigt barn bør gå i skole i 33 timer om ugen.
- Og så kan jeg simpelthen ikke forstå, at de skal møde på tidligt: 7.45. Det er ikke i orden i en folkeskole. Fair nok i en privatskole, men i en folkeskole burde mødetiden ikke være før klokken 8.

8.2 Ro på skolestrukturen påvirker valget af en fri- eller privatskole fra med 0. klasse

Langt de fleste forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, lægger megen vægt på, at der er ro omkring skolestrukturen, når de vælger skole til deres barn. 80,9 % af forældrene svarer, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg, at der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur (61,10 % svarer 'i høj grad', og 19,80 % svarer 'i nogen grad').

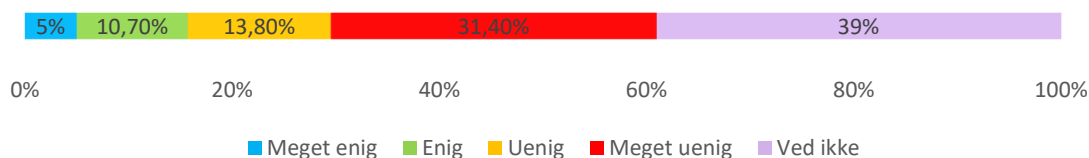
Figur 38⁴²

Den samme forældregruppe er blevet bedt om at forholde sig til, hvordan de oplever den lokale folkeskole i forhold til, om der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur. Det er kun 15,7 %, der er 'meget enig'

⁴² "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

eller 'enig' i, at der er ro omkring skolestrukturen på den lokale folkeskole. 45,2 % er enten 'uenige' eller 'meget uenige' i dette. En stor andel på 39 % svarer, at de ikke ved det. Dette vidner umiddelbart om, at forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart, endnu ikke synes at have indtryk af, at der er ro på skolestrukturen i folkeskolen.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse:
 Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til om der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur?

Figur 39⁴³

En del forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse til deres barn, henviser til, at der har været megen uro omkring skolestrukturen og giver udtryk for, at man ikke er tryk ved, at der ikke igen kan komme nye reformer, strukturer og besparelser, der skaber uro, nye klasser og nye lærerskift. Derfor opleves en fri- eller privatskole af flere forældre som et mere trygt valg for at sikre ro og stabilitet om barnets skolegang.

- Det er en lille skole, hvor barnet rummes, som barnet kan overskue, og hvor barnet bliver set. Vi risikerer ikke pludselig en ny skolereform, politiske eksperimenter, klasser der bliver splittet og sat sammen på ny. Lærerne og vikarerne er kendte ansigter. Lærerne tager ansvar, og vi har fuld tillid til dem.
- Vi skrev vores datter op til privatskole, da vi på det tidspunkt ikke følte, at der var ro på Rønne-skolerne. Derudover var vi ikke helt vilde med ideen om den nye skolestruktur. Vi foretrak ro og stabilitet og også en mindre skole, hvor fokus kunne være på trivsel.
- Vi overvejede meget en folkeskole til vores første barn, men på det tidspunkt var der meget uro omkring dennes eksistens, og derfor valgte vi en friskole. Når man så bliver glad for skolen, så fortsætter søskende med at blive indskrevet. Jeg har 4 børn, og de vil så alle komme til at gå på (red. navn på fri- eller privatskole).

Nogle forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, giver udtryk for, at besparelser og strukturændringer, som politikerne har gennemført for skolerne, har betydet, at flere forældre har mistet tilliden til den bornholmske folkeskole. Flere giver udtryk for, at de er utrygge ved, om politikerne igen vil skære eller ændre strukturen, når der endnu en gang skal spares:

- Vi har valgt folkeskolen fra, fordi vi som konsekvens af de politiske beslutninger på skoleområdet, både for Svaneke, men også for hele øen, har mistet tilliden til den bornholmske folkeskole.
- Men selvom det havde været tilfældet (red. at de havde boet tættere på folkeskolen), så tror jeg alligevel, at vi havde fravalgt folkeskolen, fordi vi hele tiden ville have været bange for, at BRK enten ville lukke skolen eller måske ændre strukturen – for eksempel nedlægge en overbygning eller hvad BRK nu kan finde på.

⁴³ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

- Færre børn i klassen, ro på skolestrukturen. Man er usikker på, hvad den næste sparerunde vil få af betydning for folkeskolerne.
- Mit barn er ikke en forsøgskanin! I ændrer på strukturer og lover ro igen hvert andet år, og alligevel giver I aldrig den stakkels folkeskole ro. I stresser lærere og ledelse, og dermed giver I også dem dårlige forudsætninger for at lykkes. Kæmpe fiasko at vi havde tillid til jer, da I for to år siden lovede ro, opnormering og kvalitet. Vi gav jer chancen en gang, I fejlede stort.
- Det kommer ikke til at ske. Jeg har haft to større børn i folkeskolen, som vi endte med at flytte til (red. navn på fri- eller privatskole), de går begge i gymnasiet nu. Og den oplevelse, som vi havde af niveauet på (red. navn på folkeskole), var rystende. Så kun hvis (red. navn på fri- eller privatskole) lukker, og der ikke er andre tilbud til mine to mindre børn, vil mine børn blive tvunget over i folkeskolen. Det er de ni vigtigste år i et barns liv, det er grundlaget for resten af deres opvækst, uddannelse og arbejds- og voksenliv. Og det skal man ikke spille hasard med, som man har gjort her på Bornholm i mere end 10 år! Det er et helt skoleliv for en hel generation, hvor der har været konstant ballade på skoleområdet med nedlukning af tilbud og omstruktureringer og skolelukninger.

Forældrenes kritik af forandringerne i folkeskolen handler også om de nationale forandringer med skolereform og inklusion:

- Jeg havde aldrig troet, at jeg skulle have et barn på en privatskole, da min grundlæggende holdning er at bakke op om den danske folkeskole. Men reformen i 2013 ændrede mit syn, oveni kom inklusionsstrategien. Lærerne i skolen har ikke tid til forberedelse, lærerne er stressede. Der er ikke tid til den enkelte, sårbare børn mistrives, der er for mange i klasserne.

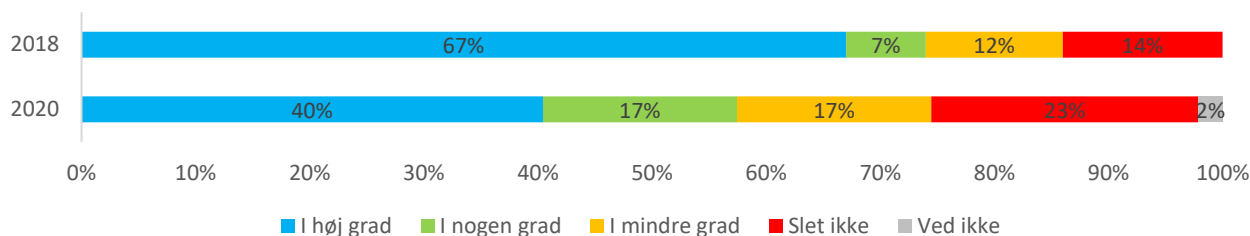
Forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, er blevet spurgt om, hvad der skulle til, for at de havde valgt folkeskolen frem for en fri- eller privatskole. Her kommer mange forældre ind på ro om skolestruktur som et af flere emner, der kunne have fået dem til at vælge folkeskolen:

- Ro på skolestrukturen, færre elever i klasserne og dårligere økonomi i husstanden
- At der var færre elever i klasserne og at der ikke blev omstruktureret så tit. Den store skoleomlægning i Rønne, hvor eleverne er blevet flyttet rundt, og lærere og pædagoger i den grad er blevet presset til det yderste, er højst kritisabel. Desuden ser jeg ikke fordelene i at eleverne trinopdeles. Så er vi jo tilbage som i 70'ernes skole... Alt for mange børn og voksne er blevet tabt/sygemeldt i processen, så uanset om ideen er god nok, så har håndteringen været uacceptabel. God plads og mere tid til den enkelte er bestemt det fornuftige valg!
- At der ikke havde været så mange i klassen, at vi havde haft tillid til at skolen ville kunne rumme et barn, der nødvendigvis ikke lige passer ind i den normale ramme. At der havde været ro og struktur på skolen. Alt dette oplever vi ikke. Og har gjort, at vi har flyttet hans søskende fra Rønnes folkeskole.

8.2 Skoleskift fra folkeskole til fri- eller privatskoler er påvirket af uro om skolestruktur

Mange forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for deres børn, svarer, at valget om skoleskift var påvirket af, at der var for megen uro omkring skolestrukturen. I 2020 svarer 57 % af forældre, at valget 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af uro omkring skolestruktur (40 % svarer 'i høj grad' og 17 % svarer 'i nogen grad'). Selvom dette er en høj andel, er det dog et betydeligt fald siden 2018, hvor den første skoleundersøgelse blev gennemført. I år 2018 var det i alt 74 % af de forældre, der havde valgt skoleskift indenfor de sidste to skoleår, som svarede, at skiftet 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af uro omkring skolestruktur. Så selvom uro om skolestrukturen fortsat er et tema, der påvirker forældres valg af skoleskift, er andelen af forældre, som peger temaet som årsag til skoleskiftet, aftagende.

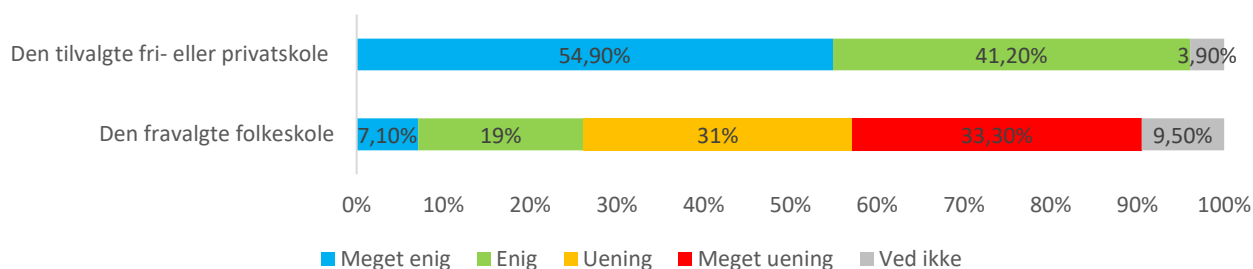
Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har det påvirket dit valg om skoleskift, at der var for megen uro omkring skolestruktur

Figur 40⁴⁴

Forældrene, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- og privatskole de seneste to år, er blevet bedt om at vurdere, hvordan de oplever de to skoler (den fravalgte folkeskole og den valgte fri- eller privatskole) i forhold til, at der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur. 96,1 % af forældrene er 'meget enige' eller 'enige' i, at der er ro på skolen omkring skolestrukturen på den valgte fri- eller privatskole (heraf 54,9 % 'meget enige'). Derimod er det kun godt hver fjerde (26,10 %), der er 'meget enige' eller 'enige' i, at der er ro omkring skolestrukturen på den fravalgte folkeskole.

Forældre der har valgt skoleskift: Hvordan oplever du hhv. folkeskolen og fri- eller privatskolen i forhold til, om der er ro omkring skolen i forhold til skolestruktur

Figur 41⁴⁵

⁴⁴ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

⁴⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

Når forældre der har valgt skoleskift spørges til, hvad der kunne have fastholdt dem i folkeskolen henviser flere forældre til blandt andet skolestrukturen og efterlyser ro, stabilitet, ordentlige rammer, og at det ikke vil være uvist, hvad der gøres om få år:

- En folkeskole på et kvalitetsniveau som landsgennemsnittet. En skolestruktur der kunne holde mere end 2-3 år.
- Færre børn pr. klasse. Mere ro, både i forhold til selve klassen, men også strukturen/udskiftning af lærere.
- Og det er vigtigt at påpege: Ledelsen og underviserne gjorde alt hvad de kunne for at ændre på det, men der er nogle strukturelle forhold, der gør det vanskeligt at forandre forholdene. Forhold som er påvirket af politiske beslutninger. Så min pointe er IKKE at kritisere undervisere og ledelse, men at bede politikerne om at kigge indad og vurdere, hvad det er for en folkeskole de vil have, både lokalt og nationalt.
- Vi har haft to større børn på (red. navn på folkeskole), som vi har været så tilfredse med, og vi har altid ønsket at støtte den kommunale folkeskole. Men skolestrukturens opstart var kaos, det var ikke godt for nogen, andet end forhåbentlig økonomien? Lærernes arbejdsforhold blev samtidig ændret. Det var rigtig trist at se en ellers god folkeskole i kaos og stressede, fortvivlede lære.

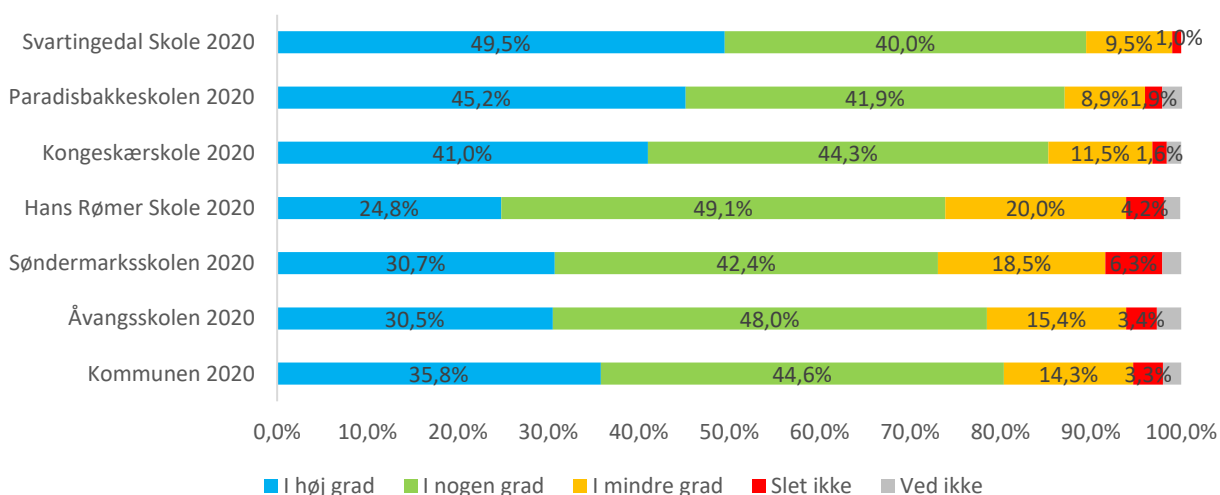
9 Forældrenes oplevelse af elevernes trivsel på skolen

Godt hver tredje forælder til et barn i folkeskolen (35,8 %) svarer, at de 'i høj grad' oplever, at 'eleverne trives godt på skolen'. 44,6 % svarer 'i nogen grad, 14,3 % 'i mindre grad' og 3,3 % 'slet ikke'.

Anskues besvarelserne fordelt på de bornholmske folkeskoler, er andelen, der svarer 'i høj grad' og 'i nogen grad', størst på Svartingedal Skole (89,5 %), tæt fulgt efter af Paradisbakkeskolen (87,1 %) og Kongeskærskolen (85,3 %). Den skole, hvor færrest af forældrene svarer 'i høj grad' til, at 'eleverne trives godt på skolen' er Hans Rømer Skolen, hvor hver fjerde forælder svarer 'i høj grad' (24,8 %). Hans Rømers Skolens samlede andel af forældre, der enten svarer 'i høj grad' eller 'i nogen grad', er dog højere end Søndermarksskolens. På Hans Rømer Skolen er det således knap tre ud af fire (73,9 %), der svarer 'i høj grad' eller 'i nogen grad' til, at 'eleverne trives godt på skolen' og på Søndermarksskolen er denne andel 73,1).

Søndermarksskolen er den skole, som har den højeste andel af forældre, som svarer enten 'i mindre grad' eller 'slet ikke' til, at eleverne trives godt på skolen, idet knap hver fjerde forælder (24,8 %) svarer dette.

Forældre til børn i folkeskolen 2020:
Hvordan oplever du den valgte folkeskole i forhold til:
Eleverne trives godt på skolen

Figur 42⁴⁶

Flere forældre skriver kommentarer, hvor de giver udtryk for tilfredshed med trivslen i folkeskolen og ikke mindst den store indsats, som lærere og pædagoger gør for trivslen:

- Til gengæld formår lærerne/pædagogerne at skabe en utrolig fin social ramme.
- Engagerende lærere, der trods mangel på ressourcer og krav gør et godt stykke arbejde. Mine børn er trygge og glade
- Et skoleglad barn, der trives
- Mit barn trives og er glad for skolen.

⁴⁶ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020",

- Da vi besøgte skolen, mødte vi lærere, der gik og nynnede på gangene, og børn kom gentagne gange løbende hen til skolelederen, som viste os rundt for lige at fortælle hende noget eller give et kram. Det vidnede for os om et rigtig skønt skolemiljø med høj trivsel blandt medarbejdere og elever. Skolen har fuldt ud levet op til de forventninger
- Min datter trives i sin skole
- Vi har haft vores søn i privatskole. Det er det bedste vi har gjort for vores søn er at flytte ham til folkeskolen. Nu trives han og vil gerne i skole.
- Glad pige i skolen. Virker tilfreds, og både jeg og min datter føler en god atmosfære, trivsel og indlæring.
- Jeg føler mig tryk ved, at skolen gør sit yderste for, at mit barn trives og har den bedste læringskurve.

Andre forældre giver udtryk for, at deres barns mistrives i sin folkeskole:

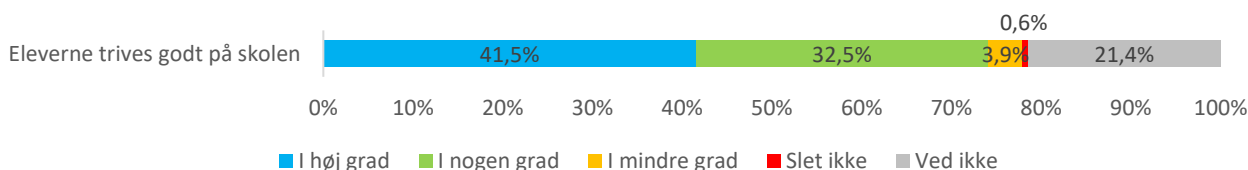
- Efter min søn har oplevet skift til overbygningen, er der sket en forandring i negativ retning. Der varetages ikke i høj nok grad en social trivsel i klassen. Man lærer bedst, når man er tryk. Jeg har ikke løsningen på, hvordan det gøres. Jeg observerer blot, at mit barn mistrives i skolen på grund af det negative sociale spil. Jeg mener, at der bør være meget mere fokus på barnets psykiske trivsel. Også i de større klasser. Det vil sige flere kreative fag og mere socialtræning og drama.
- Øget mistrivsel, højt støjniveau, ingen relation til lærerne, giver udtryk for at man ikke kan få hjælp, hvis man er i tvivl om opgaver og en oplevelse af, at der ikke arbejdes på at øge den sociale trivsel og få børnene til at føle sig trygge i klassen. Vil oftere og oftere ikke i skole om morgenen.
- en utryk hverdag, hvor hverken voksne eller børn vidste, hvad der ville ske i løbet af dagen. Det var en skoledag præget af "overlevelse" frem for god undervisning og social trivsel.

I de efterfølgende kapitler om blandt andet uro i timerne, mobning, inklusion, klassestørrelser og fagligt udbytte udfoldes forældrenes oplevelser i forhold til trivsel og mistrivsel i folkeskolen.

9.1 Forældre til børn i folkeskolen har høje forventninger til trivslen på fri- og privatskoler

Blandt forældre til børn i folkeskolen, der på et tidspunkt har overvejet at indskrive barnet på en fri- eller privatskole, forventer 41,5 %, at eleverne 'i høj grad' trives godt på den fri- eller privatskole, som de overvejede – og 32,5 % forventer 'i nogen grad', at eleverne trives godt på skolen. 4,5 % af forældrene forventer 'i mindre grad' eller 'slet ikke', at eleverne trives på den fri- eller privatskole, som de overvejede.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvordan oplever du den fri- eller privatskole du overvejede til dit barn i forhold til: Eleverne trives godt på skolen

Figur 43⁴⁷

⁴⁷ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020",

9.2 Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at få eleverne til at føle sig trygge og glade

Som det fremgår af figuren nedenfor, er flere forældre til børn i de bornholmske folkeskoler blevet mere tilfredse med skolen i forhold til at få barnet til at føle sig tryk og glad sammenlignet med 2018.

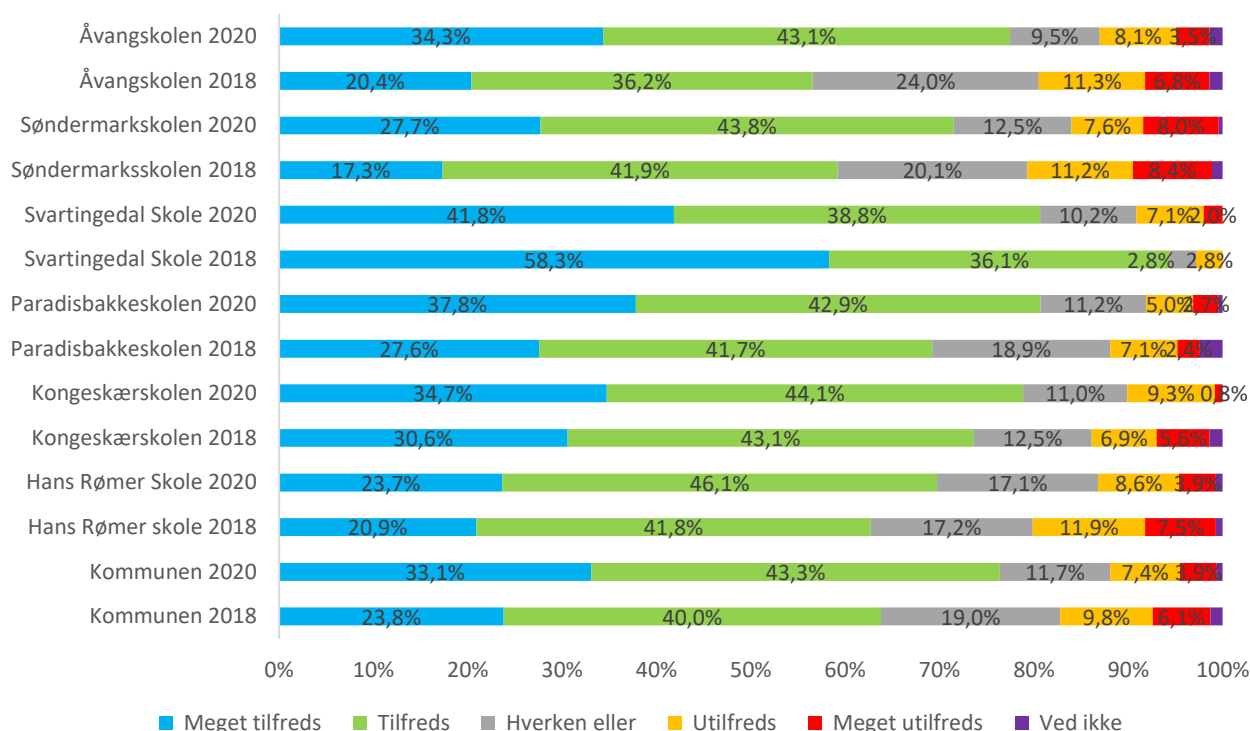
På spørgsmålet "Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel på sin folkeskole i forhold til at få dit barn til at føle sig tryk og glad?" var der i 2018 63,8 % af forældrene til børn i den bornholmske folkeskole, der svarede, at de var 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'. I 2020 er denne andel steget med 12,6 procentpoint til 76,4 %. Det er i den forbindelse særligt andelen af 'meget tilfredse', som er steget, fra 23,8 % i 2018 til 33,1 % i 2020. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er tilsvarende faldet fra 15,9 % i 2018 til 11,3 % i 2020.

Alle skoler undtagen Svartingedal Skole kan konstatere en større tilfredshed blandt forældrene på dette parameter. Især Åvangsskolen kan konstatere en markant fremgang fra, at 56,6 % af forældrene var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' i 2018 til, at 77,4 % i 2020 er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse', en fremgang på 20,8 procentpoint. Især andelen af 'meget tilfredse' er steget.

Svartingedal Skole har derimod som nævnt oplevet et markant fald. Fra en meget høj tilfredshed på 94,4 % af forældrene, der i 2018 var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse', til 80,6 % 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre i 2020, et fald på 13,8 procentpoint. Trods faldet i tilfredshed ligger Svartingedal Skole dog stadig højt på forældretilfredshed i forhold til, at børnene føler sig trygge og glade, sammenlignet med de øvrige folkeskoler på Bornholm. Her ligger Svartingedal Skole side om side med Paradisbakkeskolen, hvor 80,7 % af forældrene er enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'.

Hans Rømer Skolen har den laveste andel af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' forældre i forhold til at få børnene til at føle sig trygge og glade, idet andelen ligger på 69,8 % i 2020. Dette er dog en fremgang set i forhold til 2018, hvor 62,7 % af forældrene var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel på sin folkeskole i forhold til at få dit barn til at føle sig tryk og glad

Figur 44⁴⁸

9.3 Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen

På spørgsmålet "Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel på sin folkeskole i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen?" var der i 2018 52,3 % af forældre til børn i folkeskolen, der var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'. Denne andel er i 2020 steget med 9,2 procentpoint til 61,5 %.

Forældrene til børn på Kongeskærskolen har i 2020 den højeste andel af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til forældrenes tilfredshed med 'at skabe et godt socialt klima i klassen', idet 72 % af forældrene er enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'.

Både Åvangsskolen og Søndermarksskolen har oplevet en stor fremgang siden 2018, hvad angår andelen af forældre, der tilkendegiver, at de er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolen i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen. På Åvangsskolen var der i 2018 44,3 % af forældrene, der enten var 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolen i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen. Denne andel er i 2020 steget til 62,1 %, en fremgang på 17,8 procentpoint. Ligeledes er andelen af forældre, der er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse', faldet fra 22,1 % til 14,1 %, et fald på 8 procentpoint.

På Søndermarksskolen er andelen af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen steget fra 41,9 % i 2018 til 58 % i 2020, en stigning på 16,1 procentpoint. Andelen af

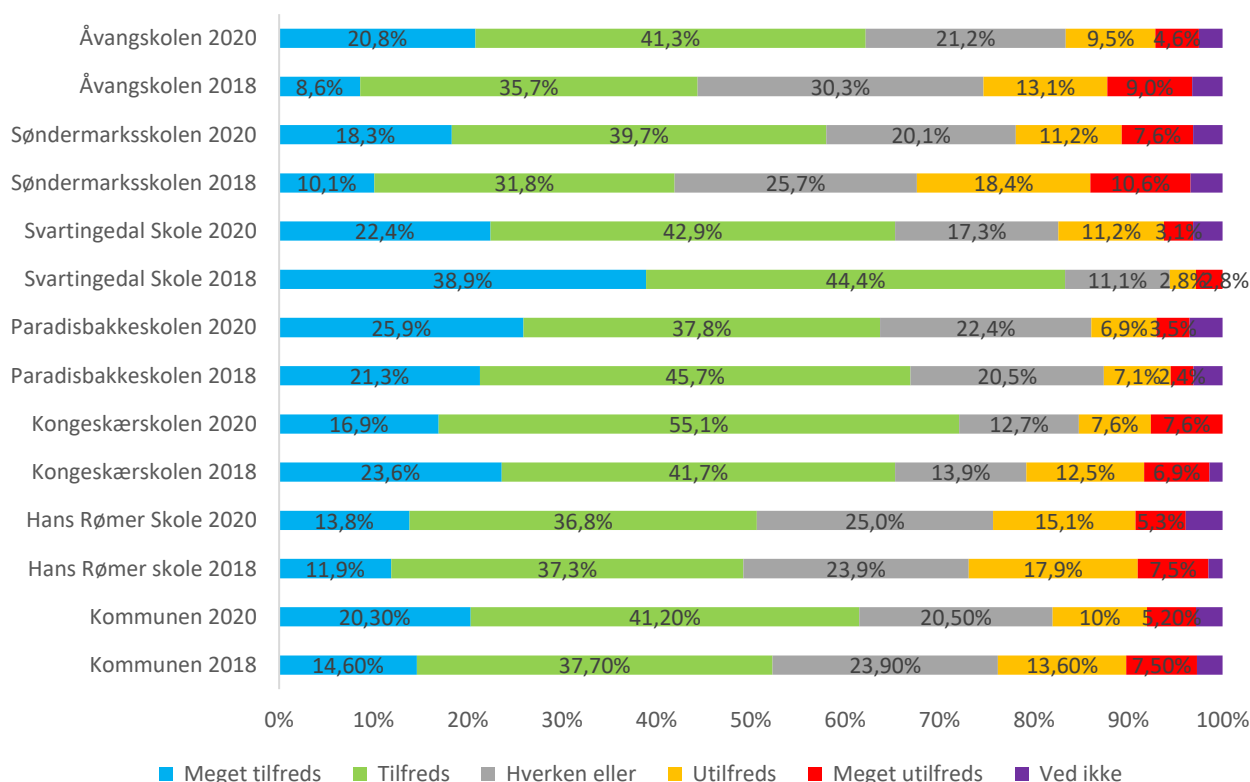
⁴⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

'meget utilfredse' eller 'utilfredse' er tilsvarende faldet fra 29 % i år 2018 til 18,8 %, et fald på 10,2 procentpoint.

Svartingedal Skole har derimod fået et markant fald i andelen af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til 'at få dit barn til at føle sig tryk og glad', idet andelen i 2018 var på 83,3 %, hvilket i 2020 er faldet til 65,3 %, et fald på 18 procentpoint. Tilsvarende er andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' steget fra 5,6 % i år 2018 til 14,3 % i 2020, en stigning på 7,7 procentpoint. Til trods for faldet i tilfredsheden med at 'få mit barn til at føle sig tryk og glad' er Svartingedal Skole den skole, hvor andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' forældre er næsthøjst i 2020, sammenlignet med de fem øvrige almene folkeskoler på Bornholm.

Paradisbakkeskolen er tæt på status quo med et lille fald på 3 procentpoint fra 2018 til 2020 i andelen af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til 'at få dit barn til at føle sig tryk og glad'. Andelen af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre på Hans Rømer Skolen i forhold til 'at få dit barn til at føle sig tryk og glad' er ligeledes stort set uforandret med en stigning i denne andel på 1,4 procentpoint. Andelen af 'meget utilfredse' og 'utilfredse' er derimod faldet fra hver fjerde i 2018 (25,4 %) til 20,4 % i 2020, et fald på 5 procentpoint.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel på sin folkeskole i forhold til at skabe et godt socialt klima i klassen

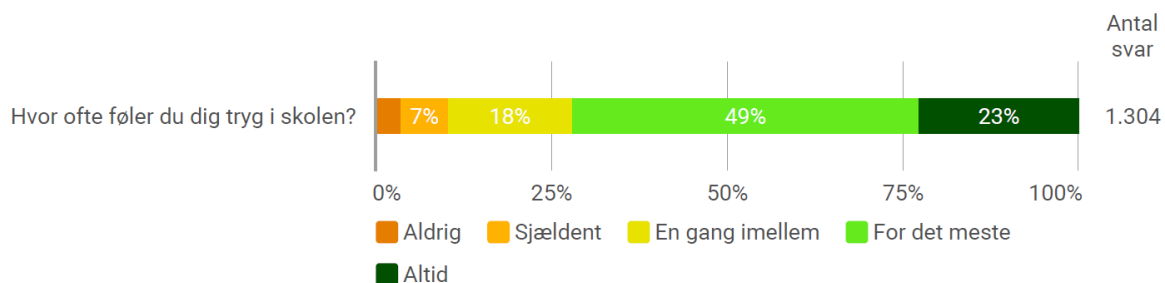

Figur 45⁴⁹

⁴⁹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

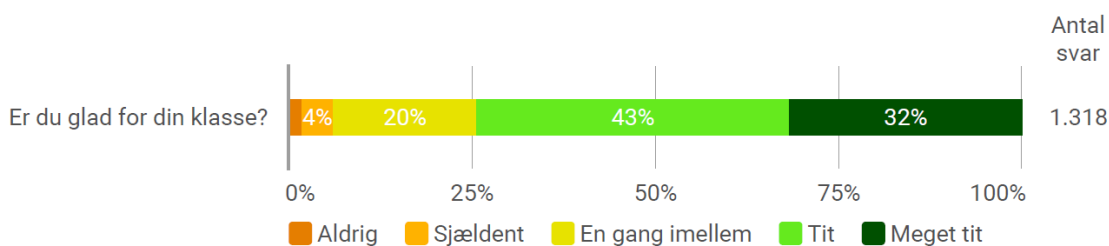
9.4 Elevernes egen vurdering af trivslen på skolerne

Blandt 4. til 9. klassernes elever føler de fleste sig trygge i skolen, men 10 % føler sig sjældent eller aldrig tryk i skolen, og 18 % føler sig 'en gang i mellem' tryk i skolen.

Figur 46⁵⁰

75 % af eleverne i 4. til 9. klasse svarer, at de er glade for deres klasse. Fem procent er aldrig eller sjældent glade for deres klasse, og hver femte elev (20 %) er 'en gang imellem' glad for sin klasse.

Figur 47⁵¹

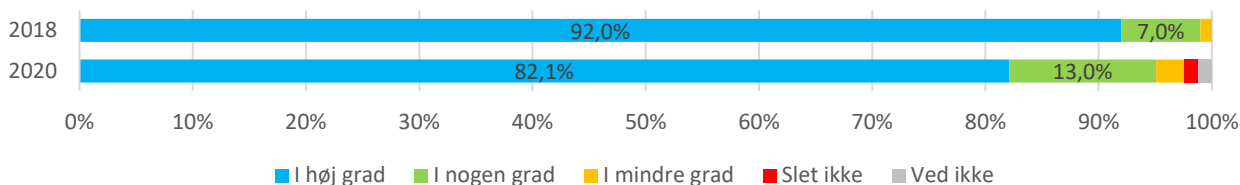
9.5 Forventning til elevernes trivsel på skolen fortsat en væsentlig faktor for skolevalg

Forventning til elevernes trivsel på skolen er den faktor, som flest forældre angiver i høj grad har påvirket deres skolevalg. Når forældre til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole, skal vurdere en lang liste af faktorer, der kan påvirke skolevalget, vurderer 82,1 % af forældrene, at elevernes trivsel på skolen 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg, og 13 % angiver 'i nogen grad'. Andelen af forældre, som angiver, at elevernes trivsel på skolen 'i høj grad' påvirker deres skolevalg var dog højere i 2018, hvor 92 % af forældrene til børn, der var startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole, fortalte, at det 'i høj grad' havde påvirket deres skolevalg. Både i 2018 og igen i 2020 er elevernes trivsel den faktor, som flest forældre fortæller 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg.

⁵⁰ Den nationale trivselsmåling 2019/2020 for Bornholms Kommune, 4. – 9. klasses trin

⁵¹ ⁵¹ Den nationale trivselsmåling 2019/2020 for Bornholms Kommune, 4. – 9. klasses trin

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse: I hvor høj grad har det påvirket dit valg af skole at eleverne trives godt på skolen?

Figur 48⁵²

9.6 Negative forventninger til trivlsen i folkeskolen blandt forældre til børn i fri- og privatskoler

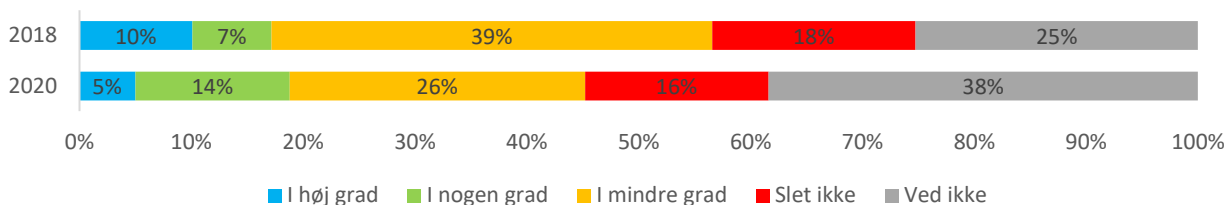
Når forældre til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole, skal fortælle, hvordan de oplever den lokale folkeskole i forhold til, hvordan eleverne trives på den lokale folkeskole, er det kun 19 % af forældrene, der i 2020 vurderer, at eleverne 'i høj grad' eller 'i nogen grad' trives på den lokale folkeskole. Det er dog en beskedent stigning siden 2018, hvor 17 % vurderede, at eleverne 'i høj grad' eller 'i nogen grad' trives i folkeskolen. Andelen af forældre, der vurderer, at eleverne 'i høj grad' trives i folkeskolen er imidlertid halveret fra 10 % i 2018 til 5 % i 2020.

Blandt denne gruppe forældre er andelen, der oplever, at eleverne 'slet ikke' trives på den lokale folkeskole faldet beskedent fra 18 % i 2018 til 16 % i 2020. Andelen af forældre, der oplever, at eleverne 'i mindre grad' trives på den lokale folkeskole, er derimod faldet markant fra 39 % i 2018 til 26 % i 2020, et fald på 13 procentpoint. Hvor over halvdelen af forældrene (57 %), der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn de seneste to skoleår, i 2018 enten oplevede, at eleverne 'i mindre grad' eller 'slet ikke' trives på den lokale folkeskole, er denne andel i 2020 på 42 % og dermed faldet med 15 procentpoint. Niveaulet kan dog fortsat betragtes som højt, omend der er sket et markant fald.

Forældre til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole, svarer i hyppigere 'ved ikke', når der i 2020 spørges til, hvordan de oplever, at eleverne trives på den lokale folkeskole. Hver fjerde forælder svarede 'ved ikke' i år 2018. Denne andel er steget til 38 % i 2020.

⁵² "Spørgeskemaundersøgelse for forælder, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forælder, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2017 og 2018"

Forældre til børn der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole:
Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til: eleverne trives
godt på skolen

Figur 49⁵³

Flere forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse, fortæller i deres kommentarer om negative forventninger til folkeskolen og børn, der ikke trives i folkeskolen:

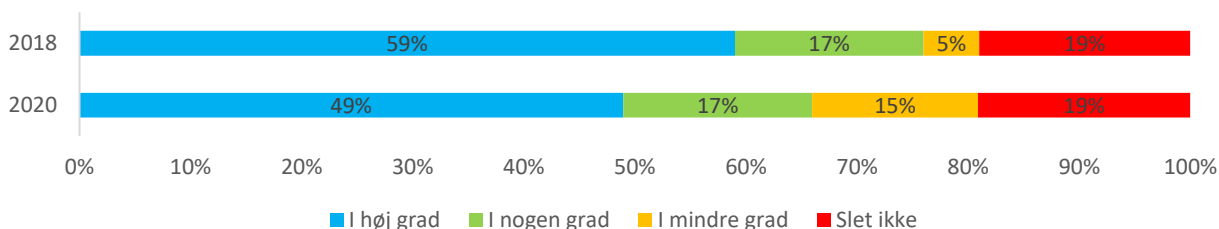
- De lokale alternativer var ikke noget for os, hverken privatskoletilbud eller den lokale folkeskole. Sidstnævnte har et slidt rygte om en nedslidt skole, stor udskiftning på lærerposter, uro på ledelsesniveau, sociale problemer især i de store klasser m.v.
- Jeg kender bare også til flere børn, der ikke har/har haft det godt, og hvor der ikke bliver taget hånd om det.
- For mange fortællinger om ensretning af elever fra skolestart og dermed ikke mulighed for at være forskellige. Udfordrede elever fylder uforholdsvist meget, og på grund af manglende ressourcer eller manglende beslutninger om ændringer, risikerer de "veltilpassede" elever at ende i skyggen. Der er for mange udtalelser om elever, der ikke trives/elever der mobbes. Sågar fortællinger om at mobning for eksempel ved busstoppested ikke er "skolens problem", selvom det foregår i den kreds af børn/unge, der jo netop er skabt af skolens fællesskab. Tilsyneladende har den nye leder skabt gode resultater for både personale, forældre og elever, men vi valgte skole før dette ledelseskift.
- Lærerne i skolen har ikke tid til forberedelse, lærerne er stressede. Der er ikke tid til den enkelte, sårbare børn mistrives, der er for mange i klasserne. Jeg kunne blive ved længe med at remse ting op, der efter min mening ikke fungerer i folkeskolen.

9.7 Trivselsproblemer er en primær årsag til skoleskift

Forældre, der aktivt har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, angiver i vidt omfang, at barnet ikke trivedes i sin klasse i folkeskolen som årsag til skoleskiftet. 66 % af forældre, der de seneste to år har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, fortæller, at skiftet enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af, at barnet ikke trivedes i sin klasse i folkeskolen (heraf svarer 49 % 'i høj grad'). Dette er en mindre andel end i 2018, hvor 76 % angav, at det enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' påvirkede valget om skoleskift, at barnet ikke trivedes i sin klasse. Andelen af forældre, der fortæller, at det 'slet ikke' eller 'i mindre grad' var barnets trivsel i sin klasse, der var årsag til skiftet, er begge faldet fra godt hver tredje forælder (34 %) i 2018 til knap hver fjerde (24 %) i 2020.

⁵³ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2017 og 2018"

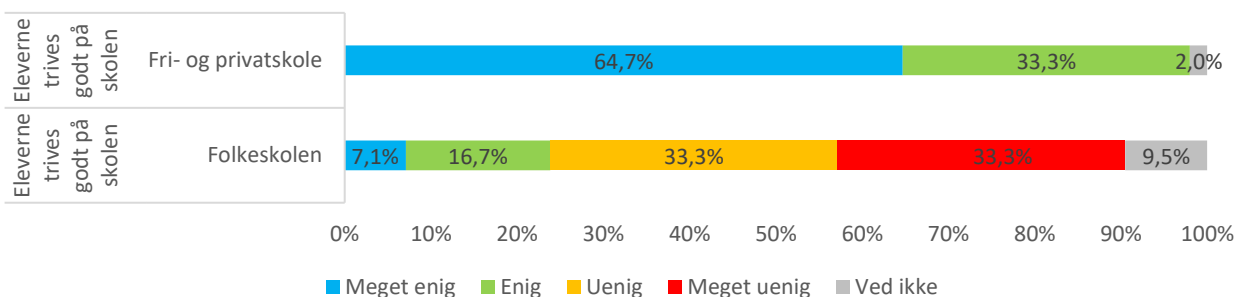
Forældre der har valgt skoleskift fra folkeskole til fri- eller privatskole:
I hvor høj grad har valget om skoleskift været påvirket af: Mit barn trivedes ikke i sin klasse i folkeskolen?

Figur 50⁵⁴

Når forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, fortæller, hvordan de oplever den fravalgte folkeskole og den tilvalgte fri- eller privatskole, angiver knapt hver fjerde (23,8 %) af forældrene, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at eleverne trives godt i folkeskolen, mens 66,6 % af forældrene er 'uenige' eller 'meget uenige' i dette. 98 % af forældrene er 'meget enige' eller 'enige' i, at eleverne trives godt på den valgte fri- eller privatskole. Der er dermed en betydelig højere oplevelse af elevtrivsel på de tilvalgte fri- og privatskoler.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn:
I hvor høj grad er du enig i, at eleverne trives godt på den fravalgte folkeskole og den tilvalgte fri- og privatskole:

Figur 51⁵⁵

Flere forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, fremhæver, at det kunne have haft fastholdt deres barn i folkeskolen, hvis der havde været mere fokus på trivsel:

- Bedre lærere, der ville tage trivslen seriøst - og bedre trivsel i klassen og årgangen.
- Hvis mit barn havde kunnet trives på skolen, og der blev taget mere hensyn til mobning.

⁵⁴ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

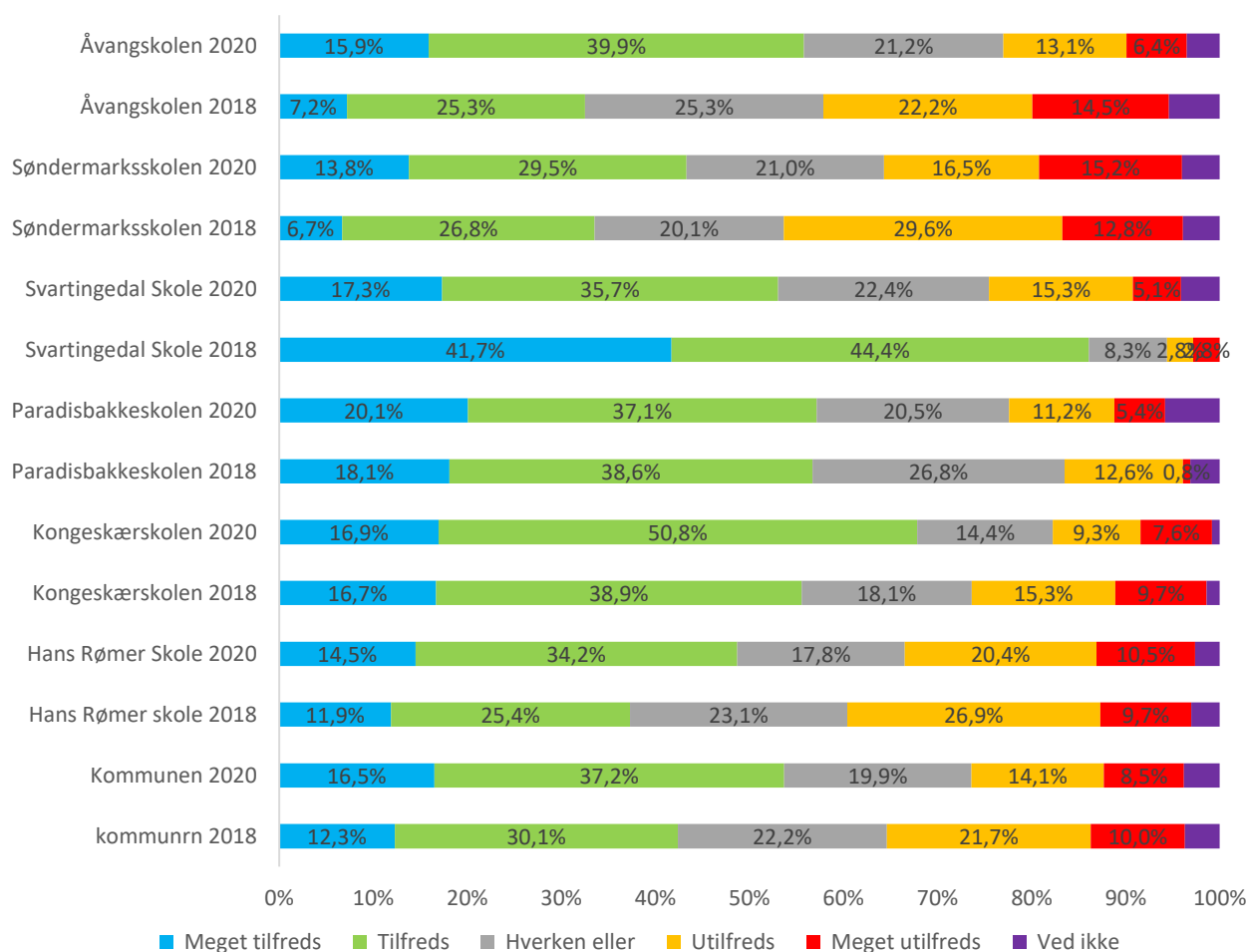
⁵⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

10 Uro og larm i timerne

10.1 Tilfredshed med folkeskolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen

Også tilfredsheden med folkeskolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen er forbedret siden den seneste skoleundersøgelse i 2018. Her var 42,4 % af forældre til børn på de bornholmske folkeskoler 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen. I 2020 er denne andel steget med 11,3 procentpoint til 53,7 %. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er ligeledes faldet fra 31,7 % til 22,6 %. Selvom tilfredsheden med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen er forbedret, er det dog fortsat flere end hver femte forælder, der enten er 'meget utilfreds' eller 'utilfreds' med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen. Tilfredshed med skolen i forhold til at skabe ro og orden i klassen er det emne blandt trivselsfaktorerne, hvor utilfredsheden blandt forældrene er højest.

Forældre til elever i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med dit barns trivsel på sin folkeskole i forhold til at skabe ro og orden i klassen

Figur 52⁵⁶

⁵⁶ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

10.1.1 Mange forældre beskriver problemer med støj, uro og kaos i klassen

Blandt de forældre til børn i folkeskolen, som er kritiske over for folkeskolens evne til at skabe ro og orden, har rigtig mange forældre skrevet kommentarer, som handler om, at barnets klasse er præget af larm, uro og forstyrrelser:

- Alt for meget larm i timerne. Alt for mange børn, der får lov til at råbe og løbe rundt i timerne, uden at der gøres noget ved det. Svært for mit barn at koncentrere sig. Så hun kommer næsten dagligt hjem med hovedpine.
- Vi oplever, at der ind imellem er uro i klassen, som giver forstyrrelser. Måske fordi der er nogle elever, der har brug for en anden hjælp og dermed skaber uro.
- Problemer med uro i timerne.
- Meget støj i klassen
- Han græd hver dag, når han skulle i skole. Følte der var meget larm og forstyrrelser i klassen, så han ikke kunne koncentrere sig.
- Det har sejlet på (red. navn på folkeskole) med hensyn til at de lærere, der har været tilknyttet, ikke har kunnet skabe respekt og ro i klassen. I år er der så tilknyttet en pædagog til den elev, der er inklusionselev, men der er stadig ufatteligt mange gange mit barn siger, at der er uro.

Mange forældre beskriver kaotiske tilstande i klassen:

- Mobning, uro, kasten med sakse, vandkampe i klassen, mange lærerskift.
- Jeg er så træt af, at jeg har to søde, rolige børn, som hver dag kommer hjem og er kede af det og beklager sig over smerter, som tydeligvis er tegn på et hårdt og råt miljø. De fortæller begge to om uorden og larm i klassen og en lærer, der drukner i uopdragne børn, der ikke hører efter, og mest af alt er jeg træt af, at jeg ikke har noget valg ud over at sende dem tilbage hver eneste dag.

Flere børn får hovedpine på grund af larm og uro

Nogle forældre beskriver, at uro og støj i klassen betyder, at deres barn får hovedpine og må tage hovedpinepiller:

- For meget uro, der har præget barnets skoledag til der, hvor han er kommet hjem med hovedpine. Og han har siddet og ventet på udredning af andres konflikt, mens han mangler faglig udfordring. Det positive er, at han er ekspert i konflikthåndtering.
- Et meget højt støjniveau, så børn må spise hovedpinepiller eller have høreværn med i skole for at kunne koncentrere sig.
- Datter kommer ofte hjem og fortæller om larm i klassen, og at der derved opstår råb og skældud fra lærerne. Klager tit over hovedpine. Er dygtig til fagene.
- Der har helt siden indskolingen været alt for mange børn i klassen. De larmer, slår, råber, og der var dagligt voldsomme skænderier blandt mange af drengene i klassen, som gjorde, at vores datter flere gange om ugen kom hjem med voldsom hovedpine. Næsten migræneagtigt.
- Min datter klager ofte over hovedpine, når hun kommer hjem på grund af meget larm i klassen.

Høreværn/høretelefoner bruges for at koncentrere sig

Nogle forældre fortæller i forlængelse heraf, at børnene må bruge høreværn for at kunne koncentrere sig. Nogle forældre opponerer mod, at det skal være nødvendigt at anvende høreværn/høretelefoner for at koncentrere sig i klassen:

- Derudover er der mange børn i klassen, 26 i 4. klasse. Der er en larm, som jeg slet ikke tør forestille mig, og det er vi selvfølgelig kede af at udsætte vores barn for. I et brev på Intra er børnene blevet opfordret til at tage høretelefoner med i skole, så de kan høre musik for bedre at koncentrere sig. Hvor sygt er det lige? Hvad blev der af RO? Jeg mener, at der mangler kæft, trit og retning i skoler og meget bedre sanktionsmuligheder for lærerne, så de elever, der ødelægger det for andre med larm og mobning, kan sendes udenfor døren eller hjem!
- Den eneste mulighed var, at han bare kunne tage høreværn på... Ikke tilfredsstillende.

- Støjproblemer klares IKKE ved at uddele høreværn til den store gruppe af elever, der ikke støjer. Det er at behandle de raske og tage misforstået hensyn til den gruppe, for hvem der burde være klare konsekvenser.

10.1.2 Flere forældre efterlyser handling og konsekvens, så der skabes ro

En del forældre til børn i folkeskolen efterlyser, at underviserne sørger for ro i klassen, og at der er konsekvens for de børn, der ikke efterlever henstillinger om ro i klassen:

- Der er meget støj og alt for lidt konsekvens for de elever, som ødelægger det for de elever, som gerne vil lære noget. Det er et stort problem.

Andre forældre savner mere handling fra ledelsen, så der kommer ro:

- Ledelsen er konfliktsky. Det kan ikke være rigtigt, at de elever som gerne vil lære en masse og gøre sig umage for at få en god social sammenhæng i klassen og hører efter hvad lærerne siger, bare skal blive ved med at finde sig i, at der er nogle andre elever i klassen, der laver så meget uro både i timerne og pauserne. Det er et problem, som har stået på i flere år, og jeg ved, at de har haft nogle rigtig dygtige lærere, men det virker som om at ledelsen ikke hjælper medarbejderne. Og flere gange har jeg henvendt mig de sidste par år, hvor klasselæreren tager problemerne alvorligt, men hvor ledelsen ikke tør gøre noget i forhold til al den uro.

Der er dog også få forældre, der fortæller om svære perioder med uro og kaotiske tilstande i klassen, men hvor en god håndtering af lærere og ledelse har givet forældrene en tro på, at det nok skal blive godt:

- Meget støj i timerne, og lærerne var meget udfordrede, hvilket førte til mange skift af lærere. Da vores barn kom hjem og ofte talte om voldsomme episoder med lærere og elever, valgte vi at skrive op på (red. navn på fri- eller privatskole). I 4. og 5. klasse kunne nogle elever overtage styringen i timerne, og så blev der ikke undervist, men brugt tid på at få de nævnte elever til at høre efter. Denne udfordring gav et enormt skift af lærere, for eksempel i engelsk, hvor det nu er den sjette lærer og i matematik er den fjerde lærer de har i 6. klasse. Vi har valgt at slette opskrivningen på privatskolen, fordi vi tror på, at klassen er inde i en bedre trivsel med lærere, der vil den samme vej og er tydelige i deres kommunikation. Desuden inddrager de forældrene mere, og deres informationsniveau er blevet højere.

10.1.3 Uro i klassen går ud over det faglige niveau

Mange forældre skriver kommentarer om, at de er bekymrede for, at støj og uro i klassen går ud over det faglige niveau og hindrer børnenes læring:

- Der er for mange problemstillinger i klasserne, der går ud over undervisningen og elevernes udbytte af samme. De skal koncentrere sig, mens andre elever kommer og går, larmer og provokerer.
- Mit barn går i en klasse med meget uro, som går ud over undervisningen/læringen. Det er ikke skolen som sådan, ej heller lærerne, jeg er utilfreds med. Men selvfølgelig skulle der have været en større indsats for at skabe ro i klassen allerede for flere år tilbage. Det hævner sig fagligt nu, og vi vælger derfor at sende vores barn på efterskole i 9. klasse.
- Der er rigtig mange børn med særlige behov i klassen, som ikke får den hjælp, som de har brug for. Det har resulteret i at der er megen uro i undervisningen. Og de stille børn får ikke den opmærksomhed ro og læring, som de har krav på... Lærerne bliver udbrændte og frustrerede over, at de ikke får den hjælp til de børn, som skal inkluderes i folkeskolens rammer.
- Ingen tjener noget ved at lade de stille børn blive totalt usynlige og lade lærere og pædagoger drukne i skrigende børn
- En dreng der er stille og kan have svært ved at sige fra over for andre og har brug for ro i en klasse.
- Der er for meget uro i klassen, og vi frygter, at det går ud over vores barns læring.

10.1.4 Uro i timerne skaber overvejelser om skoleskift

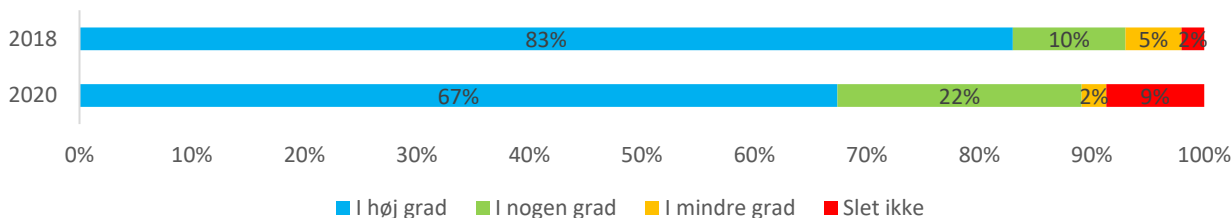
Uroen i timerne får mange forældre til børn i folkeskole til at overveje skoleskift

- Har overvejet det (skoleskift, red.) på grund af, at der er en del af drengene i klassen, der konstant laver uro og gør, at resten af drengene samt pigerne ikke får den ro til at fordybe sig i faget. Vores barn kommer ofte hjem og er mega træt og frustreret over, at de andre drenge ikke retter ind og opfører sig ordentligt. Det giver så megen uro, og de stakkels lærere bruger så meget tid på ekstra konfliktløsning. I stedet for burde de bruge tiden på at undervise. Jeg synes, at det er dybt frustrerende, at disse elever fylder så meget. De har ingen respekt. Vores dreng er en, der gerne vil lære en masse og have ro i timerne. Han ønsker ikke at lave ballade, men at dygtiggøre sig. Så igen: Mindre klasser giver ro, og så må dem, der ikke gider skolen få en konsekvens og flyttes i en speciel klasse.
- Havde ham opskrevet inden skolestart, men han kom ikke ind. Da han skulle starte i 4. klasse, måtte jeg kontakte en friskole for at forhøre mig, om der var ledige pladser, da mit barn klager over for meget larm i klassen og en meget dårlig stemning. Får jeg en plads tilbudt, tager jeg imod den med det samme.
- Vi har haft overvejelserne med begge vores børn, da vi er bekymrede for, om det store støjniveau på sigt vil kompromittere undervisningen og dermed det faglige niveau. Vi vil gerne støtte folkeskolen og har derfor som udgangspunkt valgt denne, men har in mente, at et skift kan komme på tale.
- Mange forældre har i tre år råbt højt til ledelsen om, at der var et stort og alvorligt problem i klassen med, at nogle af børnene ikke trives sammen. Det hjalp så, da det ene forældrepar valgte at rykke deres barn til en anden skole. Så kom der nogenlunde ro på i et år. Derefter vælger man så på trods af alt, som det klassen havde været igennem at sige ja, til at få en ny dreng i klassen, som var blevet bortvist fra fire andre folkeskoler. Så vælger man at sætte denne dreng i en klasse, som havde måttet knokle for at få ro igen. Så starter balladen forfra med daglige slåskampe mellem nogle drenge. Uro i timerne osv. Samtidig med at de rykker fra indskoling til mellemtrinnet og får nye lærere. Disse to nye lærere får sig jo et chok. Og vi er flere forældre, der opsøger ledelsen og kræver, at nu må der altså ske noget. Flere af pigerne i klassen tør ikke komme i skole. Der er en pige, der får angst på grund af dette. Flere af drengene kommer dagligt grædende hjem fra skole osv. Endelig tager ledelse sig sammen og indkalder til akut forældremøde, hvor der indkaldes leder fra Heldagsskolen også. På dette møde bliver alle problemer fremlagt, og ledelsen beklager dybt, at de har handlet så sent. Det er bare ikke i orden. Mange forældre var så berørt over situationen i klassen. Og vores datter var også påvirket af al uroen. Der var vi lige ved at rykke vores datter til en privatskole.

10.2 Uro i timerne påvirker skoleskift

For megen uro i timerne er den årsag, som flest forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, svarer 'i høj grad' har været en faktor, der har påvirket valget af skoleskift. I 2020 svarer 67 % af forældrene, der har valgt skoleskift, at 'for megen uro i timerne' i høj grad har påvirket deres valg af skoleskift, og 22 % svarer 'i nogen grad'. I 2018 var det 83 % af forældrene, der havde valgt skoleskift for deres barn, der svarede, at for megen uro i timerne 'i høj grad' havde påvirket beslutningen om skoleskift. 10 % svarede dengang 'i nogen grad'.

Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har for megen uro i timerne påvirket valget af skoleskift?

Figur 53⁵⁷

Mange forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, peger på at uroen i klassen har været en hovedårsag til deres valg af skoleskift. Mange forældre beskriver kaotiske tilstande uden ro til læring og fordybelse:

- Der var utrolig meget uro, børn der råbte og slog både lærere og de andre elever. Der blev kastet med borde og stole, og der var meget mobning. Der var ikke plads til de velfungerende elever, og undervisningen blev tit aflyst eller kunne ikke gennemføres på grund af larm. Men da børnene begyndte at sidde med høreværn på, når de ville have ro, var løbet kørt for mit vedkommende, da rakte tålmodigheden ikke længere, og jeg fik heldigvis plads til begge mine piger på privatskolen. .
- Han gik der (red. i folkeskolen) i 0. og starten af 1. Det virkede slet ikke fagligt. Og der var slet ikke plads til hans behov for ro og struktur i timerne.
- Der var en utrolig larm i klassen, hvor lærerne prøvede at overdøve eleverne og omvendt!

Flere forældre, der har gennemført skoleskift, oplever, at der er mere ro i undervisningen på den nye skole:

- Min datter mærkede med det samme forskellen på, at der pludselig var ro ved undervisning og ikke larm.
- Der er en helt anden ro på min søns nuværende skole. Lærerne virker også langt mere engagerede og energiske.

⁵⁷ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

11 Mobning

Forældre til børn i folkeskolen giver generelt set udtryk for at have fået en større tilfredshed med folkeskolens indsats for at begrænse mobning i skolen. I 2018 var det 46,3 %, der var enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolens indsats for at begrænse mobning. I 2020 er den andel steget med 10,5 procentpoint til 56,8 %. Det er især andelen af 'meget tilfredse', som er steget. I 2018 var godt hver femte forælder (20,9 %) 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' med skolens indsats for at begrænse mobning. I 2020 er denne andel faldet med 6,7 procentpoint til 14,2 %.

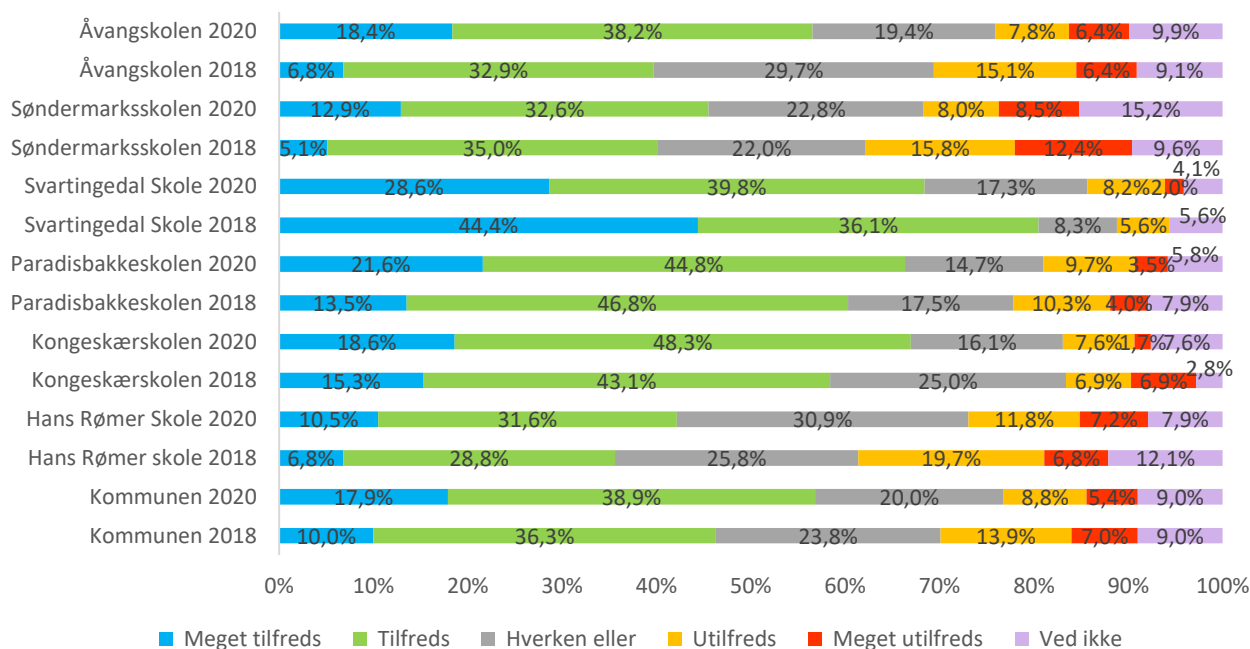
Forældrebesvarelsenerne fordelt på skoler viser, at Kongeskærs skolen, Paradisbakkeskolen og Svartingedal Skole er de folkeskoler, der i tilfredshedsmålingen i 2020 har den højeste forældretilfredshed i forhold til skolens indsats for at begrænse mobning. Andelen af forældre, som er 'meget tilfredse' eller tilfredse, er på henholdsvis 66,9 %, 66,4 % og 68,4 %.

Hans Rømer Skolen og Søndermarksskolen er fortsat de skoler, hvor tilfredsheden med skolernes indsats for at begrænse mobning er lavest, idet andelen af forældre, der enten er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse', er 42,1 % og 45,1 %. Begge skoler har dog siden 2018 haft fremgang i tilfredsheden blandt forældrene.

Forældrebesvarelsenerne fordelt på skoler viser desuden, at tilfredsheden med skolens indsats for at begrænse mobning er forbedret på alle almene folkeskoler på Bornholm siden 2018. Dette dog med undtagelse af Svartingedal Skole, der som den eneste oplever et fald i tilfredsheden med skolens indsats for at begrænse mobning. Dette skal imidlertid ses i lyset af en meget stor tilfredshed i 2018. Trods faldet i tilfredshed er Svartingedal Skole i 2020 fortsat den skole, hvor tilfredsheden med skolens indsats for at begrænse mobning er størst, idet 68,4 % af forældrene svarer, at de er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'. Svartingedal Skole har også den klart højeste andel af 'meget tilfredse' forældre (28,6 %).

Den skole, som har haft den største stigning i forældretilfredsheden i forhold til skolens indsats for at begrænse mobning siden 2018, er Åvangsskolen. I 2018 var 39,7 % af forældrene til elever på Åvangsskolen 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med skolens indsats for at begrænse mobning. I 2020 er denne andel steget med 16,9 procentpoint til 56,6 % forældre, som er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med skolens indsats for at begrænse mobning.

Forældre til børn i bornholmske folkeskoler: Hvor tilfreds er du med skolens indsats for at begrænse mobning?

Figur 54⁵⁸

Selvom der er sket en fremgang i forældrenes tilfredshed med folkeskolernes indsats for at begrænse mobning i folkeskolen, er der flere blandt de 14,2 % 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre en del forældre, der kommenterer på, at der er problemer med mobning på skolen, herunder disse forældre:

- Jeg oplever, at der er behov for større fokus på de unges trivsel og sociale færdigheder. Vi har oplevet mobning og mistrivsel, der ikke blev taget hånd om, før alt for sent.
- Det er tit problemer med elever, især to drenge, der mobber andre børn, og de kan finde på at snakke grimt til andre børn og skaber tit uro i klassen
- Mobning udtalt på skolen
- Mobning, der ikke blevet taget seriøst af lærerne, når vi fortalte om problemet. Min store datter skiftede skole på grund af mobning, og det er der bedste jeg har gjort for hende. Så deres politik omkring mobning, som de er så glade for, skulle måske lige opdateres, da der ingen hjælp er at hente.
- Jeg har flyttet et barn fra skolen på grund af mobning. Efter årevis af dialog. Har endnu et barn på skolen, som bliver slået, sparket og mobbet. Han ønsker dog ikke at flytte endnu
- Min søn bliver mobbet i så høj grad, at det påvirker hans læring. Og skolen har ingen synlig mobbepolitik
- Massiv mobning over en længere periode, som vi ikke følte, at der blev taget hånd om gjorde, at vi overvejede en anden skole.

Flere forældre savner i den forbindelse, at der handles fra skolens side, når der opleves mobning:

⁵⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018",

- Håndtering af mobning skal forbedres. Ledelsen er for langsom, og ofte er det familien eller eleven, der må gå i dialog, før der sker noget. Ledelsen lover for meget. Der er langt til handling i forhold til klasseproblemer. Ens barn skal have god psyke for at gå i klassen
- Synes der skal tages mere hånd om mobning.
- Der har været mistrivsel og manglende handling fra forældre, lærere, pædagoger og ledelse. Man slukker brande, men kommer ikke ind bag og får gjort noget ved den mobning, der foregår.

Nogle forældre savner en indsats i frikvartererne, hvor det er deres oplevelse, at der mangler gårdvagter:

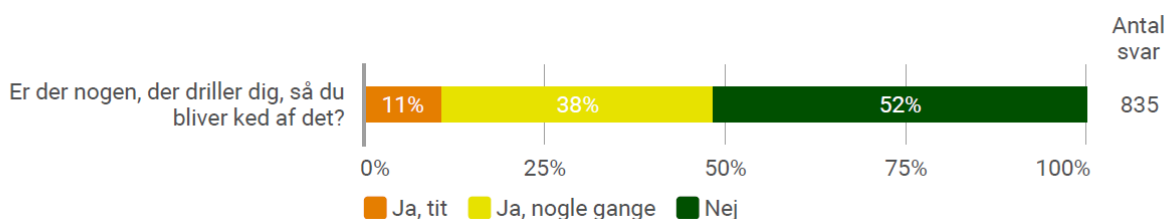
- Der er for få på gårdvagt, så pauserne er for nogle elever svære med udelukkelse fra grupper og drillerier.
- Flere pædagoger og lærere i frikvartererne, hvor der ofte opstår mange konflikter.

Flere forældre beskriver, at de overvejede skoleskift som følge af mobning, som der ikke blev taget hånd om:

- (overvejelser om skoleskift, red.) på grund af mobning fra lærer
- På grund af mobning fra lærer søgte vi ro til vores søn. Han tabte alt for skolen på et år, selvværd, lysten og indlæring, så han skulle bare væk
- Der har altid været problemer med håndtering af mobning, også i de små klasser
- (Skoleskift blev overvejet da, red.) lærere og skole ikke hørte efter, da min pige blev mobbet og slået i skolen.

Elevernes oplevelse af mobning

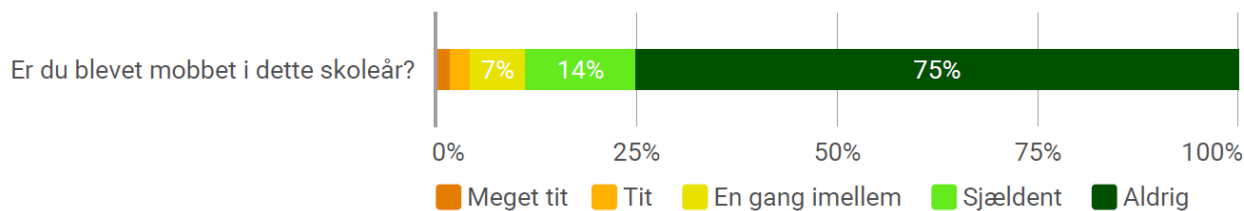
Af den nationale trivselsmåling fra 2019/2020 fremgår, at knap halvdelen (49 %) af eleverne i 0. til 3. klasse 'tit' eller 'nogle gange' oplever, at der er nogen, der driller dem, så de bliver ked af det.

Figur 55⁵⁹

Blandt elever fra 4. til 9. klasse er det 11 % af eleverne, der svarer, at de enten 'meget tit', 'tit' eller 'en gang i mellem' er blevet mobbet i dette skoleår.

⁵⁹ Den nationale trivselsmåling 2019/2020 Bornholms Kommune, 0. – 3.0 klassetrin

Figur 56⁶⁰

11.1 Oplevelser om mobning kan få forældre til at vælge en fri- eller privatskole fra 0. klasse

Flere forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn, fortæller, at de har hørt om mobning, som der ikke er blevet taget hånd om i folkeskolen eller endda selv har erfaret mobning hos barnets ældre søskende, der af samme grund har skiftet skole. Egne og andres erfaringer med problemer med mobning påvirker flere til at vælge folkeskolen fra:

- Vi har haft to børn igennem folkeskolen... Det byder vi ikke de to mindste. Mobbepolitik på (red. navn på folkeskole): Har I problemer med andre børn, så kan I kun fjerne jeres eget, citat (skolechefs navn red.)... På (red. navn på folkeskole) sender man en SSP-konsulent i en time, og så har man da gjort noget.
- Der er for mange udtalelser om elever, der ikke trives/ elever der mobbes. Sågar fortællinger om at mobning for eksempel ved busstoppested "ikke er skolens problem", selvom det foregår i den kreds af børn/unge, der jo netop er skabt af skolens fællesskab.
- Der skulle være meget mere styr på mobningen børnene imellem.

Nogle forældre oplever, at folkeskolerne er blevet så store, at nærheden forsvinder, og at mobning ikke opdages i tide:

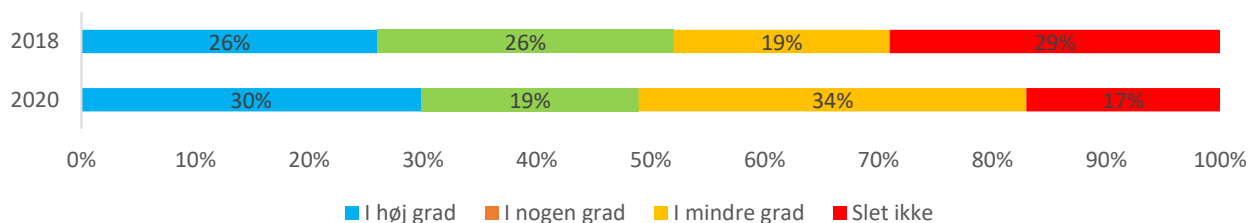
- For os er folkeskolerne blevet alt, alt for store. Alt for mange børn på alt for lidt plads. Man kender ikke hinanden på så stor en skole, og man kan nemt blive glemt/overset. Mobning opdages ikke i tide.

11.2 Mobning påvirker knapt hvert andet skoleskift

30 % af de forældre, der har valgt skoleskift for deres barn i skoleåret 2018/2019 og 2019/2020 fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, fortæller, at problemer med mobning i klassen 'i høj grad' har påvirket valget af skoleskift. 19 % fortæller, at det 'i nogen grad' har påvirket valget af skoleskift.

⁶⁰ Den nationale trivselsmåling 2019/2020 Bornholms kommune, 4. – 9. klassetrin

Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har problemer med mobning i klassen i folkeskolen påvirket dit barns skoleskift?

Figur 57⁶¹

Flere forældre, der har valgt skoleskift til deres barn, kommenterer på, at der var problemer med mobning på den folkeskole, som barnet gik på:

- Der var meget mobning
- Der blev kastet med borde og stole, og der var meget mobning

Flere forældre giver i den forbindelse udtryk for en frustration over, at de savnede handlinger fra ledelsen:

- Der var meget mobning, og selvom vi havde møde med skoleleder, blev det ikke taget alvorligt. Så ingen anbefalinger herfra, til andre om at bruge den skole.
- Hvis tingene havde set anderledes ud, eller klassens problemer med mobning havde været handlet på tidligere, havde han nok stadig gået i folkeskolen.

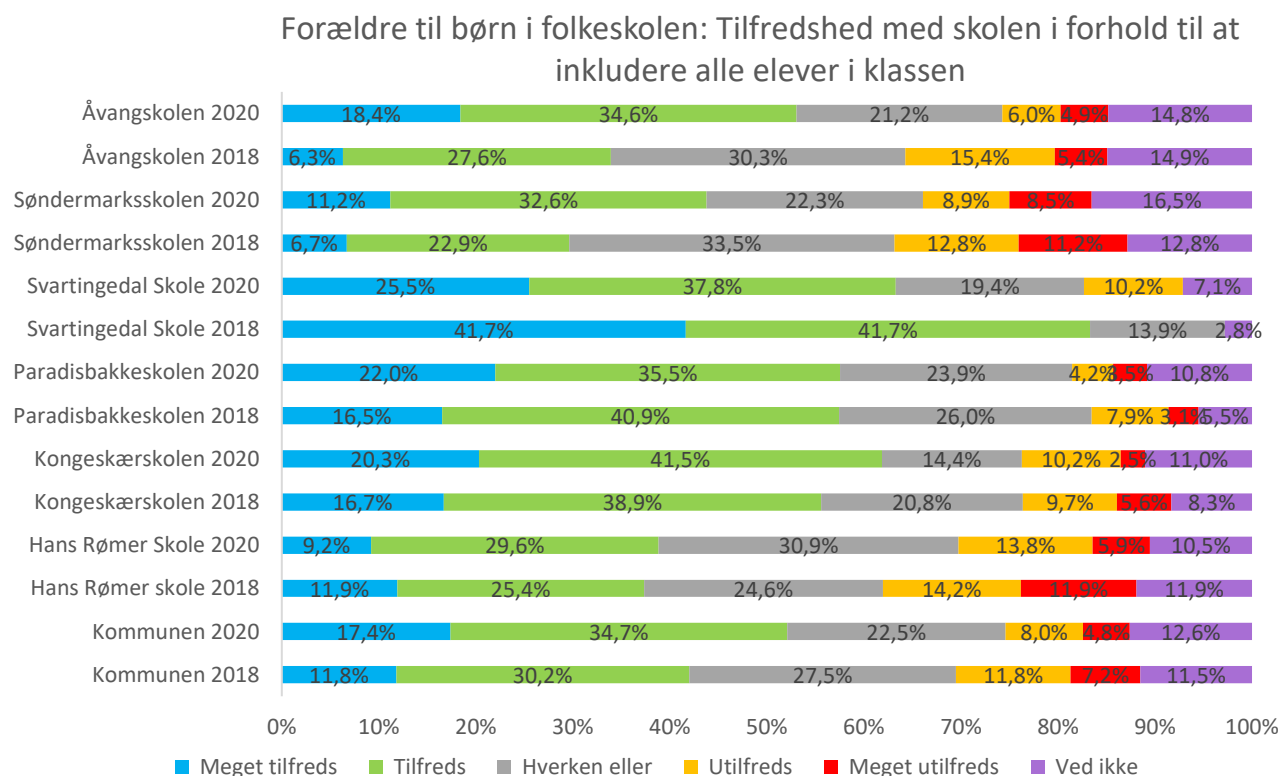
⁶¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

12 Inklusion i folkeskolen

Både i Skoleundersøgelsen fra år 2018 og denne i 2020 er forældre til børn i den bornholmske folkeskole blevet bedt om at tage stilling til, hvor tilfredse de er med skolen i forhold til at inkludere alle elever i klassen. Forældrene er siden 2018 blevet lidt mere tilfredse med folkeskolen i forhold til at inkludere alle elever i klassen. I 2020 er det godt halvdelen (52,1 %) af forældrene, som er enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolen i forhold til at inkludere alle elever i klassen. Denne andel var på 42 % i 2018, så andelen af tilfredse forældre er steget med 10 procentpoint. Ligeledes er andelen af 'meget utilfredse' og 'utilfredse' faldet fra 19 % til 12,8 %.

Alle de almene folkeskoler oplever en større forældretilfredshed i forhold til at inkludere alle elever i klassen i 2020 sammenlignet med år 2018 med undtagelse af Svartingedal Skole, der går tilbage. I 2018 var 83,4 % af forældrene enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolen i forhold til at inkludere alle elever. Denne andel er i 2020 faldet med 20,1 procentpoint til 63,3 %. Til trods for denne markante tilbagegang har Svartingedal Skole den højeste andel af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre.

Åvangsskolen er den skole, som kan konstatere den største fremgang, idet kun godt hver tredje forælder (33,9 %) i 2018 var 'meget tilfreds' eller 'tilfreds' med skolen i forhold til at inkludere alle elever. Denne andel er i 2020 steget med 19,1 procentpoint til 53 %. Ligeledes er andelen af 'meget utilfredse' og 'utilfredse' forældre faldet fra godt hver femte forælder (20,8 %) i 2018 til 10,9 % i 2020. Andelen af utilfredse eller meget utilfredse forældre er dermed blevet halveret.

Figur 58⁶²

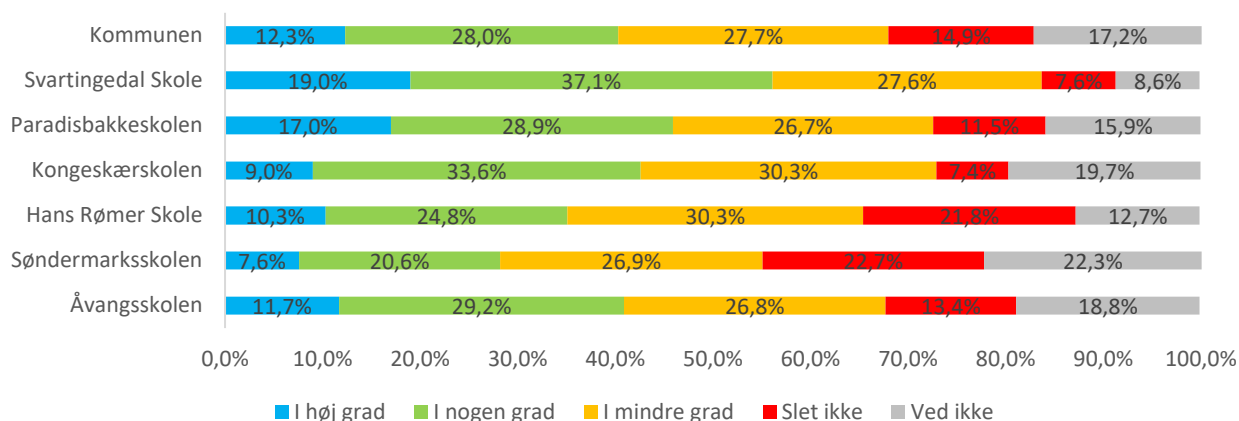
⁶² "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

Når forældre til børn i folkeskolen i undersøgelsen i 2020 spørges mere direkte ind til, hvordan de som forældre oplever deres barns skole i forhold til at rumme børn med særlige behov, står det klart, at dette er et emne, som mange forældre betragter som en udfordring for skolen. På tværs af folkeskolerne på Bornholm mener 42,6 % af forældrene, at folkeskolen kun i 'mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov. 40,3 % mener, at folkeskolen 'i høj grad' eller 'i nogen grad' kan rumme børn med særlige behov.

Forældrenes oplevelse af at folkeskolen kan have vanskeligt ved at rumme børn med særlige behov er fremherskende på alle de almene folkeskoler på Bornholm. Den folkeskole, hvor færrest forældre mener, at skolen 'i mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov, er Svartingedal Skole, hvor det dog stadig er mere end hver tredje forælder (35,2 %), der mener, at skolen kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov. Flere end halvdelen af forældre til børn på Svartingedal Skole (56,1 %) mener imidlertid, at skolen i 'nogen grad' eller 'i høj grad' kan rumme børn med særlige behov, hvilket er den højeste andel sammenlignet med de øvrige almene folkeskoler på Bornholm.

På Hans Rømer Skolen giver godt halvdelen af forældrene (52,1%) udtryk for, at skolen 'i mindre grad' eller 'slet ikke' kan rumme børn med særlige behov, hvilket er en højere andel end på de øvrige folkeskoler på Bornholm.

Hvordan oplever forældre til børn i folkeskolen år 2020, at børn med særlige behov kan rummes i skolen?

Figur 59⁶³

En høj andel af forældre til børn i den bornholmske folkeskole kan ikke genkende påstanden om, at "der er få børn med særlige behov i barnets folkeskole".

Kun godt hver tredje forælder til et barn i folkeskolen (35,3 %) svarer, at der 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er få børn med særlige behov i barnets folkeskole. En lidt større andel på 38,8 % svarer, at der 'i mindre grad' eller 'slet ikke' er få børn med særlige behov på barnets skole.

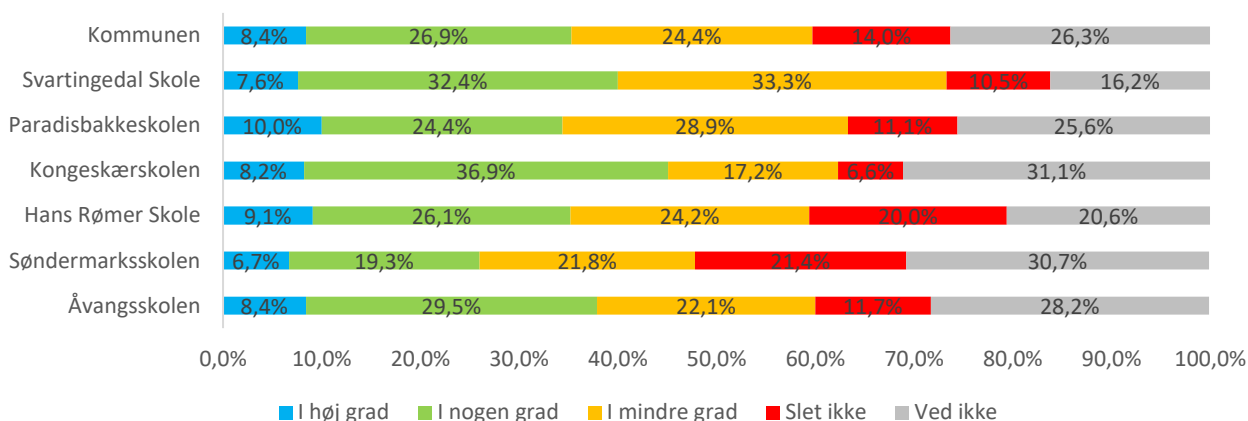
Søndermarksskolen, Svartingedal Skole og Hans Rømer Skole har de højeste andele af forældre, der enten 'slet ikke' eller 'i mindre grad' er enig i, at der er få børn med særlige behov. For disse skoler gælder, at de

⁶³ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

har mere end 40 % af forældre, som svarer, at der 'i mindre grad' eller 'slet ikke' er få børn med særlige behov.

Kongeskærskolen er den skole, hvor flest forældre svarer, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' mener, at der er få børn med særlige behov på skolen, idet 45,1 % af forældrene svarer dette. På Kongeskærskolen er det 23,8 % af forældrene, som svarer 'i mindre grad' eller 'slet ikke' til at der er få børn med særlige behov.

Hvordan oplever forældre til børn i folkeskolen barnets skole i forhold til "Der er få elever med særlige behov?"

Figur 60⁶⁴

12.1.1 Mange forældre oplever, at der er for mange elever med særlige behov i klasserne

Rigtig mange forældre til børn i den bornholmske folkeskole kommenterer på, at klasserne udfordres af at skulle rumme flere børn med særlige behov:

- Klasserne på skolen (i folkeskolen generelt) er generelt store, og der er mange klasser på skolen med børn, der har specielle behov. Dette er blevet bedre i min søns klasse, da der var elever der i 9. klasse, der tog på efterskole eller i 9.E. Men det har været en udfordring gennem hele skolegangen.
- Der er rigtig mange børn med særlige behov i klassen, som ikke får den hjælp, som de har brug for. Det resulterer i, at der er megen uro i undervisningen. Og de stille børn får ikke den opmærksomhed, ro og læring, som de har krav på... Lærerne bliver udbrændte og frustrerede over, at de ikke får den hjælp til de børn, som skal inkluderes i folkeskolens rammer.
- Der er for mange elever med særlige behov. Inklusionstankegangen er teoretisk fin - men i praksis er det en politisk fallit-spørgsmål, som desværre har voldsomt negative konsekvenser for den enkelte elev (både dem, som har særlige behov og dem, der ikke har). Der er kun "tabere" i sådan beslutning. "Prisen" bliver betalt senere, når de unge mennesker/voksne ikke har fået den støtte/hjælp, som skulle til have haft. Måske det er andre kasser, som kommer til at betale denne regning, men det hjælper ikke det enkelte individ.
- Alt for mange elever i klasserne. Og for mange utilpassede børn i hver enkelt klasse. Det gør, at der bruges al for megen tid på disse elever, hvilket igen går ud over resten af eleverne. Og lærerne har ikke tid/overskud til normal undervisning. Ledelsen gør ikke noget, heller ikke ved forældremøder, hvor dagsordenen netop omhandler dette. Hvis ikke det er ledelsens ide, så kan det ikke bruges til noget.
- Folkeskolerne står i en del udfordringer, fordi der skal inkluderes flere elever med forskellige former for udfordringer. Det er synd for alle parter.

⁶⁴ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

12.1.2 Forældre oplever ikke, at der er den nødvendige støtte i klasserne

Det er et gennemgående tema i forældrenes mange kommentarer, at de oplever, at der mangler støtte i klasserne til de elever med særlige behov, så disse elever får den hjælp og støtte, som de har behov for, men også så der kan være overskud til de øvrige elever:

- Der mangler i den grad støtte til de elever, der har dette behov.
- Lærerne har simpelthen ikke tid nok til undervisningen, når de også skal håndtere de særlige elever. Er der i sjældne tilfælde tildelt ekstra støtte til elever med særlige behov, så udfases det lynhurtigt, og så står læreren igen alene med udfordringerne.
- Meget mere støtte i klasserne, hele skoledagen, til de børn, som har diagnoser.
- Giv mere støtte til børn med særlige behov.
- Mere støtte i timerne og i frikvartererne til dem, der IKKE har lært at sidde stille, være undervisningsparate og i det hele taget ikke aner, hvordan man opfører sig. Så skal alle nok få lært noget - UDEN at få hovedpine og blive ekstra trætte af lange dage, og have FRIkvarter uden jævnlige at få blå mærker samt ondt i maven, fordi de igen er blevet slået af/talt grimt til af visse andre elever. Lærerne gør hvad de kan med de ressourcer, der er - stor respekt til dem - men det er desværre ikke tilstrækkeligt.

12.1.3 Problemer med inklusionen skaber uro, voldelige og kaotiske situationer

Rigtig mange forældre kommenterer på, at kombinationen af store klasser og mange elever med særlige behov betyder, at der kommer megen støj i klassen, hvilket også blev beskrevet i kapitlet om "Uro i timerne".

- Meget larm i klassen fra børn, der er vanskelige at inkludere.
- Enhver har vel ret til en smule ro på sin arbejdsplads, og støjniveauet er uacceptabelt. Jeg er ked af at måtte skrive dette her, men at rumme alle børn er en støjende ulykkelig affære for alle, børn som lærere.
- Den klasse han kom i var meget udfordret med elever, der skabte uro og evt. diagnoser.
- Man har forsøgt med en masse tiltag, og der har været møder med ledelse, hjælp fra heldagsskole, psykolog mv., og der er også sket lidt bedring. Min søn kommer dog stadig hjem og fortæller næsten hver dag om konflikter og har hovedpine på grund af larm.

Mange forældre beretter om, at der opstår kaotiske og voldelige situationer i klasserne:

- Elever med særlige behov... de får lov til at slå og mobbe de andre elever, og de siger, at de ikke ved hvorfor. Der er for meget uro og larm i klasserne, da de børn med særlige behov får lov at te sig.
- Hun bliver mobbet og slået af børn med særlige behov, da de styrer klassen.
- Alt for meget uro i klassen, og det har der været fra dag ét i børnehaveklassen og er det stadig her i 4 klasse. Der går et par børn i klassen, som burde gå i skole for voldsomme og voldelige børn.
- Ville ønske, at mit barn bare kunne undgå at blive slået og mobbet. Det er hårdt og især når dem, der gør det ved hende ikke skal stå til ansvar. Det værste er, at når hun fortæller om sin dag, og hvad hun bliver kaldt, og at hun bliver slået, afslutter hun altid med: "De har det svært mor. Derfor slår og mobber de mig".
- Jeg ville ønske, at man kiggede på inklusion og revurderede det. Både for de normale og udfordrede børns skyld. Der er nogle børn, som slet ikke burde være i en almindelig folkeskole. Min søn har set kaos og vold hver dag i skolen. Både mod lærere og elever. Og det har absolut ikke været et fristed at gå i folkeskolen. Jeg tænker på de langsigtede konsekvenser, som det har i det videre liv, når man har oplevet så meget kaos og vold i sin folkeskole? Det er virkelig ikke menneskeligt!

Nogle forældre beskriver forløb, hvor de voldsomme oplevelser i skolen påvirket deres barn psykisk og for nogle børn medfører skolevægring:

- Mange elever i klassen. Lærerne er pressede. Der er megen uro, hvor det går ud over undervisningen. Da mit barn ikke var i skole i over 2,5 måned, kæmpede jeg hende selv tilbage efter hendes nedtur/angstforløb. Hørte intet fra skolen, ved ikke om det er normal procedure. Men følte, at den blev fejlet lidt væk, som om det ikke var deres problem. Men problemet opstod i skolen. Dels pga. meget larm, uro og vilde drenge i klassen (drenge med diagnoser). En lærer kan umuligt klare sådan en

opgave alene, tager virkelig hatten af for dem, da de som regel står helt alene i en klasse med så mange elever, og ovenikøbet med diagnoser. Jeg var med mit barn i skole i to dage under hendes angst, og kunne godt forstå hendes nedtur. Det var helt vildt! Drengene løb rundt og skreg. Læreren råbte og slog i bordet og nærmest måtte flyve hen over bordene for at få fat i den vilde dreng. Det var rent kaos. Måske kan det bare ikke være anderledes, men det er bare meget voldsomme oplevelser for de stille og forsigtige børn.

- Der er ikke plads til børn med særlige behov i folkeskolen. De gør alt for at underkende barnets behov. Der tages ikke hensyn til det enkelte barn, dette er med til at skoleværing bliver mere og mere udbredt.
- Min datter har ikke kunnet rumme at være i skole i snart to måneder.
- Der er ikke afsat megen hjælp til dem med særligt behov. Det resulterer i, at mit barn nogle gange ikke vil i skole (dels på grund af larm og frygt for, at der vil ske noget slemt som for eksempel at blive slået eller få noget kastet i hovedet).

12.1.4 Forældre til børn med særlige behov oplever problemer med inklusionen

Mange forældre til de børn, der har de særlige behov, kommenterer på, at skolen har svært ved at rumme deres barn:

- Har selv en datter med særligt behov, og her synes jeg desværre ikke, at inklusionen virker, og lærerne har svært ved at rumme et anderledes barn, der kan have det svært i løbet af en dag.
- Jeg synes ofte lærere har tendens til at gøre vores børn, som måske fjoller for meget eller andet, til problembørn. De ser ikke bag deres handlinger, men kun det negative, og så er der alt for meget skæld ud og intet empatisk.
- Der bliver lagt vægt på, at han trækker sig, han vil ikke være med. Han bliver gjort til en sur og kontrær dreng med udfordringer, når jeg taler med lærere og pædagoger. Min søn vil gerne være med, men på egne betingelser. Han passer bare ikke ind i den kasse, hvor alle børn skal være fremme i skoene og på hele tiden, og der er meget lidt/ingen plads til at kunne trække sig. Det gælder hverken fysisk eller socialt. Og det er rigtigt synd, at den forbandede spareordning, som politikerne kom med (a.k.a. Inklusionsordningen) rammer de børn, der ikke passer ind. Som sagt: Hvis jeg kunne, havde jeg flyttet begge børnene på privatskole eller undervist dem hjemme. Desværre er der ikke plads til den slags i dagens Danmark og da slet ikke, hvis man er enlig forsørger. Øv for Danmarks fremtid og børn.
- Børn med specielle behov rummes dårligt - skolen lever ikke op til egen inklusionspolitik. Mangel på ressourcer og engagement fra ledelse og medarbejdere om, hvordan den enkelte elev inkluderes.
- Inklusionen slår i den grad fejl. Børn med særlige behov rummes ikke. Der tages ikke de hensyn til det enkelte barn, som det har behov for.

Flere forældre til børn med særlige behov giver udtryk for, at inklusionen i realiteten kan opleves som eksklusion:

- Vi har selv et diagnosebarn. Problemet opstår, idet det ikke altid er den bedste løsning for eleven at blive inkluderet. Ofte bliver det eksklusion, da viden og fagligheden ikke er der på normalområdet. Alt for mange elever går tabt, fordi man aldrig stiller krav til dem, der skal udføre de tilbud, der bliver skabt. At man ikke lytter og bruger den viden, der allerede er ude på specialskolerne og laver et tættere samarbejde med dem.
- I stedet for at inkludere børnene bliver de mere ekskluderet, end de nogen sinde har været. Folkeskolen var meget bedre inden inklusion.

Nogle forældre giver udtryk for frustration over, at de ikke oplever, at børnenes udfordringer tages seriøst og handles på fra ledelsen. En forælder giver udtryk for, at de savner forståelse og oplever, at blive udskammet som om børnene blot er uopdragne:

- Skolen havde haft god gavn af at imødekomme frustrerede forældre til børn med angst i stedet for at give forældre skyld for, at børnene har det svært (uopdragne børn). Når forældrene henvender sig om hjælp, bør skolen/kommunen reagere hurtigere med hjælp, så børnene ikke bliver længere væk og får det dårligere.

Flere forældre, der har børn med særlige behov for ro og orden og struktur i hverdagen, fortæller, at deres barn har haft det bedre under coronaperioden:

- Min søn er introvert. Han har ikke mulighed for at modtage undervisning, der omfavner børn, der er stille. Der er ofte larm og kaos i skolen, når jeg spørger ham, men det er fordi han har brug for ro og orden. Det er ikke hans skyld, og det er til dels ikke skolens skyld, men jeg kunne ønske for min søn, at der var mulighed for at lade ham gå for sig selv med opgaverne. Han trivedes rigtig godt med at blive undervist hjemme og har aldrig været mere produktiv, glad og tilfreds end under nedlukningen i forbindelse med COVID-19.

Der er dog også nogle få forældre, som roser skolen, fordi det er lykkedes godt at rumme deres barn med særligt behov. Også andre forældre oplever, at det går bedre med inklusionen:

- Jeg er meget tilfreds med min søns skole - ledelsen, lærerne, samarbejdet m.v. Min søn har særlige behov, og jeg oplever, at skolen rummer ham. Han har oplevet flere skoleskift og aldrig været så glad for at gå i skole, som efter han startede på (red. navn på folkeskole) for 3-4 år siden
- Personligt syntes jeg, at det må være udfordrende at skulle rumme børn med særlige behov med den meget lave normering af personale, men det er helt klart blevet bedre de sidste par år.
- Synes at lederen har et godt tag på de udadreagerende børn. Det giver tryghed for resten af klassen og øget accept af de udfordrede børn.

12.1.5 Flere forældre oplever, at underviserne ikke har de nødvendige kompetencer til at klare inklusionen

Flere forældre efterlyser, at underviserne uddannes bedre til at kunne tackle de udfordringer, som de står med i forbindelse med inklusion af børn med særlige behov:

- Skolen vil gerne rumme elever med særlige behov, men virkeligheden viser, at den opgave magter de ikke. Personalet er ikke uddannet til det, der er ikke afsat ressourcer nok til en sammenhængende indsats.
- Jeg oplever, at der i al for høj grad er elever, som personalet ikke har kompetencer/ressourcer (primært uddannelse og voksenhænder) til at undervise og hjælpe til en god skoledag. Det har i hele mit datters skolegang sat et negativt præg på såvel faglig som social trivsel. Det er meget bedrøveligt
- (Folkeskolen kan styrkes ved, red.) bredere uddannede lærere, som har en forståelse af børn med vanskeligheder og rent faktisk lytter til dem, som kender barnet bedst, nemlig forældrene, som rent faktisk har erfaring indenfor diverse vanskeligheder
- Uddannelse af personale i sensitive børn og forståelse fra ledelse på dette område.

12.1.6 Mange forældre oplever at alle taber på inklusionen

Mange forældre oplever, at alle bliver tabere i inklusionen, både de børn med særlige behov og resten af klassen:

- Inklusionseleverne tager rigtig meget tid og energi fra lærerne, hvilket går ud over klassens trivsel, velvære og faglige udbytte. Den øgede inklusion har absolut ikke været en fordel for nogen, hverken de "almindelige" elever eller inklusionseleverne. Operationen lykkedes, men patienten døde.
- Det jeg oplever giver de største udfordringer er inklusion af elever med behov for en anden form for læring end traditionel klasseundervisning. Jeg synes, at alle taber på det, fordi de skal passe ind i en skoledag, der ikke passer til dem. Det giver larm og udmattede lærere, og jeg tror ikke, at de børn føler sig mere inkluderede, selvom vi kalder det inklusion
- Mindre inklusion, da det går ud over de børn, der ikke er skoleparate og tilsvarende også de børn, der er skoleparate.
- Drop inklusion. Børn har ikke de samme behov eller samme læringsmulighed. Giv de børn, der har specielt behov, lov til at få det, eventuelt på en anden skole, så de også føler, at de er noget værd i stedet for at de føler sig til besvær og bliver gjort til dem, der altid laver ballade. Dette er jeg sikker på vil øge trivsel for alle elever, lærere og pædagoger.

12.1.7 Mange forældre mener ikke, at inklusion altid er den bedste løsning

Flere forældre giver udtryk for, at de bakker op om inklusionstanken, men at det er gået for vidt, og at ikke alle børn kan inkluderes i almenskolen:

- Der er for mange børn i den danske folkeskole, der har særlige behov, og som derved forstyrrer undervisningen for meget. Jeg synes, at det er dejligt at have forskellige børn i klasserne, nogle med flere udfordringer end andre, at lære børnene om tolerance og forskellighed, men der er efter min mening enkelte elever, der burde få et andet skoletilbud end den danske folkeskole.
- Send flere penge! Og kald en spade for en spade og erkend, at der er børn med så særlige behov, der ikke kan inkluderes i folkeskolen, men har behov for et særligt tilbud. Ellers kommer folkeskolen til fortsat at bløde børn fra velstillede og ressourcerstærke familier, som har mulighed for at vælge et privat alternativ.
- Drop inklusionen... Det ender fuldstændig galt, da den faglige ekspertise slet ikke følger med. Prøv at kigge på børns trivsel fra før inklusion og efter inklusion. Jeg tror ikke, at regnestykket er så svært. Stakkels de børn i dag, der dør med angst, diagnoser og ender ud i skolevægring. Var det målet med inklusion, det tvivler jeg meget på.
- Vi oplever, at det er få elever, som forstyrrer. Inklusion kan være godt, men nogle gange ville det være bedst for det enkelte barn og resten af klassen, hvis der blev fundet en anden løsning.
- Jeg synes, at der er for få muligheder for børn, der på den ene eller anden måde har svært ved at indgå i en almindelig folkeskole. Rummeligheden bliver for stor, og det går ud over både de ramte børn og deres klassekammerater.

Mange forældre efterlyser, at specialklasserne genindføres:

- Børn med store sociale udfordringer samt diagnoser burde ikke gå i en almindelig klasse. Man burde igen lave specialklasser.
- Hvis der var centerklasser på den enkelte folkeskole, hvor barnet kunne gå fra og til, ville man styrke barnet mere. De får hjælp, når de har brug for det og kan indgå i deres klasse, når dette er muligt.
- Lad børn med særlige behov og udfordringer få et andet tilbud som specialskole eller specialklasse.
- Genoprettelse af specialklasser, tror jeg, vil gavne alle elever.
- Jeg ville ønske, at der blev oprettet linjer til børn med højt aktivitetsniveau, hvor det positive i deres energi kunne blive fremhævet, og hvor de kunne føle sig mere som vindere end som tabere. Det er jo en stor kvalitet at have meget energi, men det bliver gjort til et problem i det nuværende setup, og de bliver problembørn. Det bør vi kunne gøre bedre. Det er ikke dem, der er problemet, det er systemet. Det er selvfølgelig et politisk spørgsmål og ikke noget, som den enkelte folkeskole kan dæmme op for med de ressourcer, der er til rådighed.
- Det vigtigste for mit barn er, at der ikke SKAL inkluderes de børn, som ikke hører til i den almene folkeskole
- Behold de udfordrede elever i specialtilbud i stedet for den inklusion, der alligevel ikke er ressourcer til.

12.1.8 Støtte går ikke til de altid til børnene med særlige behov

Flere forældre problematiserer, at den støtte der tildeles ikke går til den elev, der har brug for den:

- Støttetimer tildelt det enkelte barn bliver brugt i klassen/på årgangen, men kommer ikke nødvendigvis barnet med særlige behov til gode. Mange børn modtager ikke undervisning på skolen, fordi de er for dårlige.
- Mit barn har ADHD og har haft det svært på skolen. Enkelte lærere kan håndtere ham godt, men andre knapt så godt. Støtten er svær at få/se på grund af mangel på lærere, mange vikarer = ingen læring, og kapitalen spiller nok også en god rolle her.

12.1.9 Frustration over et primært fokus på økonomi frem for på børnene

Flere forældre giver udtryk for en frustration over, at der ikke tildeles den støtte, som forældrene oplever som nødvendig. Flere oplever, at økonomien hos ledelsen er det primære fokus – frem for at give børnene den støtte, som de har brug for:

- Lederen på (red. navn på folkeskole) tænker kun i økonomi. Jeg ved godt, at en skole skal køre rundt økonomisk, men når det bliver på bekostning af børns og læreres trivsel, så mener jeg, at (red. skolelederen) ledelsesmæssige faglighed kan betvivles i stor grad.
- Alt omkring inklusion handler om økonomi for dem. Da min søn med autisme og mistrivedes i stor stil på skolen, fik jeg flere gange at vide, at der ikke var råd til støtte. Heldigvis kender jeg lovgivningen og kunne komme igennem med noget den vej.

Men jeg kæmpede en sej, lang kamp i seks år for, at min søn kom derhen, hvor han kunne have det godt. Han kom på Høldagskolen, hvor de har viden, forståelse og sætter sig ind og forstår de børn de har.

12.1.10 Stor efterspørgsel efter flere penge til støttetimer

Rigtig mange forældre kommenterer på, at der er behov for mange flere støttetimer i klasserne, så elever med særlige behov får den hjælp, som de har brug for, og så der også kan være fokus på resten af klassen:

- Savner mere personale til de udfordrede børn. De kan forstyrre undervisningen ret meget, og de stakkels lærere kan kun være et sted.
- Der mangler SÅ mange ressourcer og mandetimer til at rumme de inkluderede børn og flytte dem fra deres niveau og op
- Ressourcer i klasserne, der kan skabe ro til at støtte og hjælpe den enkelte
- Flere lærere, som kan hjælpe ens barn med at skabe ro og fokus, og der kan tages hånd om dem, der forstyrrer i undervisningen. Der er bare generelt mange børn i en klasse, det må være svært og udfordrende at tage sig af hvert enkelte barn, især dem med særlige behov m.m. Det kan være bekymrende for miljøet i klassen.
- Af princip er jeg for "inklusion", men kun for børn, der har gavn af inklusion, og hvis der ligeledes følger ressourcer med.
- At de børn, som skal inkluderes i folkeskolen, får den hjælp de har brug for og krav på at få, hvis de skal inkluderes i folkeskolen. Jeg syntes, at man bare fylder børn ind i en almindelig folkeskoleklasse uden at give den faglige og sociale indsats, som der er brug for.

12.1.11 Nogle forældre kritiserer, at det er op til den enkelte skoleleder at bevilge støtte

Nogle forældre påpeger i forlængelse af ovenstående, at det efter deres mening ikke bør være den enkelte skoleleder, som tildeler støtte til elever i en klasse. De efterlyser, at sådanne beslutninger træffes af eksterne rådgivere:

- At det ikke er skoleleder, som skal diktere, hvilke elever der har brug for hjælp, men eksterne rådgivere, og at der bliver lyttet til forældre, læger m.m.
- Støtten skal igen gives til det enkelte barn og ikke være noget, som skolen skal styre. Der skal være en fast støtte fra skolestart og til udgangen af folkeskolen. Ikke flere skift løbende. Der mangler i den grad at blive set på inklusionen i den bornholmske folkeskole, den slår helt fejl nu.

12.1.12 Eksempler på succes når der er ekstra støtte og to-voksenordning

Flere forældre giver eksempler på, at en klasse kan blive velfungerende, når der er tilstrækkeligt med støtte på klassen, så der kan være to-voksenordning, og underviserne kan dele klassen op.

- Siden 1. klasse har min søn været ked af at gå på skolen på grund af megen uro i klassen efter sammenlægningen med Østre og optimeringen af klasse størrelser. Klassen blev ualmindeligt velfungerende i løbet af foråret i 3. klasse, fordi klassens lærere var meget kontante i forhold til uro, og der var en pædagog tilknyttet klassen på fuld tid, så der var mulighed for at reagere på uro allerede mens det var under opsejling.
- En rigtig god folkeskole med plads og rummelige, engagerede voksne. Vores søn har både særlige behov og særlige evner, og begge dele får de rummet og tilgodeset godt. Men for mange i klassen og for lange skoledage trækker ned. P.t. er de 28 børn delt op i to hold. Frygter for næste år, hvor de slås sammen og skal være én klasse med 28 elever og en voksen og tvivler på, at vores søn kan klare det. Desværre, da det er en super skole.

Mange forældre efterlyser, at det prioriteres at have to-voksenordning på klasserne, ikke alene i indskoling, men på alle klasstrin:

- Mere flerlærerordning og plads til sporadisk fordybelse på små hold.
- Der skal to på. Styrkelse af de lærere, der kæmper. God trivsel til lærere, bedre forhold til lærere, for så smitter det af på børnene. Børnene skal mærke, at nogen vil dem og så større krav til inklusion. Hvis en elev med store behov skal i en almindelig klasse, så skal der ressourcer med. Inklusion må ikke være en spareøvelse.

- Når der skal være mange elever i klassen, skal der også være en pædagog eller pædagogisk assistent til at holde ro på klassen i alle timer, så læreren har ro til at undervise i alle timer på alle årgange
- Altid en pædagog/PAU tilknyttet hver klasse, uanset klassetrin

12.1.13 Udfordringer med inklusion går ud over indlæring og fagligt niveau i klassen

Mange forældre nævner i deres kommentarer, at en konsekvens af at lærerne må bruge så meget af deres tid på børn med særlige behov er, at det går ud over undervisningen generelt. Mange forældre er bekymrede for, at det går ud over indlæringen og det faglige niveau:

- Man har fra politisk side valgt at smadre det faglige niveau i folkeskolen ved at opfinde "inklusion". Der er alt for mange børn med særlige behov i folkeskolen, og det trækker undervisningsniveauet ned. Lærerne har simpelthen ikke tid nok til undervisningen, når de også skal håndtere de særlige elever. Er der i sjældne tilfælde tildelt ekstra støtte til elever med særlige behov, så udfases det lynhurtigt, og så står læreren igen alene med udfordringerne. De dygtige elever bliver glemt/overset og får ingen undervisning, som modsvarer deres niveau.
- Der er for mange elever i klassen, og der er brugt enormt meget tid på trivsel. Inklusion har fyldt meget, og jeg har været bekymret for, om min datter overhovedet lærte noget fagligt i klassen.
- Der er plads til forbedring i forhold til at skabe ro i undervisningen og højne det faglige niveau. Der er meget uro i min datters klasse og flere børn som "fylder", hvilket udfordrer lærernes undervisning og tager tid fra de elever, som ønsker at lære, men samtidig har brug for en støttende og opmuntrende hånd.
- Når han ikke er så stærk fagligt i dansk, er det svært at forbedre dette, da jeg godt kan forstå, at lærerne ikke har tid og overskud til at give ham den ekstra hjælp, han har behov for.
- Få elever med personlige, familiemæssige udfordringer påvirker klassens trivsel i høj grad. Hvilket påvirker indlæringen.

12.1.14 Udfordringer med inklusion får forældre til at overveje en fri- eller specialskole

Flere forældre fortæller, at de har overvejet skoleskift på grund af de udfordringer, som de oplever med at inkludere flere børn med særlige behov i klassen. De oplever, at inklusionen går ud over de øvrige elever, og derfor har et skoleskift været inde i overvejelserne:

- (Overvejelser om skoleskift, red.) var grundet store udfordringer blandt andet på grund af inklusion. Ikke alle børn egner sig til en almindelig folkeskole, og dem er der desværre en del af i klassen. De ødelægger det for de andre børn, og lærerne magter bestemt ikke opgaven, og derfor sejler det hele.
- Mine ældste drenge gik i skole inden inklusion, og der var der plads til, at børn var forskellige. De blev rummet, og hvis de havde for store udfordringer, så kom de i specialklasse eller specialskole, hvor de kunne blomstre og trives. Folkeskolen er blevet smadret fuldstændig. Og når min yngste søn om to år skal i skole, bliver det på privatskole. Jeg magter ikke kampen med folkeskolen mere.
- Grundet mange elever og børn med udfordringer i klassen har der været mange drøftelser omkring privatskole. Så vi var bekymrede for det faglige niveau. Derfor er han opskrevet til privat i håb om ro i klassen og ikke så mange elever i klassen. Vi er utrolig glade for de lærere, der er. De arbejder desværre under urimelige vilkår med for mange elever i klasserne og børn med udfordringer, som de skal bruge deres tid på i stedet. DESVÆRRE.
- Overvejelsen (om skoleskift, red.) var/er på grund af, at mange elever i klassen og børn med særlige behov/diagnoser fylder ret meget i klassen. Det skaber meget uro og går ud over undervisningen. Mit barn mistede for eksempel tilliden til de voksne, og om de kunne passe på hende, da nogle af drengene fra klassen var/er meget voldsomme. Da en af drengene tog kvæler-tag på en pige fra klassen. Det resulterede i, at hun ikke var i skole i cirka to en halv måned.
- Er p.t i overvejelserne (om skifte til fri- eller privatskole, red.), da vores datter igen ikke trives på sin folkeskole på grund af inklusion, der ikke virker, når der ikke bliver tilført de rigtige midler i form af støtte m.m.

Nogle forældre ser i forlængelse heraf en sammenhæng mellem skoleskift, der allerede er sket for tidligere elever i klassen og udfordringer med at få inklusionen til at lykkes:

- Flere børn med særlige behov, og man har ikke haft den nødvendige ekstra pædagog på klassen på grund af en for presset økonomi. Klassen har derfor også blødt fire elever hen over sommerferien.

Fri- og privatskolerne opleves af nogle forældre som attraktive i denne forbindelse, fordi der er loft på klassestørrelserne og færre elever med særlige behov:

- Der er færre elever i klasserne, og specielt elever med særlige behov fylder meget mindre i privatskolerne.
- Privatskolerne kan jo også selv regulere indskrevne børn med specielle vanskeligheder efter hvad de kan rumme. Det kan folkeskolen ikke, og derved kan der komme en skævvridning i de forhold. I min søns klasse kom nogle elever på prøve i privatskolen, men fik ikke plads. Dermed kom de tilbage til klassen, hvor de ikke fik den støtte, der var behov for, da folkeskolen ikke har de ressourcer, som det kræver. Det går ud over ikke kun det enkelte barn, men også klassen som helhed.

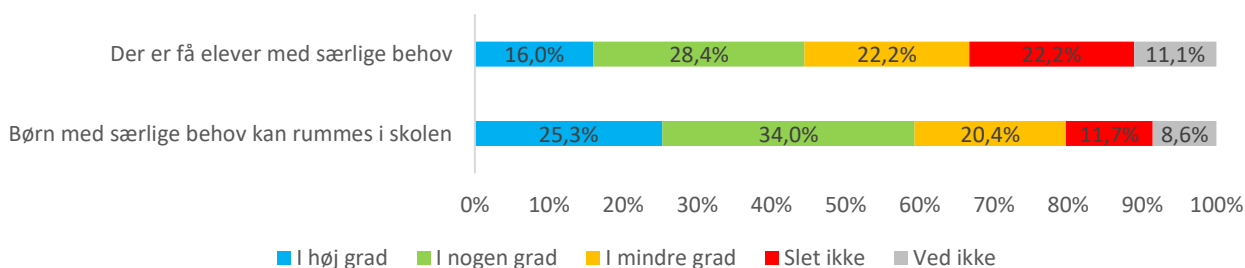
Nogle forældre til børn med særlige behov giver ligeledes udtryk for, at de har overvejet et skoleskift med henblik på at få et skoletilbud, der bedre møder barnets særlige behov:

- Manglende tid/fokus/forståelse for barnets ekstra behov for hjælp
- Overvejelserne om skoleskift til privatskole var udelukkende for at få den bedste forståelse for mit barn med specielle behov.
- (På fri- eller privatskolen, red.) er der mindre klasser. Langt bedre kommunikation, forståelse for barnet. Der bliver sat ind med PPR og støtte med det samme, hvis der er et behov.

12.2 Evnen til at rumme børn med særlige behov påvirker skolevalget af fri- og privatskoler

Mere end halvdelen af forældre, der de seneste to år har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse, svarer, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg, at 'børn med særlige behov kan rummes i skolen'. Godt hver tredje forælder angiver, at det 'i mindre grad' eller 'slet ikke' har påvirket skolevalget. Lige mange forældre fortæller, at faktoren 'der er få elever med særlige behov' har og ikke har påvirket deres skolevalg.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole til sit barn fra 0. klasse i 2019 og 2020: I hvor høj grad har disse faktorer påvirket dit valg af skole til dit barn?

Figur 61⁶⁵

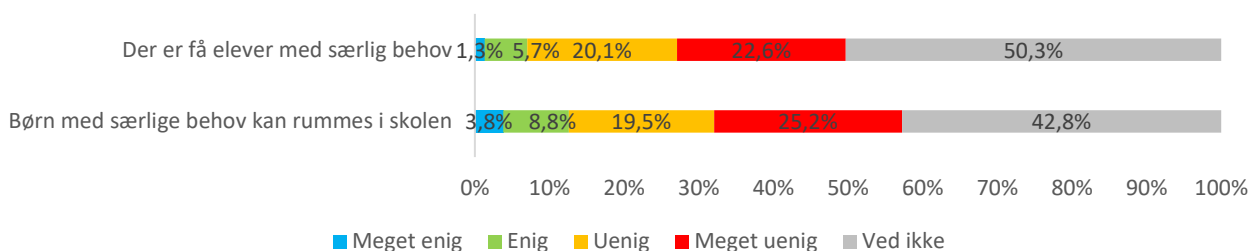
Når forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse de seneste to år, spørges til, hvordan de oplever den lokale folkeskole, giver halvdelen udtryk for, at de ikke ved, om der er få børn med særlige behov. 42,7 % er 'uenige' eller 'meget uenige' i, at der i den lokale folkeskole er få elever med

⁶⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

særlige behov, og kun 7 % er 'meget enige' eller 'enige' i, at der er få elever med særlige behov i den lokale folkeskole.

44,7 % af de forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse de seneste to år, er 'meget uenige' eller 'uenige' i, at børn med særlige behov kan rummes i den lokale folkeskole. 12,6 % er enten 'meget enige' eller 'enige', og 42,8 % ved det ikke.

Hvordan opleves den lokale folkeskole af forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn?

Figur 62⁶⁶

Når forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse spørges til, hvad der skulle til for, at de havde valgt en folkeskole frem for en fri- eller privatskole til deres barn, kommer mange af forældrene ind på, at der skulle være mindre klasser med færre "inklusionselever" og/eller flere ressourcer til bedre inklusion:

- Der skulle tildeles flere ressourcer, så de velfungerende elever ikke skal lades i stikken, fordi elever med særlige behov tager meget tid
- Mindre klasser generelt. Færre inklusionselever/flere ressourcer til disse.
- Mindre inklusion og flere særlige tilbud til børn med særlige behov. Inklusionstanken er gået for vidt, hvilket har negative konsekvenser for alle - både lærere og elever (både dem med særlige behov og dem uden)
- Muligvis hvis folkeskolen ikke var blevet ødelagt af års besparelser og dårligt udført inklusion, hvilket har resulteret i klasser med for mange børn med diagnoser og dårligt arbejdsmiljø for lærerne.
- Færre børn med særlige behov, der forstyrrer undervisningen, og som egentlig kræver en særlig indsats.

12.3 Oplevelsen af at der er mange elever med særlige behov påvirker skoleskift

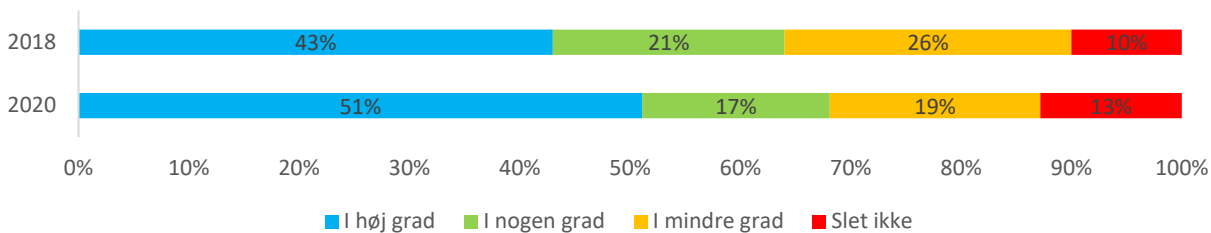
Godt halvdelen (51 %) af de forældre, der i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020 har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- og privatskole, giver udtryk for, at skiftet 'i høj grad' kan tilskrives, at der er 'for mange børn med særlige behov i klassen'. 17% mener, at det 'i nogen grad' har påvirket deres valg af skoleskift for deres barn.

Der er dermed en højere andel af forældre, der har valgt skoleskift for deres barn i de seneste to skoleår, der angiver dette som en betydningsfuld årsag til at vælge skoleskift, end i det var tilfældet ved skoleundersøgelsen i 2018, hvor forældre, der havde valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i

⁶⁶ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

skoleårene 2016/2017 og 2017/2018 blev spurgt. Dengang var det 43 %, der fortalte, at skoleskiftet 'i høj grad' var påvirket af, at 'der er for mange elever med særlige behov i klassen'. 21 %, der svarede 'i nogen grad'.

Forældre der har valgt skoleskift til deres barn: I hvor høj grad har oplevelsen af at der er for mange elever med særlige behov i klassen påvirket valget om skoleskift?

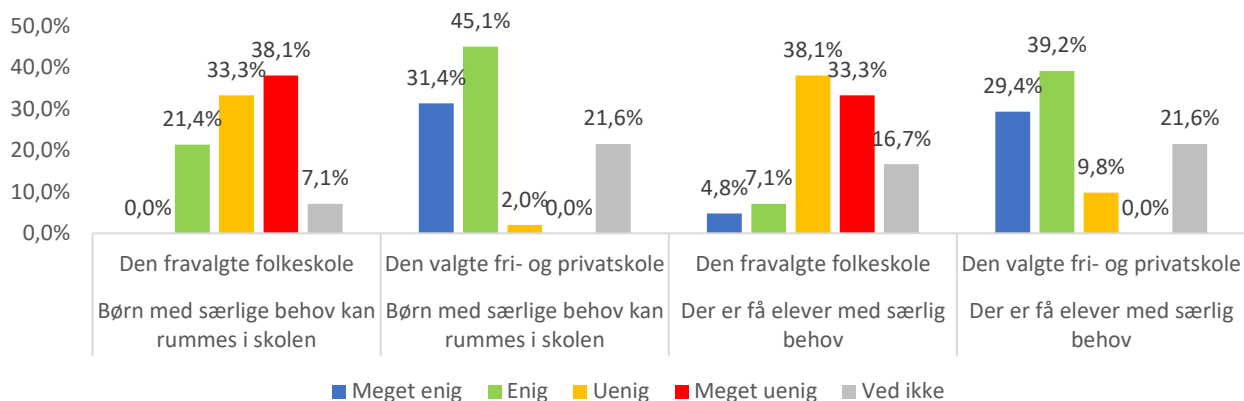
Figur 63⁶⁷

Når forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole de seneste to år, skal fortælle i hvilket omfang de er enige i, at børn med særlige behov kan rummes i folkeskolen, er der ingen, der svarer 'meget enig', men 21,4 %, der svarer 'enig'. 71,4 % svarer derimod, at de er 'uenige' eller 'meget uenige' i det udsagn. De fleste af forældrene giver i denne forbindelse udtryk for, at de oplever, at der er mange elever med særlige behov i folkeskolen. 71,4 % af forældrene er således 'uenige' eller 'meget uenige' i, at 'der er få elever med særlige behov' i folkeskolen.

Forældrene, der har valgt skoleskift, mener derimod, at den fri- eller privatskole, som de har valgt, i langt højere grad kan rumme børn med særlige behov. 76,5 % af forældrene, der har valgt skoleskift, fortæller således, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at børn med særlige behov kan rummes i den valgte fri- eller privatskole. Kun 2 % er 'uenige', og ingen er 'meget uenige'. De fleste forældre oplever, at der er få elever med særlige behov. 68,6 % af forældrene giver således udtryk for, at de enten er 'meget enige' eller 'enige' i, at der er få elever med særlige behov på den valgte fri- eller privatskole.

⁶⁷ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og ", "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn:
I hvor høj grad er du enig i følgende påstande om skolens evne til at rumme børn med særlige behov:

Figur 64⁶⁸

Nogle forældre, der har valgt skoleskift til deres barn, forklarer deres valg af skoleskift med en mislykket inklusion:

- Inklusionen ekskluderede både de velfungerende elever og elever med særlige behov. Der var ikke tid til nogen af dem. Lærerne fik umulige arbejdsvilkår. Vi valgte ikke privatskolen til, vi valgte folkeskolen fra.

Flere forældre, der har valgt skoleskift til deres barn, giver udtryk for, at der ikke var den tilstrækkelige støtte i klassen i folkeskolen til at rumme børn med særlige behov:

- Synes der var mange gode lærere, men som havde svært ved at yde deres bedste på grund af skolestrukturen og de mange støttebørn, som ikke fik ordentligt med støtte.
- Der var MÅSKE ikke for mange elever med særlige behov - men der var i hvert fald ikke nok støtte til dem, der var.
- Synes der var mange gode lærere, men som havde svært ved at yde deres bedste på grund af skolestrukturen og de mange støttebørn, som ikke fik ordentligt med støtte.

Nogle forældre, der har valgt skoleskift, skriver kommentarer, der beskriver, at valget af skoleskift var påvirket af en inklusion, som forældrene oplevede ikke fungerede. Flere beskriver et hårdt miljø på den tidligere folkeskole:

- I daglig tale kalder vi det "det vilde Westen". Enormt dårligt informationsniveau, konstant skiftende lærere, mislykket inklusion. Vores søns hverdag, og ifølge sundhedsplejersken også mange af de andres, var præget af fysisk vold fra nonverbale og dårligt fungerende tosprogede børn.
- Inden skoleskift blev min søn bidt, slået og sparket i skolen. Hvis han endelig gav lidt igen, kom han hjem meget ked af det, fordi han fik skældud. Hans moralske kompas var dagligt forvirret, og han var derfor ofte frustreret.

⁶⁸ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

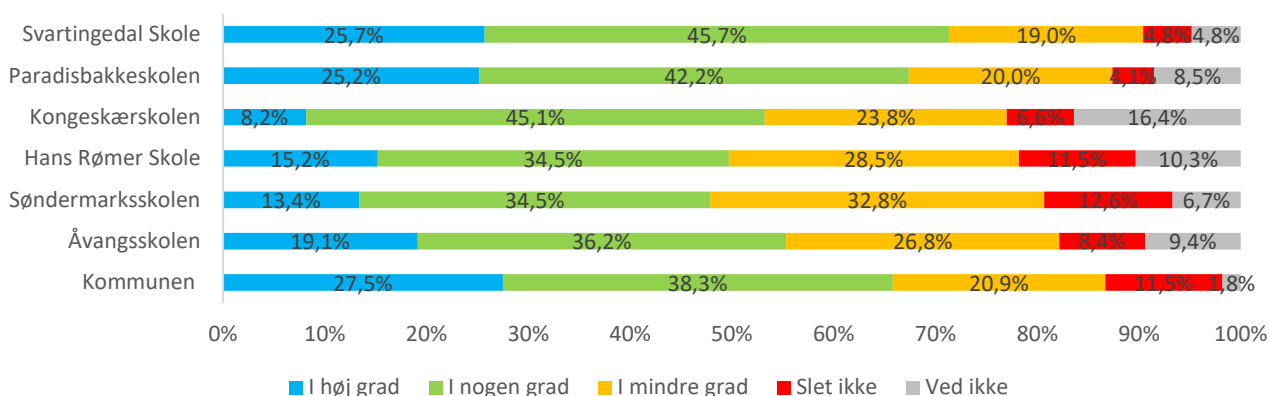
13 Klassestørrelser

Når forældre til børn i folkeskolen skal vurdere, om antallet af elever i klassen er tilpas, svarer 65,8 % af forældrene enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad'. Knap hver tredje forælder (32,4 %) til et barn på de almene bornholmske folkeskolerne generelt svarer 'i mindre grad' eller 'slet ikke' til, at antallet af elever i klassen er tilpas.

Der er imidlertid store forskelle på, hvordan besvarelsene fordeler sig fra skole til skole. På Svartingedal Skole svarer 71,4 % af forældrene, at de enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' vurderer, at antallet af elever i klassen er tilpas, mens 23,8 % svarer 'i mindre grad' eller 'slet ikke'.

Søndermarksskolen er derimod den skole med den laveste andel af forældre, som mener, at antallet af elever er tilpas. Her svarer 47,9 %, at de 'i høj grad' eller 'i nogen grad' synes, at antallet af elever i klassen er tilpas. En næsten lige så stor andel, i alt 45,4 %, svarer enten 'i mindre grad' eller 'slet ikke'.

Hvordan oplever du den valgte folkeskole i forhold til "Antallet af elever i klassen er tilpas"?

Figur 65⁶⁹

Mange forældre til børn i folkeskolen kommenterer på, at de oplever, at klasserne er for store:

- For mange elever i klassen
- Der er alt for mange elever i de enkelte klasser. Bør reduceres, så læreren kan komme omkring alle elever
- Klassestørrelserne er alt for store (for mange elever i klassen)
- Færre elever i klassen (de er 28 og fungerer ikke godt sammen) og at de fik muligheden for mere ro i timerne

Mange forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at store klasser bliver et problem, fordi det kombineres med, at der er flere børn med særlige behov i klassen:

- Når man kommer fra en privatskole og er rykket til en kommunal skole, ser man tydeligt, hvor voldsomt det er, med så store klasser, hvor der tilmed er flere børn, der kræver særlig opmærksomhed, og som skal rummes på en anden måde end de klassekammerater, som vi har været vant til. Barnet klager over meget støj i klassen og en generel kedelig adfærd blandt de øvrige

⁶⁹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

børn, der bærer præg af, at lærere og forældre ikke har samme fokus på opdragelse og adfærd blandt andre mennesker, som det har været tilfældet på den gamle skole.

- Generelt mener jeg, at folkeskolen er underprioriteret, og der bør indføres lavere klassekvotienter samt mere støttepersonale til hele inklusionsarbejdet. Den bornholmske folkeskole har en relativt høj andel af børn fra socialt udsatte familier, og det bør afspejles i ressourcfordelingen til skolerne.
- Der er for mange elever i klasserne, hvor der er flere/mange børn, der kræver ekstra støtte
- Der er meget uro i klassen på grund af elever med særlige behov, en meget høj klassekvotient (før sommerferien), manglende pædagogisk støtte og lærere, som har lidt for lang snor i forhold til uro. Jeg bebrejder sådan set ikke lærerne, og egentlig heller ikke ledelsen på skolen, for jeg tror ikke de har økonomi til at gøre andet. Til gengæld mener jeg, at politikerne i kommunalbestyrelsen ødelægger folkeskolen, fordi man har valgt at spare, optimere klassekvotienter, minimere specialtilbud m.m. i stedet for at vælge at satse på folkeskolen og tilføre de penge, som er nødvendige for at skabe en skole med færre elever pr. klasse og tilstrækkelig støtte, så man lettere kan håndtere børn med særlige behov.

Flere forældre kommenterer på, at de store klasser gør det svært at tackle børn med særlige behov:

- Klasserne er for store til, at elever med særlige behov får den rette støtte. Det går ud over alle
- For mange elever i klassen, og børn med særlige behov får ikke de rette tilbud.
- Klassen bliver større og større. Nu 28 elever. Det er 17 piger i klassen. Min datter oplever udfordringer, særligt i samspillet mellem pigerne, hvor tonen og adfærden er hård. Hun er ofte ked af det og føler sig ikke god nok. Derudover er der nogle børn med udfordringer, og spark og slag er almindeligt, særligt i pauserne. Personalet gør alt, hvad de kan. Min datter nævner ofte, at hun gerne vil have et skoleskift, men vi overvejer stadig, da nissen også følger med. Vi ser tiden an.

Mange oplever, at det bliver vanskeligt at koncentrere sig, fordi der er megen støj i klassen:

- Klasserne er alt for store, og det er umuligt at få ro til undervisning for lærerne med så mange børn med institutionsvanskeligheder
- Der er alt for mange elever i hver enkelt klasse. For mange børn, der ikke opfører sig ordentligt, laver uro i timerne, så de andre elever ikke trives og kan ikke koncentrere sig om faget. Mindre klasser vil give mere ro
- En rigtig god skole. Der er bare for mange elever i klasserne. Lærerne kan ikke fuldføre en ordentlig undervisning i den larm og uro
- Mindre normering i klasserne. Selvom tilfredsheden er stor, oplever flere af børnene, at der er meget larm hver dag, og at læreren har svært ved at styre alle børnene, fordi klassen er så stor. Ærgerligt.

Flere forældre beskriver, at barnet kommer hjem med hovedpine på grund af støjen i den store klasse:

- Der er for mange elever i klassen. Det giver for meget støj og ballade, hvor børnene kommer hjem med hovedpine. Nogle elever fylder ret meget i klassen og forstyrrer undervisningen.
- Der er alt for mange børn i en klasse. Min datter klager ofte over hovedpine og meget støj, hvor hun ikke kan koncentrere sig om sine lektier og må sætte sig på gangen for at få ro grundet de mange børn.

Flere forældre oplever, at store klasser går ud over det faglige niveau:

- 27 elever i en klasse og en del elever med ekstra udfordringer giver et meget uroligt miljø. Min søn har svært ved at stave/læse, og det gør det bestemt ikke nemmere for ham, at der ikke kan skabes ro i klassen.
- Klassen bør deles i to, der er (så vidt jeg ved) 26 elever i klassen, hvoraf en god andel har diverse udfordringer, der gør, at klassen bliver forstyrret i undervisningen. Og de børn, der godt kan finde ud af tingene, bliver afbrudt og forstyrret af de børn, der larmer og ikke kan holde fokus om opgaverne.
- Der er alt for mange elever i klassen, og det har ødelagt klassen. Der er utrolig meget uro, og vores søn er kommet langt bagud rent fagligt.

I denne forbindelse mener flere forældre, at de store klasser betyder, at det bliver vanskeligt for underviserne at differentiere undervisningen og give den enkelte elev den opmærksomhed, som han eller hun har brug for:

- Fordi der er absolut ingen hjælp at få til ens barn. Alt for mange elever i klasserne
- Største minus er, at der er så mange elever i hver klasse, så der ikke er tid til den enkelte.

Flere forældre mener ikke, at lokalerne og de fysiske rammer er egnet til så store klasser, som nogle klasser bliver:

- Der er for mange elever i klassen. Der er for meget larm. Der kommer nye elever ind hele tiden, og fra at være en mindre klasse med trygge rammer er de nu blevet til burhøns. For lidt plads i lokalet og for lidt bevægelse i dagligdagen. Klasselærer arbejder målrettet og er meget dygtig og engageret.
- Min søn har gået i en klasse med 27 elever i de små lokaler på (red. navn på folkeskole). Det er alt for mange, da lokalerne kun er lavet til 22-23 elever.
- Ønsker at normeringen i klasserne er mindre. 28+ i klasserne er alt for mange. De er så mange, at det er svært at indrette med borde og stole, så hver elev trives. Der er voldsomt med larm, ingen kan koncentrere sig, og de lærer ikke noget i de omgivelser.

Nogle forældre mener, at lærerne er på en umulig opgave, når klasserne bliver for store:

- Lærerne er dygtige, men den opgave det er at få et socialt miljø til at fungere med 25-28 børn og en voksen er helt urimeligt, og tager så meget af den samlede tid. Færre timer og færre elever i klassen vil give et helt andet udgangspunkt.
- Mindre klasser giver underviserne bedre betingelser og overskud. Overfyldte klasser kan få selv den mest fagligt dygtige lærer i knæ.
- Lærerne gør hvad de kan, men har ikke tid og hænder til at være omkring børn med særlige behov. For sent bliver problemer for eksempel med indlæring opdaget.

Flere forældre fortæller, at der har været mindre klasser i corona-perioden. Flere forældre giver udtryk for, at det at få antallet af elever ned gjorde en betydelig positiv forskel i forhold til trivsel, uro og læring.

- Stor klasse, megen uro i klassen. De mindre klasser (færre elever) ved COVID-pandemien og under nødundervisningen viste virkelig, hvor vigtigt det er for deres klasse at være færre elever... Der er heller ingen ressourcer til at beholde det færre antal elever i årgangens klasser. Uroen har medført elevflugt fra klassen, og vi har også haft de overvejelser. Ledelsen er desværre ikke god til at håndtere situationen.
- Mere fokus på de børn, der ikke kan rumme en stor klasse og skabe rum som corona-lukningen?
- Klasser med så store sociale problemer, hvor ledelsen direkte udtrykker, at der ikke kan gøres noget, at der bare altid er problemklasser, lærerskift, opsigelser efter dage eller uger, fordi det er for hårdt: Lige dér burde der kunne sættes ekstra ressourcer ind til holdopdeling/klasser med færre elever og/eller flere voksne pr. time. Fra at være en klasse i mistrivsel til en klasse i trivsel under nødundervisning, hvor der i stedet for 28 kun var 20 i klassen. Mere af det, tak. Det giver håb for en god uddannelse.

13.1.1 Store klassestørrelser skaber overvejelser om skoleskift

Mange forældre fortæller, at de store klasser og de konsekvenser, som forældrene oplever, at det har i forhold til larm, koncentration og manglende tid til den enkelte, betyder at en del forældre overvejer skoleskift:

- 28 elever i en klasse er simpelthen for meget og kan være afgørende for, at vi ender med at vælge folkeskolen fra. Ellers en god folkeskole med kompetente og rummelige voksne.

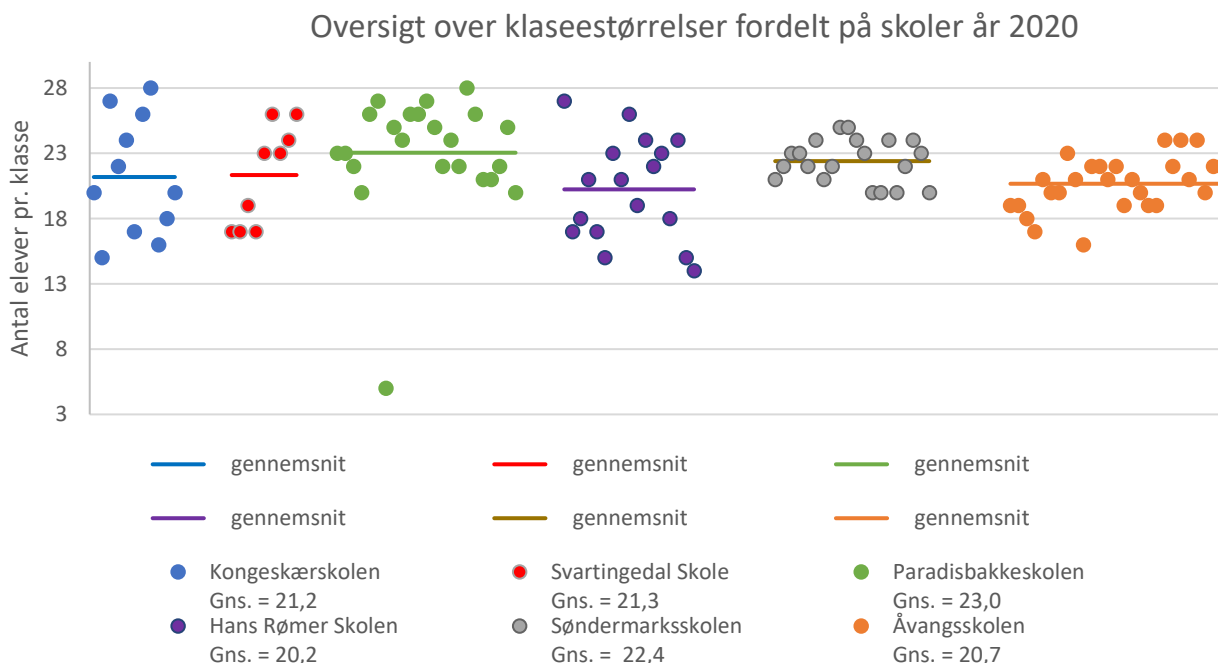
- Der er for meget kaos i klassen, og skoleledelsen sylter klassens trivsel eller spiser det af med nødløsninger. Lærerne gør deres bedste, men jeg synes, at de burde have haft bedre opbakning fra ledelsen, så børnene ville have det bedre i klassen. Del klassen igen som før sommerferien, men sæt lærere på i begge dele af klassen. Det ville give ro og tid til, at man kan arbejde bedre med de enkelte elevers faglighed og sociale kompetencer. Men når det ikke sker, vil vores overvejelser blive ved med at være der (om skoleskift, red.).
- Jeg ønsker, at mit barn kan have en hverdag med ro, og hvor der er plads til hendes behov, både læringsmæssigt, men også socialt. Ved at der er for mange børn i en klasse, skaber dette stress hos læreren og dermed hos børnene. Derfor var mine tanker på en privat skole.
- Der var 31 elever i vores datters klasse og meget larm og uro. Derfor overvejede vi privatskole. Der er stadigvæk enormt meget larm.
- De lange skoledage og alt for store klasser er en stor ulempe for folkeskolen. Desværre, for ellers er vi ret tilfredse. Men de to aspekter taler for en privatskole.
- Der er færre elever i klasserne på en privatskole samt bedre tid til hver enkelt elev.
- (Overvejede skoleskift, red.) på grund af den mindre klassekvotient.

13.1.2 Hvordan er klassestørrelserne i de almene bornholmske folkeskoler?

Selvom den maksimale klassestørrelse ifølge lovgivningen er 28 elever, er klassestørrelserne generelt noget mindre end dette. Den gennemsnitlige klassestørrelse var pr. 5. september 2020 på 21,5 elever pr. klasse.

Den gennemsnitlige klassestørrelse varierer også fra skole til skole. Den laveste gennemsnitlige klassestørrelse pr. september 2020 er på Hans Rømer Skole, hvor den gennemsnitlige klassestørrelse er på 20,2 elever. Skolen med den højeste gennemsnitlige klassestørrelse er Paradisbakkeskolen med 23 elever.

Som det fremgår af figuren nedenfor, varierer det dog fra klasse til klasse, hvad den præcise klassestørrelse er. I alt er 17 klasser således på 25 elever eller flere. Tilsvarende er der i alt 23 klasser, som har 19 eller færre elever.

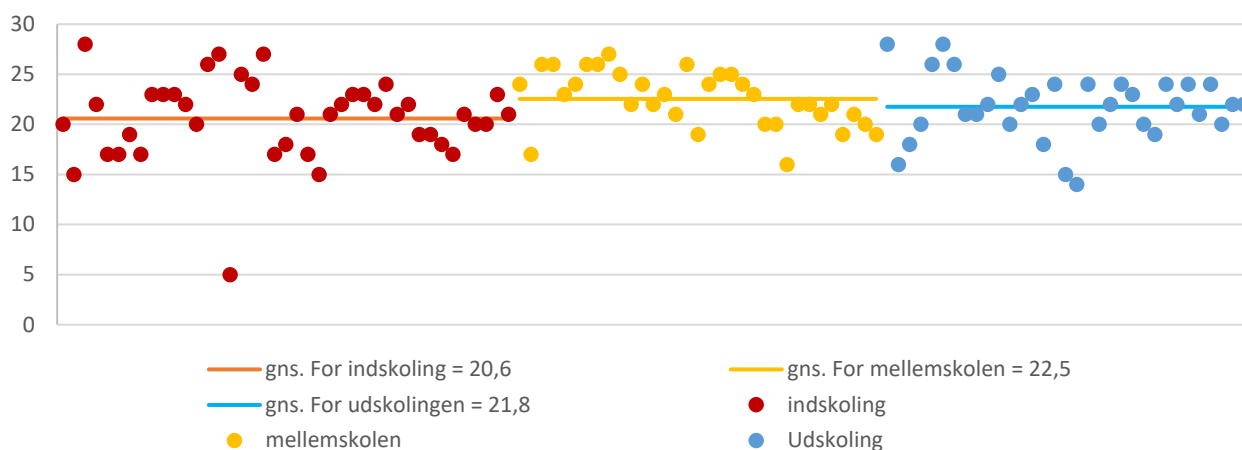

Figur 66⁷⁰

⁷⁰ Data fra Center for Skole målt 5. september 2020. Opgørelsen omfatter alene de almene folkeskoler fra 0. til 9. klasse og omfatter ikke hjemmeskolede elever eller modtagerklasser.

Figuren nedenfor viser, hvordan klassestørrelserne er i de bornholmske folkeskoler fordelt på indskoling, mellemtrinnet og udskoling. Den laveste gennemsnitlige klassestørrelse er her indskoling med gennemsnitligt 20,6 elever. Mellemtrinnet har den højeste gennemsnitlige klassestørrelse med 22,5 elever.

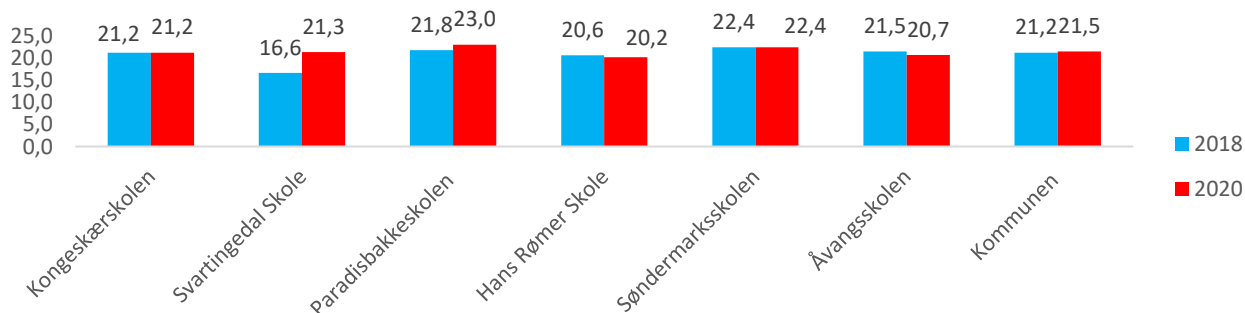
Antal elever pr. klasse fordelt på indskoling, mellemtrin og udskoling

Figur 67¹

Den gennemsnitlige klassestørrelse på de bornholmske folkeskoler er steget beskedent fra 21,2 elever i 2018 til 21,5 elever i 2020. På Åvangsskolen og Hans Rømer Skole er det gennemsnitlige antal elever i klassen faldet, på Kongeskærskolen og Søndermarksskolen er den gennemsnitlige klassestørrelse uforandret og på Svartingedal Skole og Paradisbakkeskolen er der sket en stigning i den gennemsnitlige klassestørrelse. Den største stigning i den gennemsnitlige klassestørrelse er på Svartingedal Skole, hvor den gennemsnitlige klassestørrelse var på 16,6 pr. september 2018, hvilket i september 2020 er steget til 21,3 elever.

Den gennemsnitlige klassestørrelse pr. 5. september i år 2018 og 2020 - fordelt på skoler

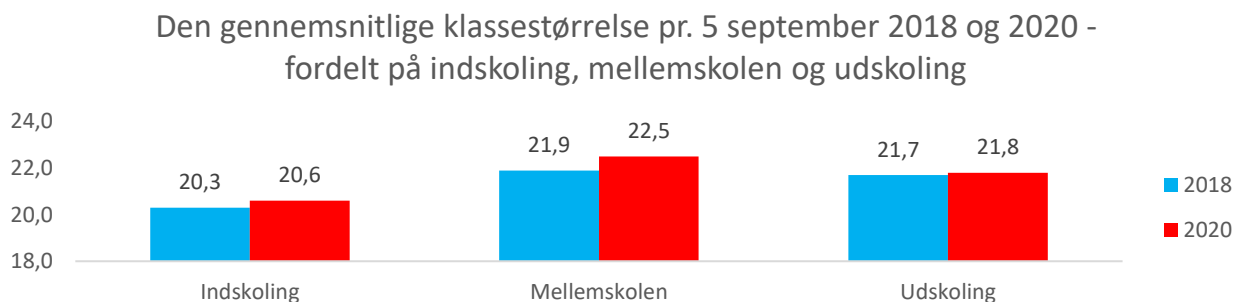

Figur 68²

⁷¹ Data fra Center for Skole målt 5. september 2020. Opgørelsen omfatter alene de almene folkeskoler fra 0. til 9. klasse og omfatter ikke hjemmeskolede elever eller modtagerklasser.

⁷² Data fra Center for Skole målt 5. september hvert år. Opgørelsen omfatter alene de almene folkeskoler fra 0. til 9. klasse og omfatter ikke hjemmeskolede elever eller modtagerklasser.

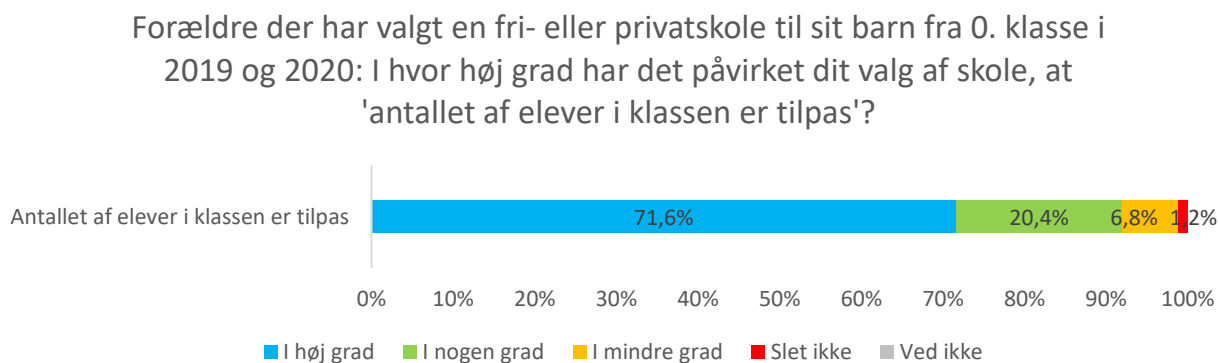
Som det fremgår af figuren nedenfor, er den gennemsnitlige klassestørrelse blevet større siden september 2017, både i indskoling og udskoling. Den er derimod faldet i mellemskolen.

Figur 69⁷³

13.2 Klassestørrelser påvirker valget af fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse

Som det fremgår af figuren nedenfor, er klassestørrelser en væsentlig faktor, som påvirker skolevalget hos de forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse. Hele 92 % af forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse i 2019 og 2020 svarer, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres valg af skole, at antallet af elever er tilpas. Hele 71,6 % svarer 'i høj grad'.

Figur 70⁷⁴

Når forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse, bliver spurgt om, hvad der skulle til for, at de havde valgt en folkeskole frem for den valgte fri- eller privatskole, nævner

⁷³ Data fra Center for Skole målt 5. september hvert år. Opgørelsen omfatter alene de almene folkeskoler fra 0. til 9. klasse og omfatter ikke hjemmeskolede elever eller modtagerklasser.

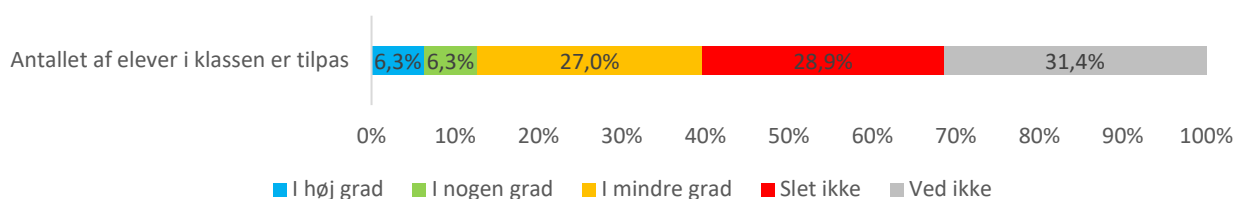
⁷⁴ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

mange blandt andet, at mindre klassestørrelser eller loft over klassestørrelsen kunne være en vigtig faktor for at få dem til at vælge folkeskolen til. Blandt andre disse forældre:

- Garanti for klassekvotient under 23
- Antallet af mulige elever i klasse skulle være lavere
- Der skulle være færre elever i klasserne
- En klassekvotient på max 23 elever. Ro og stabilitet på skolen både i forhold til klasseværelser og lærere
- Vi faldt for BFI på grund af størrelsen, klassekvotienten, idrætten og madordningen, og intet kan få os til at vælge en ny skole med mindre vores børn ikke trives der mere
- Vi havde valgt folkeskolen, hvis den havde haft mindre klasser, mere ro/struktur, flere lærerressourcer pr. klasse, højere faglighed, større viden/forståelse for børn med udfordringer og kortere skoledage

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra skolestart i 0. klasse, oplever kun 12,6 %, at antallet af elever i klassen er tilpas på den lokale folkeskole. Over halvdelen (55,9 %) af disse forældre oplever kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke', at antallet af elever i klassen er tilpas på den lokale folkeskole. Knap en tredjedel af forældrene svarer 'ved ikke'.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole til sit barn fra 0. klasse i 2019 og 2020: Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til at 'antallet af elever i klassen er tilpas?'

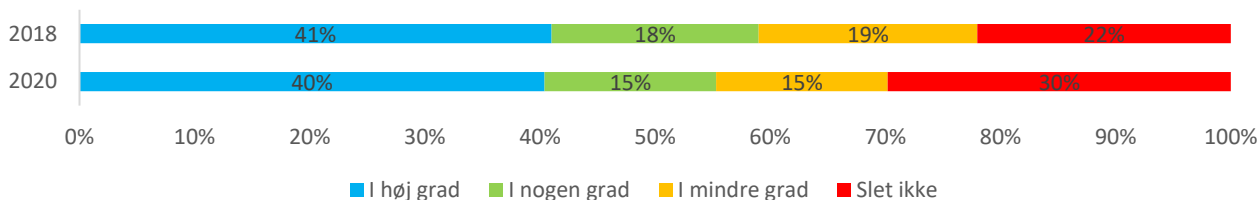
Figur 71⁷⁵

13.3 Store klasser bidrager til skoleskift

Blandt de forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, svarer godt halvdelen i 2020, at skiftet enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' er påvirket af, at klassestørrelsen var for stor i folkeskolen. Der er således 55 % af forældrene, der svarer, at 'for stor klassestørrelse' har påvirket valget af skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole 'i høj grad' eller 'i nogen grad'. I 2018 var denne andel på 59 %.

⁷⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

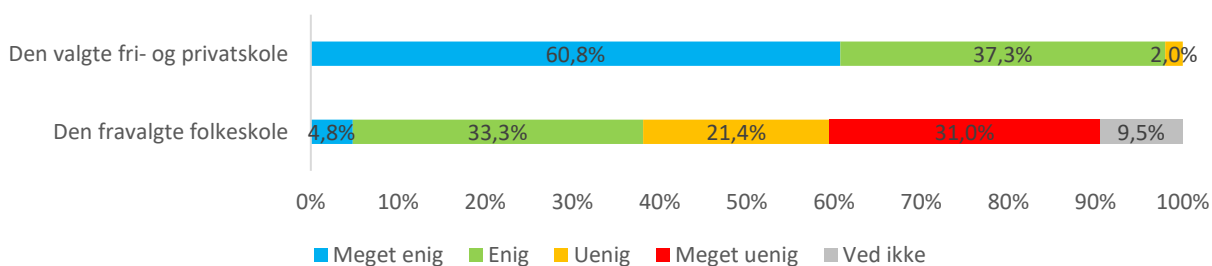
Forældre der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskolefor: I hvor høj grad har det påvirket valget af skoleskift at klassen blev oplevet som for stor?

Figur 72⁷⁶

Forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, oplever i vidt omfang, at antallet af elever i klassen er tilpas på den valgte fri- eller privatskole. Når forældrene derimod skal vurdere den fravalgte folkeskole i forhold til, om antallet af elever i klassen var tilpas, er godt halvdelen (52,4 %) 'uenige' eller 'meget uenige' i dette, og 38,1 % er enten 'enige' eller 'meget enige'.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn: I hvor høj grad er du enig i at antallet af elever i klassen er tilpas?

Figur 73⁷⁷

Nogle forældre sætter ord på, at store klasser med megen larm og manglende tid til den enkelte påvirkede valget om skoleskift:

- Fravalget af (red. navn på folkeskole) kom sig af en for stor årgang, for meget larm i klassen, for mange inklusionsbørn i klassen -og/eller manglende håndtering af disse. Derudover var tiden til den enkelte elev ikke tilstrækkelig med 28 elever i klassen. Derudover mødte vi på daværende tidspunkt ikke/eller megen lidt forståelse fra ledelse og i nogen grad lærerne. I vores optik mangler man forståelse/indblik i hvor svært "normalt kvikke elever", som desværre er lidt stille/indadvendte har det i folkeskolen, de forsvinder desværre i disse store klasser!
- (Barns navn, red.) startede først på (red. navn på folkeskole), som lukkede. Kom så på (red. navn på folkeskole) med 75 børn, stor klasse med uro og mange børn med udfordringer. Pressede lærere, som blev sygemeldte eller som ikke var tilfredse med at være på (red. navn på folkeskole). Nogle flyttede tilbage til (red. folkeskoles navn). Der var så meget uro og utryghed, som (barnets navn) og os som forældre ikke trives i.

⁷⁶ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

⁷⁷ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

14 Det faglige udbytte

I det følgende gennemgås forældregruppens oplevelse af det faglige udbytte i folkeskolen. Først bliver det belyst, hvordan forældre til børn i folkeskolen oplever det faglige udbytte, suppleret med elevernes egne vurderinger fra Den nationale trivselsmåling. De data og udsagn bliver dernæst belyst i forhold til fakta om afgangskarakter, lærernes kompetencer i forhold til de fag de underviser i, sygefravær og vikarforbrug.

Derefter belyses hvordan forældre, der har valgt en fri eller privatskole fra skolestart i 0. klasse vurderer det faglige udbytte i henholdsvis folkeskolen og den valgte fri- eller privatskole. Endelig belyses det, hvordan forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, vurderer det faglige udbytte i henholdsvis folkeskolen og på den valgte fri- eller privatskole.

14.1 Forældre til børn i folkeskolens vurdering af det faglige udbytte i folkeskolen

Forældre til børn i folkeskolen giver generelt udtryk for en større tilfredshed med deres barns samlede faglige udbytte af undervisningen i 2020 end ved undersøgelsen i 2018. I 2018 gav 57 % af forældre til børn i folkeskolen udtryk for, at de enten var 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med deres barns samlede faglige udbytte af undervisningen. I 2020 er denne andel steget med 10,3 procentpoint til 67,3 %. Ligeledes er andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre faldet markant. I 2018 var andelen af 'meget utilfredse' eller 'utilfredse' på 23,1 %, hvilket i 2020 er faldet med 9,7 procentpoint til 13,4 %.

Bortset fra Svartingedal Skole har alle de almene folkeskoler på Bornholm haft fremgang i andelen af tilfredse forældre i forhold til forældrenes oplevelse af deres barns samlede faglige udbytte af undervisningen. Svartingedal Skole havde i år 2018 den markant højeste tilfredshed, idet 91,7 % af forældre til børn på Svartingedal Skole dengang svarede, at de enten var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med det samlede faglige udbytte af undervisningen. I 2020 er denne andel faldet med 20 procentpoint til 71,7 %. Det er især andelen af 'meget tilfredse', der er faldet.

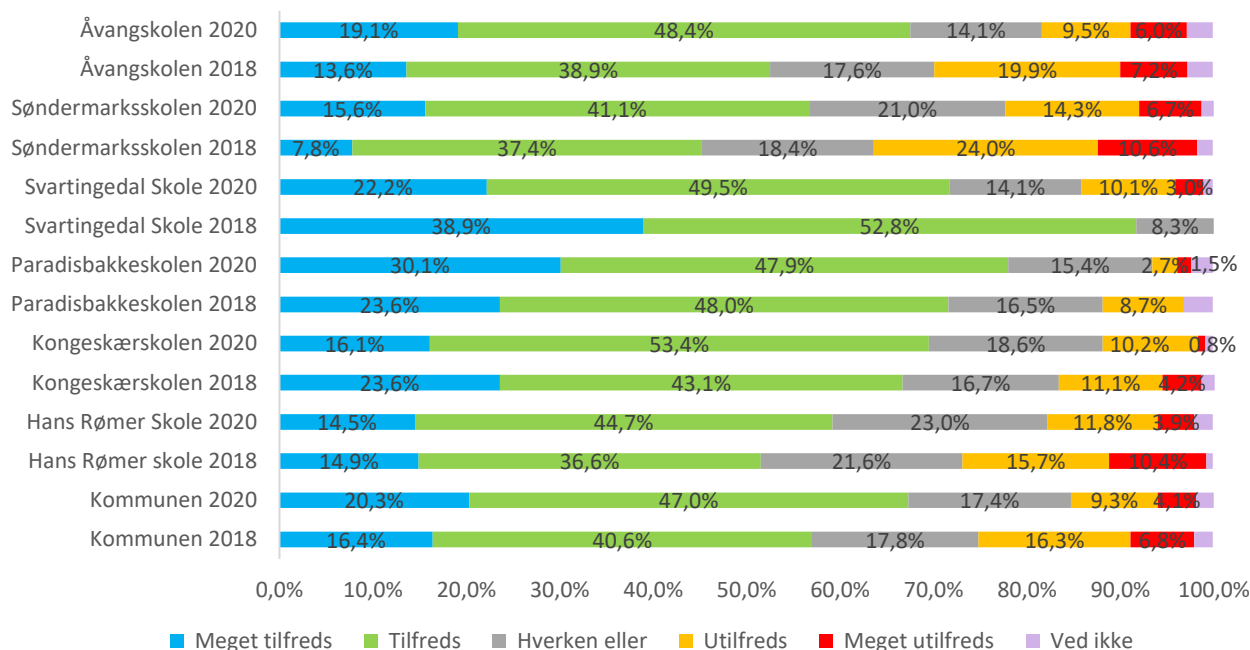
Den skole, som i 2020 har den højeste forældretilfredshed med det samlede faglige udbytte af undervisningen er Paradisbakkeskolen, hvor 78 % af forældrene er enten 'tilfredse' eller 'meget tilfredse'. Trods det store fald i andelen af tilfredse forældre på Svartingedal Skole i forhold til det samlede faglige udbytte af undervisningen ligger skolen dog næsthøjest i forældrenes tilfredshed med det samlede faglige udbytte, efterfulgt af Kongeskærs skolen, hvor andelen af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre er på 69,5 %.

Åvangsskolen er den skole, der har haft den største fremgang i forældrenes vurdering af det samlede faglige udbytte. Fra 2018 til 2020 er andelen af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' steget med 15 procentpoint.

Fra folkeskole til folkeskole er der store forskelle på, hvor stor en andel af forældrene, som svarer, at de er 'meget utilfredse' eller 'utilfredse' med barnets samlede faglige udbytte. Paradisbakkeskolen har i 2020 4,2 %, der enten er 'meget utilfredse' eller 'utilfredse'. Denne gruppe er helt oppe på at udgøre 21 % på Søndermarksskolen (hvilket er en markant forbedring fra år 2018, hvor andelen var på 34%).

Svartingedal Skole er den eneste skole, som har oplevet en stigning i andelen af forældre, som er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse'. I 2018 var der ingen af forældrene til børn på Svartingedal Skole, der svarede, at de var utilfredse. I 2020 er det i alt 13,1 %, der enten er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse'.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du samlet set med dit barns faglige udbytte af undervisningen?

Figur 74⁷⁸

Forældre til børn i folkeskolen er ligeledes blevet spurgt til, hvor tilfredse de er med barnets folkeskole i forhold til at udfordre barnet fagligt. På tværs af Bornholms almene folkeskoler er flere forældre 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' i 2020 i forhold til 2018. I 2018 var 62,1 % af forældrene 'meget tilfredse' eller tilfredse. I 2020 er denne andel steget til 72 %, en stigning på knapt 10 procentpoint. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre er faldet fra 18 % i 2018 til 11,1 % i 2020.

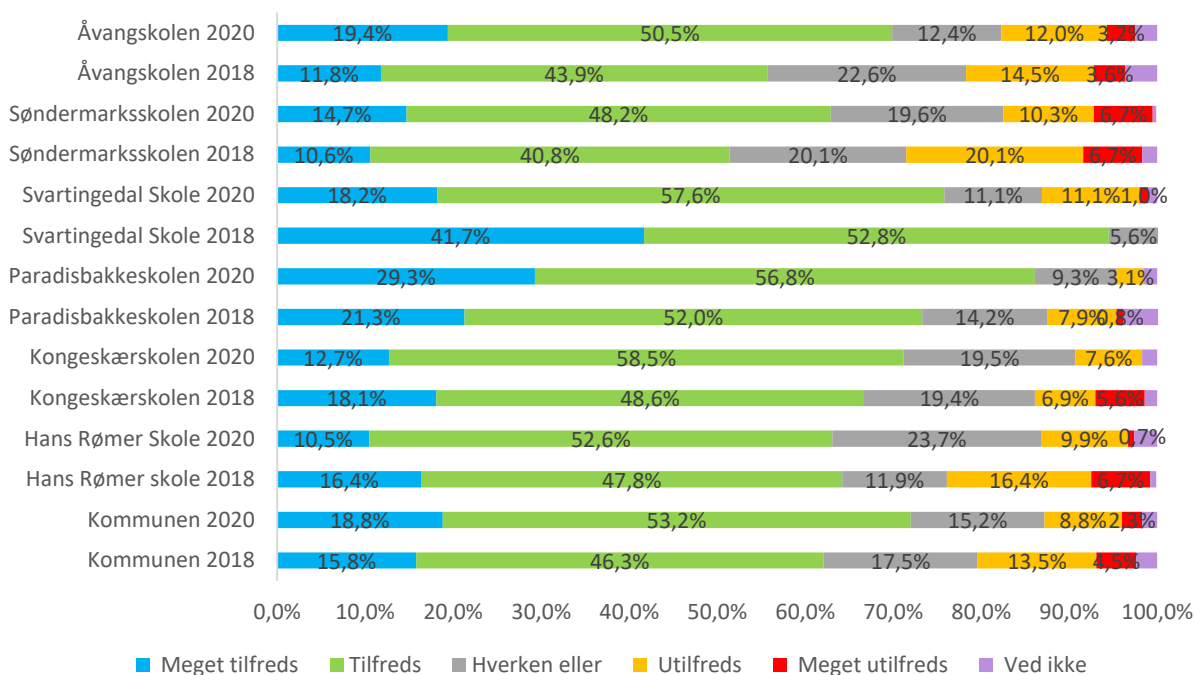
Samme tendens som med oplevelsen af det samlede faglige udbytte gør sig gældende her. Skolerne har generelt fået en højere andel af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre i forhold til at udfordre børnene fagligt, og andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre er faldet. Undtagelsen fra dette er Svartingedal Skole, hvor andelen af tilfredse forældre er faldet markant – fra 94,5 % i 2018 til 63,1 % i år 2020 (skolen er dog samtidig den bornholmske folkeskole, hvor næstflest forældre er enten 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med skolen i forhold til at udfordre børnene fagligt). Hans Rømer Skolen ligger uændret med andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' forældre i forhold til at udfordre børnene fagligt, mens andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre er mere end halveret.

Der er store forskelle på, hvor stor en andel af forældrene fra folkeskole til folkeskole, som svarer, at de er 'meget utilfredse' eller 'utilfredse' med barnets folkeskole i forhold til at udfordre barnet fagligt.

⁷⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

Paradisbakkeskolen har i 2020 ingen 'meget utilfredse' og 3,1 % 'utilfredse', hvor der på Søndermarksskolen er 17 %, der enten er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse'.

Forældre til børn i folkeskole: Hvor tilfreds er du med dit barns folkeskole i forhold til at udfordre dit barn fagligt?

Figur 75⁷⁹

14.1.1 Nogle forældre roser det faglige niveau i deres kommentarer

Nogle tilfredse forældre kommenterer på, at de oplever, at lærere og pædagoger på barnets skole sikrer en god faglig kvalitet i klassen:

- Hun har de dejligste lærere, hvis faglige og pædagogiske niveau og tilgang er fantastisk. De er gode til at møde min datter i øjenhøjde.
- Professionel ledelse og engagerede lærere. Jeg føler mig tryk ved, at skolen gør sit yderste for, at mit barn trives og har den bedste læringskurve.

14.1.2 Mange forældre til børn i folkeskolen har kommentarer om et lavt fagligt niveau

Blandt de forældre, som er utilfredse med det faglige niveau i deres barns folkeskole/klasse, uddyber flere med kommentarer det de oplever som et lavt fagligt niveau:

- Jeg oplever det faglige niveau i folkeskolen som noget lavt. Jeg har svært ved at se, hvordan folkeskolen skal kunne gøre mine børn klar til at komme i gymnasiet og få et relativt højt karaktersnit der.

⁷⁹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

- Min søn har gået der i to år, jeg tror ikke han har lært noget som helst! Da han startede, var han meget motiveret, havde stor faglig selvtillid i fagene dansk og engelsk. Det har man fået pillet fra ham!
- Det faglige niveau er for lavt, fordi der er for mange børn, der kan for lidt, og eleverne var få i hans klasse 'som gad lære noget'
- Synes niveauet er meget lavt. Er nervøs over hvad det betyder for min datter, Hun er en god og dygtig pige og har nemt ved det meste, men hun får bare ikke den rette undervisning. De får heller ikke en ordentlig feedback på deres opgaver. De får ikke at vide, hvad de skal gøre bedre eller anderledes, så kan de jo ikke udvikle sig! Nogle lærere ved ikke en gang hvad deres elever hedder, det er da på ingen måde ok, hvordan skal de så give karakterer? Har lærerne for mange elever at holde styr på!?
- Det er dejligt, at der er fokus på det sociale, og at alle skal have det godt. Det lykkes til dels. Vi oplever, at det faglige niveau er gået væsentligt ned efter start på folkeskole.
- Jeg føler ikke, at hun lærer nok. Der virker ikke som om, at niveauet er højt nok i folkeskolen generelt.
- Det virker som om ledelsen går mere op i dans frem for faglighed.
- (red. folkeskoles navn) har været katastrofalt ramt på mellemtrinnet i forhold til faglighed... Fagligt rummer lærerne ikke elevernes forskellige udfordringer, og de bedste lades i stikken med et minimum. Vi har været tæt på en flytning til privatskole. Vi giver det en chance nu med overbygningen i et forventeligt stærkere lærerteam.
- Jeg var ikke den bedste til tysk, men får at vide drengen ligger ok på trods af, at han ikke kan sige en sætning.
- Mit barn har flyttet sig fagligt, men slet ikke nok i forhold til sit potentiale.
- Der findes plads til forbedring i forhold til fagligt niveau ved at udfordre eleverne mere og ved at være gode til at følge op og give feedback på deres præstationer.

Nogle forældre oplever i den forbindelse, at skolerne ikke tager det faglige alvorligt nok. Flere forældre giver eksempler på, at der ikke er blevet undervist i et konkret fag i en lang periode, hvilket ikke kompenseres med flere timer senere. Andre forældre fortæller, at de oplever, at der går megen tid med ikke-faglige aktiviteter:

- VIGTIGT at man fra skolens side - lærere såvel som ledelse - tager undervisningen alvorligt. Et eksempel: I sidste halvdel af 7. klasse var der ikke undervisning i tysk på grund af en barselsorlov, sådan var det bare, ingen ekstra timer i 8. Det er nu meget svært for børnene at tro på, at det er et fag, som man skal tage alvorligt.
- Min søn fjoller rundt og har trænet høvdungebold, lavet teater, Lego og alt muligt andet end tal og bogstaver! Efter volleyballturneringen til Ebeltoft nægter han at tage på ekskursioner, deltage i motionsdage og de evindelige byture/skovture, som præger skoleåret (også på grund af coronaen, selvfølgelig) Hans storebror har endda i matematiktimen blandt andet brugt TI-nspire. Det er beviset: Det kan kun ske, når der er ingen pædagogisk ledelse/styring eller vision.
- Eleverne på 9. årgang er ikke undervist i fysik i en længere periode grundet sygdom i lærerteamet.

14.1.3 Få forældre peger på, at der er kommet for meget fagligt pres på børnene

Nogle få forældre har i modsætning til de fleste andre forældre kommentarer om, at der er for højt et fagligt pres på eleverne:

- Det øgede pres på faglærerne gør desværre, at menneskesynet ændres markant i folkeskolen. Børnene skal være i faglig kondi og kunne præstere alt for meget i 4. klasse i forhold til deres udvikling. Jeg oplever både apati og stress hos mit barn over skolens pres. Det sociale behov dækkes i klassen, og tilhørsforholdet er fint, men jeg har en stærk følelse af, at lærerne er så udtrættet af undervisning, at de ikke kan få en flok børn til at spille sammen i klasserummet. Jeg anbefaler flere ressourcer og kundskaber, der giver børnene menneskelige ressourcer. For eksempel drama, teater, sang, dans.

14.1.4 Flere forældre mener, at det faglige niveau har været for lavt under coronaperioden

Nogle få forældre fortæller, at de mener, at det faglige niveau har taget et dyk under coronaperioden.

- Jeg er utilfreds med, at mit barns faglige niveau er faldet, både som konsekvens af Covid-19 og som konsekvens af sygdom. Kan man ikke finde en kompetent vikar, må man låne en fysiklærer fra en anden skole. Flere måneder uden undervisning er ikke okay.

- Manglende tiltag og undervisning uden indhold undskyldes med Covid-19, uden forklaring eller mulighed for undren.

14.1.5 Flere forældre med erfaring fra andre skoler oplever, at det faglige niveau ligger lavt

Flere forældre, som har erfaring fra andre skoler børnene har gået på, oplever, at der var en højere fagligt niveau på den tidligere skole:

- Barnet gik ikke på skolen i de små klasser, men overvejsen (om skoleskift, red.) er kommet hurtigt, fordi han oplever, at de er fagligt bagud i forhold til den gamle skole og han oplever dårlig trivsel.
- Fagligheden er lavere end på hendes tidligere skole.
- Vi er tilflyttere, og han har været tilknyttet almindelig folkeskole ovre, men siden han er startet på (red. folkeskoles navn), er hans faglige kunnen og niveau faldet. Det virker som om, at jeg ikke bliver taget seriøst ved henvendelse til skolelederen.
- Vi oplever, at hun er glad for at gå i skole. Dog oplever vi også, at undervisningen ikke helt har samme høje standard som i (red. navn på fri- eller privatskole). Det er som om de var længere fremme... men vi har fået en god løsning med skolen, så hun får indlæring, der passer til hende. En god skole.

14.1.6 Forventning om højere fagligt niveau på privatskole

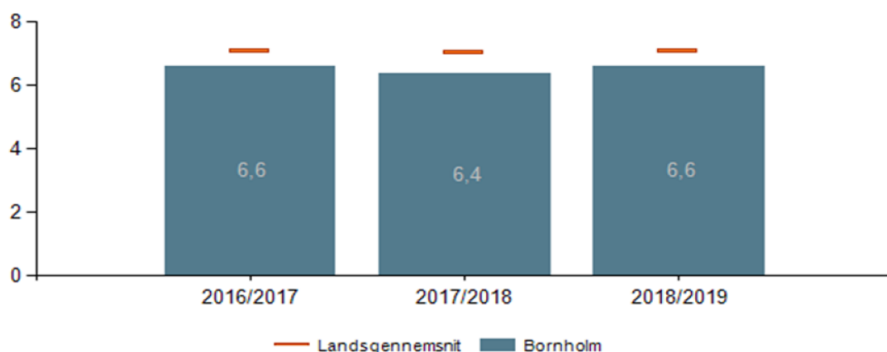
Flere forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at de forventer, at det faglige niveau er højere på privatskolen:

- Fin skole og dygtige lærere, men niveauet er ikke nødvendigvis så højt som i privatskolen, føler jeg. Man skal huske at udfordre de dygtige elever. Skoledagen er alt for lang, og vi får en træt dreng hjem om eftermiddagen.
- Jeg tror, at privatskolen har højere niveau med undervisningen.
- Synes det faglige niveau og trygheden er større på privatskolerne.
- Overvejede flytning, da den private skole har ry for at være stabil på lærerstaben og har et højt fagligt niveau.

14.1.7 Det faglige niveau afspejlet i afgangskarakterer

De bornholmske folkeskoleelevers gennemsnitskarakterer til 9. classes afgangseksamen i de bundne prøvofag⁸⁰ har ligget imellem 6,4 og 6,6 de seneste tre år. Alle år har karaktergennemsnittet ligget under det nationale gennemsnit.

Figur 1: Karaktergennemsnit i bundne prøvofag, 9. klasse, Bornholm

Figur 76

Af nedenstående figur fremgår skolernes resultater af de samlede bundne prøvofag samt om de præsterer bedre eller dårligere

⁸⁰ De bundne prøvofag er: dansk, engelsk, matematik og fysik/kemi (fælles prøve med biologi og geografi fra 2016/2017). At fagene er bundne prøvofag betyder, at alle elever i hele landet skal op i disse fag hvert år.

end skoler med tilsvarende elevgrundlag (socioøkonomisk reference⁸¹). I skoleåret 2018/2019 viser resultaterne, at Paradisbakkeskolen præsterer noget over forventeligt, og at Søndermarksskolen præsterer under det forventelige niveau.

Figur 4: Opnået karaktergennemsnit i bundne prøvefag i alt og socioøkonomisk reference, 9. klasse, Bornholm

Institution	Afdeling	Skoleår			Skoleår			Skoleår		
		2018/2019			2017/2018			2016/2017		
		Karaktergennemsnit	Socioøk. reference	Forskel	Karaktergennemsnit	Socioøk. reference	Forskel	Karaktergennemsnit	Socioøk. reference	Forskel
Hans Rømer Skolen	Hans Rømer Skolen	6,5	6,6	-0,1	7,0	6,7	0,3	7,0	6,6	0,4
Kongeskærskolen	Kongeskærskolen	7,2	7,2	0,0	5,7	5,9	-0,2	7,2	6,9	0,3
Paradisbakkeskolen	Paradisbakkeskolen	7,2	6,4	0,8*	7,2	6,8	0,4	7,2	6,8	0,4
Søndermarksskolen	Søndermarksskolen	6,1	6,6	-0,5*	6,0	6,2	-0,2	6,1	6,5	-0,4
Aavangsskolen	Aavangsskolen	6,4	6,6	-0,2	6,1	6,4	-0,3	6,2	6,4	-0,2

Figur 77⁸²

14.1.8 Lærernes faglige niveau

Langt de fleste forældre til børn i folkeskolen oplever, at skolen enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har dygtige lærere. 38,7 % svarer 'i høj grad', og 44,4 % svarer 'i nogen grad' (alt 83,1 %). I alt 11,5 % af forældrene på tværs af de almene bornholmske folkeskoler oplever, at skolen kun 'i mindre grad' har dygtige lærere, og 1,8 % mener 'slet ikke', at skolen har dygtige lærere.

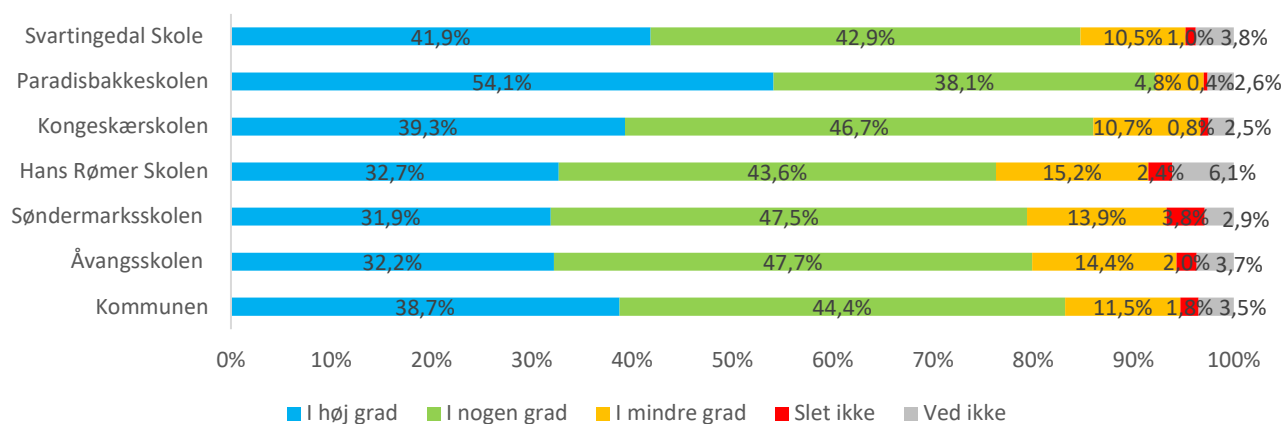
Fra skole til skole er der dog forskel på oplevelsen af lærerne. På Paradisbakkeskolen mener over halvdelen (54,1 %), at skolen 'i høj grad' har dygtige lærere, og 38,4 % svarer 'i nogen grad' (i alt 92,2 %). Der er 4,8 %, der svarer 'i mindre grad' og mindre end en halv procent (0,4 %), der svarer 'slet ikke'.

På Hans Rømer Skolen og Søndermarksskolen er det derimod henholdsvis 76,3 % og 79,4 % af forældrene, der svarer, at skolen har dygtige lærere. Begge skoler har henholdsvis 17,6 % og 17,7 % forældre, der mener, at skolen 'i mindre grad' eller 'slet ikke' har dygtige lærere.

⁸¹ Den socioøkonomiske reference tager højde for elevernes baggrundsforhold. Ved at sammenligne kommunens faktiske karakterer hermed kan der fås et billede af, hvorvidt kommunens elever har klaret afgangsprøverne bedre, dårligere eller på niveau med elever på landsplan med samme baggrund. Den socioøkonomiske reference bliver beregnet ud fra skolens faktiske elevgrundlag og ikke på grundlag af elever, der bor i skolens distrikt. I beregningen indgår faktorer på individniveau som fx køn, etnisk oprindelse samt forældrenes uddannelse og indkomst – altså faktorer, som skolen ikke har direkte indflydelse på.

⁸² Data fra "Kvalitetsrapport 2018-2019".

Forældre til børn i folkeskolen i år 2020: Hvordan oplever du den valgte folkeskole i forhold til nedenstående faktorer? Skolen har dygtige lærere

Figur 78⁸³

14.1.9 Mange forældre giver udtryk for tilfredshed med lærerne

Mange forældre supplerer deres besvarelse af spørgeskema med kommentarer, hvor mange giver rosende ord med på vejen til deres børns lærere. Blandt andre disse forældre:

- Et fantastisk lærerteam, som gør alt, og mere til for at klassen skal fungere socialt og fagligt, selvom de er pressede i tid og opgaver
- Det har været en fornøjelse at have børn i overbygningen på skolen, da det er nogle lærere, der virkelig forstår teenageres behov og væremåde, og man kan mærke, at de lærere, der er tilknyttet overbygningen, kan lide den årgang.
- Gode, dygtige lærere. Vi har en dreng, som er glad for at gå i skole, nysgerrig og gerne vil lære!
- Det er fantastisk at se så motiverede undervisere, som har overskud til både at fokusere på de sociale og faglige kompetencer, samtidig med at de tilbyder en varieret og differentieret undervisning. Stor cadeau til dem.
- Engagerende lærere, der trods mangel på ressourcer og krav gør et godt stykke arbejde. Mine børn er trygge og glade.
- Dygtige og engagerede lærere.
- Tak til lærere for deres arbejde
- Det er en god skole med engagerede lærere, der prøver at tænke ud af boksen
- Jeg er meget tilfreds med min søns skole - ledelsen, lærerne, samarbejdet m.v.

Nogle forældre savner at se engagement fra underviserne:

- Den ene dag erstatter den næste, uden man kan se glæde eller fremgang. Der mangler entusiasme, nytænkning og måske vilje til at rykke ved status quo. Det ser ud som om man bare går tiden ud til man skal på barsel, pension eller nyt job.
- Det ser ikke ud som om man kommer med fornyet energi og glæde til at lære noget nyt fra sig, ej heller modtage. Som et plejehjem, hvor man får tiden til at gå, til man skal videre.

⁸³ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

14.1.10 Mange forældre mener ikke, at underviserne er kompetente nok

En del andre forældre beskriver i kommentarer, at de oplever lærere, som ikke er kompetente til at undervise i de fag, som underviser i, eller har de pædagogiske kompetencer, som det kræver. Det fremhæver blandt andre disse forældre:

- Nogle lærere er desværre ikke kompetente nok til at undervise i de klasser, de nu engang er lærere i. Disse lærere vælger IKKE at lytte til forældrenes bekymringer og er dårlige til kommunikation, oplysning og vejledning i forhold til elevernes lektier og trivsel.
- Vi oplever pressede lærere uden de fornødne kompetencer
- Fagligt bedre lærere - der er alt for mange "halv-gode" lærere, som ikke har de rette kompetencer og ikke leverer en 100 % indsats i skoletiden.
- For få kvalificerede lærere
- Der har ganske enkelt været nogle sager med uprofessionelle medarbejdere, som ikke er pædagogisk-didaktisk uddannede, og som ikke er kompetente udi klasseledelse, og som ikke er medvirkende til at højne det faglige niveau.
- Der er nogle ledelsesmæssige dispositioner, blandt andet i forhold til nyansatte, som jeg anfægter. Medarbejdere på en skole skal være pædagogisk-didaktisk kompetente. Børn skal ikke råbes af eller skældes ud - det er fundamentalt uprofessionelt. Det er ledelsens ansvar, sammen med personalegruppen, at sætte en kurs, hvor skolens kerneopgave, som jævnfør folkeskolens formålsparagraf er at myndiggøre børn i kraft af pædagogisk-didaktisk kompetent arbejde. Jeg er i tvivl, om alle medarbejdere arbejder ud fra den samme forståelse af kerneopgaven.

14.1.11 Underviseres kompetencer i forhold til de fag de underviser inden for

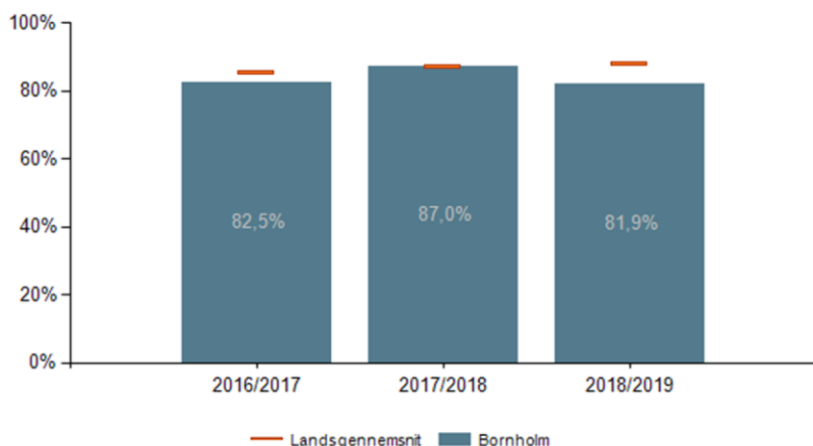
Mange forældre kommenterer på, at de mener, at underviserne til tider ikke er kompetente og uddannede i det fag, som de underviser i. Flere fremhæver dermed en problematik i forhold til at bruge uuddannet personale, hvor forældrene oplever, at kvaliteten af undervisningen og evnen til klasserumsledelse falder betragteligt:

- Faglighed og trivsel forsvandt... larm og uro kom der meget mere af. Ikke uddannede lærere underviste. Ingen klasserumsledelse og inkompetente ledere, som intet gjorde ved de mange henvendelser vi kom med.
- At skolen ikke sætter pædagoger til at undervise.
- Der skal være mindre vikarer og ufaglærte. Som mit barn siger: De laver ikke noget fagligt, når de har vikar i stedet for en lærer. Synes skolen har brug for flere uddannede lærere, så vores børn kan lære mere.

Fra national side har der gennem en årrække været fokus på undervisernes faglige kompetencer i forhold til de fag, som de underviser i. I hvilket omfang undervisningen varetages af undervisere med linjefagsuddannelse eller tilsvarende kompetencer kaldes kompetencedækningsgraden. Målet er, at underviserne skal være linjefagsuddannede eller have tilsvarende faglige kompetencer (undervisningskompetence) i de fag, som de underviser i.

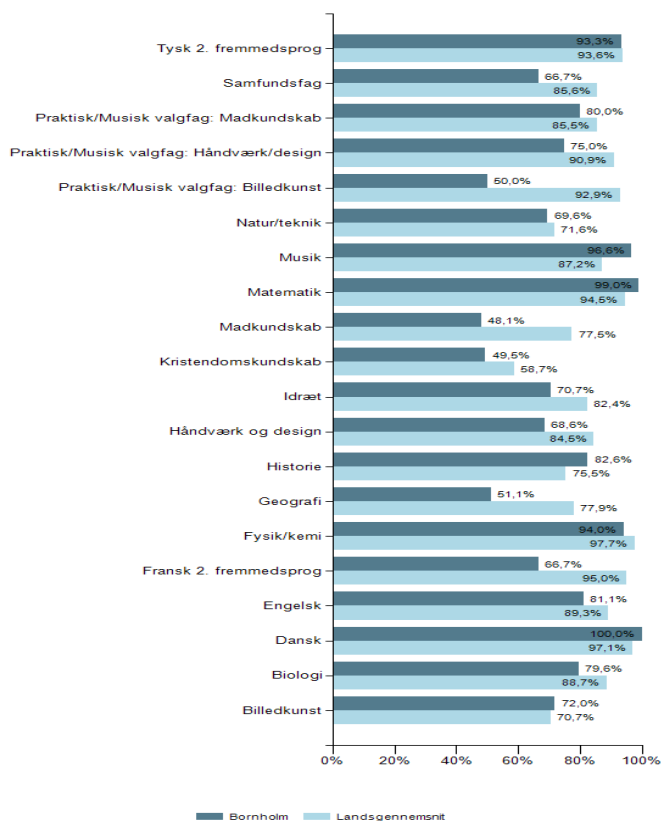
Som det fremgår af figuren nedenfor, skete der fra 2016/2017 til 2017/2018 en stor stigning i den samlede kompetencedækning på 4,5 procentpoint hvilket gør, at Bornholms Regionskommune i skoleåret 2017/2018 lå på landsgennemsnittet. Siden er der sket et fald på 5,1 procentpoint, som gør, at kompetencedækningsgraden i skoleåret 2018/2019 er faldet til 81,9 %. Gennemsnittet på landsplan er samtidig steget, så Bornholm ligger nu under landsgennemsnittet og et stykke under det nationale mål om 95 % dækning i 2025.

Andel planlagte undervisningstimer i folkeskolen med kompetencedækning

Figur 79⁸⁴

Nedenfor fremgår i hvilket omfang det har været personale, som er uddannet til at undervise i det specifikke fag. Heraf fremgår, at Bornholms Regionskommune ligger over målsætningen på 95 % i matematik, tæt på i dansk, men under i alle andre fag.

Figur 80⁸⁵

⁸⁴ Kvalitetsrapport 2018/2019, Bornholms Regionskommune

⁸⁵ Kvalitetsrapport 2018/2019, Bornholms Regionskommune

14.1.12 Nogle forældre savner bedre samarbejde lærerne imellem

Nogle forældre opfordrer til et bedre samarbejde lærerne imellem, så de på tværs af fag koordinerer, og så præsentationer og lektier ikke falder oven i hinanden:

- Der er dygtige lærere på mit barns årgang, men der er for lidt samarbejde lærerne imellem. For eksempel har de netop nu terminsprøver og tre præsentationer i samme uge. Det er for meget for eleverne. Lektierne ligger ofte i klumper. Det ville være ønskeligt, at lærerne koordinerede opgavemængden indbyrdes.
- Bedre samarbejde lærerne imellem

14.1.13 Mange lærerskift påvirker det faglige niveau

Mange forældre har valgt at skrive kommentarer om, at børnene oplever alt for mange lærerskift.

- Alt for meget larm og uro i klassen og alt for stor udskiftning af lærere.
- Klassen har haft en lærerstuderende som klasselærer i 1. klasse. I 2. klasse er de nu i gang med lærer nummer 3. Det påvirker selvfølgelig det faglige niveau, og det er klart, at der går vigtig tid fra undervisningen, når man skal starte op med en ny lærer. Det er ikke skolens skyld, men det er selvfølgelig ærgerligt, at en lærer, der har påtaget sig en så vigtig opgave i børnenes liv, skrider efter 1 måned. Vi regner med, at der falder lidt ro over klassen igen.
- 4 lærere på 3 år.... det er for ustabil, ikke acceptabelt. Gad vide hvorfor lærerne flygter, ikke umiddelbart til at finde ud af.
- Stor udskiftning af lærere.
- Konstante lærerskift og uro i klassen
- Det er bekymrende, at så mange lærere har sagt op, at de ikke kan få besat stillingerne, og at flere lærere er sygemeldte. Er skoleledelsen ikke en god leder, siden folk flygter?

De mange lærerskift skaber frustration og påvirker trivsel og det faglige niveau:

- Mit barn kunne godt klare flere udfordringer og et højere niveau, end det der er muligt at tilbyde med de skiftende lærere og uro generelt, der gør, at han måske ikke helt bliver udfordret maksimalt.
- Mit barns skolegang er gået med så mange lærerskift, at jeg har opgivet at tælle. Mange lektioner, hvor der slet ikke dukkede hverken lærer eller vikar op samt et utal af nye klasseskift. Kort sagt et stort rod. Føler i den grad, at et politisk projekt har forringet mit barns indlæring betragteligt, hvilket også viser sig nu, hvor hun går i 8. klasse og snart forventes at være uddannelsesparat. Føler min datter var så uheldig lige at havne i de årgange, der skulle agere forsøgskaniner.
- Kaos, konstante lærerskift, store faglige huller, for eksempel i historie og geografi. Suk! Ingen rød tråd.
- Der er stor fraflytning af elever såvel som lærere, hvilket skaber utryghed hos eleverne, såvel som stress hos lærerne, og det faglige niveau daler.

Flere forældre efterlyser ro og stabilitet i lærerstaben:

- Min søns skolegang har været utilfredsstillende i mange år med lærerskift, store strukturændringer mv. Et ønske herfra er ro på området og omkring denne skole.
- Klassen har brug for kontinuitet i lærergruppen. Det har der ikke været, og jeg kan ikke se, hvad der skulle gøre det anderledes fremover. Jeg er bange for, at det er et vilkår på skolen. Kan det ændres?

Flere forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for bekymring for undervisernes arbejdsvilkår:

- Skolens ledelse formår ikke at lave et arbejdsmiljø, hvor lærerne trives. Vi er nu på den femte (!) stresssygemelding fra en lærer i vores barns klasse.
- Mange sygemeldinger og lærere, der kun er der kort tid giver tanker om dårligt arbejdsmiljø. Pædagoger, der må overtage undervisning og dermed ikke være støtte i klassen ved længere sygemeldinger blandt lærere
- Der er mange lærere, der er langtidssygemeldt, og mange opsigelser. Dette er ærgerligt, og jeg håber, at der kommer styr/ro på den front.

- Er bekymret for arbejdsmiljøet for lærerne. Hvorfor er så mange sygemeldte blandt lærerne og har sagt op? Hvorfor kan de ikke få de ledige stillinger besat, så dem der stadig er der skal knokle dobbelt op. Eleverne har vikar hele tiden, og de får ikke undervisning i de fag, de skulle have haft. Når de deres plan/pensum for året? De elever, der ikke gider undervisning, bliver tabt på gulvet, da den daglige lærer ikke har tid til at samle eleven op eller få hjælp fra en kollega. Det lyder på min søn som om nogen bare får lov at sidde og snakke eller lave ingenting i timerne. De får et chok når de skal videre, for eksempel til campus.

Nogle forældre efterlyser en særlig indsats for at fastholde lærerne, så både lærere og elever kan få stabilitet og arbejdsro:

- Hør på de lærere, der har god kontakt med en klasse, der har oplevet mange skiftende lærere. Ledelsen skal høre på både elever og forældre, så der kan komme løsninger i stedet for at komme med uholdbare undskyldninger. Gør det attraktivt for lærerne at blive på arbejdspladsen, og giv dem muligheder for at få hjælp, når de har udfordringer i nogle klasser, så de ikke ender med at føle sig magtesløse.
- Bedre fokus på lærernes trivsel, så de ikke flytter konstant. Mere ro i timerne og bedre individuel undervisning.
- Fokus på at holde på de gode lærere. At der ikke kun fokuseres på at få elevtallet op, men at der følger ressourcer med de børn med udfordringer.

Flere forældre beskriver, at de har været så frustrerede over de mange lærerskift, at de har overvejet skoleskift på grund af dette:

- Overvejede flytning til privatskole, da der på folkeskolen har været stor udskiftning i lærerstaben på årgangen, dette giver uro og manglende stabilitet. Overvejede flytning, da den private skole har ry for at være stabil på lærerstaben og har et højt fagligt niveau.
- (Overvejede skoleskift, red.) på grund af mange skift af lærere og alt for mange vikarer. Ingen fast struktur, og børn i inklusionen bliver tabt, de rummes ikke i folkeskolen. Der ses mere på planlægning end på barnets tarv, som så giver flere problemer i klasserne på grund af hyppige skift af støttepersoner, lærere osv.
- Desværre har dårlig/uheldig rekruttering fulgt årgangen, og der har været kontinuerlig uro på lærersiden og deraf følgende uro i klassen - bortset fra det faste team på 2 lærere og en pædagog. De gør hvad de kan, og skoleledelsen er synlig, når der råbes op - men årgangen har en del ressourcekrævende børn, og opgaven er stor, og vi bekymres primært over fagligheden, som vi ikke er overbevist om er, hvor den bør være. Derfor springer vi til privatskole, så snart vi kan.
- Overvejelse om skoleskift var afledt af hyppige lærerskift og manglende kommunikation

14.1.14 Mange vikarer påvirker det faglige niveau

Mange forældre til børn i de almene bornholmske folkeskoler kommenterer på, at de ud over mange lærerskift også oplever megen sygdom blandt lærerne:

- Jeg synes, at der er for meget sygdom og for stor udskiftning af lærere.
- I de tre år vi har haft barn på skolen har der været en del udskiftninger af lærere og ledere samt langtidssygemeldinger. Det har givet uro og mangel på trivsel.
- Efter et meget sygdomsramt lærerteam i mellemskolen og stor mistrivsel i klasserne. Børnene har ikke mødt trykthed eller læring.

Forældrene giver i den forbindelse udtryk for, at der eleverne ofte har vikar:

- Og så har de vikar på vikar på vikar... de kan have flere dage med vikarer!
- Jeg synes, at der for ofte er vikar eller ingen. Niveauet daler, og interessen hos drengen daler også. Der er ikke noget nyskabende eller andet, som kan vække interesse
- Alt for mange vikartimer.
- Synes der er for mange vikartimer og for lidt støtte til de børn, der har dette behov. Dette skaber uro i klassen
- Vores børn har haft vikar længe, og der er ingen struktur på hverdagen og meget larm i klassen. Når de deres pensum?
- Der er manglende opsyn med elever i vikartimer.

Mange forældre kommenterer på, at de ikke oplever, at vikarerne er godt nok forberedte til at håndtere undervisningen, og at de ikke har de nødvendige kompetencer:

- Masser af vikardækning, som er varetaget af unge, uerfarne store børn, som ikke har pædagogisk eller formidlingsmæssig kompetence. Det handler ofte om brandslukning, hvilket har store konsekvenser for elever med særlige behov.
- Men I kunne starte med kun at ansætte uddannede vikarer og sørge for, at de ved, hvad der skal ske i den pågældende lektion. Alt for mange timer er gået fløjten på den bekostning.
- Jeg synes, at det generelle problem består i, at det er mange vikartimer af forskellige årsager. Som jeg forstår det, lærer børnene ikke noget videre i disse vikartimer.
- Undgå alle de vikarer og useriøst arbejde - ja, lærerne er meget syge/fraværende, men så må man sikre faste vikarer, der kan overtage noget af den undervisning, der var planlagt. De ser film og ser film eller har frikvarter, fordi vikarerne ikke ved, hvad de skal! På mit gamle arbejde havde vi en vikarmappe, så der altid var noget man kunne tage fat i, som passede til faget, og som eleverne kunne lave uden den store hjælp, men hvor de stadig kom videre.
- Skiftende lærer, skole og nye klasser altid, syge lærere og vikarer, der ikke kan undervise, så de intet lærer, men ser film og går ture.
- Der har været megen uro på leder- og medarbejderfronten. Der har været alt for mange vikarer - unge vikarer, som ikke kan styre en klasse. Det går ud over roen, det faglige niveau og trivslen. Efter nedlukningen er vores søn blevet mere glad for at gå på skolen, så indtil videre fortsætter han.

Forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, fortæller om hvordan mange vikartimer med et dårligt fagligt udbytte påvirkede skoleskiftet:

- Inden jeg rykkede min søn, valgte jeg faktisk at være med i skole på sidelinjen en hel skoledag for at se, hvad det var, der foregik. Jeg var chokeret. De fik vikar i den ene time, vikaren vidste ikke, hvad de skulle, så han gav dem et stykke papir med opgaver, de kunne kigge på, ingen forklaring eller noget, og han satte sig bare på en stol, og der sad han hele timen. Børnene vidste ikke/kunne ikke finde ud af opgaverne. Nogle forlod bare klasselokalet, og intet blev sagt til dem. I et andet fag gad nogen elever ikke at deltage i undervisningen, det ene barn kravlede bare rundt i vindueskammen, og en spillede fodbold indenfor. Det forstyrrede resten af klassen, men intet blev sagt til de elever, de fik bare lov at gøre deres. Føler at lærerne havde givet op, der var ingen gnist i dem.

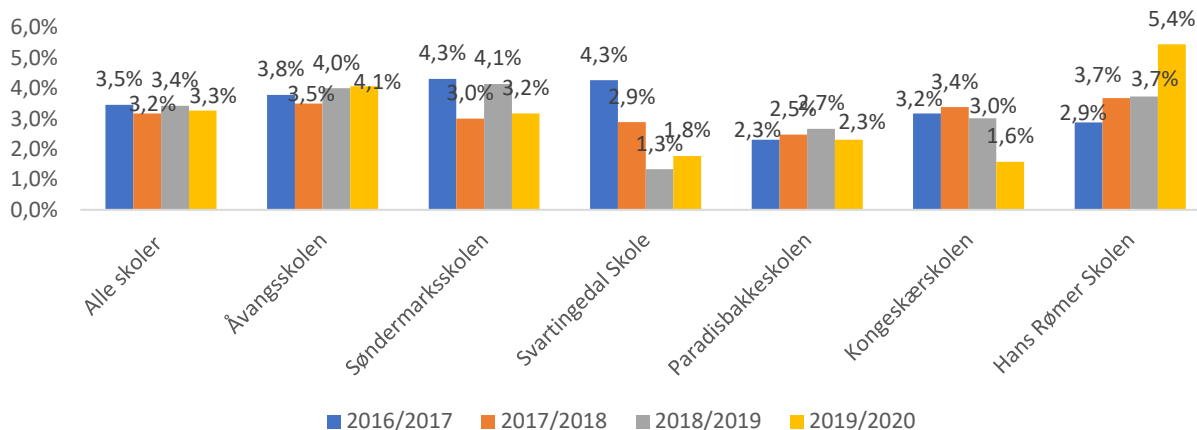
14.1.15 Lærernes sygefravær de seneste år

Som nævnt ovenfor kommer flere forældre ind på, at der som følge af sygdom ofte er vikarer, som må stå for undervisningen, som flere forældre oplever er utilstrækkeligt. Nedenstående figur viser det lærernes sygefravær generelt og fordelt på de almene folkeskoler de seneste fire skoleår. På tværs af de almene folkeskoler har sygefraværet svinget imellem 3,2 % og 3,5 % de seneste fire skoleår. Hans Rømer Skole havde det højeste sygefravær blandt lærerne i 2020 med 5,4 %, hvilket var en markant stigning i forhold til de forudgående år.

Til sammenligning var Bornholms Regionskommunes sygefravær i 2020 på 5,6 % og i 2019 var det på 5,8⁸⁶. Sygefraværet blandt lærerne ligger således lavere end sygefraværet generelt i kommunen.

⁸⁶ Data hentet fra Oversigtsrapport vedr. sygefravær pr. 8. januar 2021, HovedMED den 26. januar 2021.

Lærernes sygefravær på almene bornholmske folkeskoler i fire skoleår

Figur 81⁸⁷

14.1.16 Differentieret undervisning

Forældre til børn i folkeskolen er siden den seneste måling i 2018 generelt blevet lidt mere tilfredse med folkeskolens evne til at tilrettelægge undervisningen i forhold til det enkelte barns behov. I 2018 var det knapt halvdelen af forældrene (49,5 %), der enten var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med barnets folkeskole i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til barnets behov. I 2020 er det 55,5 % af forældrene, der enten er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med folkeskolens evne til at tilrettelægge undervisningen i forhold til det enkelte barns behov. Knapt hver fjerde forælder (24,9 %) var i 2018 'utilfreds' eller 'meget utilfreds'. Denne andel er i 2020 faldet til 15,1 %.

Forældrenes oplevelse af hvor gode folkeskolerne er til at tilrettelægge undervisningen i forhold til det enkelte barn varierer en del fra skole til skole. Paradisbakkeskolen er den folkeskole, hvor flest forældre (64,5 %) i 2020 svarer, at de på dette punkt enten er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med skolen. Det er også den skole, hvor færrest er enten 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' (8,1 %).

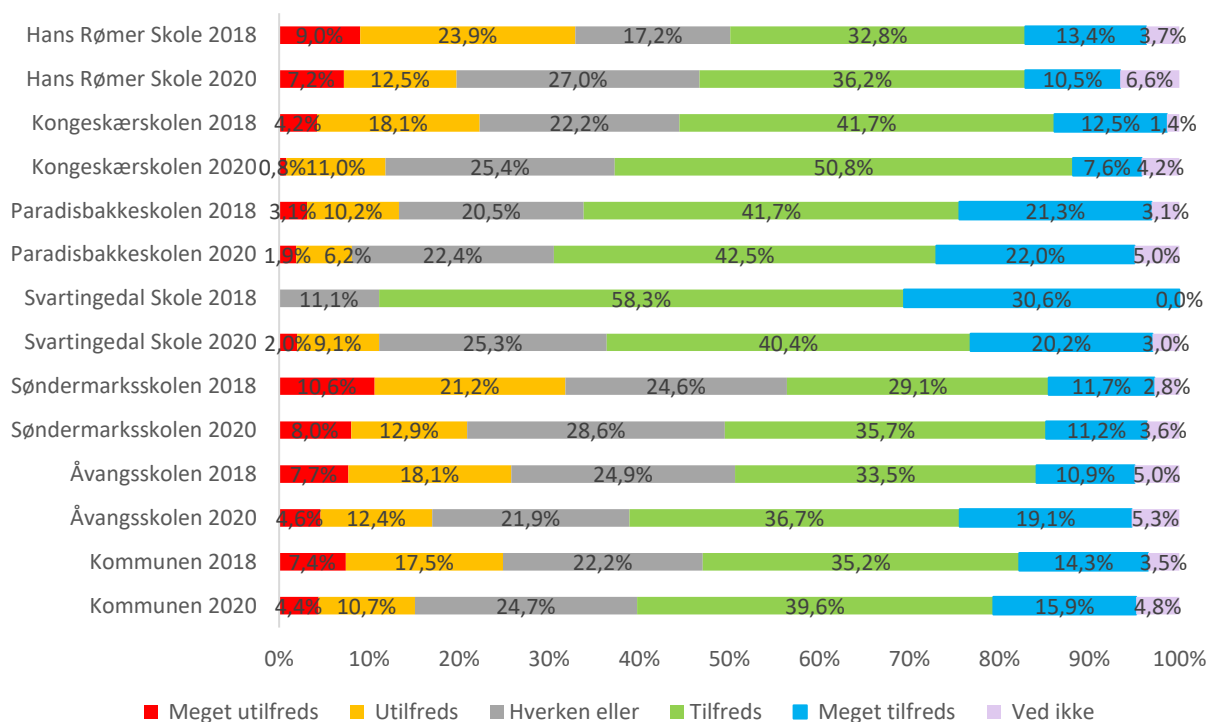
Svartingedal Skole er den eneste af skolerne, der har oplevet et fald, og endda et markant fald, i andelen af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre. Fra at 88,9 % af forældrene var enten 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' i 2018 er denne andel faldet til 60,6 %, hvilket dog er anden højest blandt de almene bornholmske folkeskoler. I 2018 var der ingen af forældrene på Svartingedal Skole, der svarede, at de var utilfredse med skolen i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til det enkelte barn. I 2020 er 11,1 % enten 'utilfredse' eller 'meget utilfredse'.

I 2018 havde både Søndermarksskolen og Hans Rømer Skolen mere end 30 % forældre (henholdsvis 31,8 % og 32,9 %), som svarede, at de enten var 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med skolen i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til den enkelte elev. Denne andel er i år 2020 faldet markant til henholdsvis 20,9 % og 19,7 %, hvilket dog stadig er højt.

⁸⁷ Data fra Center for Økonomi og Personale, Bornholms Regionskommune.

Kongeskærskolen kan også konstatere, at andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre, i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til den enkelte elev, er faldet markant fra 2018 til 2020, da der er sket en halvering i andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre (fra 22,3 % i 2018 til 11,8 % i 2020).

Hvor tilfreds er du med dit barns folkeskole i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til dit barns/børns behov?

Figur 82⁸⁸

Nogle forældre kommenterer på, at de er tilfredse med barnets lærere og deres evne til at se hvert enkelt barns behov:

- En stor del af det skyldes de dygtige lærere, særligt (lærerens navn, red.), som er helt fantastisk til at se hvert enkelt barns behov og ikke mindst har klar og forståelig kommunikation til forældrene. Hun er bare så god, og mit barn er så glad for hende.
- Hun har de dejligste lærere, hvis faglige og pædagogiske niveau og tilgang, er fantastisk. De er gode til at møde min datter i øjenhøjde.
- Jeg oplever, at mit barn har nogle dygtige og engagerede lærere, som oprigtigt interesserer sig for mit barn, både socialt, personligt og fagligt. Jeg oplever en ledelse, som er lydhør og aktivt informerer om skolens virke.

Selvom de fleste af de almene bornholmske folkeskoler kan konstatere, at andelen af utilfredse forældre i forhold til at tilrettelægge undervisningen i forhold til det enkelte barns behov, er faldet, er der blandt de

⁸⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

15,1 % 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre i de bornholmske folkeskoler en del forældre, der fortæller, at de ikke oplever, at undervisningen tilpasses den enkelte elev. Herunder disse forældre:

- Jeg oplever egentlig ikke, at undervisningen er tilrettelagt efter den enkelte elevs behov, men dog at der tages hensyn i hvilke forventninger der er til den enkelte. Dette handler ikke kun om diagnoser, men generelt har mange børn meget svært ved at holde ro, høre efter, tage hensyn til andre og generelt have respekt for andre, børn som voksne
- Der undervises ikke ud fra det enkelte barns behov. Undervisningen tilrettelægges, så den rammer bredere.
- Der mangler helt evnen til at tilpasse undervisningen til den enkelte elev, og det faglige niveau er deraf følgende ikke højt, og min søn stimuleres ikke, hvilket ellers ikke i almindelighed er vanskeligt.
- Ingen plads til forskelsbehandling af elever - både til dem, der har behov for yderligere hjælp eller til dem, der stiller højere krav.
- Jeg er bekymret for, hvordan det (barnet, red.) kommer til at udvikle sig fremover, når børnene er ældre. For tiden er der store problemer i klassen, og der er ingen tvivl om, at det trækker ressourcer fra den kreative og differentierede undervisning, når lærerne skal bruge krudt på at skabe relationer, holde ro og håndtere uhensigtsmæssige dynamikker.
- Savner mere differentieret undervisning, for eksempel mindre grupper og eventuelt på tværs af to klassetrin, for eksempel matematik 6.-7. klasse.

14.1.16.1 Flere forældre er bekymret for, at ikke alle børn bliver set

Flere forældre skriver i forlængelse af ovenstående kommentarer om, at de er bekymret for deres barn samt andre børn i klassen i forhold til at blive set og få den hjælp, som barnet her behov for:

- Ikke tid nok til den enkelte elev, når man har svært ved at forstå opgaver
- Der ses mere på planlægning end at på det enkelte barns behov. Eleverne er generelt langt bagud i flere fag, de kan ikke følge med fagligt.
- Tænker min søn er lidt genert med hensyn til at række fingeren op, så måske gå rundt i klassen og se, om min søn / elever har forstået opgaven.
- Mit barn er slet ikke blevet set i skolen, og jeg fornemmer, at der er en stor drengegruppe, som slet ikke bliver set.
- Børnene skal have hjælp i timerne, for alle børn er ikke lige dygtige i de forskellige fag. Det kan ikke være rigtigt, at børnene skal klare sig selv, som en lærer selv har udtalt. Ledelsen og lærerne skal lytte til børnene og forældrene i stedet for at gå i selvforsvar.

Nogle forældre påpeger, at det er vanskeligt at levere en god undervisning, der tager afsæt i det enkelte barns behov i de klasser, der har været hårdt ramt af lærerskift, da det tager tid at opbygge kendskabet til klassen og det enkelte barn:

- Føler ikke at jeg kender lærerne til mit barn, fordi hun har skiftet lærer hvert år siden hun startede på (red. navn på folkeskole).

14.1.16.2 Dygtige elever udfordres ikke tilstrækkeligt

En del forældre påpeger i den forbindelse, at især de dygtige elever slet ikke bliver udfordret tilstrækkeligt. Blandt andre disse forældre:

- Der mangler udfordringer til de dygtige børn, da der bruges meget energi på de socialt udfordrede børn.
- Jeg synes, at skolen skulle gøre noget mere for de fagligt dygtige børn eller de børn, som lærerne vurderer godt kunne blive det. Man kunne for eksempel samle dem på hold på tværs af klasser i de fag, som de er fagligt stærke eller forud i. Det kunne inspirere dem til at blive dygtigere, måske give dem mere selvtillid, og måske kunne det også skabe nye sociale relationer på tværs af årgange.
- Niveaueet i forhold til indlæring er ganske enkelt for lavt. Børnene bør sættes højere, så børn med en ekstra kapacitet får det ud af det, som de kan drive det til. Er med på at alle skal kunne være med, men så må der laves en ekstra indsats for dem, som har det ekstra gear.
- Der mangler fokus på, at børnene er forskelligt indlærende og har forskellige behov... de som har mulighederne for at udvikle noget særligt, de bliver bremsede i den udvikling. Det er YDERST sjældent, at (barnets navn, red.) kommer hjem med lektier, for dem har hun nået at lave i skolen. Så er der altså plads til forbedring og mere indlæring på harddisken. Hun keder sig jævnlige og bliver ikke udfordret nok.

- Min datter er glad for skolen, både ledelse og lærere og synes, at de har et godt sammenhold i klassen. Hun har meget nemt ved de fleste fag og kunne godt udfordres mere fagligt. Hun er glad nok, men når det er så nemt for hende, risikerer hun måske at blive lidt doven og ikke være vant til at gøre sit bedste og arbejde for resultaterne. Det får hun nok brug for at kunne, når hun kommer videre i uddannelsessystemet.

Nogle forældre peger på, at coronanedlukningen har haft den fordel, at barnet er blevet mere udfordret fagligt, fordi forældrene selv kunne tilpasse opgaverne til barnets faglige niveau:

- De første to år var svære for vores søn at være i klassen. Han er en stille dreng - en videbegærlig nørd. I undervisningen har han kedet sig bravt. Det hjalp med nedlukningen i foråret, hvor vi selv kunne give ham ekstra opgaver. Men vi savner, at lærerne kan udfordre ham. Det er dog - efter flere samtaler med skolen - blevet bedre.

14.1.16.3 Manglende fokus på ordblindhed

Andre forældre giver udtryk for, at børn, der har udfordringer med ordblindhed, ikke bliver set og støttet, som de har behov for:

- Ærgerligt at man ikke fandt ud af at mit barn er ordblind førend slut 8. klasse.
- Jeg synes, at de tilbud skolen og BRK generelt har til ordblinde børn er under al kritik. Den er mangelfuld, inkonsekvent og bærer i høj grad præg af, at der mangler ressourcer. Jeg er stærkt bekymret på vegne af eget barn og andre for den sags skyld, at de rent fagligt og trivselsmæssigt bliver tabt på gulvet.
- Der bliver gjort for lidt for den enkelte elev. Jeg er selv uddannet lærer, så kender området. To gange er min søn blevet testet for ordblindhed - men der bliver efterfølgende ikke sat noget i værk for at forbedre det!
- Min søn er ordblind, og jeg savner en undervisning i styrkecenteret, der er målrettet hans udfordringer. Også meget gerne mere hjælp til at lære at bruge de tekniske hjælpemidler. 20 lektioners undervisning på et skoleår er ikke nok. Jeg har også savnet, at der var mere fokus på at hjælpe/være opmærksom på, hvad det betød for hans selvværd at få at vide, at han var ordblind.
- Selvom vi skriver 2020, så er der ikke resurser til at undervise børn med ordblindhed. Jeg er skuffet. Og har nu en søn med en depression og udviklet angst, som ikke har fået den rette undervisning siden han gik i 3 klasse. Det er ikke godt nok.

14.1.16.4 Undervisningen tilpasses ikke de elever med megen behov for ro og orden

Nogle forældre savner, at skolen er bedre til at tilpasse rammerne og undervisningen, så børn med behov for ro og orden kan få lov at trække sig og sidde for sig selv med opgaver

- Min søn er introvert. Han har ikke mulighed for at modtage undervisning, der omfavner børn, der er stille. Der er ofte larm og kaos i skolen, når jeg spørger ham, men det er fordi han har brug for ro og orden. Det er ikke hans skyld, og det er til dels ikke skolens skyld, men jeg kunne ønske for min søn, at der var mulighed for at lade ham gå for sig selv med opgaverne.

Nogle af disse forældre fremhæver, at barnet har fungeret rigtig godt under coronanedlukningen:

- Han trivedes rigtigt godt med at blive undervist hjemme og har aldrig været mere produktiv, glad og tilfreds end under nedlukningen i forbindelse med COVID-19.

14.1.17 Hjælp med lektier og faglig fordybelse

Forældre til børn i folkeskolen er blevet mere tilfredse med undervisningen i forhold til at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse. Godt halvdelen (55,3 %) af forældrene svarer i 2020, at de enten er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'. I 2018 var det 40,1 % af forældrene, der var enten 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med undervisningen på folkeskolen i forhold til at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er tilsvarende faldet fra, at hver fjerde (24,5 %) forælder var enten 'utilfreds' eller 'meget utilfreds' i 2018 til, at det i 2020 er 13,7 % af forældrene.

Også i forhold til dette parameter er Svartingedal Skole den eneste almene bornholmske folkeskole, der klarer sig dårligere end ved den seneste måling end i 2018.

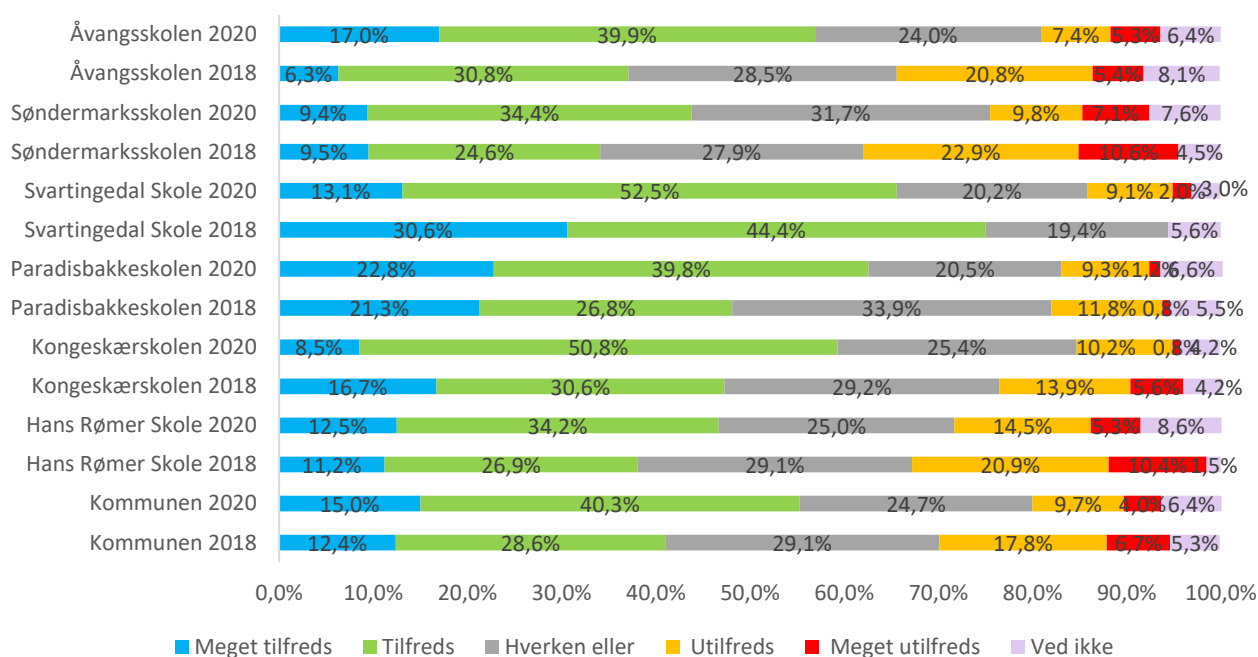
Åvangsskolen har i høj grad forbedret andelen af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre, idet der i 2018 var 37,1 % enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til undervisningen på skolen, hvad angår at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse. I 2020 er denne andel steget til 56,9 %, en stigning på 19,9 procentpoint. Tilsvarende er andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre faldet fra 26,2 % i 2018 til 12,7 % i år 2020, et fald på 13,5 procentpoint.

Søndermarksskolen har ligeledes oplevet et stort fald i andelen af utilfredse forældre, hvad angår skolens indsats for at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse. I 2018 var det hver tredje forælder, der var enten 'utilfreds' eller 'meget utilfreds'. Denne andel er i 2020 faldet til 16,9, et fald på 16,6 procentpoint.

Ingen skoler har mindre end 10 % 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' forældre i forhold til at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse. Skolen med den laveste andel er Paradisbakkeskolen med 10,5 % i 2020.

Svartingedal Skole har den højeste andel af 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' forældre i forhold til at hjælpe barnet med lektier og faglig fordybelse (65,6 %), til trods for at tilfredsheden er faldet siden 2018.

Hvor tilfreds er du med undervisningen på dit barns folkeskole i forhold til: At hjælpe dit barn med lektier og faglig fordybelse

Figur 83⁸⁹

⁸⁹ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

14.1.18 Flere forældre savner mere føling med barnets faglige udvikling via lektier

Flere forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at de savner at kunne følge barnets faglige udvikling i skolen bedre. I den forbindelse nævner flere, at de gerne så, at børnene fik lektier med hjem.

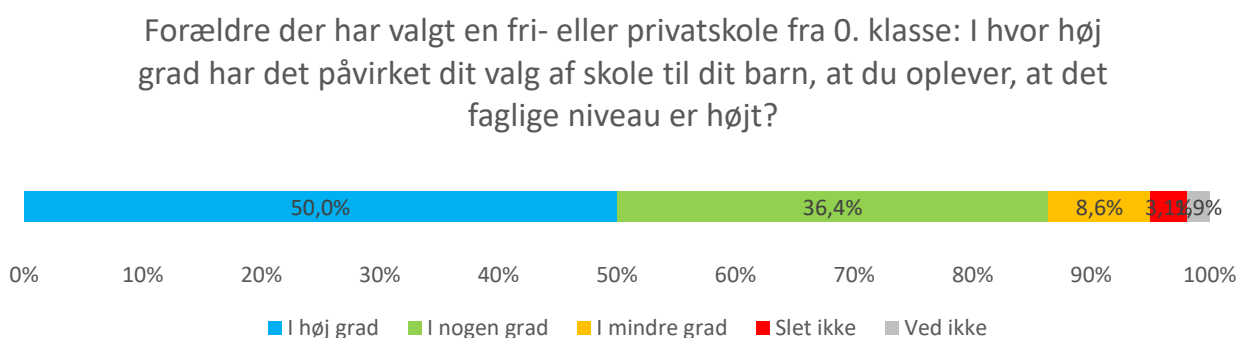
- Lektierne tilbage til hjemmet. Så vil det være nemmere at følge med i mit barns udvikling.
- Bøger og lektier med hjem, således at forældrene også kan følge med i barnets skolegang og være med til at hjælpe barnet. Det kan være nemmere at lave lektier i hjemmet i trygge rammer end i en larmende klasse.

Forældre fremhæver i denne sammenhæng, at det at få skolebøger med hjem og at have lektier for kan give forældrene en bedre føling med, hvor barnet befinder sig fagligt.

- Savner lidt de har lektier, da man lærer en del af sit hjemmearbejde, hvilket også skaber spørgsmål om, hvor mit barn ligger fagligt i skolen

14.2 Fri og privatskoler vælges fra 0. klasse i forventning om godt fagligt udbytte

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse giver udtryk for, at deres skolevalg i vidt omfang har været påvirket af, at de oplever, at det faglige niveau er højt på skolen. Halvdelen af forældrene svarer således, at det 'i høj grad' har påvirket deres skolevalg til deres barn, og 36,4 % svarer, at det 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg.

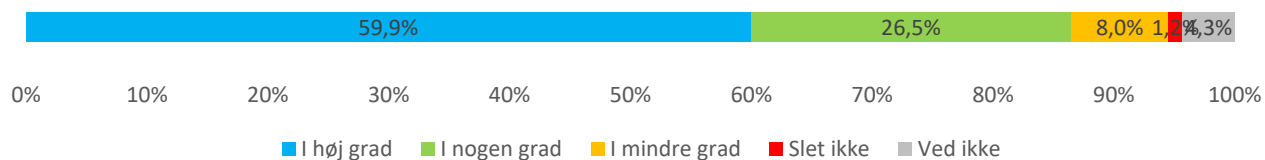

Figur 84⁹⁰

Forældre til børn, der er startet direkte på en fri- eller privatskole i 0. klasse i 2019 og år 2020, fortæller, at forventningen om, at skolen har dygtige lærere i vidt omfang har påvirket deres skolevalg. 86,4 % svarer således, at det 'i høj grad' eller 'i nogen grad' har påvirket deres skolevalg.

⁹⁰ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: I hvor høj grad har det påvirket dit valg af skole til dit barn, at skolen har dygtige lærere?

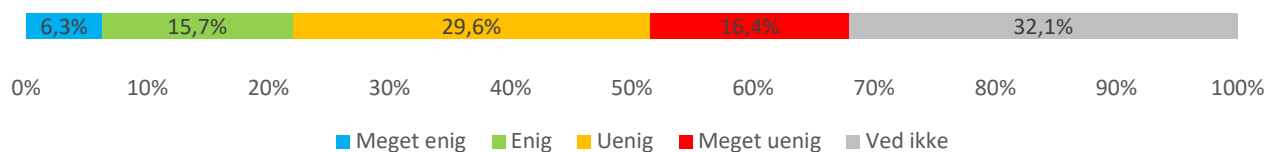

Figur 85⁹¹

14.2.1 Forventning om lavt fagligt niveau i folkeskolen blandt forældre der har valgt fri- eller privatskole

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse i 2019 eller år 2020, er det kun godt hver femte forælder, der er 'enige' eller 'meget enige' i, at den lokale folkeskole har et højt fagligt niveau. 46 % af forældrene er enten 'uenige' eller 'meget uenige' i dette.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til "det faglige niveau er højt"?

Figur 86⁹²

Flere forældre giver udtryk for, at de oplever eller forventer, at det faglige niveau i folkeskolen er for lavt:

- Det faglige niveau er for lavt, og der er ikke nok udfordring for min datter.
- En del af folkeskolerne har ikke det bedste ry. Mangel på personale. Undervisning der ikke giver eleverne nok fagligt.
- Vi ønsker ikke, at vores børn skal gå i den almindelige folkeskole. Primært på grund af, at vi ønsker et højere fagligt niveau.

Når forældre, der har valgt en fri- eller privatskole til deres barn fra 0. klasse, spørges til, hvad der skulle til, for at de havde valgt en folkeskole frem for en fri- eller privatskole til deres barn, kommer mange af forældrene ind på, at det blandt andet havde krævet et højere fagligt niveau i folkeskolen:

- Det faglige niveau skulle være langt bedre
- At det faglige niveau blev højere.
- Højere fagligt niveau.

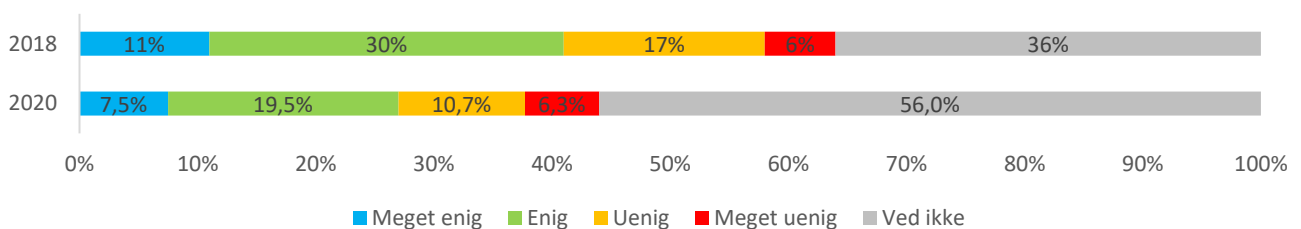
⁹¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

⁹² "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

- En bedre struktur og mere fokus på det enkelte barns faglige niveau. Mere fokus på trivsel. Bedre samarbejde mellem lærere og forældre
- Vi havde valgt folkeskolen, hvis den havde haft mindre klasser, mere ro/struktur, flere lærerressourcer pr. klasse, højere faglighed, større viden/forståelse for børn med udfordringer og kortere skoledage.

Langt de fleste forældre til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole i 2019 og 2020, svarer, at de ikke ved, om den lokale folkeskole har dygtige lærere (56 %). 27 % af forældrene er 'enige' eller 'meget enige' i, at den lokale folkeskole har dygtige lærere, og 17 % er 'uenige' eller 'meget uenige'.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til at "skolen har dygtige lærere"?

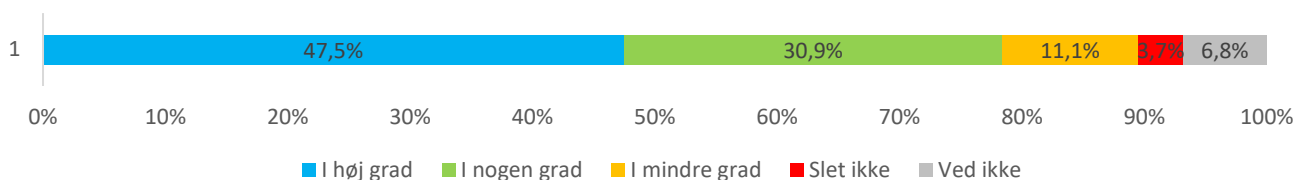

Figur 87⁹³

14.2.2 Forventning til differentieret undervisning påvirker valg af fri- og privatskole fra skolestart

Langt de fleste forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse, fortæller, at det i har påvirket deres skolevalg, at de forventer, at undervisningen er tilpasset den enkelte elev på skolen. 78,4 % er enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' påvirket af dette.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: I hvor høj grad har det påvirket dit valg af skole til dit barn, at du forventer at undervisningen er tilpasset den enkelte elev?

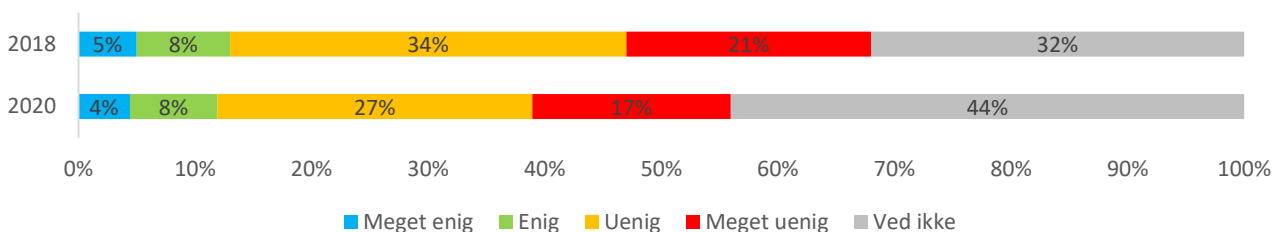
Figur 88⁹⁴

⁹³ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

⁹⁴ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse, er der generelt ikke store forventninger til, at der i folkeskolen er en differentieret undervisning, hvor undervisningen er tilpasset den enkelte elev. Kun 12 % af forældrene er 'meget enige' eller 'enige' i, at undervisningen er tilpasset den enkelte elev på den lokale folkeskole. 44 % af forældrene er 'uenig' eller 'meget uenig' heri. En tilsvarende stor andel svarer 'ved ikke'. Andelen af 'uenige' eller 'meget uenige' er siden 2018 faldet fra 55 %.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse: Hvordan oplever du den lokale folkeskole i forhold til at "Undervisningen er tilpasset den enkelte elev"?

Figur 89⁹⁵

Nogle forældre fremhæver, at de på den valgte fri- eller privatskole får et skoletilbud, hvor der kan tages udgangspunkt i den enkelte elev:

- Vi vidste hvad vi fik, da vi valgte privatskolen. Fokus på det enkelte barn, opbygning af selvværd og selvtillid i blandt andet deres arbejde med individuelle styrker og forskelligheder. Lærere der altid har tid til både børn og forældre. Rummelighed. Tryghed.
- At skolebarnet bliver set af den enkelte lærer, bliver hørt, ingen overfyldt klasse, uro og de evige politiske diskussioner om nedskæringer.

Når forældrene spørges til, hvad der skulle til for at de havde valgt en folkeskole frem for den valgte fri- eller privatskole, kommer flere forældre ind på, at folkeskolen skal tilbyde nogle vilkår for klasserne og børnene, hvor der er tid og plads til at se den enkelte elev og gennemføre differentieret undervisning.

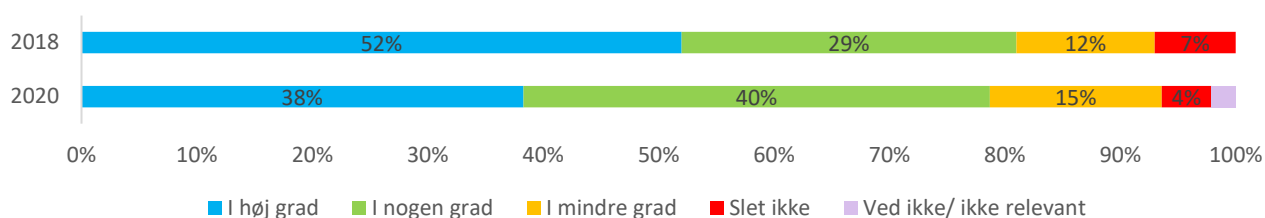
- Mere fokus på det enkelte barns faglige niveau
- Alle børn skal ses hver dag. Differentieret undervisning
- Bedre mulighed for differentieret undervisning og bedre vilkår for lærere
- Ro, mindre klasser, bedre omsorg og nærvær for det enkelte menneske, større fokus på eleverne end på hvilke rigide regler, der sættes oppefra
- En fuld garanti for bedre læring, bedre miljø i klasserne, bedre bemanding i forhold til størrelserne af klasserne og mere fokus på de enkelte elever

⁹⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2016 og 2017"

14.3 Oplevelsen af et lavt fagligt niveau i folkeskolen er årsag til skoleskift

Blandt forældre, der gennemfører skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, er en af de primære årsager, som forældrene fremhæver, at "mit barn lærte ikke nok". Andelen der svarer, at skoleskiftet 'i høj grad' eller 'i nogen grad' skyldtes, at barnet ikke lærte nok, lå i 2018 på 81 %, hvilket er faldet en anelse til 78 % i 2020. I denne forbindelse er andelen, der svarer 'i høj grad', imidlertid faldet fra 52 % i 2018 til 38,3 % i 2020. Andelen af forældre, der svarer 'i nogen grad', er derimod steget fra 29 % til 40 %.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har en oplevelse af "mit barn lærte ikke nok" påvirket dit valg af skoleskift ?

Figur 90⁹⁶

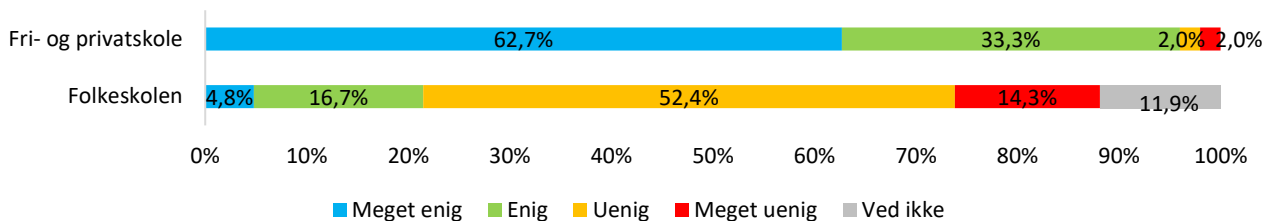
14.3.1 Flere forældre, der har valgt skoleskift oplever, at det faglige niveau er højere på den nye skole

Forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, er ligeledes blevet spurgt til i hvor høj grad de er enige i, at "det faglige niveau er højt" på den folkeskole, som barnet er skiftet fra - samt på den fri- eller privatskole, som barnet er skiftet til. Her svarer 21,5 % af forældrene, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at det faglige niveau er højt på den folkeskole, som barnet er skiftet fra. 66,7 % af forældre svarer derimod, at de er 'uenige' eller 'meget uenige' i, at det faglige niveau er højt på den folkeskole, som barnet er skiftet fra.

Hele 96 % af forældre, der har valgt skoleskift svarer, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at det faglige niveau er højt på den fri- eller privatskole, som barnet er skiftet til. 4 % er 'uenige' eller 'meget uenige'.

⁹⁶ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020" og "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2016/2017 og 2017/2018"

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020: I hvor høj grad er de enige i at det faglige niveau er højt på henholdsvis folkeskolen og fri- eller privatskolen?

Figur 91⁹⁷

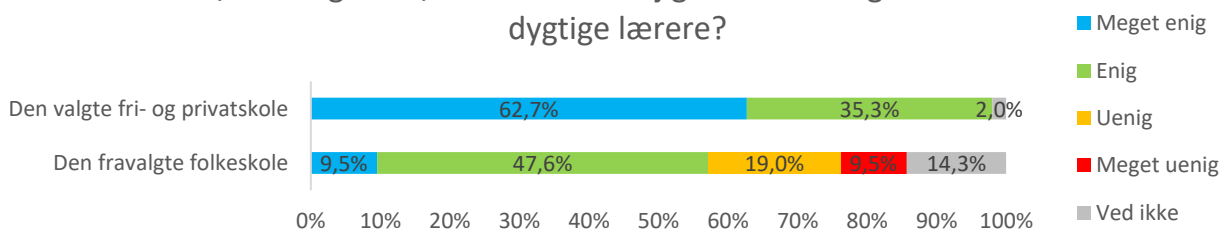
Mange forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, uddyber deres besvarelser med kommentarer om, at de ikke oplevede, at det faglige niveau i barnets tidligere folkeskole var højt nok.

- Han fik slet ikke faglig udfordring (i folkeskolen, red.).
- Da han så kom til Aakirkeby, fik han samme matematikbog igen i to år i træk. Så han kedede sig, og når vi nævnte det for lærerne, sagde de, at han ikke tog skade af at lave det igen. Vi oplevede en dreng, der var meget utilfreds med det faglige niveau, men ellers glad for skolen og vennerne.
- Elever der vil lære bliver overset og får lov til at lave uro i stedet, da det samme materiale bliver taget op igen. Lærerne tager det ikke seriøst, at et barn ikke vil gennemgå samme bog fra sidste år igen. Niveaue er simpelt hen for lavt.

14.3.2 Forældre der har valgt skoleskift oplever i højere grad, at der er dygtige lærere på den nye skole

Forældre der har valgt skoleskift har i vidt omfang en oplevelse af, at den tilvalgte fri- eller privatskole har dygtige lærere, idet 98 % svarer, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at skolen har dygtige lærere. Til sammenligning er det i alt 57,1 % af disse forældre, der er 'meget enige' eller 'enige' i, at den fravalgte folkeskole havde dygtige lærere - og 28,5 % er 'uenige' eller 'meget uenige' hermed.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020: I hvor høj grad er du enig i at skolen har dygtige lærere?

Figur 92⁹⁸

⁹⁷ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

⁹⁸ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

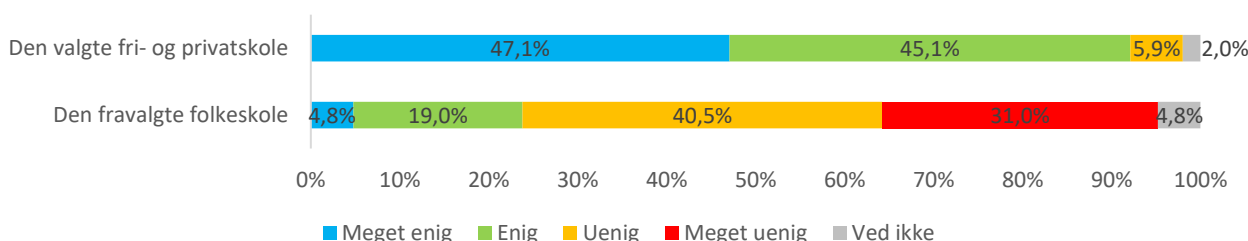
Mange forældre, der har gennemført skoleskift til en fri- eller privatskole, fortæller, at det faglige udbytte er højere på den nye fri- eller privatskole:

- De får lektier hver dag, og det faglige niveau er meget højere - på privatskolen eksamens-forbereder de dem allerede fra 6. Det vil sige, at de nu er vant til at få karakterer og lave en opgave hjemme. Havde jeg vidst, at der var så stor forskel, da mit barn skulle i 0. klasse, havde hun allerede været opskrevet til privatskole der. Vi er rigtig glade for skiftet herhjemme. Der er simpelthen ro på og fokus på faglighed. På (red. navn på folkeskole) var der sjældent lektier og ingen, der rigtig fulgte op - min datter skulle have været udfordret meget mere, end hun blev, men lærernes fokus var nok mest på uro og ballademagere.
- Vores søn får mange flere udfordringer, og der stilles forventninger til ham på et højt fagligt niveau. Han får højeste karakter i flere fag, og han trives, så vi er glade.
- Man vægter det faglige niveau højt (på den valgte fri- eller privatskole, red.)

14.3.3 Forældre der har valgt skoleskift oplever mere differentieret undervisning på den nye skole

Forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i år 2018/2019 og 2019/2020, oplever, at undervisningen i betydeligt højere omfang tilpasses den enkelte elev på den valgte fri- eller privatskole, end de oplevede på den fravalgte folkeskole. Knap hver fjerde (23,8 %) er således 'enige' eller 'meget enige' i, at undervisningen er tilpasset den enkelte elev på den folkeskole barnet er skiftet fra. 92,2 % af forældrene er imidlertid 'enige' eller 'meget enige' i, at undervisningen er tilpasset den enkelte elev på den valgte fri- eller privatskole.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020: I hvor høj grad er du enig i at undervisningen er tilpasset den enkelte elev på skolen?

Figur 93⁹⁹

Flere forældre, der har gennemført skoleskift, fortæller, at de ikke oplevede, at undervisningen blev tilpasset den enkelte elev på barnets tidligere folkeskole, hvilket blandt andet gik ud over de dygtige elever, som ikke blev fagligt udfordret nok:

- Undervisningen er ikke tilpasset den enkelte elev. De dygtige bliver overset, de skal vente på, at de andre har lært tingene. Det kan give uro i klassen, da der var flere dygtige, som sad og kedede sig.
- Vores søns faglige og niveau og sociale trivsel blev ikke prioriteret i den hektiske skoledag. Efter lærerens eget udsagn var han sød (barnet, red.), rar og velopdragen, med et godt fungerende hoved. Dette blev belønnet med en plads i hjørnet og spil på iPad'en. Så kunne de bruge tiden på de udadreagerende og tosprogede. Min søn elsker at spille iPad, men det er ikke derfor vi sender ham i skole. Skolespillene blev han hurtig færdig med, det løste man da ved at installere YouTube og Ramasjang, trods vores protester. Når vi italesatte problematikken, fik vi at vide af (lederen af indskolingen, red.), at vi skulle huske, at det ikke

⁹⁹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

var en eliteskole, og at der skal være plads til ALLE børn. JA tak, men åbenbart ikke trivsel og læring til alle børn. Og da slet ikke til dem, der ikke råber højest.

- Elever, der vil lære, bliver overset, og får lov til at lave uro i stedet, da det samme materiale bliver taget op igen. Lærerne tager det ikke seriøst, at et barn ikke vil gennemgå samme bog fra sidste år igen. Niveauet er simpelt hen for lavt.

Nogle forældre, der har valgt skoleskift, påpeger desuden, at eleverne kan blive årsag til larm i klassen, hvis de keder sig og ikke bliver udfordret fagligt:

- Undervisningen er ikke tilpasset den enkelte elev. De dygtige bliver overset, de skal vente på at de andre har lært tingene. Det kan uro i klassen, da der var flere dygtige, som sad og kedede sig.
- Derudover var hans faglige niveau højt, og han kom hurtigt til at kede sig i klassen og fik skæld ud, fordi han kedede sig. På (red. navn på fri- eller privatskole) er hans faglige niveau middel, og vi kan igen læse med ham hjemme, og han keder sig ikke så tit i skolen længere.

Flere forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, fremhæver, at barnet ikke kunne få den faglige hjælp fra sine lærere i folkeskolen, som barnet havde brug for. Flere forældre beskriver, at de oplevede, at eleverne var for meget overladt til sig selv:

- Manglende hjælp til eleverne i nogle af fagene, blandt andet min søn i matematik, hvor han og 5-6 andre elever blev placeret i et andet klasseværelse helt for sig selv og uden lærer for at lave nemmere opgaver end 7-klases opgaver. Læreren sagde, at de ikke var på niveau med de andre elever og derfor ikke kunne være i klassen med de andre.
- Eleven blev overladt til sig selv alt for ofte. Lærerne gik ikke op i, hvordan eleverne har det, og de får lov til at passe sig selv

15 Kritik af brugen af iPads i folkeskolen

Nogle forældre kommer i deres kommentarer ind på en kritik af folkeskolens brug af iPads. Nogle udfordrer, om det er en god måde at få indlæring, og andre stiller spørgsmål ved, hvad det læringsmæssige sigte er med at benytte iPads, ikke mindst når det også må benyttes i frikvartererne:

- iPad-fri skole da det er videnskabeligt bevist, at børn lærer bedre med papir og blyant.
- At vi forældre fik oplyst, hvilke rolle iPadsene havde i skoletiden og i læringsmiljøet. Og hvorfor de også bliver brugt i frikvartererne. Og igen manglende sikkerhed på iPadsene?

Flere forældre kritiserer, at forældrene ikke har noget at skulle have sagt i forhold til, om deres barn må få udleveret en iPad, og at de oplever, at man handler hen over hovedet på forældrene:

- Det er yderst kritisabelt, at eleverne på (red. navn på folkeskole) får udleveret iPads, hvor forældrene for det første ikke har skrevet under på en udlevering.
- Men alene det at børnene får udleveret en iPad, hvor der ingen begrænsninger er på for eksempel søgning på Google (hvor de i 0. allerede har lært stemmestyring). Det er meget foruroligende, at man ikke ved, hvornår ens barn støder på noget uheldigt. Det bekymrer mig meget, og man har ikke rigtig noget at skulle have sagt som forældre der, synes jeg.

Mange forældre er kritiske i forhold til, at der ikke er nogen begrænsninger på iPadsene og efterlyser, at iPadsene låses, så børnene ikke kan bruge dem til at søge alt frem på internettet:

- Det er yderst kritisabelt... at de ikke er låst eller kan låses. Det er den IT-ansvarlige orienteret om. Der foregår enormt mange grimme ting på internettet, som små børn ikke skal have adgang til. De er endnu for små til at kunne begå sig rigtigt på internettet, hvilket det ifølge afdelingslederen er meningen, at de skal. Når man som forældre ikke har muligheden for at lave skærmtid/blokere sider etc., gør det opgaven meget vanskelig, at vi har ansvaret for, hvad vores barn laver på sin iPad, såfremt han møder ind mere end 5 minutter før undervisningens start (jævnfør skolens retningslinjer for iPads). iPads skal ses som et supplement til læring og ikke et stykke legetøj, som eleverne kan sidde med. Det er ydermere uansvarligt, at ledelsen samt SB vasker hænder og siger, at det aldrig førhen har været et problem, når så mange forældre retter henvendelse og udtrykker deres utryghed ved skolens håndtering og brug af iPads.
- Jeg er lige nu i gang med en dialog med skolebestyrelsen vedrørende, at BRK og til dels også (red. navn på folkeskole) udleverer iPads til eleverne, uden at disse er børnesikret. Jeg er indtil nu fået det svar, at det er BRK, som har taget den beslutning ud fra det pædagogiske syn at: "Eleverne selv skal lære at navigere i det". Jeg har skrevet et brev til skolebestyrelsen vedrørende mine bekymringer om denne tilgang, hvor I som kommune, ledelsen på skolen og vi som forældre fralægger os det ansvar, som vi som voksne har, nemlig at beskytte vores børn.
- Vi er meget uenige i skolens udlevering af iPads til børn i 0. klasse. Især da vi som forældre ikke har mulighed for at begrænse indholdet. Det er ganske enkelt ikke ansvarligt og bør ændres.

Flere forældre forstår især ikke, at iPads bliver udleveret i de helt små klasser:

- Vi forstår ikke behovet for iPads i 0. klasse. Det er et asocialt værktøj, der desuden udleveres uden filtre på. Så vores datter på 6 år kan gå på YouTube og Google i undervisningen. Det er ikke ansvarlig brug af IT! Vi ville ønske, at man helt fjernede disse eller i det mindst satte dem op således, at der KUN var de apps på, som klasselæreren havde behov for i forhold til undervisningen.
- Hvorfor vælger I som minimum ikke at oplyse os forældre om, at de IKKE er sikret? Så kunne vi da som forældre i det mindste forsøge at kompensere for det, som I ikke ønsker at tage ansvar for. Tast gerne www.xxx.dk ind på jeres udleverede iPads og fortæl mig så, at det er noget børn fra 5 år, selv skal lære at navigere i? Jeg har rigtig meget at sige om ovenstående emne. Jeg håber dog lige nu på en konstruktiv dialog med skolebestyrelsen og efterfølgende BRK.

Nogle forældre, der fravalgt folkeskolens enten ved skoleskift eller ved valg af en fri- eller privatskole ved skolestart, kommer også ind på, at de er glade for at slippe for folkeskolernes iPads:

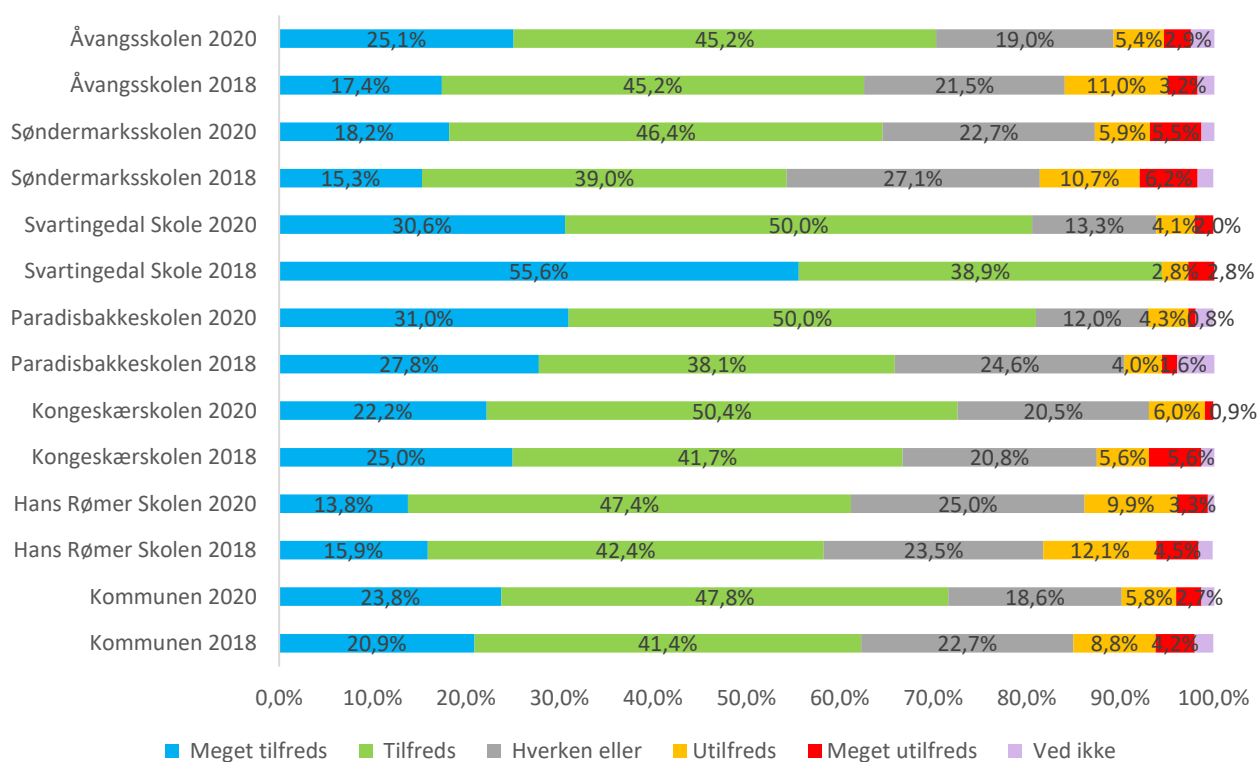
- En væsentlig overvejelse vi havde var, at vi ikke ønsker at vores børn fra 6 år har fri adgang til iPad og derved internet.
- Vi er dog ærgerlige over, at man giver små børn iPad. Det trækker mange væk fra folkeskolen.
- Efter skoleskift har vi fået en roligere gladere søn, der hviler mere i sig selv igen og bliver udfordret fagligt. Vi er sluppet for den irriterende skole-iPad.

16 Skole-hjem-samarbejdet

Langt de fleste forældre til børn i folkeskolen giver udtryk for, at de er tilfredse med samarbejdet med barnets lærere og pædagoger. Denne tilfredshed er blevet større siden den seneste skoleundersøgelse i 2018. I 2018 var i alt 62,3 % enten samlet set 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med samarbejdet med barnets lærere og pædagoger. I 2020 er denne andel steget til 71,6 %. Andelen af utilfredse forældre er ligeledes faldet: I 2018 var 13 % enten 'utilfredse' eller 'meget utilfredse', hvilket i 2020 er faldet til 8,5 %.

Alle skoler på nær Svartingedal Skole oplever samlet set en fremgang i andelen af tilfredse forældre i forhold til samarbejdet med barnets lærere og pædagoger fra 2018 til 2020.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du samlet set med samarbejdet mellem dig og dit barns lærere og pædagoger?

Figur 94¹⁰⁰

Nogle forældre uddyber deres besvarelser af spørgeskemaet med kommentarer. Her kommer flere ind på, at de er meget glade for samarbejdet med barnets lærere:

- Hvis der er noget, som jeg er i tvivl om, og som jeg ikke kan finde svar i nyhedsbreve, så er hendes lærere altid rigtig gode til at besvare tvivlsspørgsmål. Og endda i et meget effektivt tempo. Et par gange har jeg haft brug for ledelsen.
- Min datters klasselærer og andre lærere er dygtige og motiverede og rummelige. Stor respekt til dem. Der er en god kommunikation mellem lærere og forældre.

¹⁰⁰ : "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og : "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

Blandt de forældre, som ikke er tilfredse med skole-hjemsamarbejdet, fremhæver nogle et ønske om mere kommunikation mellem lærere og forældre om, hvordan det går med barnet, både fagligt og trivselsmæssigt. Nogle forældre efterlyser, at skolen med det samme tager kontakt, hvis der er problemer:

- Delagtiggør forældrene mere undervejs i barnets niveau og trivsel og ikke kun ved skolehjem-samtaler.
- Engagerende lærere, der tager fat i forældrene så snart der er problemer. I stedet for at vende det blinde øje til hver eneste gang
- Vores elev på skolen har haft svært ved at knække koden med hensyn til læsning, og jeg mangler nogle tilbagemeldinger fra de faste lærere. Er eleven godt med? Er der andet vi skal gøre?
- Det duer heller ikke, at man undlader at informere forældre i vigtige beslutninger omkring barnet.
- Lærerne kontakter ikke forældrene, og dette står desværre på siden 0. klasse.

Flere forældre fremhæver, at de er i tvivl om, hvorvidt barnets lærere ved, at barnet har problemer i et fag, og oplever en manglende dialog om dette. Forældre har endda oplevet, at lærere ikke mødte op til aftalte møder:

- Min søn har store faglige problemer, især i matematik, men det ved jeg ikke, om lærerne er klar over? Han oplever, at han ikke bliver set/hørt! For to år siden var vi indkaldt til et møde, hvor jeg troede, at vi skulle snakke om det med daværende dansk- og matematiklærer. Men ingen lærere dukkede op til mødet!! Siden har vi intet hørt.
- Vi var indkaldt til møde, da vi startede på skolen i 5. klasse, da min søns faglige problemer er i øjenfaldende, men lærerne glemte mødet og var gået hjem, da vi kom. Siden har vi ikke hørt noget, før nu hvor læreren i matematik har bemærket problemet!

16.1.1 Nogle har savnet bedre samarbejde med lærerne i Coronaperioden

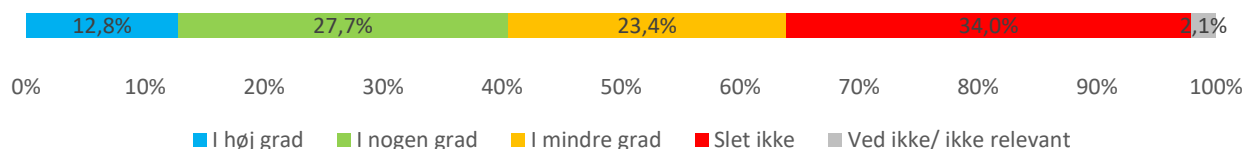
Nogle forældre har oplevet, at skole-hjem-samarbejdet er blevet dårligere i Coronaperioden. Skole-hjem-samtaler er blandt andet blevet aflyst:

- Hvad angår hans faglighed, så hører vi intet, og nu under corona har vi ikke haft samtale i foråret. Vi glæder os meget til igen at have samtale her i efteråret.

16.2 Samarbejdet med lærere og pædagoger kan påvirke valget om skoleskift

Blandt forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, giver 40,5 % udtryk for, at skiftet enten 'i høj grad' eller 'i nogen grad' var påvirket af, at der var problemer med samarbejdet med en eller flere lærere i barnets klasse. Godt hver tredje (34 %) svarer, at det slet ikke påvirkede deres valg om skoleskift, og knap hver fjerde svarer, at det påvirkede det i mindre grad.

Forældre der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har det påvirket valget af skoleskift, at der var problemer med samarbejdet med en eller flere lærere?

Figur 95¹⁰¹

En forælder, der har valgt skoleskift for sit barn, fortæller i denne forbindelse, at barnets lærere i folkeskoleklassen ikke henvendte sig til forældrene, hvis der var problemer med, at barnet ikke lavede sine lektier. Forældrene manglede information om, hvad barnet lavede i skolen:

- Desuden var lærer/forældresamarbejdet på skolen meget dårligt. Der blev ikke skrevet hjem til os forældre, hvis vores barn ikke lavede lektier, og vi anede ikke, hvad der blev lavet i skolen, da der kun kom meget lidt info fra lærerne. Det var kun til de 1-2 skolehjem samtaler hvert år, at man så fik chokket omkring, hvor grelt det kunne stå til rent fagligt.

En anden forældre giver udtryk for, at de oplever et meget bedre skole-hjem-samarbejde med den nye skole:

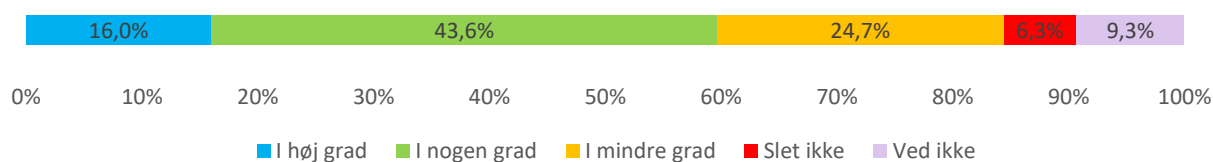
- På privatskolen er der mere nærhed mellem lærere og forældre. Vi bliver hele tiden informeret, hvis der måtte være noget.

¹⁰¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

17 Indflydelse på skolen

Blandt forældre til børn i folkeskolen giver de fleste (59,6 %) udtryk for, at har indflydelse på skoles udvikling. Knap hver fjerde (24,7 %) vurderer, at forældrene kun 'i mindre grad' har indflydelse på skolens udvikling og 6,3 % mener, at de 'slet ikke' har indflydelse.

Hvordan oplever forældre til børn i folkeskolen at forældre har indflydelse på skolens udvikling?

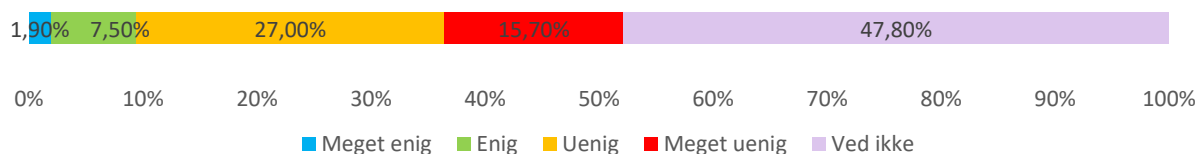

Figur 96¹⁰²

17.1 Indflydelse på skolens udvikling påvirker skolevalget, når fri- eller privatskoler vælges

Selvom over halvdelen af forældre til børn i den bornholmske folkeskole oplever, at de i høj grad eller i nogen grad har indflydelse på skolens udvikling, er der ikke mange af forældrene til børn, der starter på en fri- eller privatskole i 0. klasse, som forventer, at forældrene har indflydelse på skolens udvikling i folkeskolen. Kun 9,4 % af forældrene til børn, der er startet i 0. klasse på en fri- eller privatskole svarer, at de er 'meget enige' eller 'enige' i, at forældrene til børn i folkeskolen har indflydelse på skolens udvikling, og 42,7 % svarer, at de er 'uenige' eller 'meget uenige' i dette. Den største andel af disse forældre svarer dog, at de ikke ved det.

Forældre til børn der er startet på en fri- eller privatskole fra 0. klasse i 2019 og 2020: Forældrene har indflydelse på skolens udvikling i folkeskolen?

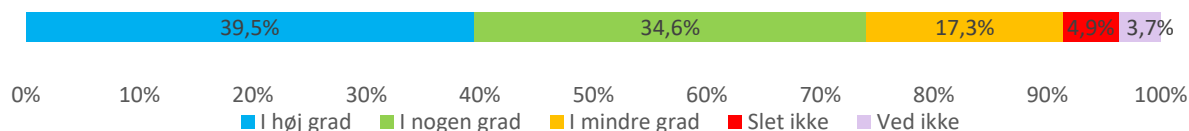
Figur 97¹⁰³

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse i år 2019 eller år 2020, svarer knapt tre ud af fire forældre (74,1 %), at det har påvirket skolevalget, at forældrene har indflydelse på skolens udvikling.

¹⁰² "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020"

¹⁰³ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn: I hvor høj grad har det påvirket dit valg af skole til dit barn, at forældrene har indflydelse på skolens udvikling?

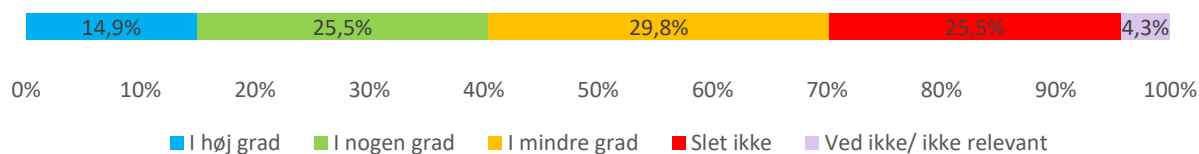

Figur 98¹⁰⁴

17.2 Oplevelsen af forældreindflydelse blandt forældre, der har gennemført skoleskift

Blandt de forældre, der i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020 har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole, svarer over halvdelen (55,4 %), at muligheden for forældreindflydelse i folkeskolen 'i mindre grad' eller 'slet ikke' har påvirket deres beslutning om skoleskift. 14,9 % svarer, at det i høj grad har påvirket beslutningen om skoleskift, og hver fjerde mener, at det 'i nogen grad' på påvirket valget om skoleskift.

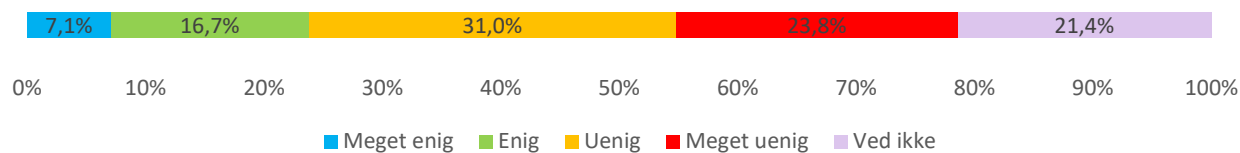
I hvor høj grad har muligheden for forældreindflydelse i folkeskolen påvirket dit valg af skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole for dit barn?

Blandt disse forældre, som har valgt skoleskift for deres barn, er over halvdelen (54,8 %), at de er 'uenige' eller 'meget uenige' i, at forældre til børn i folkeskolen har indflydelse på skolens udvikling. Knap hver fjerde (23,8 %) af denne forældregruppe er 'enige' eller 'meget enige' i, at forældre til børn i folkeskolen har indflydelse på skolens udvikling.

¹⁰⁴ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad er du enig i at forældre til børn i folkeskolen har indflydelse på skolens udvikling?

Figur 99¹⁰⁵

¹⁰⁵ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

18 Tilfredshed med skolens ledelse

Undersøgelsen af forældretilfredsheden blandt forældre til børn i den bornholmske folkeskole viser, at forældrene generelt er betydeligt mere tilfredse med ledelsens evne til at lede folkeskolen sammenlignet med undersøgelsen, der blev gennemført i 2018.

I år 2018 var det 43,2 % af forældrene til børn i den bornholmske folkeskole, der enten var 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med ledelsens evne til at lede skolen. I 2020 er denne andel steget med 26,3 procentpoint til 69,5 %. I år 2018 var hver fjerde forældre (25,3 %) 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med ledelsens evne til at lede skolen. I 2020 er denne andel nede på 8 %.

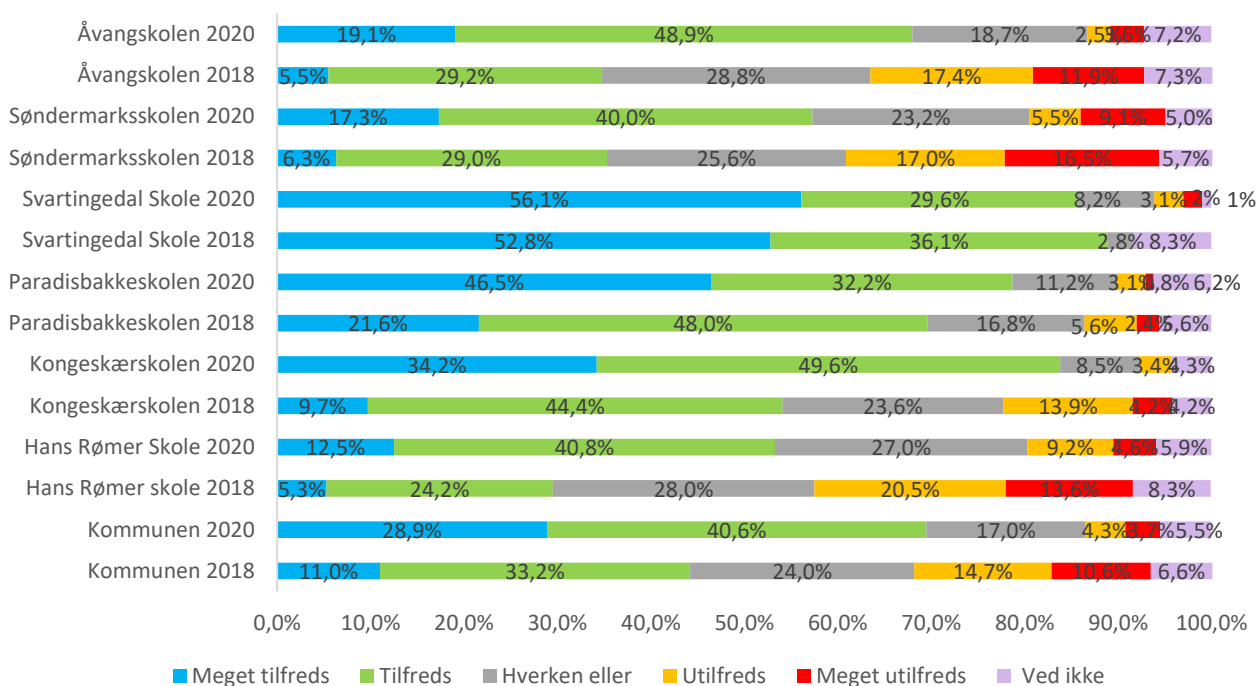
Næsten alle de almene folkeskoler på Bornholm oplever en større andel af tilfredse forældre, hvad angår skolens evne til at lede skolen. Dette er dog undtaget Svartingedal Skole, der har et beskedent fald i tilfredsheden (fra 88,9 % i 2018 til 84,7% i 2020). Svartingedal Skole er dog fortsat den skole, der har den højeste andel af tilfredse og meget tilfredse forældre i deres vurdering af ledelsens evne til at lede skolen, sammenlignet med de øvrige almene folkeskoler på Bornholm.

Kongeskærskolen ligger på højde med Svartingedal Skole med 83,8 % forældre som er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse'. Kongeskærskolen har dermed på dette punkt haft en fremgang siden 2018 på 29,7 procentpoint.

Åvangsskolen er den skole, der har haft den mest markante fremgang i forældretilfredshed med ledelsens evne til at lede skolen. Åvangsskolen havde i 2018 34,7 % 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre, hvilket i 2020 er steget med 33,3 procentpoint til 68 %. Det er i den forbindelse særligt andelen af 'meget tilfredse', der er steget (fra 5,5 % til 19,1 %). Andelen af forældre, der er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse', er ligeledes markant reduceret fra 29,3 % i 2018 til 6,1 % i 2020.

Også Søndermarksskolen og Hans Rømer Skolen har oplevet en markant forbedring i forældrenes vurdering af ledelsens evne til at lede skolen. På Søndermarksskolen er andelen af forældre, der er enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' steget fra 29,5 % i 2018 til 53,3 % i 2020. På Hans Rømer Skolen er denne andel steget fra 35,3 % til 57,3 %, Hans Rømer Skolen har den laveste andel af forældre, der er tilfredse med skolens evne til at lede skolen, sammenlignet med de øvrige almene folkeskoler i 2020. Det skal dog som nævnt også ses i lyset af, at flere skoler har haft en markant fremgang i forældrenes tilfredshed med ledelsens evne til at lede skolen, en fremgang som også gør sig gældende på Hans Rømer Skolen.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med ledelsens evne til at lede skolen?

Figur 100¹⁰⁶

18.1.1 Flere forældre roser skoleledelsen

Flere forældre giver i kommentarer udtryk for, at de er glade for skoleledelsen på barnets skole:

- Fantastisk skoleleder, hun er en ildsjæl og brænder for sit job
- Vi er yderst tilfredse med (red. navn på folkeskole), og især (red. navn på skoleleder), der er en synlig og dygtig leder.
- Ny leder har mange rigtig gode ideer.
- Professionel ledelse og engagerede lærere. Jeg føler mig tryk ved, at skolen gør sit yderligste for at mit barn trives og har den bedste læringskurve
- Jeg er meget tilfreds med min søns skole - ledelsen, lærerne, samarbejdet m.v.

18.1.2 Nogle forældre savner en mere handlekraftig ledelse

Selvom tilfredsheden med skoleledelsen på skolerne generelt er gået frem, giver nogle forældre udtryk for frustration og savner en ledelse, der er mere handlekraftig og får taget hånd om problemerne:

- Vi oplever desværre ret store udfordringer i klassen og på skolen generelt. Det er ikke noget, der bliver reageret eller handlet på. Jeg har gentagne gange forsøgt at råbe skoleledelsen og lærere op - men indtil videre uden held. Hvis min økonomi havde tilladt det, var min søn for længst flyttet til privatskole i stedet.
- De hjælper ikke svage elever, elever som bliver mobbet hjælper de ikke, ledelsen hører ikke efter, og lærerne har ikke styr på eleverne.

¹⁰⁶ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

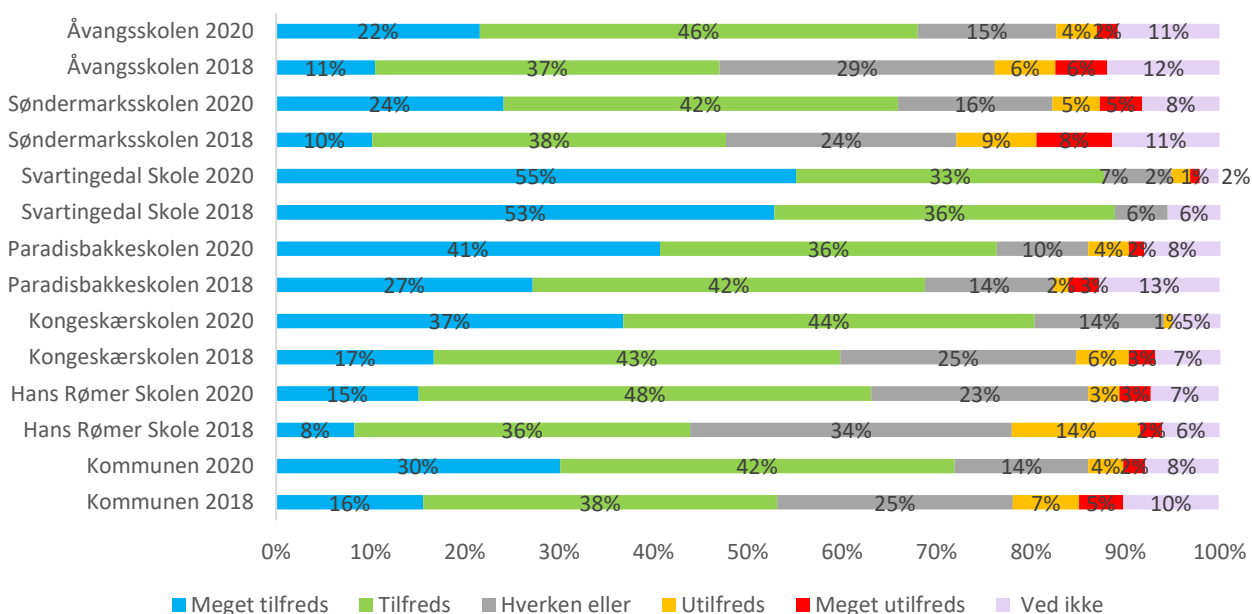
- Vores privatøkonomi tillader desværre ikke et flyt til en privatskole, omend jeg ser det som den eneste mulighed for at give mit barn et bedre udgangspunkt for videre uddannelse, idet dialog med vores folkeskole aldrig følges op med handling i praksis

18.2 Større tilfredshed med forældres adgang til at gå i dialog med skolens ledelse

Forældre til børn i folkeskolen giver generelt udtryk for stor tilfredshed med deres adgang til at komme i dialog med ledelsen på deres barns folkeskole. 72 % af forældrene svarer således, at de er 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med deres adgang til dialog med ledelsen. 6 % af forældrene svarer, at de er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med deres adgang til dialog med ledelsen. Forældrenes tilfredshed med adgangen til dialog med ledelsen er blevet markant større end i 2018, hvor den seneste skoleundersøgelse blev gennemført. I 2018 var andelen af 'meget tilfredse' og 'tilfredse' på 53 %, hvilket er steget med 19 procentpoint. Også andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' er blevet halveret.

På de enkelte skoler stiger andelen af 'meget tilfredse' og 'tilfredse' over en bred kam fra 2018 til 2020. Åvangsskolen, Søndermarksskolen, Kongeskærskolen og Hans Rømer Skolen går alle markant frem siden den seneste måling i 2018, hvor disse skoler lå lavest. De fire skoler går alle mellem 18 og 20 procentpoint frem i andelen af 'meget tilfredse' og 'tilfredse' fra målingen i 2018 til 2020. Svartingedal Skole ligger både i 2018 og 2020 højest i andelen af forældre, der er 'tilfredse' og 'meget tilfredse' med deres adgang til dialog med ledelsen.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med din adgang til at gå i dialog med ledelsen, når du har behov?

Figur 101¹⁰⁷

¹⁰⁷ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

18.2.1 Nogle forældre oplever, at det kan være svært at komme i dialog med ledelsen

Selvom der blandt forældre til børn i den bornholmske almene folkeskole generelt er en høj tilfredshed med adgangen til at komme i dialog med skolens ledelse, er der flere forældre, der kommenterer på, at de ikke får svar fra skoleledelsen, når de henvender sig. Andre oplever, at det er en kamp at få skoleledelsen i tale:

- Jeg synes, at man skal kæmpe for at blive hørt. Føler ikke, at jeg kender lærerne til mit barn, fordi hun har skiftet lærer hvert år siden hun startede på (red. navn på folkeskole). Jeg har skrevet til ledelsen mange gange og måtte virkelig anstrenge mig for at blive hørt. Det er vigtigt med åben kommunikation på tværs.
- Skolens ledelse vender ikke tilbage med svar, når man henvender sig eller stiller spørgsmål.
- Bedre ledelse, bedre kommunikation via AULA, får ofte ikke svar på det man sender

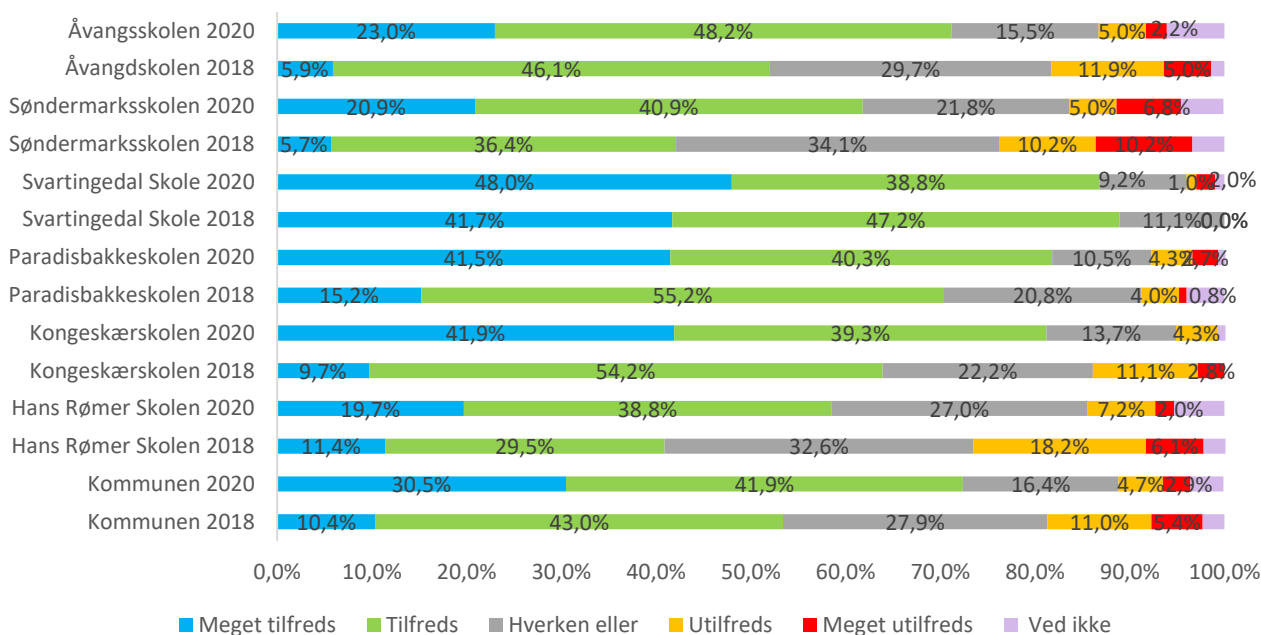
18.3 Større tilfredshed med ledelsens informationsniveau på barnets folkeskole

Forældre til børn i den bornholmske folkeskole er blevet markant mere tilfredse med ledelsens informationsniveau siden den seneste måling i 2018. Andelen af forældre, der er 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' med ledelsens informationsniveau, er steget med 18 procentpoint fra 2018 til 2020 (fra 53,4 % til 71,4 %). Ligeledes er andelen af forældre til børn på de bornholmske folkeskoler, der er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med ledelsens informationsniveau, er mere end halveret fra 16,4 % i år 2018 til 7,6 %.

Svartingedal Skole har fortsat den højeste andel af 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' forældre i forhold til ledelsens informationsniveau, selvom denne andel er faldet meget beskedent med 2,1 procentpoint fra 88,9 % i år 2018 til 86,8 %.

Alle andre skoler er gået frem i andelen af tilfredse og meget tilfredse forældre hvad angår ledelsens informationsniveau. Både Åvangsskolen, Søndermarksskolen, Kongeskærskolen og Hans Rømer Skolen er gået markant frem i tilfredsheden med ledelsens informationsniveau, idet andelen af 'meget tilfredse' og 'tilfredse' forældre her er steget mellem 17 og knap 20 procentpoint. Søndermarksskolen har den største fremgang med 19,7 procentpoint (fra 42,1 % til 61,8 %).

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med ledelsens informationsniveau på dit barns folkeskole?

Figur 102¹⁰⁸

18.3.1 Nogle forældre savner mere kommunikation fra ledelsen

Til trods for at tilfredsheden med skoleledelsens informationsniveau er steget betydeligt, har nogle forældre ønsker og ideer til, hvordan skolerne kan nå bedre ud med kommunikation:

- Skolen har potentiale til at gøre omverdenen opmærksom på, hvor god den er :-). Det vil sige tænke mere i branding af skolen og huske at fortælle den gode historie, for eksempel til lokalavisen. Derudover vil det være skønt, hvis ledelsen var en smule mere synlig for eksempel i form af taler eller lignende til større arrangementer. Der har været gjort lidt forsøg med lidt sjov og hyggelig kommunikation på AULA, og det må der gerne komme mere af :-). Det vil sige ud over de lidt mere formelle og kedelige meddelelser

18.3.2 Flere forældre oplever, at der kommer for megen information

Nogle forældre peger på, at de kan opleve, at der kommer for megen information. Nogle oplever, at den samme information kommer flere gange, samt at vigtig information drukner blandt meget andet, som ikke opleves som vigtigt.

- At der er et højt informationsniveau er ikke nødvendigvis altid godt. Reelt vigtige beskeder kan være svære at fange, og beslutninger, der naturligt falder under skolens faglige ledelse ses tit at blive opfattet som et debattemne af flere fra forældregrupper.
- Synes faktisk der er alt for meget info, mange gange får man info fra lærere og skoleleder, som er ens, og det er jo fjollet. Jeg undrer mig også over at få beskeder i weekenden, troede at lærerne skulle arbejde på skolen? Det stresser mig at få beskeder i weekenden, vil henstille til at det bliver i skoletiden.

¹⁰⁸ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

18.3.3 Ikke altid overensstemmelse mellem kommunikation og virkelighed

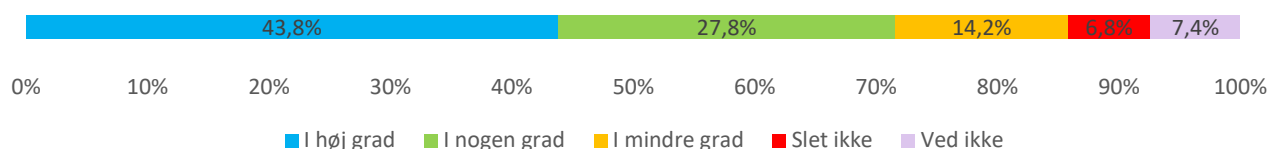
Flere forældre kommenterer på, at de ikke oplever, at det som kommunikerer fra ledelsen, er det de i praksis oplever i dagligdagen på skolen:

- Skolens informationsniveau er forholdsvis højt, problemet er er gode hensigter, værdigrundlag, planlagte aktiviteter i forhold til daglige undervisning ikke stemmer overens med det der foregår i praksis.
- Skolen reklamerer utrolig meget for trivsel, men desværre er sandheden en helt anden. De vil gerne have, at vi som forældre er med til at snakke positivt om denne "fantastiske" skole, samt at vi reklamerer godt for den. Men dette er ikke en mulighed for mig, da jeg som forælder overhovedet ikke mærker trivsel for elever, hjælp til eleverne i timerne samt i frikvartererne, samarbejde fra lærere og ledelse, forståelse eller handling på noget som helst plan, når man henvender sig til dem.
- Mit barn oplever, at skolen har givet fuldstændig op i forhold til de kammerater, der kommer og går fra undervisningen, som de vil, sidder på mobil, ryger, spiser slik (trods intentioner om sund og mobilfri skoledag). Det er meget lidt motiverende og sænker niveauet omkring alt, hvad der foregår. Film, foldere, mails, informationsmøder om skolens fine værdigrundlag er intet værd, når skolen ikke lever op til det i praksis. "Vi tør at gøre en forskel" er den rene varme luft i en hverdag, hvor børnene oplever, at såvel lærere som ledelse har kastet håndklædet i ringen i forhold (mislykket) skolereform og meget tunge sociale problemer.

18.4 Forventning til samarbejdet med skoleledelsen påvirker skolevalg til en fri- eller privatskole

Forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse, giver i vidt omfang udtryk for, at det har påvirket deres skolevalg, at der er (eller forventes at være) et godt samarbejde med skoleledelsen. 43,8 % svarer, at det påvirkede deres skolevalg 'i høj grad', og 27,8 % svarer at det har påvirkede deres valg 'i nogen grad'.

Forældre der har valgt en fri- eller privatskole fra 0. klasse til deres barn i år 2019 oir 2020: I hvor høj grad har det påvirket dit valg af skole til dit barn, at der er et godt samarbejde med skoleledelsen

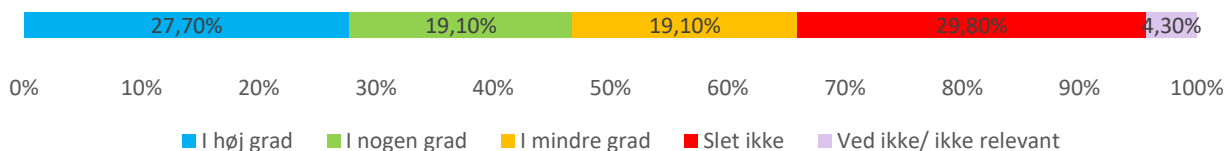
Figur 103¹⁰⁹

18.5 Forældre der vælger skoleskift har savnet handling fra skoleledelse

Blandt forældre, der har valgt skoleskift fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020, fortæller 27,7 %, at dårligt samarbejde med skolens ledelse 'i høj grad' har påvirket beslutningen om skoleskift. 19,1 % svarer, at det har påvirket deres skolevalg 'i nogen grad'.

¹⁰⁹ "Spørgeskemaundersøgelse for forælder, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

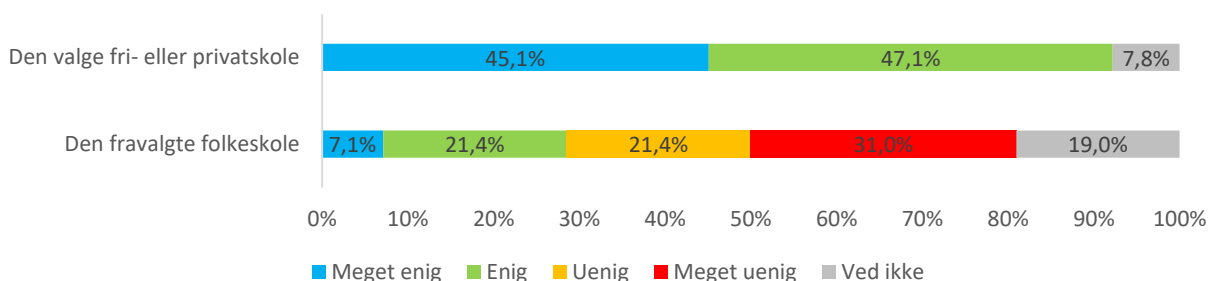
Forældre der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole: I hvor høj grad har dårlig kommunikation med skolens ledelse påvirket dit valg af skoleskift for dit barn?

Figur 104¹¹⁰

Når de forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, bliver bedt om at vurdere, om de er enige i at samarbejdet med skoleledelsen er/var godt på henholdsvis den fravalgte folkeskole og den valgte fri- eller privatskole, er der et klart billede af, at forældrene oplever et godt samarbejde med ledelsen på den valgte fri- eller privatskole, og at godt halvdelen er uenig eller meget uenig i, at samarbejdet med skoleledelsen var godt på den fravalgte folkeskole. Der er imidlertid også 28,5 % af forældrene, der er enige eller meget enige i, at samarbejdet med skoleledelsen på den fravalgte folkeskole var godt.

Forældre der har valgt skoleskift for deres barn: I hvor høj grad er du enig i at samarbejdet med skoleledelsen var/er godt?

Figur 105¹¹¹

Nogle forældre fortæller, at de har savnet konkret handling fra ledelsen i forhold til at løse problemerne:

- Utrolig dårlig ledelse, med al for meget snak og ingen aktion på problemer. Ikke lyttende
- Mere ærlig dialog og faktisk at man gør noget ved problemet

¹¹⁰ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

¹¹¹ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt skoleskift for deres barn fra en folkeskole til en fri- eller privatskole i skoleårene 2018/2019 og 2019/2020"

Når forældre, der har valgt skoleskift for deres barn, bedes fortælle, hvad der kunne have fået dem til at fastholde barnet i folkeskolen nævner flere blandt andet skolens ledelse:

- Bedre ledelse. Lyttende ledelse. Aktion fra ledelse. Ro på lærerstab. Konsekvens omkring uro/manglende lavede lektier. Ro på reform. Bedre arbejdsmiljø for lærere.
- Det virker ikke sandsynligt med de udfordringer, som (red. navn på folkeskole) står med. Ledelsen lader ikke til at kunne magte opgaven, men de har heller ikke nemme vilkår at arbejde med, når det politiske bagland ikke bakker op.
- En samarbejdsvillig ledelse.

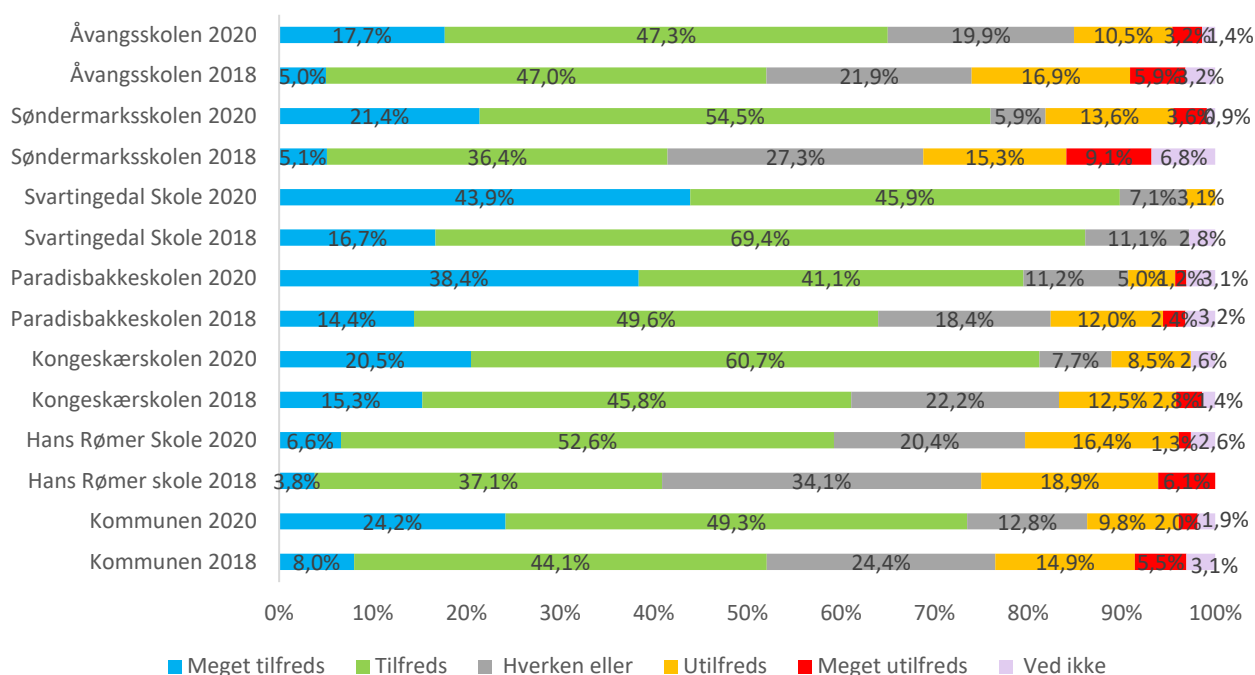
19 De fysiske rammer

19.1 Tilfredshed med indendørsarealer

Forældre til børn i den bornholmske almene folkeskole er umiddelbart blevet mere tilfredse med de indendørs fysiske rammer på skolerne siden 2018, hvor den seneste måling blev gennemført. I 2018 var det generelt set godt halvdelen af forældrene (52,1 %), som var enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse' med de fysiske rammer indendørs på skolen. Denne andel er steget til 73,5 %. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er tilsvarende næste halveret.

Samtlige skoler oplever en fremgang i forældretilfredsheden, hvad angår de indendørs fysiske rammer på skolerne. Især Søndermarksskolen har en markant større tilfredshed med de indendørs fysiske rammer end i 2018. Fra 41,5% 'tilfredse' eller 'meget tilfredse' i 2018 til 75,9 % i 2020.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med dit barns folkeskoles fysiske rammer indendørs (lokaler, inventar, plads mv.)

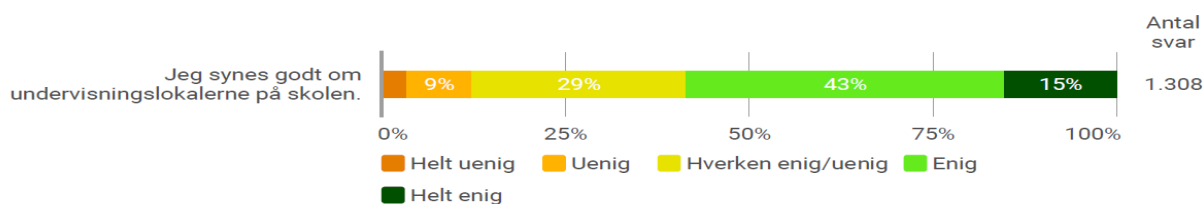

Figur 106¹¹²

I den nationale trivselsmåling for 2019/2020 har eleverne i 4. til 9. klasse også forholdt sig til indendørsarealer, hvor de blandt andet bliver spurgt til, om de synes godt om undervisningslokalerne på skolen. Meget

¹¹² "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

sammenfaldende med forældrebesvarelserne mener godt halvdelen af eleverne, at de er 'enige' eller 'helt enige' i, at de synes godt om undervisningslokalerne på skolen.

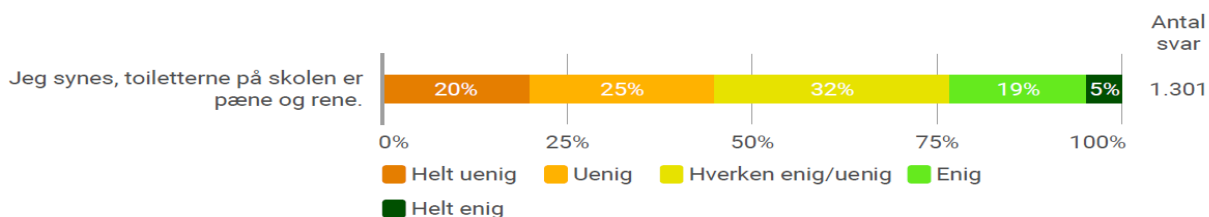
Figur 107¹¹³

19.1.1 Kritik af rengøringen af skolernes toiletter

Flere forældre til børn i folkeskolen har i forlængelse af deres besvarelser kommenteret på de indendørs fysiske rammer på barnets folkeskole. Det emne, som flest forældre fremhæver, er en kritisabel rengøring af toiletterne:

- Rengøringen og faciliteterne på toiletterne er ringe og gør, at jeg har en datter, der tit holder sig indtil hun kommer hjem.
- Børn der konsekvent ikke går på toilet på skolen på grund af uhygiejniske toiletter
- Børnetoiletter direkte ulækre

I den nationale trivselsmåling for 4. til 9. klasserne fra 2019/2020 fortæller 45 % af eleverne, at de er 'helt uenige' eller 'uenige' i, at de synes, at toiletterne på skolen er pæne og rene.

Figur 108¹¹⁴

19.1.2 Nogle forældre mener ikke, at de fysiske rammer om elevernes læring er i orden

Nogle forældre oplever ikke, at skolens fysiske rammer giver et tilstrækkeligt godt læringsmiljø:

- De fysiske forhold er virkelig dårlige på (red. navn på folkeskole). De understøtter/inspirerer ikke læring
- Jeg er meget godt tilfreds, men ønsker, at I prioriterer skolernes læringsmiljø, både ude og inde

Flere forældre oplever, at klasselokalerne har et for dårligt indeklima og nævner blandt andet, at de bliver for varme, og at udluftningen ikke er god nok:

- Udskoling: dårligt indeklima - varme lokaler om sommeren
- Klassens lokale er varmt, ingen udluftning, da vinduer er ødelagt. Ingen mulighed for at trække gardiner ned, da de ikke fungerer.

¹¹³ Den nationale trivselsmåling for Bornholms Kommune 4. til 9. klasserne fra 2019/2020

¹¹⁴ Den nationale trivselsmåling for Bornholms Kommune 4. til 9. klasserne fra 2019/2020

Nogle forældre påpeger, at klasselokalerne er for små til store klasser:

- For lidt plads i lokalet og for lidt bevægelse i dagligdagen.

Nogle forældre savner flere grupperum:

- Flere grupperum, så eleverne kan arbejde uforstyrret!

Andre forældre mener, at møblerne er gamle og slidte:

- Der mangler i den grad nye møbler

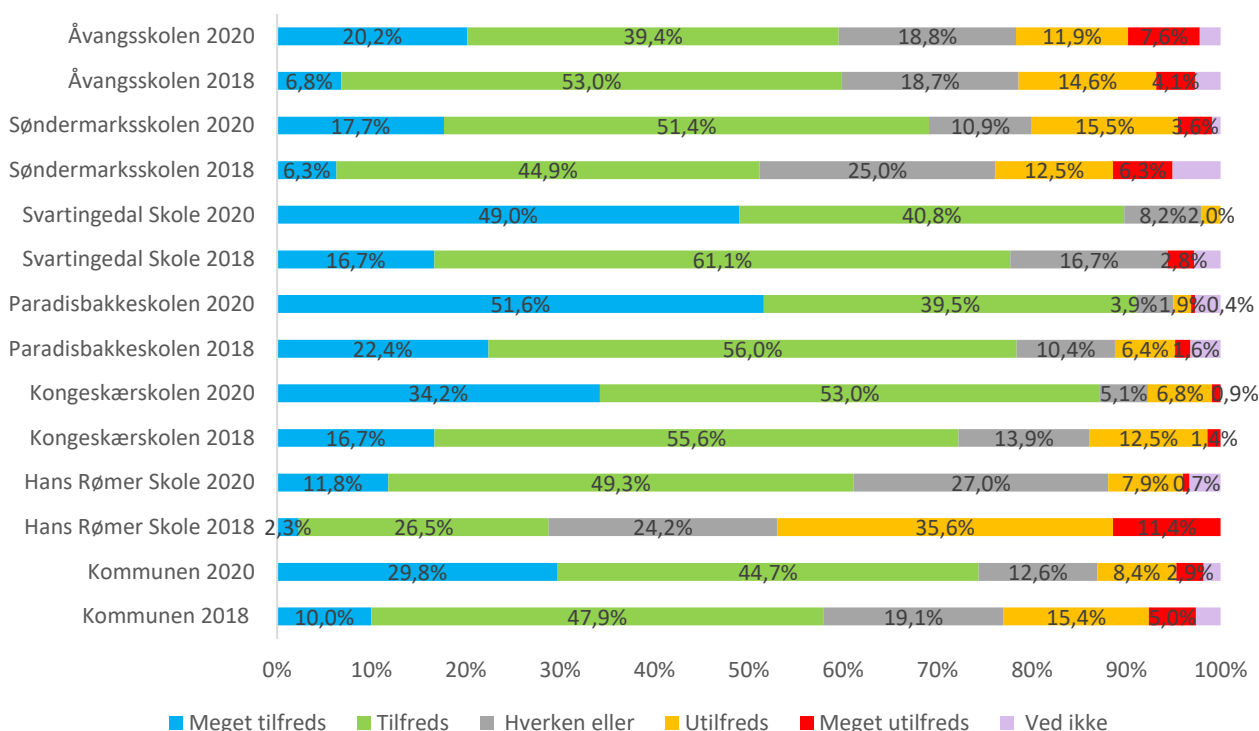
19.2 Tilfredshed med udendørsarealer

Forældrene på de bornholmske almene folkeskoler er generelt blevet mere tilfredse med folkeskolernes udendørsarealer, end de var ved den seneste måling i 2018. Dengang var andelen af 'meget tilfredse' og 'tilfredse' på i alt 57,9 %, hvilket er steget til 74,5 % i 2020. Andelen af 'meget tilfredse' er i den forbindelse tredoblet.

Alle skoler bortset fra Åvangsskolen har oplevet en øget tilfredshed med udearealerne. På Åvangsskolen er andelen af tilfredse forældre derimod uforandret på knap 60 % 'tilfredse' eller 'meget tilfredse', dog med en større andel af 'meget tilfredse' i 2020. Åvangsskolen og Søndermarksskolen er de skoler, som ved målingen i år 2020 har den største andel af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre i forhold til udendørsarealer. Knap hver femte forælder på Åvangsskolen og Søndermarksskolen svarer, at de er 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med udendørsarealerne.

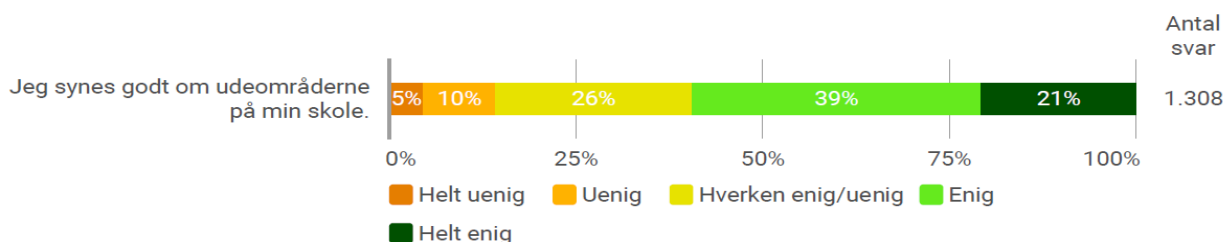
En bemærkelsesværdig udvikling findes i besvarelsene fra forældre til børn på Hans Rømer Skolen. Fra ved målingen i 2018 at have markant flest 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre hvad angår udendørsarealer er andelen af utilfredse forældre faldet til under det kvarte af, hvad der var tilfældet i 2018. Det var således hele 47 % procent, der i 2018 svarede, at de var enten 'meget utilfredse' eller 'utilfredse'. I 2020 er denne andel nede på 8,6 %, et fald på 38,4 procentpoint.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med dit barns folkeskoles udendørsområder (skolegård, boldbaner mv.)

Figur 109¹¹⁵

I den nationale trivselsmåling for 2019/2020 har eleverne i 4. til 9. klasse ligeledes forholdt sig til udeområderne på skolen, hvor de blandt andet bliver spurgt til, om de synes godt om udeområderne på skolen. Meget sammenfaldende med forældrebesvarelserne er 60 % af eleverne 'enige' eller 'helt enige' i, at de synes godt om udeområderne på skolen. 15 % er 'helt uenige' eller 'uenige'.

Flere forældre til børn i folkeskolen har i forlængelse af deres besvarelser kommenteret på de udendørs fysiske rammer på barnets folkeskole. Flere forældre savner bedre legepladser til eleverne:

- På (red. navn på folkeskole) er der ingen legeplads til de mindre elever på skolen. Der er kommet en ny flot legeplads, men den leger de ældre 5-7 klasse på, så mindste elever ikke tør lege der. På de smås legeplads er der to jordbunker. Altså ingen

¹¹⁵ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

legeplads til de små. Det er meget kritisabelt. Eleverne på 3. årgang laver spring, som de kan lege med i frikvartererne, det selvfølgelig fint, men sådan burde det ikke være. Pigerne leger heste og ødelægger deres ryg, fordi der ikke er noget at lege med. Jeg synes, at det er meget for dårligt, at der nu på fjerde år ikke er nogen ordentlig legeplads til de små elever.

- Jeg synes, at skolen godt kunne bruge nogle mere inspirerende/hyggelige steder at holde frikvarter, både ude og inde.
- Skolens udearealer er slidte og utidssvarende, og nye, lækre legeredskaber og andre faciliteter ville kunne skabe/øge trivsel, fællesskab og bevægelse
- En kedelig skolegård for de større børn
- Efter de fik lavet arenaer, blev lokalerne lidt mere indbydende, men at være stor elev på (red. navn på folkeskole), når man skal være udenfor i frikvarterne, ja, der er simpelthen næsten ingenting de kan lave. En fed parkour-bane, Skaterbane, nogle gyn-ger, et shelter kunne være fedt. Min søn er kreativ, så mere af det ville være dejligt
- Udenomsarealer og gymnastiktimer kunne blive udnyttet bedre, hvis der var bedre forhold i form af fodboldbaner. Hvis man havde haft en ekstra hal, så der var plads til alle elever.

En forælder påpeger, at sikkerheden på SFO'ens udeområde ikke er i orden:

- SFO'ens udeområde er fyldt med søm og glasskår, og der er en farlig lygtepæl, som børnene kan kravle op i - sikkerheden er ikke i top.

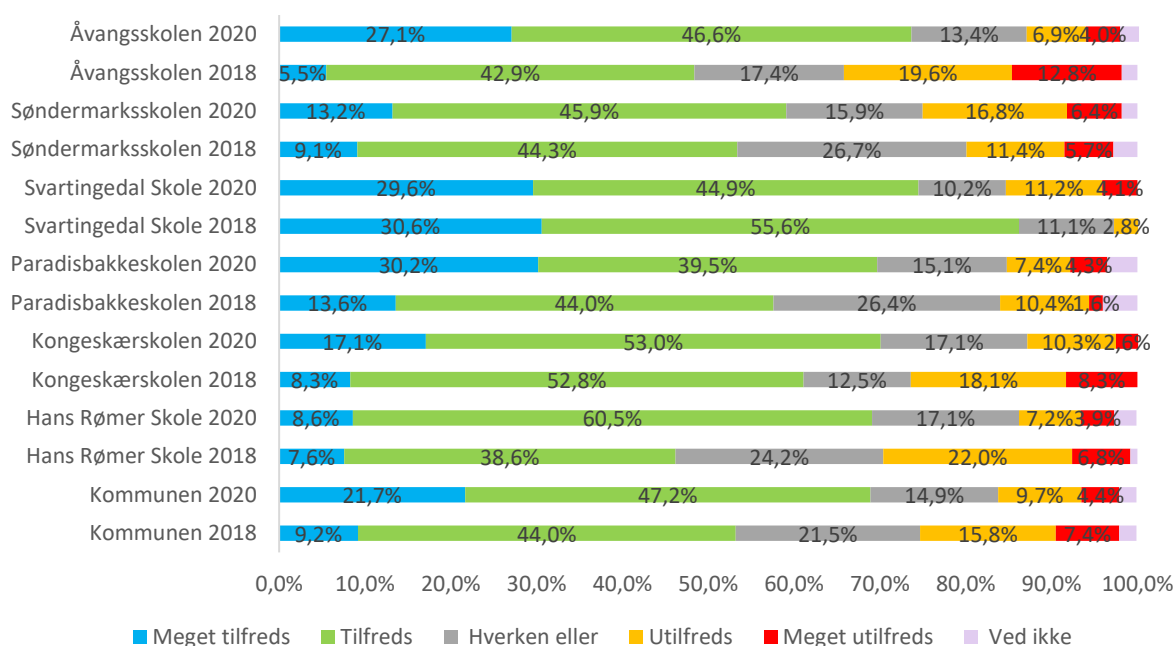
20 Tilfredshed med trafiksikkerheden mellem skole og hjem

Forældre til børn i folkeskolen er generelt blevet mere tilfredse med trafiksikkerheden mellem skole og hjem siden 2018. Dengang var godt halvdelen af forældrene (53,2 %) enten 'meget tilfredse' eller 'tilfredse', en andel der er steget til 68,9 % i 2020. Andelen af 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' er ligeledes faldet fra 23,2 % til 14,1 %. Tilfredsheden med trafiksikkerheden mellem skole og hjem er steget på alle Bornholms almene folkeskoler undtagen på Svartingedal Skole, hvor andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' modsat er steget fra 2,8 % i 2018 til 15,3 % i 2020.

Især forældrene på Åvangsskolen og Hans Rømer Skolen vurderer i 2020 trafiksikkerheden mellem skole og hjem markant bedre, end de gjorde ved målingen i 2018. Dengang var knapt hver tredje forælder (32,4 %) på Åvangsskolen enten 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med trafiksikkerheden mellem skole og hjem. I 2020 er denne andel nede på 10,9 %. Andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' er ligeledes steget fra knapt halvdelen af forældrene (48,4 %) til knapt tre ud af fire forældre (73,7 %).

På Hans Rømer Skolen er andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' forældre også faldet markant til cirka en tredjedel af, hvad der var tilfældet i 2018. Dengang var 28,8 % af forældrene 'utilfredse' eller 'meget utilfredse' med trafiksikkerheden mellem skole og hjem. I 2020 er andelen af 'utilfredse' og 'meget utilfredse' faldt til 11,1 %. Ligeledes er andelen af 'tilfredse' og 'meget tilfredse' gået frem.

Forældre til børn i folkeskolen: Hvor tilfreds er du med trafiksikkerheden mellem skole og hjem

Figur 110¹¹⁶

¹¹⁶ "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2020" og "Brugertilfredshedsundersøgelse blandt forældre til børn i en bornholmsk almen folkeskole 2018"

Flere forældre har i deres kommentarer i spørgeskemaundersøgelsen påpeget steder, hvor de mener, at trafikikkerheden bør forbedres.

I forhold til trafikikkerheden omkring Paradisbakkeskolen påpeger flere forældre Gl. Postvej i Nexø som et indsatsområde:

- I forhold til trafikikkerhed så mangler der fortovej på Gl. Postvej i Nexø ud for nummer 39 og 41. Det er stort set det eneste sted i Nexø, der mangler fortovej, og det bør etableres. Vejen snævrer oveni købet lidt ind, der står fine træer i rabatten, men det er et usikkert sted for børn at gå.
- Trafikkerheden på Gl. Postvej ud for nummer 39 er virkelig dårlig. Der mangler fortovej, så børnene må gå midt ude på vejen på vej til skole.
- Der mangler fortovej på Gl. Postvej - det sidste stykke fra Brøggers eng og op mod Gl. Rønnevej. Dette bør etableres.

En forælder til et barn på Paradisbakkeskolen savner et fodgængerfelt ved Stadionvej:

- Paradisvej er enormt trafikeret, og skolepatroljen er langt nede af vejen og ikke lige ved krydset for enden af Stadionvej, hvor der burde være noget fodgængerfelt eller lignende for børn, der skal over vejen der.

I forhold til trafikikkerheden omkring Søndermarksskolen savner forældre flere tilkørselsmuligheder i bil og problematiserer sikkerheden ved "kys og kø" pladsen:

- Efter deres nye system med "kys og kø" pladsen er direkte livsfarlig, og en elev bliver snart kørt ned. Der burde være en anden udgang for biler end kun på Aakirkebyvej

I forhold til trafikikkerheden omkring Hans Rømer Skolen savner en forælder cykelvej mellem Lobbæk og Aakirkeby:

- Cykelvej hele vejen mellem Lobbæk og Aakirkeby, så Rønnevej ikke skal krydses ved Vestermarievej.

I forhold til trafikikkerheden omkring Svartingedal Skole problematiserer en forælder, at børnene skal krydse en trafikeret vej:

- Der er en dum vej, børnene skal krydse, hvor der generelt IKKE holdes tilbage, og det er en udfordring indtil den dag, hvor der køres en ned :-)

En forælder peger på, at der er behov for mere støtte til børn i små klasser i forhold til at hjælpe dem fra og til bussen:

- Dengang jeg gik i skole, var der en til at sætte børnene på bussen, så de kom med den rigtige bus hjem (man går i skole før man lærer klokken og lærer at læse) og til at tage imod dem om morgenen. Når det er mørkt, og man er under 10 år, kan det være skræmmende at gå nede fra centrum til skolen, da bussen ikke holder ved skolen.

20.1 De trafikale forhold kan påvirke skolevalget

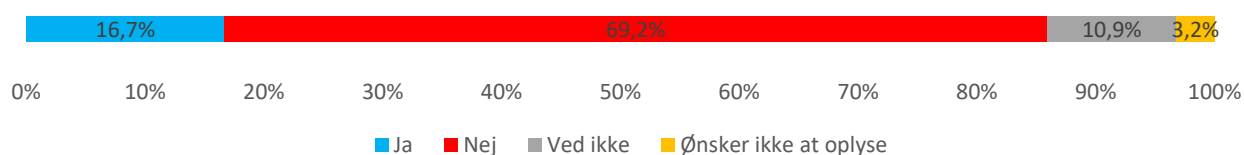
Nogle forældre fortæller, at de trafikale forhold til og fra skole (herunder cykelstier og busforbindelser) er en faktor, som indgår, når forældre vælger skole:

- Vi overvejede meget privatskolen, da cykelvejen var mere sikker til denne samt meget ringe til (red. navn på folkeskole). Yderligere er skolebussen til (red. navn på folkeskole) inkl. skrift. Vi valgte dog i sidste ende (red. navn på folkeskole).
- Hvordan kan det være, at man har frit skolevalg, men at busserne ikke kører, når børnene har fri? Det gør det ikke nemt at støtte de små skoler ude på øen

21 Få vil overveje at skifte tilbage til folkeskolen

Blandt forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse, er det kun 16,7 %, som ville overveje at skifte til en folkeskole, hvis forholdene i folkeskolen ændres. Et klart flertal på 69,2 % svarer nej.

Vil du overveje at lade dit barn skifte fra den valgte fri- eller privatskole til en folkeskole, hvis folkeskolen udvikles, så den i højere grad imødekommer dine ønsker til en skole?

Figur 111¹¹⁷

Disse forældre fortæller samstemmende, at det afgørende er, hvordan skolerne fungerer forud for skolestart. Hvis barnet trives, og det fungerer godt fagligt i klassen, ønsker forældrene ikke at udsætte barnet for et unødvendigt skoleskift.

- Vi er glade for skolen, og det er børnene også. Hvorfor skifte fra noget, som er godt, til noget, som måske er godt?
- Men havde folkeskolen været god og tilpas lille, havde de kunnet starte på den fra starten. Selvfølgelig flytter vi ikke børnene fra en skole, hvor de stortrives, og hvor det faglige niveau er højt.
- Mine børn er glade for at gå på den skole, som vi har valgt. Har ikke lyst til at flytte dem, fordi jeg som forælder har lyst til, at de skal flytte. Det skal være deres behov.
- Skoleskift påvirker børn - ingen grund til at skifte, når vi har valgt dette, og børnene er glade.
- Da barnet allerede ER startet, ønsker vi som udgangspunkt ikke at flytte barnet, medmindre der opstår konflikter eller andet.

Flere forældre påpeger, at et skoleskift kun kan blive relevant, hvis barnet mistrives på den valgte fri- eller privatskole:

- Jeg ser ingen grund til at afbryde et godt skoleforløb. Skoleskift skal helst undgås. Kommer der problemer af forskellig art i klassen, ville jeg overveje det på lige fod med andre privatskoler.
- Vores børn trives, hvor de er, og medmindre de begynder at mistrives, ønsker vi at opretholde stabilitet ved at lade dem blive, hvor de er.
- Ville gerne skifte til folkeskolen, men da jeg prioriterer trykthed for mine børn højt, vil jeg nok ikke skifte skole, medmindre de mistrives på nuværende skole.
- Det skulle kun være, hvis mit barn mistrives på nuværende skole. Og selv da ville jeg overveje andre privatskoler først, da folkeskolereformen (og potentielle, nye lige så åndssvage og skadelige tiltag) kunne ødelægge eventuelle forbedringer, som den enkelte folkeskole måtte have gennemført.

¹¹⁷ "Spørgeskemaundersøgelse for forældre, der har valgt en fri- eller privatskole fra skolestart i 0. klasse i 2019 og 2020"

Nogle forældre ville dog skifte, hvis de oplever, at folkeskolen udvikles og i højere grad imødekommer deres ønsker:

- Det ville jeg gøre omgående. Jeg er en stor tilhænger af folkeskolen, og hvis Bornholm skal tiltrække flere tilflyttere med børn, som jeg selv er, så kigger man efter, om der er skoler, børnehaver, billige huse.
- Jeg kan ikke forestille mig, at I kan imødekomme mine ønsker, som skrevet i sidste spørgsmål - det er nok utopi. Men hvis nu det skete, så ville det da være en overvejelse, vi ville tage op herhjemme.